

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการก่ออาชญากรรมทางบัตรเครดิต
: ศึกษาเฉพาะผู้กระทำความผิดในระหว่างจำคุก

ร้อยตำรวจเอก สมเกียรติ เกลิมเกียรติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาสังคมวิทยามหาบัณฑิต

สาขาวิชาสังคมวิทยา ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2543

ISBN 974-334-107-2

ลิขสิทธิ์ของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

FACTORS INFLUENCING CREDIT CARD CRIME
: A CASE STUDY OF SELECTED PRISONERS

POLICE CAPTAIN SOMKIAT CHALERMKIAT

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Sociology**

Department of Sociology and Anthropology

Faculty of Political Science

Chulalongkorn University

Academic Year 2000

ISBN 974-334-107-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำอาชญากรรมทางบัตรเครดิต
: ศึกษาเฉพาะผู้กระทำความผิดในระหว่างจำคุก
โดย ร้อยตำรวจเอกสมเกียรติ เฉลิมเกียรติ
ภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. งามพิศ สัตย์สงวน

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

.....คณบดีคณะรัฐศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยวัฒน์ คำชู)

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิเทศ ตินณะกุล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. งามพิศ สัตย์สงวน)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สุพัตรา สุภาพ)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมเกียรติ เถลิ้มเกียรติ, ร้อยตำรวจเอก :ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการก่ออาชญากรรม
ทางบัตรเครดิต : ศึกษาเฉพาะผู้กระทำความผิดในระหว่างจำคุก (FACTORS
INFLUENCING CREDIT CARD CRIME : A CASE STUDY OF
SELECTED PRISONERS) อ. ที่ปรึกษา :รศ.ดร. งามพิศ สัตย์สงวน, 179 หน้า
ISBN 974-334-107-2

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยทางด้าน ประชากร เศรษฐกิจ
สังคม ที่มีอิทธิพลต่อการก่ออาชญากรรมทางบัตรเครดิต เพื่อศึกษาถึงสภาพปัญหา
ในการก่ออาชญากรรมทางบัตรเครดิต และเพื่อศึกษาแนวทางการป้องกัน และปราบ
ปรามอาชญากรรมทางบัตรเครดิต การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาเฉพาะผู้กระทำความ
ผิดในระหว่างจำคุก ในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร เรือนจำกลางบาง
ขวางนนทบุรี และเรือนจำธนบุรี กรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีการทางมานุษยวิทยา และ
วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึก (in – depth interview) จำนวน 10 ราย โดยทำการศึกษาถึง
ภูมิหลังทั่วไป สาเหตุต่างๆ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผู้กระทำความผิด ผู้วิจัยได้ตั้ง
สมมติฐานตั้งไว้ 6 ข้อ ดังนี้ 1. ผู้กระทำความผิดเพศชาย จะกระทำความผิดมากกว่า
ผู้กระทำความผิดเพศหญิง 2. ผู้กระทำความผิดที่สมรส จะกระทำความผิดมากกว่าผู้
กระทำความผิดที่เป็น โสด 3. ผู้กระทำความผิดที่มีอายุมาก จะกระทำความผิดมากกว่า ผู้
กระทำความผิดที่มีอายุน้อย 4. ผู้กระทำความผิดที่มีการศึกษาสูง จะกระทำความผิดมาก
กว่า ผู้กระทำความผิดที่มีการศึกษาต่ำ 5. ผู้กระทำความผิดที่มีรายได้มาก จะกระทำความ
ผิดมากกว่าผู้กระทำความผิดที่มีรายได้น้อย 6. ผู้กระทำความผิดที่มีอาชีพอิสระ จะกระทำ
ความผิดมากกว่าผู้กระทำความผิดที่มีอาชีพอื่น ๆ

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ปัจจัยทางด้าน เพศ สถานภาพสมรส อายุ การ
ศึกษา และ รายได้ มีอิทธิพลต่อผู้กระทำความผิดซึ่ง ยอมรับสมมติฐานข้อที่ 1,2,3,4,5
ส่วนปัจจัยด้านอาชีพนั้น ไม่มีอิทธิพลต่อผู้กระทำความผิดทำให้ ปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 6

ภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ลายมือชื่อนิติ.....
สาขาวิชา อาชญวิทยาและงานยุติธรรม ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา 2543 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

418 11843 24 : MAJOR SOCIOLOGY AND ANTHROPOLOGY

KEY WORD ; CRIME / CREDIT CARD / SELECTED / PRISONERS

SOMKIAT CHALERMKIAT, POLICE CAPTAIN : FACTORS
INFLUENCING CREDIT CARD CRIME : A CASE STUDY
OF SELECTED PRISONERS. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF.
NGAMPIT SATSANGUAN, Ph.D. 179 pp. ISBN 974 — 334 — 107 — 2

The objective of this research is to study the demographic, economic and social factors influencing credit card crime in order to be aware of its real situation and find out due measures for the prevention and suppression of the crime. This is a case study of ten selected prisoners in Klongprem prison and Thonburi prison in Bangkok, and Bangkhoang prison in Nonthaburi. The anthropological approach and in—depth interview were applied in the study of the general background, the causes and the factors influencing the prisoners. Six hypotheses put forward by the researcher are as follows : 1) Male offenders are more than female offenders. 2) Married offenders are more than unmarried offenders. 3) Old offenders are more than young offenders. 4) Higher educated offenders are more than lower educated offenders. 5) offenders gaining much income are more than offenders gaining a little income. 6) offenders of free-lance professions are more than those of other professions.

The result of the research shows that sex, marital status, age, education and income are factors influencing the offenders accepting hypotheses 1, 2, 3, 4 and 5 whereas profession is not an influencing factor. Hence hypothesis 6 should be denied.

ภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ลายมือชื่อนิติ.....
สาขาวิชา อาชญวิทยาและงานยุติธรรม ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา 2543 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาจาก ท่านรองศาสตราจารย์ ดร.งามพิศ สัตย์สงวน หัวหน้าภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้กรุณาแนะนำ คอยดูแลให้คำปรึกษา ตรวจสอบ แก้ไข เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความถูกต้อง ครบถ้วน จนกระทั่งงานวิจัยนี้สามารถออกมาเป็นรูปเล่มได้ทันตามกำหนด นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเทศ ดินณะกุล ที่กรุณารับเป็นประธานกรรมการ และ ท่านรองศาสตราจารย์สุพัตรา สุภาพ อดีตหัวหน้าภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา เป็นกรรมการในการสอบครั้งนี้ ทั้งสองท่านช่วยชี้แนะข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อความสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ เจ้าหน้าที่ที่ดำรงกองบังคับการสืบสวนสอบสวนคดีเศรษฐกิจ เจ้าหน้าที่ศาลอาญา เจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์ และผู้กระทำความผิด ทั้ง 10 ราย ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้าอย่างไม่ปิดบัง นับตั้งแต่เริ่มวิจัย จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ พ่อ แม่ และ ทุกคน ที่คอยเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัย มุมานะจนพบกับความสำเร็จในที่สุด

สมเกียรติ เถลิ้มเกียรติ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ซ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาวิจัย.....	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	6
ขอบเขตการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง	8
แนวความคิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ	8
แนวความคิดการควบคุมอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ	23
แนวความคิดเกี่ยวกับบัตรเครดิต	28
ทฤษฎีไร้ระเบียบ.....	55
ทฤษฎีคีตรา.....	60
ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทางสังคม.....	61
งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	65
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	74
สมมติฐานการวิจัย.....	75
นิยามศัพท์.....	75

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 3	ระเบียบวิธีวิจัย	77
	รูปแบบการวิจัย.....	77
	ประชากร.....	78
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	78
	การรวบรวมข้อมูล.....	79
	การเก็บข้อมูล.....	80
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
บทที่ 4	กรณีศึกษาและการพิสูจน์สมมติฐาน.....	82
	ส่วนที่ 1 กรณีศึกษา.....	83
	ส่วนที่ 2 การพิสูจน์สมมติฐาน.....	138
บทที่ 5	สรุป ปัญหาที่เกิดจากการวิจัยและ ข้อเสนอแนะ.....	143
	ปัญหาที่เกิดจากการวิจัย.....	147
	ข้อเสนอแนะ.....	149
	รายการอ้างอิง.....	151
	ภาคผนวก.....	157
	แบบสอบถาม.....	172
	ประวัติผู้วิจัย.....	179

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

1. ตารางเปรียบเทียบระหว่างอาชญากรรมธรรมดาและอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ.....2
2. ตารางสถิติคดีอาชญากรรมเฉพาะด้านระหว่างปี พ.ศ.2540-2542.....5
3. ตารางสรุปสมมติฐานในการวิจัย.....142

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

นับแต่อดีตเป็นต้นมา มนุษย์มักจะอยู่ร่วมกันเป็นสังคม การอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบเรียบร้อย จำเป็นต้องมีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และกลไกควบคุมพฤติกรรมคนในสังคม ไม่ให้เบียดเบียน ออกนอกรกฎระเบียบที่ได้ร่วมกันสร้างขึ้น และวางเอาไว้โดยมอบหมายให้มีเจ้าหน้าที่เป็นผู้ดูแลให้เป็นไปตามกฎระเบียบนั้น ๆ ด้วยความสุจริตและเที่ยงธรรม ขณะที่สังคมเจริญขึ้นและมีขนาดใหญ่ขึ้น ความสับสนและความบกพร่องของระเบียบสังคมบางอย่างทำให้มนุษย์มีความต้องการมากขึ้น และมีพฤติกรรมที่ไม่เป็นไปตามระเบียบของสังคม

สังคมปัจจุบัน การขัดแย้งหรือฝ่าฝืนระเบียบของสังคมมิได้หมายความว่าแต่เพียงการประพฤติผิดศีลธรรม หรือขนบธรรมเนียมประเพณีเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึง การกระทำอันเป็นการขัดแย้งหรือฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ซึ่งเรียกว่า อาชญากรรม (ชาย เสวิกุล, 2517) อันเป็นเครื่องชี้วัดความสงบสุขในสังคมก็มีเพิ่มขึ้น และมีความซับซ้อนของปัญหายิ่งขึ้นเช่นกัน ปัญหาอย่างหนึ่งที่ติดตามการเติบโตทางเศรษฐกิจ ได้แก่ ปัญหาอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ อาชญากรรมทางเศรษฐกิจยังมีลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรม (Organized Crime) ประเภทหนึ่งที่มีความรุนแรง และส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งอาชญากรรมประเภทนี้มีการดำเนินงานที่มีระบบโดยมีการแบ่งงาน แบ่งหน้าที่กันทำ และมีการควบคุมกันอย่างเป็นสัดส่วน (วีระพงษ์ บุญโญภาส, 2540) อาชญากรรมทางเศรษฐกิจนั้นมีลักษณะพิเศษแตกต่างจากอาชญากรรมธรรมดาทั่วไป เช่น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1

ตารางเปรียบเทียบระหว่างอาชญากรรมธรรมดาและอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

อาชญากรรมธรรมดา	อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ
<ol style="list-style-type: none"> 1. ต้องมีโอกาสในการกระทำผิด มีการเตรียมการวางแผน 2. ผู้กระทำจะเป็นบุคคลเดียว หรือมีพรรคพวกร่วมด้วย 3. ผลของการกระทำผิดส่วนใหญ่ มักจะเกิดผลในทันทีหรือเป็นผลที่สามารถเห็นได้ในลักษณะของรูปธรรม 4. ความรู้สึกของประชาชนที่เป็นปฏิปักษ์ต่อการประกอบอาชญากรรมมีมาก ส่วนใหญ่มักจะเคียดแค้น ชิงชัง และหวาดกลัว 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ต้องมีโอกาสในการกระทำผิด มีการเตรียมการวางแผน 2. ผู้กระทำความผิดมักจะร่วมกันหลายคน หรือเป็นรูปองค์กรอาชญากรรม 3. ผลของการกระทำผิด มักจะเกิดขึ้นในระยะยาว และยากแก่การสืบสวนจับกุม 4. ความรู้สึกของประชาชนที่เป็นปฏิปักษ์ต่อการประกอบอาชญากรรมมีน้อย 5. ผู้กระทำมักจะมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ 6. มักจะเป็นความผิดเกี่ยวกับต่างประเทศหรือเรียกว่าอาชญากรรมข้ามชาติ

ที่มา : ดัดแปลงจาก วีระพงษ์ บุญญะภาส อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ, 2540

เมื่อมีอาชญากรรมประเภทนี้เกิดขึ้น ความเป็นธรรมในทุก ๆ ด้านจะได้รับความกระทบกระเทือน โดยเฉพาะทางเศรษฐกิจและสังคม เป็นการกระทำที่มีได้เห็นใจแจ้งชัดเจน เหมือนกับอาชญากรรมทั่วไป เช่น การฆาตกรรมหรือการวางเพลิงแต่อยู่ในลักษณะปกปิดซ่อนเร้นมีเลศนัยปราศจากความรับผิดชอบและซื่อสัตย์ สุจริตต่อสังคม ตัวอย่างของอาชญากรรมประเภทนี้เรียกว่า การคอร์รัปชัน การโกงภาษี การลักลอบนำหรือค้าของเถื่อน ตลาตมิด การปลอมปนสินค้า การปลอมแปลงเงินตรา ความผิดในการแลกเปลี่ยนเงินตรา ความผิดเกี่ยวกับการเงินการธนาคาร ฯลฯ

การพัฒนาทางวิทยาการเทคโนโลยี ทำให้ระบบการเงินธนาคาร การติดต่อสื่อสาร การค้าขายระหว่างประเทศ ทำได้โดยไร้พรมแดน การพกพาเงินสดจำนวนมาก ๆ เพื่อใช้ซื้อสินค้า กลายเป็นเรื่องที่ไม่สะดวกนัก ธนาคารจึงเป็นสถาบันที่เข้ามามีบทบาทสำคัญในการจัดการธุรกรรมการเงินและคิดค้นเครื่องมือทางการเงินใหม่ ๆ เพื่อช่วยให้การไหลเวียนของระบบเศรษฐกิจคล่องตัวและรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นการประดิษฐ์ตัวสัญญาใช้เงิน ธนบัตร เช็ค บัตรเอทีเอ็ม มาถึงบัตรเครดิต และเครื่องมือทางการเงินอื่น ๆ ที่กำลังจะเข้ามามีบทบาทในตลาดเงิน

บัตรเครดิตเป็นรูปแบบหนึ่งของสินเชื่อส่วนบุคคล ซึ่งให้สิทธิแก่ผู้ถือบัตรเครดิตในการผ่อนชำระค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการซื้อสินค้าผ่านบัตรเครดิต โดยไม่จำเป็นต้องชำระหนี้เหล่านั้นคืนแก่ผู้ออกบัตรเต็มจำนวนก็ได้ แต่ผู้ถือบัตรก็ต้องจ่ายดอกเบี้ยเป็นการชดเชย

จากสิทธิประโยชน์ที่มอบให้กับพฤติกรรมกรรมการบริโภคของคนในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นแบบ “วัตถุนิยม” ทำให้ผู้ถือบัตรมีการใช้จ่ายเกินตัว เพราะเมื่อซื้อสินค้าก็ไม่จำเป็นต้องชำระเงินสด แต่ได้สินค้าไปใช้ก่อน เป็นการใช้จ่ายที่ไม่ก่อให้เกิดการลงทุนในระยะยาว เพราะการใช้จ่ายบัตรเครดิตส่วนใหญ่มักใช้ในการบริโภค เงินออมในประเทศน้อยกว่าที่ควรจะเป็น และยิ่งก่อให้เกิดยอดหนี้คงค้างที่สูงขึ้น หากไม่รีบทำการแก้ไข ปัญหานี้จะส่งผลกระทบต่อสถาบันธนาคารผู้ออกบัตรที่จะต้องรับภาระอันหนักในอนาคต หากเกิดหนี้สูญ เพราะผู้ถือบัตรไม่สามารถนำเงินมาชำระได้ ธนาคารต้องรับภาระของดอกเบี้ย หรือค่าใช้จ่ายในการติดตามหนี้ ซึ่งต้องใช้เงินจำนวนมาก ไม่เป็นผลดีต่อระบบเศรษฐกิจ เพราะไม่สามารถนำเงินก้อนนั้นมาลงทุนพัฒนาประเทศได้เลย

การที่โครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศเปลี่ยนไปเป็นอุตสาหกรรมและการให้บริการ เพราะเชื่อมโยงเข้ากับเศรษฐกิจระหว่างประเทศทำให้ประเทศไทยได้เผชิญกับปัญหาอาชญากรรมทางเศรษฐกิจในรูปแบบใหม่ๆ ปัญหาอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญ ประเภทหนึ่ง

เริ่มแพร่ระบาดเข้ามาในประเทศไทยพร้อมกับการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ได้แก่ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับบัตรเครดิต

อาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับบัตรเครดิตนั้น พบว่ามีการกระทำความผิดไว้หลายรูปแบบ ส่วนใหญ่ที่พบบ่อย ได้แก่

1. การขโมยบัตรเครดิตไปใช้
2. การปลอมแปลงบัตรเครดิต ปัญหาการฉ้อโกง การปลอมแปลงบัตร

เครดิต

แม้ว่าจะไม่อีกที่ทึกรักโครมหรือสะท้อนขวัญน่าสะพรึงกลัวเหมือนอาชญากรรมประเภทอื่น แต่ก็มีมูลค่าความเสียหายเป็นจำนวนมาก ซึ่งสามารถดูได้จากตารางที่ 2

ในปัจจุบันรูปแบบและวิธีการประกอบอาชญากรรมได้พัฒนารุดหน้าไปอย่างมาก มีการนำเอาเทคโนโลยี สมัยใหม่เข้ามาใช้ในการประกอบอาชญากรรม มีการแฝงเร้น ครอบงำโอกาส เอาตัวเอาเปรียบในการประกอบกิจการทางเศรษฐกิจที่เป็นความผิดในลักษณะที่เรียกว่า อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ซึ่งเกี่ยวกับประชาชนโดยส่วนรวม และมีทุนทรัพย์ที่เสียหายเป็นจำนวนมาก ผู้กระทำเป็นผู้มีความรู้ เชี่ยวชาญหรือเป็นผู้มีอิทธิพล หรือมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับผู้มีอิทธิพล สิ่งเหล่านี้ทำให้ยากแก่การสืบสวนจับกุมผู้กระทำผิดมาดำเนินคดี ในขณะที่เดียวกันกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับบางประการที่มีอยู่เดิมล้าสมัย ไม่รัดกุม ไม่ครอบคลุมถึงสภาพการณ์หรือปัญหาใหม่ที่เกิดขึ้น และมีบทลงโทษไม่เพียงพอเหมาะสม ขณะเดียวกันโครงสร้างและระบบวิธีปฏิบัติงานของหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ยังไม่คล่องตัวเหมาะสมกับสภาพของงานและปัญหาดังกล่าว ประกอบกับเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจมีจำนวนน้อยขาดความรู้ ความชำนาญ อีกทั้งยังขาดแคลนสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณในการดำเนินการปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

ตารางที่ 2

สถิติคดีอาชญากรรมเฉพาะด้าน ระหว่างปี พ.ศ. 2540 – 2542

ประเภทความผิด	พ.ศ. 2540			พ.ศ. 2541			พ.ศ. 2542		
	คดีเกิด เสียหาย (คดี)	ผู้ต้องหา (คน)	มูลค่าความ (บาท)	คดีเกิด เสียหาย (คดี)	ผู้ต้องหา (คน)	มูลค่าความ (บาท)	คดีเกิด เสียหาย (คดี)	ผู้ต้องหา (คน)	มูลค่าความ (บาท)
1. อาชญากรรม ทางเศรษฐกิจ	2786		2674	3475		2881	2867		2248
	11,162,210	1,187.00		8,823,209	818.00		9,965,898	1,085.00	
2. อาชญากรรม ทางบัตรเครดิต	70		46	57		43	49		38
	12,491,043.00			19,026,046.00			8,775,087.90		

ที่มา : งาน 3 กองกำกับการ 2 กองบังคับการสืบสวนสอบสวนคดีเศรษฐกิจ , ธันวาคม 2540 - 2542

จากสภาพปัญหาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการก่ออาชญากรรมทางบัตรเครดิต เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการกำหนด นโยบายควบคุม อันจะทำให้ทั้งภาครัฐและเอกชน สามารถร่วมมือกันกำหนดมาตรการได้ถูกทาง เพื่อช่วยกันฟื้นฟูระบบเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ในขณะนี้ให้ดีขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยทางด้านประชากร เศรษฐกิจ และสังคม ที่มีอิทธิพลต่อการก่ออาชญากรรมทางบัตรเครดิต
2. เพื่อศึกษาถึงสภาพปัญหาในการก่ออาชญากรรมทางบัตรเครดิต
3. เพื่อศึกษาแนวทางการป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรมทางบัตรเครดิต

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการก่ออาชญากรรมทางบัตรเครดิต ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาเฉพาะผู้กระทำความผิดในระหว่างจำคุก ในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร เรือนจำกลางบางขวาง นนทบุรี และเรือนจำธนบุรี กรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีการทางมานุษยวิทยา และวิธีการสัมภาษณ์เจาะลึก (in – depth interview) จำนวน 10 คน เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผู้กระทำความผิด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงการก่ออาชญากรรมทางบัตรเครดิต เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุงกฎระเบียบ และพัฒนาศักยภาพของหน่วยงานให้จัดการกับอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ทำให้ทราบถึงสภาพปัญหา การก่ออาชญากรรมทางบัตรเครดิต ช่วยให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ นำข้อมูลไปใช้เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติภารกิจ

3. ข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้อาจเป็นการประชาสัมพันธ์ให้สาธารณชนเข้าใจถึงภัยจากอาชญากรรมประเภทนี้ และวิธีการป้องกันมิให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. แนวความคิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

ความหมายของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

นักวิชาการและนักคิดหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า อาชญากรรมทางเศรษฐกิจไว้เป็นจำนวนมาก ซึ่งจะขอยกตัวอย่างที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งนี้ ดังนี้

คณะกรรมการของสมาคมทนายความของอเมริกัน (Committee on conomic Offenses. 1976 : 31) ได้ให้ความหมายของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจไว้คือ พฤติกรรมที่ผิดกฎหมาย มีการแสดงออกที่รุนแรง การปกปิดซ่อนเร้น การยักย้ายถ่ายเท การละเลยต่อหน้าที่หรือการใช้อุบายที่ผิดกฎหมาย

Edward J.Bames (1996 : 185) นักอาชญาวิทยาชาวอเมริกัน กล่าวว่า อาชญากรรมทางเศรษฐกิจเป็นพวกขโมย ฉกฉวยโอกาส คอยทำลายสถาบันทั้งสถาบันภาคเอกชนและสถาบันของรัฐ เป็นผู้ทำความเสียหายให้แก่สังคมและสภาพแวดล้อม หรือการกระทำผิดที่เป็นอันตรายต่อความผาสุกและสวัสดิภาพของประชาชน ทำลายการพัฒนาทางสังคมและเศรษฐกิจของชาติ (Yash Vyas ;: 2355 อ้างถึงใน ชวน สัยละมัยและเสริน ปุณณะหิตานนท์, 2533 : 2)

อัถณพ ชูบำรุง (2523 : 77) นักวิชาการกล่าวว่า “อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ คือ การกระทำผิดกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความอยู่ดีกินดีของประชาชนทั่วประเทศ”

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อี.เอ็ท ซัทเธอร์แลนด์ (E.H.Sutherland) นักอาชญาวิทยาชาวอเมริกัน ได้ให้ความหมายของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ซึ่งเขาเรียกว่า White – collar – Crime ว่าเป็นอาชญากรรมซึ่งกระทำโดยบุคคลที่น่านับถือและมีฐานะทางสังคม – เศรษฐกิจสูง โดยอาศัยโอกาสที่มีในอาชีพการทำงานฝ่าฝืนกฎหมาย” (1988 – 1989 : 235)

ต่อมาในปี ค.ศ.1979 (พ.ศ. 2522) สภาของเกรตสหรัฐอเมริกา (United States Congress) ได้กำหนดนิยามของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจไว้ในกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงการบริหารระบบการยุติธรรม (Justice System Administration Improvement Act) ว่า “เป็นการทำหรือดำเนินการที่ผิดกฎหมาย โดยไม่ต้องใช้แรงกายภาพ (Non – physical means) โดยทุจริตเพื่อได้รับเงินหรือประโยชน์ในลักษณะทรัพย์สิน (property) โดยผู้กระทำไม่ต้องสูญเสียเงินหรือทรัพย์สินและเป็นการกระทำที่เข้าลักษณะเอาเปรียบต่อธุรกิจหรือบุคคลอื่น” (วีระพงษ์ บุญโญภาส, 2531 : 6)

อาชญากรรมทางธุรกิจ คือ การกระทำความผิดตามกฎหมายซึ่งมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศ โดยมีได้จำกัดเฉพาะความผิดตามกฎหมายอาญาเท่านั้น ผู้กระทำความผิดดังกล่าวมักจะเป็นผู้ที่มีสถานภาพในสังคม มีตำแหน่งหน้าที่การงาน มีความรู้

การกระทำใด ๆ ที่ก่อให้เกิดผลเสียหายอย่างร้ายแรง หรือบ่อนทำลายเศรษฐกิจของประเทศ ไม่ว่าจะการกระทำนั้นผู้กระทำมีเจตนาหรือไม่เจตนา ผิดกฎหมาย หรือไม่ผิดกฎหมาย มีกฎหมายห้ามหรือไม่มีกฎหมายก็ตาม ตัวอย่างของอาชญากรรมทางธุรกิจตามความหมายนี้ คือ การคอร์รัปชัน การลักลอบตัดไม้ทำลายป่า การลักลอบผลิตและค้าเสพติด การลักลอบขุดแร่เถื่อนออกไปขายต่างประเทศ การลักลอบขนสินค้าหนีภาษีเข้ามาขายในประเทศ หวยเถื่อน บ่อนการพนันเถื่อน การรับคอมมิชชั่นจากการกู้เงินต่างประเทศ จากการค้าขนาน้ำมัน ชื้ออาวุธ การก่อสร้าง ตลอดจนการซื้อของทางราชการและรัฐวิสาหกิจ การปลอมปนสินค้าขาออก เช่น ข้าวหรือพืชไร่

การโกงนำหน้าสินค้า การโกงและหลีกเลียงภาษีทุกรูปแบบ การเอาตัวเอาเปรียบและขูดรีดเกษตรกร และความผิดที่เกิดจากการธนาคารพาณิชย์

อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ คือ การกระทำผิดกฎหมายเกี่ยวเนื่องกับความอยู่ดี กินดีของประชาชนทั่วประเทศ เป็นการทำลายความเป็นธรรมในสังคม เพราะคำว่าเป็นธรรมนั้น หมายถึง การแบ่งสรรปันส่วนสรรพสิ่งต่าง ๆ รวมทั้งเครื่องอุปโภคบริโภคซึ่งเป็นผลให้มวลสมาชิกในสังคม เกิดความอยู่ดีกินดี (อรรถนิพนธ์ ชูบำรุง , 2523 : 78)

จารย์ แสงประทีป (2532 : 12) กล่าวว่า ชื่อรวมของอาชญากรรมที่ก่อขึ้นโดย บุคคลหรือคณะบุคคล เพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินอันมิควรได้ หรือเพื่อไม่ต้องเสียทรัพย์สินอันพึงต้อง เสีย ซึ่งความหมายนั้นก็มิใช่ให้ความหมายไว้ต่าง ๆ กัน อาชญากรรมประเภทนี้ได้มีผู้เรียกชื่อแตกต่างกันออกไปหลาย ๆ ชื่อ เช่น อาชญากรรมทางการค้าและการพาณิชย์ (Commercial Crime) อาชญากรรมทางธุรกิจ (Business Crime) อาชญากรรมคอเชิ้ตขาว (White Collar Crime) หรือการ กระทำความผิดที่มีการลับซับซ้อน ดำเนินการโดยอาศัยความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน การ ดำเนินการแบบองค์การเพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์ทางเศรษฐกิจเฉพาะกลุ่มของตน แต่สร้างความเสียหายต่อเศรษฐกิจของประเทศโดยส่วนรวม และการกระทำความผิดดังกล่าวต้องเป็นความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกฎหมายอื่นที่มีโทษทางอาญา (วุฒิชัย ประเสริฐภากร, 2536 : 3)

พรณี พัทธประภาส (2534 : 14) กล่าวว่า เป็นการกระทำผิดทางอาญา หรือ กฎหมายอื่น โดยบุคคลที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจอาศัยความสัมพันธ์ทางอาชีพกระทำความผิด ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อภาควิสาหกิจและภาคเอกชน ตลอดจนเศรษฐกิจของประเทศ

สิทธิ จีโรจน์ (2530 : 7) ศัพท์บัญญัติของคำว่า อาชญากรรมทาง เศรษฐกิจได้ครอบคลุมความหมาย ซึ่งแยกประเด็นออกไปเป็น 5 ประการ ต่อไปนี้

ประการที่ 1 เป็นการกระทำผิดกฎหมายหรือแฝงเร้นการกระทำผิดกฎหมายไว้ในกิจการที่ผิดกฎหมายซึ่งได้รับอนุญาตแล้ว

ประการที่ 2 ต้องกระทำโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีสถานภาพ มีอำนาจ อิทธิพล หรือบารมีในสังคม ซึ่งในข้อนี้คนธรรมดาไม่กล้าจะทำ

ประการที่ 3 ต้องมีลักษณะเป็นอันตรายต่อความผาสุก และสวัสดิภาพของประชาชน บ่อนทำลายทางเศรษฐกิจ ขัดขวางการพัฒนาเติบโตทางสังคม และในแง่ของความมั่นคงด้วย บางลักษณะมีผลส่งไปถึงการทำลายศีลธรรม ประเพณีและวัฒนธรรมของสังคมชาติด้วย

ประการที่ 4 มีการจำแนกรูปแบบการกระทำไปในรูปต่าง ๆ ทั้งในด้านที่เป็นการกระทำแบบลักลอบประกอบ การ และประกอบโดยเปิดเผยแต่ผิดกฎหมาย เช่น การตัดไม้ทำลายป่า การผลิตและลักลอบทำแร่เถื่อน การค้าของหนีภาษี การผลิตและการค้ายาเสพติด การตั้งบ่อนพนัน การตั้งสถานเริงรมย์ ตั้งสถานบริการมอมเมาประชาชนและเยาวชน ในอันที่จะโน้มน้ำหนักไปสู่อบายมุข การเป็นเจ้ามือหวยเถื่อนในรูปแบบต่าง ๆ การประกอบการผิดกฎหมายในเรื่องการเงิน การคลัง การธนาคาร บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ การประกอบธุรกิจแชร์ และแชร์ลูกโซ่ ตามที่ได้พระราชบัญญัติกำหนดไว้แล้วว่าเป็นความผิด

ประการที่ 5 การที่จะประกอบความผิดเหล่านี้ ไม่อาจดำเนินการได้ด้วยคนเดียว แต่จะดำเนินการโดยหลายคนหลายกลุ่ม จนเชื่อมโยงกับขบวนการในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ รวมทั้งมีประชาชนเข้าร่วมทั้งโดยรู้ตัวและไม่รู้ตัว กว่าที่จะรู้ในเรื่องของความเสียหายของแต่ละคนแล้วก็สายเกินไป

อรรถนพ ชูบำรุง (2532 : 123) กล่าวถึง นักเขียนในสหรัฐอเมริกาใช้คำเรียกอาชญากรรมทางเศรษฐกิจว่า อาชญากรรมของ “พวกคอเสื้อขาว” (White-collar Crime) ซึ่งหมายถึง อาชญากรรมที่กระทำโดยพวกทำงานในสำนักงาน เพราะพวกนี้แต่งตัวสะอาดสะอ้าน สวมเสื้อสีขาว

สง่างาม ซึ่งผู้ที่อธิบายความหมายของคำว่า อาชญากรรมทางเศรษฐกิจไว้ชัดเจน ก็คือ Andenaes ศาสตราจารย์ทางกฎหมายแห่งมหาวิทยาลัยออสโล ประเทศนอร์เวย์ โดยกล่าวว่าจะต้องมองปัจจัยสองอย่างเป็นสำคัญ คือ

(1) การกระทำความผิดทางเศรษฐกิจจะต้องกระทำในเส้นทางที่เกี่ยวกับกิจกรรมด้านเศรษฐกิจ (หมายความว่าประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจไปตามปกติและถูกต้องตามกฎหมาย ขณะเดียวกันก็ละเมิดกฎหมายไปด้วย) กิจกรรมธุรกิจใด ๆ ที่ผิดกฎหมายโดยตัวของมันเองแล้ว เช่น การพนัน การค้ายาเสพติด หรือองค์การค้าใส่เถื่อนนี้ ไม่จัดว่าเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

(2) การกระทำความผิดทางเศรษฐกิจจะต้องเป็นความผิด ซึ่งละเมิดผลประโยชน์ของรัฐหรือของสังคมส่วนรวม ไม่ใช่การละเมิดผลประโยชน์ของเหยื่อเฉพาะบุคคล อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ก็คือ อาชญากรรมทางธุรกิจนั่นเอง แต่มิได้หมายความว่าอาชญากรรมทางธุรกิจทั้งหมดเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ การฉ้อโกง หรือฉ้อฉลที่ทำกันอยู่ตามปกติมิได้จัดว่าเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

ดังนั้นขอบเขตความหมายของคำว่าอาชญากรรมทางเศรษฐกิจนี้ ยากที่จะหาคำกำหนดลงไว้ได้แน่ชัดในปัจจุบันนี้ได้ โดยอาจจะมองไปในแง่ของภาพรวมกว้าง ๆ กล่าวคือ การกระทำความผิดต่อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจและการพาณิชย์ทุกชนิด หรืออาจจะมองในแง่แคบหรือจุดที่เล็กก็จะถือว่า เป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมายพิเศษที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจและการพาณิชย์ เช่น กฎหมายเกี่ยวกับธนาคาร การเงินหลักทรัพย์ และเครดิตฟองซิเอร์ต่าง ๆ (วีระพงษ์ บุญญเฏาะส, 2531 : 38)

หากจะพิจารณาในความหมายของตำรานั้น อาชญากรรมทางเศรษฐกิจเป็นความหมายรวม หมายถึง การกระทำความผิดของบุคคลหรือคณะบุคคลที่เกี่ยวกับการเงินการค้า และการดำเนินกิจการของบริษัท การทำลายสิ่งแวดล้อม หรือการสร้างมลภาวะ ซึ่งการกระทำผิดเหล่านี้เป็นการกระทำผิดในลักษณะที่ผู้ก่อมีวัตถุประสงค์ที่จะให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินของผู้อื่นโดยมิชอบหรือเพื่อให้ตน

เองเสียทรัพย์สินที่ควรจะเสียนั่นเอง ซึ่งการก่ออาชญากรรมประเภทนี้ผู้ก่อเป็นบุคคลในกลุ่มผู้ดีหรือไม่ ไม่สำคัญ ถ้ามองผลของการกระทำนั้นมีผลกระทบต่อประชาชนโดยส่วนรวม หรือมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ หรือมีการกระทำร่วมกันเป็นคณะบุคคลเป็น “แก๊งค์” (Organize Crime) แล้วก็คือว่า เป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจทั้งสิ้น อาชญากรรมทางเศรษฐกิจนั้น อาจจะเรียกว่า โกง หรือ การฉ้อโกงในลักษณะต่าง ๆ นั่นเองเป็นการก่ออาชญากรรมโดยใช้ปัญญา ใช้ความฉลาดเพื่อหลอกลวง หรือขอลด ให้ผู้อื่นหลงเชื่อ จะไม่ใช้กำลังเหมือนอาชญากรรมธรรมดา และการก่ออาชญากรรมลักษณะนี้ ผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญ รู้วิธีการในการดำเนินงานเป็นอย่างดี จะก่ออาชญากรรมประเภทนี้ได้ง่ายด้ายดาย เช่น เจ้าหน้าที่ มีหน้าที่อยู่กับโรงพิมพ์ธนบัตรเป็นผู้ปลอมธนบัตรเสียเอง หรือเจ้าหน้าที่กรมที่ดินทำโฉนดปลอมเสียเอง ดังนี้ เป็นต้น

ฉะนั้น อาจกล่าวได้ว่าการประกอบอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ จึงเป็นการก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่ใช้ความรู้และเทคนิคสูง ใช้ความชำนาญ หรือก่อความผิดในวิชาชีพของตนสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจเองก็ต้องประสบกับความยากลำบากในการสอบสวน เพื่อเอาตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษ เพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่มีความรู้ในแต่ละวงการละเอียดมากนัก และยังผู้กระทำผิดที่มีความเฉลียวฉลาดก็ย่อมจะมีวิธีการพลิกแพลงเพื่อปกปิดซ่อนเร้นความผิด ซึ่งจะทำให้การสอบสวนจับกุมยากยิ่งขึ้นไปอีก (จารักษ์ แสงประทีป, 2532 : 13)

ชนิดของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

แสวง วีระสวัสดิ์ (2530 : 24) กล่าวว่า อาชญากรรมทางเศรษฐกิจมีการกระทำได้หลายรูปแบบ ซึ่งพอจะสรุปได้เป็น 5 รูปแบบใหญ่ ๆ คือ

1. อาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับเงินทุนและหลักทรัพย์ ซึ่งเป็นการอาศัยช่องว่างทางกฎหมายกระทำการอย่างพลิกแพลงโดยการชักจูงประชาชน

ด้วยการให้ผลประโยชน์สูง เพื่อให้ประชาชนหันเหไม่ใช้บริการของธนาคารที่ให้ผลประโยชน์ต่ำ เพราะฉะนั้นอัตราดอกเบี้ยเสี่ย่อมสูงตามไปด้วย เมื่อดำเนินธุรกิจล้มเหลวประชาชนก็ถูกขู่ขังไป สิ่งเหล่านี้ผู้ที่เสียหายแต่ละรายก็คงจะรู้ว่าสูญเสียเงินเป็นจำนวนมาก

2. อาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการดำเนินธุรกิจแชร์ลูกโซ่ ซึ่งมีกรณีที่ได้ดำเนินคดีไปแล้ว เช่น บรรดาแชร์เจ้าแม่ต่าง ๆ หรือแชร์เจ้าพ่อฟ้าคราม เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันทางกระทรวงการคลังก็มีความเป็นห่วงว่า เมื่อธนาคารลดดอกเบี้ยเงินกู้ลงไปแล้ว ก็จะเป็นเหตุให้นักฉวยโอกาสเหล่านี้นำเงินจากธนาคารมาทำกิจการ ซึ่งเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้นอีกก็เป็นไปได้

3. อาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการขโมยเงินโดยผู้บริหารของธนาคาร การบริหารงานธนาคาร ตามปกติก็อาจจะมีวิธีการที่จะหลบเลี่ยงหรือหาช่องทางในการที่จะนำเงินของธนาคารไปทำทุนในธุรกิจของผู้บริหารธนาคารได้ ซึ่งบางทีก็ไม่ตั้งใจจะขโมย แต่เมื่อนำไปลงทุนแล้วเกิดอัตราเสี่ย พอล้มเหลวขึ้นมาส่งผลกระทบต่อปัญหาระบบการเงินของประเทศได้เหมือนกัน

4. อาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการใช้ตัวแลกเงิน เช็คเดินทาง บัตรเครดิตปลอม ฯลฯ ปัจจุบันอาชญากรรมชนิดนี้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทั้งในประเทศและทั่วโลก และมักจะกระทำกันเป็นองค์การอาชญากรรม (Organization crime)

5. อาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการขโมยทางการค้า ปัจจุบันมีมาก ได้แก่ การปลอมแปลงตัวแทนเรือ หรือบริษัทขนส่งสินค้าต่าง ๆ ปลอมใบอินวอยซ์ (Invoice) ส่งสินค้าปลอมการสั่งทางเทเล็กซ์ (Telex) หรือปลอมทางเครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

นอกจากนี้ คณิน บุญสุวรรณ (2529 : 17 - 21) จัดชนิดของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ไว้ดังนี้

1. การลักลอบนำเงินออกนอกประเทศทุกรูปแบบ เช่น การทำเป็น โปยก๊วนเถื่อนแสดงราคาสินค้าเข้ามาเป็นเท็จให้สูงกว่าความเป็นจริง เพื่อส่งเงินออกโดยยินยอมเสีย ภาษีศุลกากรเพิ่ม เป็นต้น
2. การลักลอบขนของหนีภาษีเข้ามาภายในประเทศทุกรูปแบบ เช่น การลักลอบเอาเข้ามามาตรง ๆ โดยทางเรือหรือรถบรรทุก ยัดได้ปะปนมากับของเก่าที่ได้รับการยก เว้นภาษี ของขึ้นเล็ก ราคาแพงที่เอาใส่กระเป๋าเดินทาง หิ้วเข้ามาทางเครื่องบิน หรือขนส่งจากทาง ภาคใต้เข้ากรุงเทพฯ โดยทางเครื่องบินเป็นลำ ๆ
3. การตั้งตัวเป็นเจ้าของมือหายเถื่อน บ่อนการพนันเถื่อน รวมทั้งการ ประกอบธุรกิจที่มอมเมาประชาชนและส่งเสริมอบายมุขทั้งหลาย ก็ถือเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ได้ เพราะทำให้คนไทยหมกมุ่นมัวเมา และหลงระเหิงจนไม่คิดอ่านทำมาหากิน หรือสร้างเศรษฐกิจให้ ประเทศ และยังเป็นเหตุผลักดันยั่วยุให้ทุจริตคอร์รัปชัน หรือกู้หนี้ยืมสินจนมีหนี้สินล้นพ้นตัว
4. การกินคอมมิชชั่นจากเงินกู้ต่างประเทศ ชื้อน้ำมัน อากาศ เครื่องบิน หรือเรือรบ หรือการก่อสร้าง หรือการซื้อของจากทางราชการ และรัฐวิสาหกิจ รวมทั้งการนำเงินกู้ต่าง ประเทศมาใช้ในหน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจอย่างไม่ระมัดระวังและสูญเสียเปล่าเหล่านี้ ถือเป็น อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ เพราะทำให้รัฐต้องเสียเงินเกินกว่าความเป็นจริงและประชาชนไม่ได้รับ ประโยชน์เท่าที่ควร
5. การปลอมปนหรือยัดใส่สินค้าออก ประเภทข้าวและพืชไร่ส่งไปขายต่าง ประเทศ รวมทั้งการโกงน้ำหนัก โดยขโมยเอาข้าวสารออกจากกระสอบก่อนที่จะลงเรือ หรือแบ่งกัน ตัดราคาสินค้าส่งออกในตลาดโลก ถือเป็นการทำลายการส่งออกของประเทศไทย เพราะทำให้ต่าง ประเทศขาดความเชื่อถือ ระงับการซื้อสินค้าจากไทย หรือไม่ก็กดราคาลงมามาก ๆ ซึ่งจะส่งผล โดยตรงไปถึงเกษตรกร ที่ต้องถูกกดราคาซื้อลงจนขาดทุนเช่นนี้ ก็ถือเป็นอาชญากรรมทาง เศรษฐกิจ

6. การโกงและหลีกเลี่ยงภาษีทุกรูปแบบ การเอารััดเอาเปรียบและขูดรีด

เกษตรกร ฯลฯ

7. การคอร์รัปชัน

8. การลักลอบตัดไม้ทำลายป่า

9. การลักลอบขุดและขนแร่เถื่อนออกไปขายต่างประเทศ

10. อาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่เกิดจากผู้บริหารธนาคารพาณิชย์ หรือบริษัทเงินทุน หลักทรัพย์ หรือเครดิตฟองซิเอร์ เช่น บุคคลที่มีอำนาจในธนาคารเอาเงินฝากของประชาชนไปทำธุรกิจการค้ำเสียเอง เรียกเก็บเงินใต้โต๊ะ หรือดอกเบี้ยสูงกว่ากฎหมายกำหนด เอาเงินไปปล่อยกู้ให้แก่กิจการในเครือ หรือพรรคพวกญาติพี่น้อง เป็นต้น

สาเหตุของการประกอบอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

1. เศรษฐกิจตกต่ำ

ในขณะที่เศรษฐกิจกิจการของบริษัทเฟื่องฟูราบรื่น การเงินเดินสะพัด แต่เมื่อเศรษฐกิจตกต่ำ การค้าก็ต้องฝืดเคืองตามไปด้วย เมื่ออยู่ในสถานการณ์เช่นนี้ การเงินของบริษัทก็ต้องขาดดุลงบดุล หรือบางทีถึงขนาดเป็นหนี้จนไม่มีทางชดใช้ได้ ในกรณีเช่นนี้ ผู้ดำเนินการย่อมจะต้องมองหาทางออกเพื่อความอยู่รอด มีวิธีใดที่จะหาเงินมาได้ก็คงจะต้องทำ เรื่องการเกรงกลัวความผิดนั้นจะต้องเก็บเอาไว้คิดในภายหลัง

2. ผู้บริหารไม่มีความสามารถ

เมื่อผู้บริหารไม่มีความสามารถก็เป็นช่องว่าง ที่จะทำให้ผู้ที่อยู่ในบริษัทมีช่องทางที่จะกระทำการขโมยได้โดยง่าย

3. ผู้บริหารฟุ่มเฟือย

ในกิจการใดที่ผู้บริหารเอาแต่โก้หรู เช่าสำนักงานแพง ๆ ก็จะทำให้รายจ่ายของบริษัทสูงเป็นธรรมดา ในขณะที่การค้ำยังมีสถานะทางการเงินยังไม่ดีพอ หรือถ้าไร้ยังไม่คุ้มก็จะเป็นสาเหตุที่ทำให้บริษัทไม่สามารถจะดำรงอยู่ได้ ในที่สุดบริษัทก็เป็นลูกหนี้บริษัทอื่น และเมื่อถึงคราวคับขันขึ้นมาก ผู้บริหารก็จะต้องหาทางออก โดยการโกงด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่งจนได้

4. การแย่งอำนาจในกิจการ

สาเหตุหนึ่งของการเกิดอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ก็คือ การแย่งอำนาจกันภายในกิจการ โดยมากมักเป็นกิจการที่เป็นของครอบครัว

องค์ประกอบในการก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

วีระพงษ์ บุญญเษิต (2540) กล่าวว่า อาชญากรรมทางเศรษฐกิจในขณะนี้ เราถือว่ามิใช่อาชญากรรมธรรมดาที่ผู้ใดอยากจะทำก็ทำได้ง่าย ๆ แบบอาชญากรรมธรรมดาทั่วไป เพราะการก่ออาชญากรรมธรรมดานั้นนั้นเพียงแต่มีความจำเป็น หมดปัญญา และมีความจนอยู่ด้วยก็เพียงทำใจกล้าเข้าไปลักขโมยหรือเข้าไปกระชากกระเป๋าหรือสายสร้อยแล้ววิ่งหนี ก็สามารถจะกระทำได้แล้ว แต่การประกอบอาชญากรรมทางเศรษฐกิจนั้น จำเป็นจะต้องมีองค์ประกอบในการกระทำ ดังต่อไปนี้

1. มีโอกาส หมายถึง เป็นผู้บังเอิญอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสมพอที่จะก่ออาชญากรรมได้และการก่อนั้นก็เป็นการก่อได้ เฉพาะลักษณะที่บังเอิญมีหน้าที่ที่เหมาะสมเท่านั้น ถ้าอยากจะทำอาชญากรรมในแบบอื่น ที่การงานไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องก็ไม่สามารถที่จะกระทำได้

2. มีความรู้ความชำนาญสาขาวิชาที่จะกระทำเป็นอย่างดี เนื่องจากได้คลุกคลีอยู่กับงานนั้นมาเป็นระยะเวลาานาน ๆ ก็ทำให้ทราบว่าการกระทำที่ถูกต่อนั้นเป็นอย่างไร และมีช่องโหว่

ที่จะเล็ดลอดได้อย่างไรบ้าง ในตอนแรก ๆ ก็จะทำหน้าที่ปกป้องผลประโยชน์ให้กับเจ้านายหรือบริษัทนายจ้างครั้นนาน ๆ เข้าก็พอจะรู้ลู่ทางที่จะกระทำความผิดนั้นเสียเองได้

3. มีความจำเป็นในบางครั้ง ส่วนมากบุคคลที่ก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจนี้ มักจะไม่ได้ตั้งใจที่จะก่อมาตั้งแต่เริ่มแรก คือ ไม่ได้มีความอยากที่จะกระทำแล้ววางแผน ส่วนมากจะเป็นบุคคลที่มีโอกาสอยู่แล้ว มีความชำนาญอยู่แล้ว แต่มีความจำเป็นขึ้นภายหลัง ความจำเป็นนั้นก็มีความจำเป็นทางการเงินนั่นเอง ในที่สุดช่องว่างและช่องโหว่ที่ตัวเองพยายามป้องกันมิให้บุคคลอื่นมาโกงบริษัทนั้น ก็เอามาทำเสียเองซึ่งก็คงไม่ยากแน่นอนและถ้าทำได้ครั้งหนึ่งครั้งต่อไปก็จะไม่ยากอีกเลย

ลักษณะพิเศษของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ (2535 : 41) นอกจากนั้นแล้วเรายังอาจชี้ให้เห็นถึงลักษณะพิเศษของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่แตกต่างไปจากอาชญากรรมโดยทั่วไป ได้ดังต่อไปนี้ คือ

วิธีการหรือลักษณะของการกระทำ

1. พฤติกรรมการกระทำไม่ได้มีลักษณะสร้างความหวาดกลัว คุกคาม หรือข่มขู่ภัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของผู้ถูกระกระทำโดยตรง
2. พฤติกรรมการกระทำมีลักษณะที่ซ่อนเร้น แอบแฝง บางครั้งถูกระกระทำไม่ได้ รู้สึกตัวว่าตัวเองกำลังถูกระกระทำ กว่าที่รู้ก็ต่อเมื่อเกิดผลขึ้น
3. อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ และกับทุกคน
4. มีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยไม่ว่าจะเป็นในด้านการจัดการ, เครื่องจักรเข้าช่วย
5. มีการตระเตรียมวางแผนอย่างดี
6. การจับกุม สืบสวนสอบสวนและพิพากษาทำได้ค่อนข้างยาก

7. ผลเสียหายหรือค่าตอบแทนจากการกระทำ มีมูลค่ามากกว่าอาชญากรรมทั่วไป

ส่วนตัวผู้กระทำผิด

1. เป็นผู้ที่มีฐานะดี ซึ่งอาจจะเป็นทั้งในทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง
2. เป็นผู้ค่อนข้างมีความเฉลียวฉลาด
3. ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีจิตใจโหดเหี้ยม อารมณ์
4. มักเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ ชำนาญงานด้านเดียวกันกับเรื่องที่จะ

กระทำผิด

ส่วนของผู้ถูกกระทำ

1. จำนวนผู้เสียหายโดยตรงในแต่ละครั้งเป็นจำนวนมาก
2. นอกจากประชาชนที่เป็นผู้เสียหายจากการกระทำผิดนั้นแล้ว อาจกล่าวได้ว่ารัฐก็นับได้ว่าเป็นผู้เสียหายด้วยกันเช่นกัน
3. ทักษะคดี ค่านิยมของผู้กระทำมีความรู้สึกต่อต้านไม่รุนแรงเทียบเท่าอาชญากรรมทั่วไป

ลักษณะการกระทำผิดที่เข้าข่ายอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

การพิจารณาว่าการกระทำผิดชนิดใด ที่เข้าข่ายกระทำผิดอาชญากรรมทางเศรษฐกิจนั้น กองบังคับการสืบสวนสอบสวนคดีเศรษฐกิจได้กำหนดแนวทางไว้ ว่าการกระทำลักษณะใดเข้าข่ายการกระทำอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ดังต่อไปนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. การกระทำความผิดทางภาษีอากร

การกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับภาษีอากรฝ่ายศุลกากร ฝ่ายสรรพากร และฝ่ายสรรพสามิต การกระทำผิดกฎหมายว่าด้วยการบัญชี กฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน รวมทั้งการกระทำความผิดอาญาตามกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในเรื่องภาษีอากรดังกล่าว

2. การกระทำความผิดทางการเงินและการธนาคาร

การกระทำความผิดอาญาเกี่ยวกับการเงินและการธนาคาร ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ หรือบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ เป็นผู้เสียหายหรือเป็นผู้ต้องหา และการกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับเงินตรา การกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับการซื้อโกงประชาชน และการกักเงินที่เป็นการซื้อโกงประชาชน

การกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับการซื้อโกงโดยเอกสาร ที่ผ่านทางธนาคารในการส่งสินค้าไปยังต่างประเทศ การซื้อโกงด้วยการใช้เอกสารเลตเตอร์ออฟเครดิต หรือเอกสารการโอนเงิน หรือตัวแลกเงินระหว่างประเทศปลอม หรือใช้โดยมิชอบ

การกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับการซื้อโกง ในการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับการซื้อโกง ด้วยการใช้บัตรเครดิต บัตรเบิกเงินโดยเครื่องอัตโนมัติ ตัวแลกเงินเดินทางระหว่างประเทศ หรือการปลอมแปลงเงินตรา

3. การกระทำความผิดทางการค้าและการพาณิชย์

การกระทำผิดทางอาญาเกี่ยวกับการฉ้อโกง ในการซื้อขายสินค้าจำนวนมาก การฉ้อโกงทางการค้าโดยการใช้อุบาย การฉ้อโกงโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่

การกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับการล้มละลายโดยฉ้อฉล หรือการให้ หรือการโอนย้ายถ่ายทรัพย์สินของนิติบุคคลในทางการค้าโดยมิชอบ การจัดตั้งนิติบุคคลโดยมิชอบ และการฉ้อโกงบริษัทประกันภัย

การกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับการปลอมแปลงดวงตราไปรษณียากร หรืออากรแสตมป์ การฉ้อโกงและปลอมแปลงบัตรโดยสารยานพาหนะในการเดินทาง หรือเอกสารเดินทาง

การกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับการเปิดเผยความลับทางการค้า และทรัพย์สินทางปัญญา และการละเมิดลิขสิทธิ์ทางวรรณกรรมและศิลปกรรม และการกระทำผิดทางอาญาเกี่ยวกับสิทธิบัตรและเครื่องหมายการค้า

4. การกระทำความผิดคดีคุ้มครองผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม

การกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับอาหารและยา มาตรฐานสินค้า และผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม วัตถุมีพิษ และการกระทำที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม การคุ้มครองผู้บริโภคและการกำหนดสินค้าและป้องกันการผูกขาด

ผลกระทบของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ (2535 : 47 – 51) กล่าวว่า จากการศึกษาอาชญากรรมทางเศรษฐกิจมีลักษณะพิเศษแตกต่างออกไปจากอาชญากรรมทั่วไป ดังนั้น ผลกระทบจากอาชญากรรมดังกล่าวจึงค่อนข้างที่จะแตกต่างออกไปด้วย กล่าวคือ ผลกระทบของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจนี้

ส่งผลกระทบที่กว้างและลึก ไม่ว่าจะเป็นในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ตลอดจนไปถึงความมั่นคงของประเทศชาติ ดังต่อไปนี้ คือ

1. ด้านเศรษฐกิจ ไม่มีอาชญากรรมประเภทใดอีกแล้ว ที่จะสามารถสร้างความเสียหายได้มากเท่ากับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะเป็ในแง่ของมูลค่า หรือจำนวนผู้เสียหาย บางครั้งอาจจะรุนแรงจนทำให้ระบบเศรษฐกิจสั่นคลอนไม่มั่นคงทั้งระบบ ดังตัวอย่างเช่น คดีแชร์แม่ชม้อย เป็นต้น

2. ด้านสังคม ถึงแม้ว่าอาชญากรรมทางเศรษฐกิจจะเป็นการกระทำผิดที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจ แต่ผลกระทบต่อสังคม ก็ไม่อาจที่จะละเอียดอย่างยิง ทั้งนี้เป็นเพราะจากภาวะเศรษฐกิจที่แข่งขันกันมากขึ้น ส่งผลให้ประชาชนต้องดิ้นรนทุกวิถีทางเพื่อที่จะให้ตัวเองอยู่รอด ตลอดจนสนองความต้องการของตนเองเพื่อการกินดีอยู่ดี โดยไม่คำนึงถึงวิธีการที่จะให้ได้มาถึงสิ่งที่ต้องการ ดังนั้น จึงทำให้มีผู้ประกอบอาชญากรรมทางเศรษฐกิจขึ้นมา ซึ่งก็เป็นการบอกให้ทราบว่าสังคมนั้นกำลังขาดคุณธรรม มีความรู้สึกผิดชอบลดน้อยลง ดังเราจะเห็นได้จากการก่ออาชญากรรม ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่หรือคุณภาพชีวิตของคน เช่น มีการปลอมแปลงอาหารและยา ตลอดจนสุราที่นำออกมาจำหน่ายให้กับประชาชน โดยไม่คำนึงว่าผู้บริโภคจะเป็นเช่นใด ซึ่งในเรื่องนี้นับได้ว่ามีความรุนแรงไม่น้อยกว่าด้านเศรษฐกิจ ทั้งนี้เพราะมนุษย์เป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการพัฒนาขึ้นมา ดังนั้น ถ้าประชาชนขาดสมรรถภาพทางร่างกายอันเนื่องมาจากคุณภาพชีวิตที่ไม่ดีแล้ว ก็ย่อมทำให้ประเทศชาติกระทบกระเทือนได้ด้วยเช่นเดียวกัน

3. ด้านการเมืองการปกครอง จากการที่เราได้ทราบแล้วว่า ผู้กระทำอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ โดยส่วนใหญ่จะเป็นผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และบางส่วนมีตำแหน่งที่เกี่ยวกับทางการเมือง ดังนั้น เพื่อที่จะหาโอกาสกระทำคามผิดตลอดจนหาสิ่งที่จะป้องกันตัวเองให้พ้นจากการกระทำผิดนั้น จึงไม่มีอะไรที่จะดีไปกว่าการแสวงหาอำนาจรัฐ เพื่อนำไปปกป้องคุ้มครองการกระทำอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ โดยการใช้อำนาจทางฐานะที่มีอยู่มาเป็นวิธีการดำเนินการแสวงหาอำนาจรัฐ โดยการสมัครรับเลือกตั้ง ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นถึงระดับชาติ เพื่อให้ได้รับเลือกขึ้นมาเป็น

ผู้แทนของประชาชน ไม่ว่าจะด้วยการซื้อเสียงหรือทุจริตด้วยวิธีอื่นก็ตาม อันเป็นการทำลายระบบการเมืองการปกครอง ดังนั้น การเมืองการปกครองจึงมีลักษณะที่ไม่เป็นธรรม และขาดคุณธรรมมากขึ้น จึงเป็นหน้าที่ของประชาชนที่ต้องตรวจสอบพิจารณาคัดเลือกผู้ที่จะเป็นตัวแทนของประชาชนในช่วงระหว่างที่มีการเลือกตั้ง

4. ด้านความมั่นคงของประเทศชาติ อาจกล่าวได้ว่าเป็นผลกระทบโดยอ้อมที่ส่งผลต่อมาจากผลกระทบในด้านอื่น ๆ กล่าวคือ ถ้าประเทศใดมีระบบเศรษฐกิจที่ไม่มั่นคงมีระบบสังคมที่ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย และมีการเมืองการปกครองที่ขาดคุณธรรมด้วยแล้วก็จะส่งผลให้ความมั่นคงของประเทศนั้น ๆ สั่นคลอนได้ (พ.ต.อ. พิเศษ) ไสทร วณิชเสถียร และเสริน ปุณณะหิตานนท์, 2533 : 12 – 13)

2. แนวคิด “การควบคุมอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ” (Controlling Economic Crime)

ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2531) กล่าวว่า การควบคุมอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ อาจกล่าวได้ว่าน่าจะอยู่ในสองระดับ คือ ระดับโลกและระดับภายในแต่ละประเทศ สำหรับแนวทางในการควบคุม ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจตามที่ประชุมของสถาบันเอเชียและตะวันออกไกล เพื่อการป้องกันอาชญากรรมและการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดแห่งสหประชาชาติ (UNAFEI) ครั้งที่ 72 ระหว่างวันที่ 18 กันยายน – พฤศจิกายน ค.ศ. 1986 ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น มีดังนี้

1. การควบคุมภายในแต่ละประเทศ

การควบคุมภายในแต่ละประเทศ ย่อมต้องเกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่มีหน้าที่ในการป้องกันอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและรวมไปถึงการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด คือ ตำรวจ อัยการ ศาล และการราชทัณฑ์

โดยทั่วไปหน่วยงานเหล่านี้ จะประสบปัญหาเฉพาะหน้าในการควบคุมป้องกัน หรือปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การขาดประสบการณ์ ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือ ขาดงบประมาณ ขาดบุคลากร ไม่มีเครื่องมืออำนวยความสะดวกและเทคโนโลยีสมัยใหม่ ไม่มีกฎหมายอาญาบัญญัติความผิดและโทษเอาไว้ ไม่มีกฎหมายลักษณะพยานและวิธีพิจารณาความเฉพาะเศรษฐกิจ ตลอดจนขาดความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

ด้วยเหตุที่ว่าอาชญากรรมทางเศรษฐกิจมีลักษณะ (Characteristics) แตกต่างกับอาชญากรรมทั่วไป ซึ่งต้องมีกฎหมายเฉพาะและมีวิธีการหรือมาตรการใช้กับอาชญากรรมนี้โดยเฉพาะ และจะต้องมีเทคนิคเฉพาะในการสืบสวนสอบสวน การฟ้องร้อง การพิจารณาพิพากษา ลงโทษ ตลอดจนการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด

นอกจากนี้จะต้องมีการก่อตั้งหน่วยงานเฉพาะในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาคือ จะต้องมีการตรวจ อัยการ และศาล ที่มีหน้าที่โดยเฉพาะในคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ โดยมีบุคลากรที่มีความรู้เป็นพิเศษ และมีเครื่องมือที่ใช้ในการนี้โดยเฉพาะ โดยวิธีการเหล่านี้จำเป็นที่จะต้องใช้งบประมาณในการดำเนินงาน ซึ่งเป็นหน้าที่ของรัฐบาลที่จะต้องดูแล และที่ประชุมครั้งที่ 73 ของ UNAFEI ดังกล่าว มีความเห็นว่าควรนำโทษจำคุกมาใช้กับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ตลอดจนมีความเห็นว่า มีความจำเป็นที่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาจะต้องป้องกัน ปราบปรามและควบคุมอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

2. การควบคุมในระดับระหว่างประเทศ ที่ประชุมมีความเห็นเป็น 4 แนวทาง คือ

2.1 การเพิ่มความร่วมมือระหว่างประเทศในการควบคุมอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

2.2 แนวทางและวิธีการในการให้ความร่วมมือในการสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

2.3 แนวทางและวิธีการ การส่งผู้ร้ายข้ามแดน (Extradition)

2.4 แนวทางและวิธีการฟ้องร้องและวิธีพิจารณาคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ที่ประชุมมีความเห็นว่าการให้ความร่วมมือระหว่างประเทศ จะต้องมีศูนย์กลางอำนวยความสะดวก เพื่อเป็นการเพิ่มความร่วมมือ และเพราะโลกได้พัฒนามากขึ้น จึงทำให้เกิดอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ จึงจำเป็นต้องมีข้อสมมุติฐาน รูปแบบและมติใหม่เพิ่มเข้าไป เช่นอำนาจในการสืบสวน สอบสวนของพนักงานตำรวจและพนักงานสอบสวน อำนาจในการฟ้องร้อง ตลอดจนการพิจารณา พิพากษาลงโทษ จะต้องพัฒนาเทคนิคและความชำนาญเพื่อความมั่นใจในการลงโทษต่อผู้กระทำความผิด ซึ่งจะเป็นมติดีที่แตกต่างจากอาชญากรรมทั่วไป

ปัจจุบัน อาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่มีการกระทำขึ้นระหว่างประเทศ โดยอาศัย เทคโนโลยีใหม่ ซึ่งมีผู้ร่วมมือหลายคน ซึ่งเป็นองค์การอาชญากรรมโดยที่ประชุมดังกล่าวได้พิจารณา เห็นว่าขึ้นอยู่กับโครงสร้างกฎหมายของกระบวนการยุติธรรม ทางอาญาของประเทศต่างๆ ว่ามีประสิทธิภาพเพียงพอในการจะใช้กับอาชญากรรมใหม่ๆ เหล่านี้ได้ หรือไม่ โดยโครงสร้างกฎหมายที่กล่าวถึงนี้ ได้แก่ กฎหมายอาญา และวิธีพิจารณาความอาญาของ ประเทศต่าง ๆ ว่ามีความสะดวกแก่การสืบสวนสอบสวน ฟ้องร้องและการพิจารณาพิพากษาหรือไม่ ด้วย

ในระดับระหว่างประเทศ มีการพิจารณาความเป็นไปได้ของการตั้งหน่วยงานใหม่ ของตำรวจสากล (INTERPOL) ที่ทำหน้าที่เฉพาะคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจให้มีอยู่ทุกจุดทั่วโลก

นอกจากนี้ ที่ประชุมยังได้เห็นว่าประเทศต่างๆ จะต้องทบทวนดูกฎหมายอาญา และวิธีพิจารณาความอาญาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เพื่อนำมาใช้กับ อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ตลอดถึงการตั้งหน่วยงานให้ความร่วมมือระหว่างประเทศด้วย

มาตรการควบคุม

การควบคุมอาชญากรรมทางเศรษฐกิจแตกต่างไปจากการควบคุมอาชญากรรมประเภทอื่นในแง่ของปรัชญาการควบคุมทางด้านกฎหมาย ซึ่งประเทศที่ทันสมัยทั้งหลายถือปฏิบัติกันอยู่เป็นที่ทราบกันดีอยู่ในหมู่นักนิติศาสตร์ว่า กฎหมายอาญามีรากฐานอยู่บนหลักการที่ว่า พฤติกรรมที่ผิดกฎหมายควรจะต้องถูกลงโทษ และการแข่งขันทางอาญาจะต้องมีลักษณะการทำโทษเพื่อที่จะได้บรรลุวัตถุประสงค์บางอย่าง เช่น การทำให้คนอื่นไม่กล้าเอาเยี่ยงอย่าง และผู้ถูกลงโทษหลายจำ การฟื้นฟูให้กลับสู่สภาพเดิม และการแก้แค้นตอบแทน แต่ว่ากฎหมายที่ใช้ควบคุมการใช้อำนาจไปในทางที่ผิดมีพื้นฐานอยู่บนหลักการที่แตกต่างกัน เป้าหมายของการแข่งขันในการปกครอง/บริหาร อยู่ที่การทำให้ผู้กระทำผิดหันมาปฏิบัติตามตัวบทกฎหมาย ไม่ใช่เป็นการลงโทษในความผิดที่ได้กระทำลงในขณะที่ศาลอาญาอาจจะแข่งขันเพื่อขัดขวางไม่ให้เกิดการกระทำผิดขึ้นในอนาคตนั้น องค์การฝ่ายการบริหาร/การปกครอง อาจจะแข่งขัน (ถ้าทำ) เพื่อให้ผู้กระทำผิดยุติการกระทำที่ผิดกฎหมาย

สำหรับมาตรการหลักที่ใช้ในการลดปัญหาในสังคมสมัยใหม่ มีอยู่ 4 อย่าง คือ

1. การให้การศึกษาศึกษา/ความรู้แก่ประชาชน เพื่อให้ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับขอบเขตของปัญหาว่ากว้างขวางแค่ไหน คนส่วนใหญ่ไม่ค่อยจะทราบในเรื่องนี้ แม้กระทั่งผู้ที่เคยตกเป็นเหยื่อในอนาคต และข้อเท็จจริงมีอยู่ว่า ทางราชการเองก็ต้องอาศัยการร้องทุกข์ หรือกล่าวโทษของประชาชนเป็นหลัก จึงจะได้ตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดี ถ้าประชาชนรู้ตัวว่ากำลังตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ก็คงจะให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ ในการฟ้องร้องคดีจำพวกนี้ แล้วก็นำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้มากขึ้น

2. การเพิ่มพฤติกรรมที่ชอบด้วยจริยธรรมในสถานที่ทำงาน คือ การหาทางจูงใจให้ผู้ครอบครองตำแหน่งบริหารชั้นสูงในบริษัท/องค์การ ได้ตระหนักว่าไม่ควรประพฤติปฏิบัติไปในทางที่ผิดกฎหมาย ขั้นตอนแรกในเรื่องนี้ คือ การหาทางทำให้บริษัท/องค์การ ทำให้เป็นที่แน่ใจว่าจะไม่

กระทำผิดกฎหมายและทำให้แน่ใจว่าลูกจ้าง พนักงานทราบว่าการปฏิบัติเช่นนั้น จะถูกประณามโดยพวกเดียวกัน ถึงแม้ว่าบริษัทจำนวนมากจะมีหลัก (ประมวล) จรรยาบรรณที่ช่วยให้บ่งชี้ได้ว่าอะไรเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องขัดต่อหลักศีลธรรม แต่การมีเพียงจรรยาบรรณยังไม่เพียงพอที่จะควบคุมปัญหาได้ผู้การแสดงปฏิกิริยาต่อต้านและประณามการปฏิบัติที่ผิดกฎหมายไม่ได้ นั่นก็หมายความว่า การกระทำของผู้บริหารชั้นสูงมีอำนาจสูงกว่าถ้อยคำในจรรยาบรรณ

3. การปฏิรูปในทางกฎหมาย มาตรการเช่นนี้อาจกระทำได้ใน 2 รูปแบบ คือ

1) ทำให้การกระทำผิดทำนองคลองธรรมในทางเศรษฐกิจกลายเป็นคดีความผิดทางกฎหมายอาญาในจำนวนที่เพิ่มมากขึ้น

2) กรณีที่เป็นความผิดตามกฎหมายอาญาอยู่แล้วก็เพิ่มโทษให้หนักขึ้น

มาตรการดังกล่าวนี้ย่อมก่อให้เกิดความจำเป็นที่จะต้องเพิ่มทรัพยากรในการรักษากฎหมายให้มากขึ้น เพื่อให้สามารถค้นหาตัวผู้กระทำผิดมาดำเนินคดีได้

4. การเปิดเผยเรื่องราวของคดีให้สาธารณชนได้ทราบ มาตรการอันนี้มี

ลักษณะและวัตถุประสงค์คล้ายกับการให้ผู้ต้องคำพิพากษาไปพูดให้คนฟังในที่ต่าง ๆ กล่าวได้ว่าบริษัท ห้างร้านต่าง ๆ พยายามรักษาชื่อเสียงของตัวเองไว้ให้ประชาชนนิยม จะเห็นได้จากการใช้จ่ายเงินก้อนใหญ่ไปในการโฆษณาประชาสัมพันธ์บริษัท บริจาคเงินการกุศล และประกอบคุณงามความดีอื่น ๆ ที่คนทั่วไปมองเห็นได้โดยง่าย เนื่องจากการเป็นห่วงในเรื่องชื่อเสียงนี้เอง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. แนวความคิดเกี่ยวกับบัตรเครดิต

ประวัติความเป็นมาของบัตรเครดิต

นับแต่โบราณกาลมาแล้วที่ผู้คนในสังคมเรียนรู้ “การแลกเปลี่ยน” ปัจจัยสิ่งของ หรือสิ่งต่าง ๆ ซึ่งกันและกัน เพื่อการดำรงอยู่ในสังคม เนื่องจากคนเรานั้นไม่สามารถจะผลิตสิ่งของ ทุกสิ่งทุกอย่างด้วยตนเอง ดังนั้น การแลกเปลี่ยนจึงเป็นรูปแบบการติดต่อสื่อสารแบบหนึ่งเพื่อให้ ได้สิ่งที่เราต้องการ

สื่อที่ใช้ในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ อาจอยู่ในรูปของเกลือ หนังสัตว์ ลูก บัด สัตว์เลี้ยง เปลือกหอย รวมทั้งโลหะหายากบางชนิด เช่น ทอง เงิน ดีบุก เป็นต้น หรือพอ จะสรุปได้ว่า สื่อในการแลกเปลี่ยนมีพัฒนาการมาเป็นลำดับขั้นดังนี้

1. เงินที่เป็นสิ่งของหรือกระดาษ
2. เงินษาปณ์
3. เงินกระดาษ
4. บัตรเครดิต

หรือถ้าจะมองในด้านของการแลกเปลี่ยน ก็อาจแบ่งเป็น

1. ระบบ Barter หรือการใช้สิ่งของมาแลกเปลี่ยนกันโดยตรง
2. ระบบ Commodity หรือการใช้สินค้าบางสิ่งเป็นสื่อในการแลกเปลี่ยน
3. ระบบ Money หรือการใช้เงินเป็นสื่อกลาง
4. ระบบ Credit หรือการใช้บัตรเครดิต ทั้งระบบการใช้เงินเป็นสื่อกลาง และ ระบบการใช้เครดิต คือ ระบบที่ใช้ในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการในปัจจุบัน

ดาร์ณี พุทธิวิบูลย์ (2530 : 15) กล่าวถึงสังคมหรือในระบบเศรษฐกิจของสังคม ได้ก็ตาม สามารถแบ่งหน่วยเศรษฐกิจต่าง ๆ ของสังคมออกเป็น 3 กลุ่มด้วยกัน คือ

1. พวกที่รายจ่ายสูงกว่ารายได้ หรือพวกที่มีรายจ่ายส่วนเกิน (Deficit Unit)
2. พวกที่มีรายจ่ายต่ำกว่ารายได้ หรือพวกที่มีรายได้ส่วนเกิน (Surplus Unit)
3. พวกที่มีรายจ่ายพอดีกับรายได้

สำหรับพวกที่ต้องใช้จ่ายเกินกว่ารายได้ จะสามารถใช้จ่ายตามที่ตนต้องการได้ก็ต่อเมื่อมีพวกที่มีรายได้ส่วนเกินยินยอม โอนรายได้ส่วนเกินให้แก่กลุ่มแรกใช้จ่าย การโอนรายได้หรือการโอนอำนาจที่จะนำมาซึ่งสินค้าบริการจากพวกที่มีรายได้ส่วนเกิน ให้แก่พวกที่มีรายจ่ายส่วนเกินโดยมีสัญญาการชดใช้คืนในอนาคต ก็คือการทำสินเชื่อ

“สินเชื่อ” ตรงกับศัพท์ภาษาอังกฤษที่เรียกว่า เครดิต (Credit) ซึ่งมาจากคำว่า Credo ในภาษาลาตินและมีความหมายว่า “ข้าพเจ้าไว้ใจ” ความหมายในทางธุรกิจของสินเชื่อคือ การที่ได้มาในปัจจุบันซึ่งสิ่งของที่มีมูลค่าเท่ากันในอนาคตเป็นการแลกเปลี่ยน

สินเชื่อ หรือ เครดิต สามารถแบ่งตามแหล่งที่มาเป็น 3 ประเภท คือ

1. สินเชื่อส่วนตัว (Individual Credit) ตัวอย่างเช่น การให้กู้ยืมระหว่างเพื่อนฝูงญาติมิตร เป็นต้น
2. สินเชื่อพาณิชย์ (Commercial Credit) ผู้ให้เครดิตประเภทนี้ คือธุรกิจต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการขายสินค้าของตนเอง อาจจะเป็นเครดิตที่ธุรกิจหนึ่งให้แก่อีกธุรกิจหนึ่ง (Supplier's Credit) หรือเครดิตที่ธุรกิจให้แก่ผู้บริโภคโดยตรง ตัวอย่างเช่นบัตรเครดิตของ

ธุรกิจต่าง ๆ บัตรเครดิตของห้างสรรพสินค้า หรือบัตรเครดิตของร้านอาหาร เป็นต้น

3. สินเชื่อการเงิน (Finance Credit) คือเครดิตที่ให้โดยสถาบันซึ่งประกอบธุรกิจการเงินเป็นหลัก เช่น ธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ

บัตรเครดิต (CreditCard) จึงเป็นรูปแบบหนึ่งของการให้สินเชื่อ หรือการให้เครดิต โดยมีส่วนผสมทั้งสินเชื่อพาณิชย์ และสินเชื่อการเงิน

ประวัติความเป็นมาและวิวัฒนาการของบัตรเครดิตในประเทศต่าง ๆ

ประเทศสหรัฐอเมริกา

ในปี ค.ศ. 1914 บริษัท เยอเนอรัล ปีโตรเลียม คอร์ปอเรชั่น ออฟ แคลิฟอร์เนีย (General Petroleum Corporation Of California) หรือที่รู้จักกันในนามของบริษัท โมบิล ออยล์ ในปัจจุบันได้ออกบัตรเครดิตชนิดหนึ่งสำหรับพนักงานและลูกค้าที่คัดเลือกแล้วเพื่อซื้อผลิตภัณฑ์ของตน ในปี ค.ศ. 1915 โรงแรมขนาดเล็กบางแห่ง ร้านค้าต่าง ๆ ตลอดจนบริษัทโทรเลข และรถไฟ ได้ออกเหรียญหรือแผ่นโลหะที่ใช้เฉพาะกลุ่มของตน เรียกว่า “Shopper Plates” แก่กลุ่มลูกค้าที่มาใช้บริการด้วยการให้ชำระค่าสินค้าและบริการตอนสิ้นเดือนทั้งจำนวนโดยในครั้งนั้นยังไม่มีกรให้ผ่อนชำระแต่อย่างใด และต่อมาก็ได้มีการแลกเปลี่ยนลูกค้าและมีการใช้บัตรระหว่างสถานบริการเหล่านั้น

ในปี ค.ศ. 1950 บริษัท ไดเนอร์สคลับ (Diners Club) ก็ได้เกิดขึ้นโดยที่วันหนึ่งนาย แฟรงค์ แมคนามารา (Frank Mcnamara) นักธุรกิจชาวนิวยอร์ก และนายราล์ฟ ชไนเดอร์ (Ralph Schneidre) ได้ไปรับประทานอาหารที่ภัตตาคารพร้อมกับเพื่อนนักธุรกิจอื่น ๆ แล้วพบว่าทั้งคู่มีเงินสดไม่พอที่จะชำระค่าอาหาร จากเหตุการณ์นี้เองทำให้นายแมคนามารา เกิดความคิดว่า เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้นักธุรกิจและยืดเวลาในการชำระหนี้ ควรจะมีบัตรพิเศษซึ่งช่วยให้ผู้ถือบัตรไม่ต้องพกพาเงินสดติดตัวเป็นจำนวนมาก ๆ และด้วยแนวความคิดดังกล่าวนี้ จึงได้มีการออก

บัตรเครดิตเดบิตให้แก่อุปกรณ์เพื่อน ๆ และผู้ที่ติดต่อกิจการกับเขา สำหรับใช้จ่ายในโรงแรมและภัตตาคารในนิวยอร์ก โดยมีการชำระเงินตอนสิ้นเดือนและสามารถใช้ได้โดยไม่ต้องมีการจำกัดวงเงิน สมาชิกทั้งหลายจะได้รับรายชื่อร้านค้า โรงแรม ภัตตาคารต่าง ๆ ที่สามารถใช้บัตรได้ ซึ่งนับว่าเป็นจุดเริ่มต้นของบัตรเครดิตเพื่อการเดินทางและการรับรอง (Travel and Entertainment) หรือเรียกว่า Charge Card. ซึ่งแตกต่างกับบัตรเครดิตที่ออกโดยบริษัท โมบิล ออยล์ และสถานบริการอื่น ๆ ในตอนต้น ๆ เพราะบริษัท เดบิตเดบิต ไม่ได้เป็นผู้จำหน่ายสินค้าเอง แต่เป็นตัวกลางในการให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ถือบัตรและร้านค้าที่มีข้อตกลงรับบัตรเครดิตของเดบิตเดบิตเดบิตเมื่อสมาชิกไปซื้อสินค้าหรือใช้บริการ ดังนั้น สมาชิกบัตรเครดิตเดบิตเดบิตเดบิตจึงไม่จำเป็นที่จะต้องมีข้อตกลงโดยตรงเพื่อขอเปิดบัญชี “ชื่อชื่อ” กับร้านค้าแต่ละรายต่อไป และบรรดาร้านค้าซึ่งตกลงเป็นสมาชิกรับบัตรของเดบิตเดบิตเดบิตก็ไม่ต้องคอยติดตามเรียกเก็บเงินจากลูกค้าเพราะเดบิตเดบิตเดบิตจะเป็นผู้ชำระเงินแทนสมาชิกบัตรผู้ใช้บริการ (อนันต์ จันทร์โสภากร 2529 : 4)

ในปี ค.ศ. 1959 ที่รัฐแคลิฟอร์เนียได้มีบัตรเครดิตอีกรูปแบบเกิดขึ้นโดยธนาคารแห่งอเมริกา (Bank Of America) ได้ออกบัตรเครดิตขึ้นเรียกว่า Bankamericard โดยผ่านสาขาของธนาคารทางฝั่งตะวันตกของสหรัฐอเมริกาและเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง ในระยะเริ่มต้นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการค่อนข้างสูงทำให้ต้องหยุดดำเนินการต่อ อย่างไรก็ตาม Bankamericard ก็มีสมาชิกบัตรจำนวนมากถึง 1 ล้านคน ในปี ค.ศ. 1961 ดำเนินธุรกิจเป็นจำนวนเงิน 75 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และในปี ค.ศ. 1967 จำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นเป็น 2.7 ล้านคน และดำเนินการเป็นจำนวนเงิน 335 ล้านดอลลาร์สหรัฐ จนในปี ค.ศ. 1966 ธนาคารแห่งอเมริกา (Bank Of America) ได้จัดตั้งบริษัท แบงค์อเมริกันการ์ดเซอร์วิสคอร์ปอเรชั่น (Bank Americard Service Corporation) ขึ้น บริษัทนี้จะเป็นผู้ดำเนินการและเก็บค่าธรรมเนียมจากธนาคารอื่น ๆ ที่มาขออนุญาตเข้าร่วมโครงการ บริษัทประสบความสำเร็จอย่างมาก เพราะธนาคารต่าง ๆ ไม่อยากเสียค่าใช้จ่ายมากในขั้นเริ่มดำเนินการ มีธนาคารที่เข้าโครงการในปี ค.ศ. 1970 เป็นจำนวนมากถึง 3,301 แห่ง และต่อมาบริษัทนี้ได้เปลี่ยนชื่อเป็น Visa ในปี ค.ศ. 1977

ในปี ค.ศ. 1958 บริษัท อเมริกัน เอ็กซ์เพรส (American Express) ได้ออกบัตรเครดิตเพื่อการเดินทางและการรับรอง (Travel and Entertainment) โดยใช้ชื่อว่าบัตรอเมริกัน เอ็กซ์เพรส ขึ้นสำหรับสมาชิกชาวอเมริกันที่ต้องการเดินทางไปพักผ่อนหรือติดต่อธุรกิจยังประเทศในยุโรป และได้มีการออกบัตรที่ชำระบัญชีด้วยเงินปอนด์เป็นบัตรแรกในปี ค.ศ. 1963 และต่อมาในปี ค.ศ. 1966 ได้มีการก่อตั้งสำนักงานต่างประเทศเป็นครั้งแรกที่สหราชอาณาจักร มีหน้าที่ดูแลและให้บริการแก่ลูกค้าในภูมิภาคนี้ ได้แก่ ทวีปยุโรป เอเชีย ตะวันออกกลางและแอฟริกา

ในปี ค.ศ. 1967 ธนาคารผู้ออกบัตรเครดิต 7 แห่ง ได้รวมตัวกันก่อตั้ง Interbank Card Association ขึ้นเพื่อออกบัตรเครดิตที่สามารถใช้ได้ทั่วทุกภาคของประเทศโดยยังคงสัญลักษณ์ของธนาคารนั้น ๆ ไว้ และเพิ่มตัวอักษรไอ (I) เล็ก ๆ สีขาวอยู่ในวงกลมตรงมุมขวาด้านล่างของบัตร แต่รูปบัตรชนิดนี้ก็ไม่เป็นที่รู้จักของร้านค้าต่าง ๆ ทำให้เกิดความยุ่งยากในการใช้ เพราะร้านค้าต่าง ๆ ไม่ยอมรับ จนกระทั่งในปี ค.ศ. 1969 สมาคมแคลิฟอร์เนียแบงก์การ์ด (California Bank Card Association) ซึ่งในปัจจุบันได้เปลี่ยนชื่อเป็นสมาคมรัฐตะวันตกแบงก์การ์ด (Western States Bank Card Association) ได้เปลี่ยนเครื่องหมายจากตัวอักษรไอ (I) เล็ก ๆ สีขาวในวงกลมมาเป็น Mastercharge แทน และในด้านการบริการต่าง ๆ ก็มี Interbank Card Association เป็นผู้ดูแล สมาชิกของ Interbank จึงได้เริ่มออกบัตรเครดิตโดยใช้ชื่อ Master Charge ศูนย์บัตรเครดิตที่ให้บริการก็ได้ทำการจดทะเบียนและให้บริการเรื่อยมาจนในปี ค.ศ. 1983 จึงได้เปลี่ยนชื่อเป็น Master Card

ประเทศแคนาดา

ในประเทศแคนาดา ผู้ที่ครองส่วนแบ่งของตลาดบัตรเครดิต ได้แก่ บัตรวีซ่า (Visa) และบัตรของร้านค้าย่อยต่าง ๆ แต่เดิมบัตร Visa ออกโดยธนาคารใหญ่ ๆ ของแคนาดา 4 แห่ง โดยใช้ชื่อว่า "Chargex" แต่ก็ต้องเลิกไป ในปัจจุบันธนาคารต่าง ๆ ได้ออกบัตร Visa โดยใช้ชื่อ

ธนาคารของตนเอง มีเพียงธนาคารแห่งมอนทรีออล (Bank Of Montreal) แห่งเดียวเท่านั้นที่ออกบัตรเครดิตมาสเตอร์การ์ด (Mastercard)

บัตรเครดิตเป็นที่นิยมอย่างกว้างขวางมากในแคนาดา ซึ่งนับว่าเป็นประเทศที่มีจำนวนผู้ถือบัตรมากประเทศหนึ่งในโลก แต่ชาวแคนาดาส่วนใหญ่มักจะใช้บัตรเพื่อซื้อสินค้าและชำระบัญชีเดือนสิ้นเดือนมากกว่าการผ่อนชำระ โดยเทียบจากสัดส่วนสมาชิกบัตรทั้งหมด

ร้านค้ารายย่อยในแคนาดา ได้พัฒนาการให้บริการแก่ลูกค้าโดยการเสนอให้ประโยชน์ต่าง ๆ แก่ลูกค้า รวมทั้งการออกบัตรเครดิตให้แก่ลูกค้าด้วย สัดส่วนของตลาดบัตรเครดิตในแคนาดาจึงประกอบด้วยบัตรเครดิตของร้านค้ารายย่อยและบัตรวีซ่าซึ่งมีจำนวนสูงใกล้เคียงกัน

ประเทศสหราชอาณาจักร

ต้นปี ค.ศ. 1950 The Finders' Dining Club Ltd. ได้มีการตกลงกับ Diners Club Inc. ของสหรัฐอเมริกา ซึ่งในปี ค.ศ. 1954 ได้กลายมาเป็น Finders Services Ltd. ในปี ค.ศ. 1962 ได้มีการตกลงซื้อเครื่องหมายการค้า (Goodwill) ของ Credit Card Facilities Club Ltd. ซึ่งในภายหลังได้เปลี่ยนเป็น Diners Club Ltd. และต่อมาอีก 2 ปี ธนาคารเวสต์มินสเตอร์ (Westminster Bank) ได้ซื้อหุ้นใน Diners Club Ltd. 49.7% และที่เหลือกว่า 50% เป็นของ Diners Club Inc.

ในปี ค.ศ. 1967 Lloyds And Martin Bank ได้ออกบัตรอเมริกัน เอ็กซ์เพรส และตั้งสำนักงานในสหราชอาณาจักร พร้อม ๆ กับบัตร Carte Blanche ที่ได้เข้ามาในสหราชอาณาจักรเพื่อรองรับผู้ถือบัตรชาวอเมริกันที่มาเยือนประเทศอังกฤษ ซึ่งทั้งบัตรไดเนอร์สคลับ และบัตรอเมริกัน เอ็กซ์เพรสได้ก่อให้เกิดการขยายตัวของบัตรเครดิต เพื่อการเดินทางและการรับรองใน

สหราชอาณาจักร

ประเทศฝรั่งเศส

ในประเทศฝรั่งเศส วิวัฒนาการของบัตรเครดิตเริ่มในปี ค.ศ. 1967 เมื่อธนาคารใหญ่ ๆ ได้รวมตัวกันออกบัตรเรียกว่า Carte Blue ในขั้นต้นเป็นบัตรที่ออกเพื่อใช้กันภายในประเทศ ต่อมาในปี ค.ศ. 1973 Carte Blue ได้เข้าร่วมกับ Visa International เพื่อออกบัตรเครดิต Visa ในขณะที่ Credit Agricole ซึ่งเป็นธนาคารที่ให้ออกเพื่อการเกษตรและเป็นธนาคารชั้นนำและขยายตัวเร็วธนาคารหนึ่งก็ได้รวมตัวกับ Master Card เพื่อออกบัตร Eurocard สำหรับร้านค้ารายย่อย และห้างสรรพสินค้า ตลอดจนบริษัทน้ำมันก็มีการออกบัตรเครดิตของตนเช่นกัน ซึ่งบัตรของร้านค้ารายย่อย และห้างสรรพสินค้า และบัตร Carte Blue มีสัดส่วนสูงมากในตลาดบัตรเครดิตของฝรั่งเศส แม้ว่าบัตรไดเนอร์สคลับจะเป็นที่นิยมใช้กันอยู่ในฝรั่งเศสก็ตาม

ในปี ค.ศ. 1974 ชาวฝรั่งเศสชื่อ Roland Moreno ได้คิดค้น “Le Smartcard” ขึ้น บัตรนี้มีลักษณะเป็นบัตรที่มีส่วนของแผงข้อมูลเล็ก ๆ (Microchip) ฝังลงในบัตรเครดิต แผงข้อมูลนี้สามารถบรรจุข้อมูลที่สำคัญต่าง ๆ เกี่ยวกับเครดิตและข้อมูลอื่น ๆ ได้ถึง 4 บิตหน่วยความจำ ทำให้เกิดแนวความคิดใหม่เกี่ยวกับบัตรเครดิต เพราะบัตรนี้สามารถสร้างโปรแกรมให้ทำลายตัวเองได้หากมีการกดรหัสผิดหลาย ๆ ครั้ง ขณะทำการเบิกถอนเงินสดในตลาดบัตรเครดิตของประเทศฝรั่งเศสนับว่ามีการแข่งขันอย่างมากระหว่างธนาคารผู้ออกบัตรเครดิต Visa และธนาคารผู้ออกบัตร Eurocard ในเครือของ Visa บัตร Carte Blue มีมากกว่า Eurocard

ประเทศเยอรมัน

ประเทศเยอรมันเป็นต้นฉบับของ Eurocheque Encashment ซึ่งได้เกิดขึ้นในปี ค.ศ. 1968 บัตร Eurocheque มีส่วนในตลาดบัตรเครดิตของเยอรมันมากที่สุดและใน

ปัจจุบันมีมากถึง 17 ล้านบัตร จากจำนวนนี้มากกว่าครึ่งออกโดย Savings Bank 25% ออกโดยบริษัทที่ร่วมออกบัตรเครดิต และที่เหลือออกนั้นออกโดยธนาคารพาณิชย์ (Commercial Bank) และ Postal Giro

ในเยอรมัน มีการแข่งขันกันอย่างมากระหว่างธนาคารพาณิชย์ผู้ออกบัตร ยูโรการ์ด (Eurocard) และ บริษัท วีซ่า อินเตอร์เนชั่นแนล (Visa International) ผู้ออกบัตรวีซ่า อันมีบริษัท บี เอ็ม ดับบลิว (BMW) ผู้ผลิตรถยนต์รายใหญ่ของเยอรมันให้การสนับสนุน เป็นผลให้สัดส่วนในตลาดบัตรเครดิตของไดเนอร์สคลับและอเมริกันเอ็กซ์เพรสถูกจำกัดลง สำหรับเครดิตของร้านค้ารายย่อยมีส่วนแบ่งในตลาดเพียงเล็กน้อย เพราะธนาคารต่าง ๆ ในเยอรมันเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ในกลุ่มร้านค้าย่อยเหล่านี้ ซึ่งเป็นหลักประกันได้ว่าการแข่งขันในธุรกิจการให้สินเชื่อผู้บริโภคนั้นต้องถูกจำกัด

ประเทศอิตาลี

ในอิตาลีการให้บริการแก่ลูกค้ารายย่อยนั้นยังล่าช้าเมื่อเทียบกับประเทศในยุโรปอื่น ๆ ที่เจริญแล้ว แม้ว่าจะมีการเปิดบัญชีกระแสรายวันก็ตาม นั่นก็เป็นเพราะว่ามีการจ่ายดอกเบี้ยให้กับบัญชีกระแสรายวัน ทำให้ชาวอิตาลีทั้งหลายใช้ธนาคารสำหรับการสะสมทรัพย์และระดับของการให้สินเชื่อบุคคลก็น้อยมาก อันเป็นผลให้การขยายตัวของบัตรเครดิตถูกจำกัดไปด้วย บัตรเครดิตที่ออกโดยธนาคารส่วนใหญ่ ได้แก่ บัตร Visa แม้ว่าบัตร Eurocard จะได้รับการสนับสนุนจาก Credito Italiano อันเป็นธนาคารพาณิชย์ที่ใหญ่เป็นอันดับ 3 ของอิตาลีก็ตาม

ร้านค้ารายย่อยนับว่าเป็นแหล่งสำคัญของธุรกิจสินเชื่อผู้บริโภคแต่เป็นการให้สินเชื่อโดยทำสัญญาผ่อนชำระ การใช้บัตรเครดิตสำหรับเบิกถอนเงินสดในอิตาลีก็ยังคงจำกัดแม้ว่าธนาคารต่าง ๆ จะได้พัฒนาเครื่องมือเครื่องใช้สำหรับบริการลูกค้าแล้วก็ตาม

ประเทศสวีเดน

สวีเดนอาจได้ชื่อว่าเป็นประเทศในยุโรปที่มีระบบบัตรเครดิตที่เจริญมากโดยเทียบจากจำนวนบัตรเครดิตที่ออกใช้ 3 ล้านบัตร ต่อจำนวนประชากร 8 ล้านคน มีการประสานงานอย่างดีระหว่างบริษัทผู้ออกบัตรและธนาคารผู้ออกบัตร ในเรื่องเกี่ยวกับการขออนุมัติวงเงิน มีศูนย์การอนุมัติวงเงินที่ใช้ระบบอัตโนมัติโดยการรูดบัตรที่เครื่องอ่านบัตรอัตโนมัติ ณ จุดขาย (POS) ซึ่งคล้ายคลึงกับการขออนุมัติวงเงินทางโทรศัพท์ในประเทศอังกฤษที่บัตร Access, American Express และ Barclay Card ใช้อยู่ ในสวีเดนมีบัตรเครดิตชนิดต่างๆ มากกว่า 100 ชนิด และใช้ได้อย่างกว้างขวาง คือ สามารถใช้ได้แม้แต่การขึ้นรถแท็กซี่

บัตรที่ออกโดยธนาคารคิดค่าธรรมเนียมระหว่างปี คิดเป็นร้อยละ 2 ของจำนวนวงเงิน (Credit Line) จากการคิดค่าธรรมเนียมเช่นนี้ทำให้ธนาคารเสียลูกค้าบางส่วนไปเมื่อเป็นสมาชิกบัตรเครดิตในสวีเดนได้ 2 ปี และตลอด 2 ปีนั้น มีประวัติการชำระบัญชีตรงเวลา บริษัทผู้ออกบัตรบางแห่งก็จะออกบัตรทองให้แก่สมาชิกผู้นั้น แต่ในปัจจุบันมีการออกบัตรทองเพียง 20,000 บัตรเท่านั้น เหตุที่ออกบัตรได้น้อยก็เนื่องมาจากว่าค่าธรรมเนียมของบัตรสูงกว่าค่าธรรมเนียมดา แม้ว่าจะให้วงเงินมากกว่าก็ตาม

ประเทศไทย

ในประเทศไทย บัตรเครดิตเริ่มเข้ามาเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2512 โดย บริษัท ไดเนอร์ส อินเตอร์เนชั่นแนล โดยเริ่มมีการออกบัตรเครดิตในประเทศไทยและวิวัฒนาการตามลำดับดังนี้

ระยะเริ่มต้น (พ.ศ. 2512 - 2514) มีคุณลักษณะที่สำคัญ คือ มีผู้ออกบัตรอยู่เพียงรายเดียว คือ บริษัท ไดเนอร์สคลับ (ประเทศไทย) และโดยทั่วไปแล้ว ผู้บริโภคยังไม่รู้จักบัตรเครดิตและวิธีการตลาดยังใช้พนักงานขายในการเจาะตลาด กลยุทธ์ของบริษัท ไดเนอร์ส ใน

ระยะเริ่มแรกก็คือการส่งพนักงานขายเข้าหาผู้ใหญ่ที่เป็นผู้รู้จักกันอย่างกว้างขวางในวงสังคม

ระยะเริ่มขยายตัว (พ.ศ. 2515 - 2524) คุณลักษณะที่สำคัญ คือ มีผู้ออกบัตรเข้าสู่ตลาดมากขึ้น มีธนาคารหลายแห่งเริ่มออกบัตรเครดิตของตัวเองขึ้นมา ซึ่งมีทั้งที่เป็นบัตรเครดิตของไทยเองและบัตรเครดิตของต่างประเทศ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

พ.ศ. 2515 ธนาคารกสิกรไทย ได้ร่วมกับธนาคารศรีนครออกบัตรเครดิตเอนกประสงค์ แต่เนื่องจากปัญหาด้านการบริหารและความขัดแย้งในการพิจารณาคุณสมบัติของผู้ถือบัตร จึงทำให้ทั้งสองฝ่ายแยกตัวออกจากกันเพื่อไปออกบัตรเครดิตของตนเอง โดยธนาคารกสิกรไทยออกบัตรชื่อ บัตรเครดิตธนาคารกสิกรไทย และธนาคารศรีนครออกบัตรชื่อ “บัตรเอนกประสงค์ธนาคารศรีนคร” เมื่อปี พ.ศ. 2521

พ.ศ. 2517 ธนาคารกสิกรไทย ได้เริ่มออกบัตรเครดิตที่สามารถใช้ได้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ คือ บัตรมาสเตอร์การ์ด และต่อมาในปี พ.ศ. 2522 ก็ออกบัตรเพิ่มขึ้นอีกชื่อหนึ่งคือ บัตรวีซ่า ซึ่งธนาคารกสิกรไทยได้เป็นตัวแทนหลักในการออกบัตร สามารถติดต่อกับศูนย์กลางของวีซ่าอินเตอร์เนชั่นแนลได้ทันที

พ.ศ. 2524 ธนาคารไทยพาณิชย์ ก็ได้เปิดบริการออกบัตรวีซ่าและบัตรมาสเตอร์การ์ดขึ้น

ผลจากการที่มีผู้ออกบัตรหลายรายเข้ามาในตลาดจนทำให้ผู้บริโภคได้มีการรับรู้เกี่ยวกับบัตรเครดิตมากขึ้น ทั้งจากการโฆษณาประชาสัมพันธ์และจากการพบเห็นป้ายสติ๊กเกอร์ที่ติดตามหน้าร้านค้าที่รับบัตร แต่การรณรงค์หาสมาชิกทำในวงแคบ คือ จำกัดอยู่ในกลุ่มของลูกค้าธนาคาร การโฆษณาประชาสัมพันธ์ใช้สื่อที่เจาะจงไปยังกลุ่มของลูกค้าโดยเฉพาะ เช่นวารสารของนักธุรกิจ เป็นต้น สถานรับบัตรเริ่มกระจายออกไป เพื่อให้สมาชิกสามารถใช้บัตรในการจับจ่ายใช้สอยประจำวันได้ เช่น ตามร้านซูเปอร์มาร์เก็ต ห้างสรรพสินค้า ห้างอาหาร ภัตตาคาร โรงพยาบาล เป็นต้น

ระยะเจริญเติบโต (พ.ศ. 2524 - 2529) เริ่มจากการเข้ามาเปิดกิจการของบริษัทอเมริกัน เอ็กซ์เพรส (ไทย) จำกัด ในปี พ.ศ. 2524 ซึ่งทำให้ตลาดเกิดการเปลี่ยนแปลงสำคัญ ดังนี้

1. มีการแข่งขันกันมากขึ้น เนื่องจากบริษัท อเมริกัน เอ็กซ์เพรส ได้ทุ่มเทความพยายามทางการตลาดในการเข้ามาเปิดกิจการในประเทศไทยเป็นอย่างมาก และเป็นผู้บุกเบิกตลาดแรกที่นำกลยุทธ์ทางการตลาดใหม่ๆ เข้ามาใช้ เช่น การเริ่มโฆษณาบัตรเครดิตทางโทรทัศน์ และการรณรงค์หาสมาชิกโดยการส่งจดหมายไปยังกลุ่มเป้าหมาย เป็นต้น จึงทำให้ผู้บุกเบิกบัตรเครดิตรายอื่นต้องเพิ่มความพยายามทางการตลาดตามไปด้วย

2. ผู้บริโภคมีการรับรู้ในเรื่องของบัตรเครดิต ซึ่งเป็นผลมาจากการโฆษณาของบัตรเครดิตอเมริกัน เอ็กซ์เพรส ซึ่งการโฆษณาในระยะแรกเป็นการเน้นเรื่องการศึกษาเพื่อให้คนรู้จักบัตรประเภทนี้มากขึ้น

จึงเห็นได้ว่าประเทศไทยได้วิวัฒนาการเข้าสู่ระยะที่บัตรเครดิตเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปแล้ว และมีแนวโน้มว่าบัตรเครดิตอาจจะเป็นที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลายเช่นเดียวกับในต่างประเทศ

ระยะปรับปรุง (พ.ศ. 2529 เป็นต้นมา) ความแพร่หลายและความนิยมใช้บัตรเครดิตที่เพิ่มขึ้นไม่เฉพาะนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเท่านั้น คนไทยเองก็นิยมใช้บัตรเครดิตชำระค่าสินค้าและบริการในประเทศด้วย ทำให้การแข่งขันในเรื่องให้บริการพิเศษ ความปลอดภัยในการถือและใช้บัตรระหว่างบริษัทต่างๆ เพิ่มขึ้น เทคนิคสมัยใหม่ได้ถูกนำเข้ามาประยุกต์ใช้ เช่น มีแนวโน้มว่าจะมีการนำบัตรชนิดใหม่เข้ามาใช้ เรียกว่า สมาร์ทการ์ด ซึ่งบัตรชนิดนี้แทนที่จะมีเพียงแถบแม่เหล็กบันทึกข้อมูล จะเป็นแผ่นวงจรรูปแบบวงจรรวมคอมพิวเตอร์ ทำหน้าที่เก็บข้อมูลความจำและส่งรหัสติดต่อกับศูนย์ควบคุมที่ใช้ตรวจสอบได้โดยตรง ให้ความปลอดภัยแก่เจ้าของ

บัตรมากขึ้น วงจรคอมพิวเตอร์สามารถจะเก็บบันทึกข้อมูลได้มากกว่าเก่า ทำให้สามารถตรวจสอบได้มากขึ้น และผู้ขโมยไปใช้หรือนำไปใช้โดยพลการจะต้องคร่ำครวญนอกเหนือจากการลงลายมือชื่อ

ธนาคารบางแห่ง เช่น ธนาคารกสิกรไทย ได้นำบริการ วีซ่าวินิจ (24 hour Visa Card Authorization) โดยร้านค้าเพียงแค่วัดบัตรผ่านเครื่องเวริโฟน (Verifone) ที่ต่อกับสายโทรศัพท์ แถบแม่เหล็กหลังบัตรจะส่งสัญญาณข้อมูลจากบัตรผ่านเข้าสู่ศูนย์คอมพิวเตอร์ของธนาคารและตรวจสอบกับศูนย์กลางวีซ่า อินเทอร์เน็ตเซิร์ฟเวอร์และแจ้งผลอนุมัติวงเงินภายใน 20 วินาที ทำให้เจ้าของบัตรได้รับการคุ้มครองให้ความปลอดภัยในการใช้บัตรมากขึ้น

ธุรกิจหลายแห่งเริ่มใช้และออกบัตรให้สมาชิกของตนเองขึ้นโดยให้ส่วนลดแก่เจ้าของบัตร บัตรเหล่านี้แม้จะทำรูปร่างเหมือนบัตรเครดิต แต่ก็ไม่ใช่บัตรเครดิต ทว่าเป็นเพียงบัตรสมาชิกเท่านั้น อย่างไรก็ตามผลที่ตามมาคือ สังคมได้ยอมรับบัตรเครดิตมากขึ้นและถือเป็นเรื่องธรรมดา ทันสมัย และส่อแนวโน้มว่าจะมีผู้นิยมเป็นเจ้าของบัตรเครดิตมากขึ้น

ยุคนี้จึงเป็นยุคปรับปรุงด้านต่าง ๆ เช่น การให้บริการ การให้ความปลอดภัยและการลดการสูญเสียในการใช้บัตรเครดิต หากการปรับปรุงเป็นผลสำเร็จคาดว่าจะมีผู้ใช้บัตรเครดิตซื้อสินค้าและบริการและบริการในระบบเศรษฐกิจไทยมากขึ้นอีก (รัชนีกร เศรษฐโชติ)

ประเภทของบัตรเครดิต

หากจะมองว่าบัตรเครดิต คือ บัตรพลาสติกประเภทหนึ่งแล้ว การแบ่งประเภทของบัตรเครดิตอาจจะต้องเริ่มต้นจากยุคของบัตรพลาสติกจากนั้นจึงจัดประเภท โดยมีบัตรเครดิตเป็นประเภทหนึ่งของบัตรพลาสติก แต่ถ้าแบ่งบัตรเครดิตตามการใช้งานจะสามารถแบ่งได้ดังนี้

1. ประเภทของบัตรเครดิตแบ่งตามอาณาเขตการใช้บัตร

1.1 International Credit Card หรือบัตรเครดิตซึ่งสามารถใช้ได้ทั้งในประเทศและประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก เช่น บัตรวีซ่า บัตรมาสเตอร์การ์ด บัตรอเมริกัน เอ็กซ์เพรส และบัตรไดเนอร์สคลับ เป็นต้น

1.2 Local Credit Card หรือบัตรเครดิตไทย บัตรเครดิตประเภทนี้จะใช้ได้เฉพาะประเทศไทย ไม่สามารถนำออกไปใช้ต่างประเทศได้ เพราะยังไม่มีข้อตกลงระหว่างธนาคารและร้านค้าในต่างประเทศ เช่น บัตรเครดิตธนาคารกรุงเทพ บัตรเครดิตธนาคารกสิกรไทย และบัตรเครดิตธนาคารไทยพาณิชย์ เป็นต้น

2. ประเภทของบัตรเครดิตแบ่งตามกลุ่มผู้ออกบัตร

2.1 บัตรเครดิตที่ออกโดยร้านค้าหรือห้างสรรพสินค้า ซึ่งสามารถใช้ได้เพียงในร้านค้าหรือห้างสรรพสินค้าเท่านั้น โดยผู้ใช้บัตรจะใช้บัตรดังกล่าวในการชำระค่าสินค้าด้วยการหักบัญชีในธนาคารเมื่อถึงเวลาชำระคืน ตามระยะเวลาเครดิตที่ผู้ออกบัตรนั้นกำหนดไว้ ตัวอย่างเช่น บัตรเซ็นทรัลเครดิตการ์ด บัตรโรบินสันเครดิตการ์ด เป็นต้น

2.2 บัตรเครดิตที่ออกโดยบริษัท บัตรเครดิตที่มาจากบริษัทในเครือหรือสาขาในประเทศไทย ได้แก่ บัตรอเมริกัน เอ็กซ์เพรส บัตรไดเนอร์สคลับ ซึ่งผู้ออกบัตรจะออกบัตรให้กับผู้ขอที่มีฐานะการเงินซึ่งตรวจสอบแล้วว่าเชื่อถือได้ และมีการชำระเงินคืน โดยวิธีการหักบัญชีเงินฝากตามแต่เจ้าของบัตรจะระบุให้แก่ผู้ออกบัตร

2.3 บัตรเครดิตที่ออกโดยธนาคารของไทย มีทั้งบัตรเครดิตที่เป็นของธนาคารไทยเอง และบัตรเครดิตที่เป็นของธนาคารหรือสถาบันในต่างประเทศ แต่ธนาคารไทยเป็นผู้ร่วมออกบัตร ผู้ขอบัตรมักจะต้องเปิดบัญชีเงินฝากประจำเพื่อเป็นหลักประกันค้ำประกันหรือต้องมี

หลักฐานที่ผ่านการตรวจสอบและยอมรับของธนาคารแล้ว เช่น บัตรเครดิตธนาคารกสิกรไทย บัตรวิซ่า เป็นต้น

3. ประเภทของบัตรเครดิตแบ่งตามประโยชน์ใช้สอย

3.1 Charge – It Card หรือ Charge Card คือ การใช้บัตรเครดิตจ่ายแทนเงินสด เมื่อซื้อสินค้าหรือใช้บริการแล้วจึงเรียกเก็บภายหลังจากผู้ใช้ ตามกำหนดเวลาที่ตกลงกันได้โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม ประโยชน์ที่ผู้ออกบัตรจะได้รับคือเปอร์เซ็นต์ส่วนลดต่าง ๆ ที่ร้านค้าจ่ายให้ และค่าธรรมเนียมที่ผู้ออกบัตรจะต้องจ่ายให้เป็นรายปี

3.2 Cash Card คือ บัตรที่เบิกเงินสดได้ ซึ่งจะเบิกผ่านเครื่องเอทีเอ็มหรือเคาน์เตอร์ของธนาคารพาณิชย์โดยไม่ต้องมีเงินฝากในบัญชีถือเป็นการเบิกเงินสดล่วงหน้า (Overdraft) ผู้ออกบัตรจะเรียกเก็บเงินที่เบิกล่วงหน้าไปนั้นในภายหลังพร้อมดอกเบี้ยตามเวลาที่ตกลงกันได้

4. ประเภทของบัตรเครดิตแบ่งตามวัตถุประสงค์การใช้

4.1 บัตรเครดิตเอนกประสงค์ (Limited – Purpose Credit Card) เพื่อใช้ซื้อสินค้าหรือบริการชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือจำกัดประเภทของสินค้าและบริการที่ใช้หรืออาจจะใช้ซื้อสินค้าหรือบริการจากบริษัทแห่งเดียวหรือกลุ่มเดียวเท่านั้น เช่น บัตรเครดิตที่ออกโดยห้างสรรพสินค้าหรือร้านอาหารนั้น ๆ เป็นต้น

4.2 บัตรเครดิตเอนกประสงค์ (Multi – Purpose or Universal Credit Card) ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น

ก. Company Card หรือ Charge Card จะเป็นบัตรเครดิตที่มุ่งด้านการเดินทางและความบันเทิง (Travel and Entertainment Card) หรือเรียกโดยย่อว่า T&E เช่น บัตรอเมริกันเอ็กซ์เพรส หรือ บัตรไดเนอร์สคลับ

ข. BankCard หรือบัตรที่ออกโดยธนาคารพาณิชย์ เช่น บัตรวีซ่า บัตรเครดิตธนาคารกรุงเทพ เป็นต้น BankCard ของต่างประเทศ มี 2 ลักษณะ คือ การให้วงเงิน (Credit Line) เพื่อผ่อนชำระและให้ความสะดวก แต่ BankCard ของประเทศไทยนั้น การชำระหนี้จะถูกหักออกไปจากบัญชีผู้ถือบัตรทันทีหลังจากระยะเวลาปลอดหนี้ที่ได้ตกลงกันได้ ระยะเวลาปลอดหนี้เองที่ธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยถือว่าเป็นการให้สินเชื่อ (Credit) แก่ผู้ถือบัตร จึงเรียกบัตรเครดิตที่ออกโดยธนาคารว่า Credit Card

5. ประเภทบัตรเครดิตแบ่งตามรูปแบบสัญญาบัตรเครดิต โดยขึ้นอยู่กับจำนวนคู่สัญญาที่เข้ามาเกี่ยวข้อง ได้แก่

5.1 บัตรเครดิตที่มีคู่สัญญา 2 ฝ่าย เช่นบัตรเครดิตที่ใช้เฉพาะร้านค้าที่เป็นผู้ออกบัตรหรือสาขาของร้านค้าที่ออกบัตรให้เท่านั้น นิติสัมพันธ์ของคู่สัญญาสองฝ่ายในระบบบัตรเครดิตจะมีลักษณะเป็นสัญญาซื้อ - ขายเงินเชื่อ ซึ่งเป็นสัญญาที่ให้ความสะดวกแก่ลูกค้าในการที่จะชำระค่าสินค้าในภายหลังได้ โดยสิทธิและหน้าที่ของคู่สัญญาดังกล่าวจะอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายลักษณะซื้อ - ขายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

5.2 บัตรเครดิตที่มีคู่สัญญา 3 ฝ่าย เช่น บัตรมาสเตอร์การ์ด บัตรวีซ่า บัตรไดเนอร์สคลับ เป็นต้น บัตรเครดิตที่มีคู่สัญญา 3 ฝ่ายนี้จะประกอบด้วยผู้ออกบัตร (Issuer) ซึ่งปกติแล้วจะได้แก่ธนาคารหรือบริษัทเอกชนต่าง ๆ ผู้ถือบัตร (Cardholder) และร้านที่ยอมรับบัตรเครดิต (Credit or Merchant)

5.3 บัตรเครดิตที่มีคู่สัญญา 4 ฝ่าย ระบบบัตรเครดิตประเภทนี้นอกจากจะประกอบด้วยผู้ออกบัตร ผู้ถือบัตร และร้านค้าเช่นเดียวกับบัตรเครดิตที่มีคู่สัญญา 3 ฝ่ายแล้ว ยังมีบุคคลที่ 4 ซึ่งปกติจะได้แก่ธนาคาร โดยทำหน้าที่เสมือนเป็นตัวแทนของผู้ออกบัตรใน

การเรียกเก็บเงินจากผู้ถือบัตรและชำระเงินให้แก่ร้านค้า รายได้ของบุคคลที่ 4 นี้ ได้แก่ค่าธรรมเนียมที่ผู้ออกบัตรจ่ายให้ตามปริมาณหลักฐาน การซื้อ - ขาย (Sales Slip) และจำนวนเงิน

บัตรเครดิตในประเทศไทย

บัตรเครดิตที่ซื้อขายในประเทศไทยมี 2 ประเภท คือ

1. บัตรเครดิตสากล (Internation Credit Card) ผู้ถือบัตรประเภทนี้สามารถใช้บัตรในการจับจ่ายใช้สอย เพื่อซื้อสินค้าและบริการได้ทั่วทุกมุมโลกจากร้านค้าที่มีสัญลักษณ์ของบัตรชนิดนี้ติดอยู่ มีลูกค้ากลุ่มเป้าหมาย 2 ระดับ คือ Middle Class (Classic Card) และ Upper Middle Class (Premier Card) การกำหนดเงื่อนไขของสมาชิกและการวางราคาจึงอยู่ในระดับปานกลางและระดับสูง

2. บัตรเครดิตภายในประเทศ (Local Credit Card) เป็นบัตรเครดิตที่มีขอบเขตเฉพาะภายในประเทศเท่านั้น ออกโดยสถาบันการเงินที่เป็นธนาคาร หรือกลุ่มธนาคารร่วมมือกันในการออกบัตร หรืออาจออกโดยห้างสรรพสินค้า โรงพยาบาลเอกชน โรงแรม เพื่อให้เครดิตแก่ลูกค้าที่เป็นสมาชิกเท่านั้น บัตรเครดิตที่ออกโดยห้างร้านมีขอบเขตจำกัดมาก เพราะใช้ได้เฉพาะสถานที่ของผู้ถือบัตรเท่านั้น

บัตรเครดิตสากลที่เริ่มใช้ในประเทศไทย เกิดจากการจัดตั้งบริษัท ไดเนอร์สคลับ (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งสถาบันเครดิตแห่งแรกที่เข้ามาดำเนินกิจการในประเทศไทยมีวัตถุประสงค์ใหญ่อยู่ที่การมุ่งอำนวยความสะดวกสำหรับสมาชิกที่นิยมการท่องเที่ยวและพักผ่อนหย่อนใจ หรือสมาชิกที่เป็นนักธุรกิจและมีความจำเป็นที่จะต้องเดินทางไปต่างประเทศ บัตรไดเนอร์สคลับ นับเป็นบัตรเครดิตสากลชนิดแรกที่มีใช้ในประเทศไทย และเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง ในระยะต่อมาบัตรเครดิตของธนาคารแห่งอเมริกาก็เริ่มเข้ามาแพร่หลายในเมืองไทย ตาม

ด้วยบัตรเครดิต และวีซ่าการ์ด โดยมีธนาคารกสิกรไทยได้รับเป็นตัวแทนหลักของวีซ่าอินเตอร์เนชั่นแนล ในปี พ.ศ. 2522

ผู้เกี่ยวข้องกับบัตรเครดิต คือ

1. ผู้ออกบัตรเครดิต
2. ผู้ถือบัตรเครดิต (สมาชิก)
3. เจ้าของร้านค้าหรือสถานบริการ ที่มีข้อตกลงกับผู้ออกบัตร เพื่อรับบัตรเครดิตนั้น ๆ
4. ธนาคารผู้ชำระเงินตามใบบันทึกการขาย (Sale Slip)

กระบวนการเกี่ยวกับบัตรเครดิต

1. การออกบัตรเครดิต การออกบัตรเครดิตหรือการทำบัตรเครดิตเพื่อใช้ซื้อสินค้าหรือซื้อบริการแทนการชำระด้วยเงินสดนั้น ขั้นตอนที่จะสมัครเป็นสมาชิก (ผู้ถือบัตรเครดิต) จะต้องแสดงเจตนาที่จะเป็นสมาชิกต่อผู้ออกบัตร โดยจะต้องส่งหลักฐาน ดังนี้
 - 1.1 เขียนรายละเอียดลงในใบรับสมัครสมาชิก ที่ผู้ออกบัตรกำหนดขึ้น
 - 1.2 ส่งบัตรประจำตัวราชการ บัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรอื่นใดอันจะเป็นการยืนยันว่าเป็นข้อมูลของสมัครเป็นสมาชิกบัตร
 - 1.3 สำเนาทะเบียนบ้าน
 - 1.4 หนังสือรับรองฐานะทางการเงินหรือบัญชีเงินฝากที่ฝากไว้กับธนาคาร เมื่อผู้ออกบัตรได้รับหลักฐานดังกล่าว และตรวจสอบความถูกต้องแล้ว และเห็นควรว่ารับไว้ก็จะรับผู้นั้นไว้เป็นสมาชิกบัตร โดยจะออกบัตรเครดิตให้ ข้อความที่ปรากฏในบัตรเครดิต ดังนี้

1. ชื่อ - นามสกุล สมาชิกบัตร
2. หมายเลขบัตรเครดิต
3. ชื่อผู้ออกบัตรเครดิต
4. วันเดือนปีที่เริ่มใช้ และวันเดือนปีที่สิ้นสุดการใช้บัตร

เครดิต

5. ลายมือชื่อสมาชิกบัตร
6. แแถบแม่เหล็ก

โดยหมายเลขบัตรมีลักษณะพิมพ์เป็นตัวนูน ตัวนูนเหล่านี้จะวางไว้เป็นหมวดหมู่ แต่ละหมวดหมู่จะมีลักษณะเป็นรหัส (Code) ในตัวเอง

วันเดือนปีที่ออกบัตร ชื่อ - นามสกุลผู้ออกบัตร ชื่อสมาชิกบัตร มีลักษณะพิมพ์เป็นตัวนูนเช่นกัน

ลายมือชื่อสมาชิกนั้น จะเป็นแผ่นวัสดุที่มีคุณสมบัติพิเศษ เมื่อมีการลบลายมือชื่อที่เขียนไว้แล้วจะเป็นรอยขูดลบทันที ทั้งนี้ เพื่อให้ยากแก่การเปลี่ยนแปลงลายมือชื่อของสมาชิกบัตร ซึ่งจะต้องลบลายมือชื่อไว้ก่อนนำบัตรเครดิตออกใช้

สำหรับแถบแม่เหล็ก จะบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ไว้ โดยเครื่องบันทึกข้อมูลที่ไม่อาจมองเห็นได้ด้วยตาเปล่าแต่จะต้องใช้เครื่องมือเฉพาะที่เรียกว่า “เครื่องมือตรวจสอบบัตรอัตโนมัติ” (Verifone) เพื่อตรวจสอบข้อมูลนั้น ซึ่งจะบันทึกชื่อ - นามสกุลของสมาชิกบัตร หมายเลขบัตร วันเดือนปีที่ออกบัตร วันสิ้นสุดการใช้บัตร วงเงินสูงสุดในการใช้บัตร ฯลฯ

การออกบัตรเครดิตและการใช้บัตรเครดิตในปัจจุบัน ได้มีการพัฒนาจากการใช้บัตรเครดิตซื้อสินค้าหรือบริการแทนการใช้เงินสด ให้สามารถใช้บัตรเครดิตนั้นเบิกเงินสดได้อีกด้วย ซึ่งบัตรเครดิตเช่นนี้จะมีรหัสให้เห็นในการซื้อสินค้าหรือบริการ โดยสมาชิกเมื่อต้องการเงินสดก็

สามารถรูดเอาเงินสดได้จากเครื่องบริการเบิกเงินอัตโนมัติ โดยต้องใส่รหัสลับนั้นเช่นเดียวกับบัตร ATM ทั่วไป

2. การส่งมอบบัตรเครดิต เป็นหน้าที่ของผู้ออกบัตรเครดิตที่จะต้องส่งมอบบัตรเครดิตให้แก่สมาชิกบัตร โดยมีวิธีการส่งมอบบัตรเครดิตอยู่ 2 วิธี คือ

2.1 ผู้เป็นสมาชิกบัตรไปขอรับบัตรด้วยตนเอง ส่วนรูปแบบในการรับบัตรนั้นอยู่ที่ผู้ออกบัตรกำหนด เช่น เซ็นต์รับโดยมีสมุดควบคุมการส่งมอบและรับบัตรเครดิต เป็นต้น

2.2 ส่งทางไปรษณีย์ อาจส่งทางไปรษณีย์ธรรมดาหรือลงทะเบียน ซึ่งขั้นตอนในการส่งนั้น ในกรณีที่บัตรหายหรือว่าถูกนำไปใช้โดยทุจริตอาจเกิดขึ้นได้ในสองขั้นตอน เมื่อเกิดการกระทำผิดขึ้นสามารถที่จะตรวจสอบได้

3. การใช้บัตรเครดิตและการรับบัตรเครดิต

3.1 การใช้บัตรเครดิต สมาชิกบัตรกระทำได้โดยการนำบัตรเครดิตที่ตนเป็นสมาชิกไปแสดงความจำนงต่อร้านค้าหรือสถานบริการเพื่อขอซื้อสินค้าหรือบริการ ในทางปฏิบัตินอกจากต้องมีบัตรเครดิตแล้ว ในบางกรณีต้องมีการแสดงบัตรประจำตัวประชาชนด้วยหรือหนังสือเดินทาง ถ้าการใช้จ่ายตามบัตรเครดิตนั้นมียอดเป็นจำนวนมาก ซึ่งอาจเป็นข้อกำหนดของบริษัทก็ได้ หรือเป็นเรื่องที่ร้านค้าหรือสถานบริการต้องการก็ได้ ข้อกำหนดนี้รวมถึงกรณีวงเงินสูงหรือกรณีที่เป็นชาวต่างชาติก็อาจต้องแสดงหนังสือเดินทางด้วย ซึ่งขั้นตอนตรงนี้จะเป็นการพิจารณาความสุจริตในการใช้บัตรและการรับบัตรได้เป็นอย่างดี

3.2 การรับบัตรเครดิต ร้านค้าหรือสถานบริการที่จะรับบัตรเครดิตในการซื้อสินค้าและบริการแทนการชำระเงินสด สิ่งที่ร้านค้าหรือสถานบริการต้องกระทำคือ

3.2.1 ตรวจสอบความถูกต้องของบัตร อันได้แก่ ผู้ออกบัตร สมาชิก วันเดือนปีที่เริ่มใช้ และวันสิ้นสุดของบัตร หมายเลขบัตร ลายมือชื่อผู้ถือบัตร วงเงินของบัตร

3.2.2 ร้านค้าหรือสถานบริการจะต้องขออนุมัติวงเงินจากผู้ออกบัตรเครดิต ในกรณีที่สมาชิกบัตรใช้วงเงินสูงด้วย

3.2.3 นำบัตรเครดิตที่ตรวจสอบถูกต้องแล้วตามข้อ 3.2.1 และ 3.2.2 ไปเข้าเครื่องรูดบัตร เพื่อบันทึกรายการขายสินค้าหรือบริการ (Sales Slip)

รายการที่ปรากฏในใบบันทึกการขาย (Sales Slip)

1. หมายเลขบัตรเครดิต
2. ชื่อ - นามสกุล ของสมาชิกบัตร
3. วันเดือนปีที่เริ่มใช้บัตร และวันสิ้นสุดการใช้บัตร
4. ชื่อผู้ออกบัตร
5. หมายเลขบัญชีผู้รับบัตรเครดิต
6. สถานที่ของผู้รับบัตรเครดิต
7. วันเดือนปีที่ทำการขายสินค้าหรือบริการ
8. รายการขายสินค้าหรือบริการ โดยมีรายละเอียดจำนวนสินค้าหรือบริการ จำนวนเงินแต่ละรายการ และรวมยอดเงินทั้งสิ้น
9. รหัสการขออนุมัติ (กรณีขออนุมัติวงเงิน)
10. ลายมือชื่อของสมาชิกบัตร

ในการลงลายมือชื่อของสมาชิกบัตรนี้ เป็นหน้าที่ของร้านค้าหรือสถานบริการ ผู้รับบัตรจะต้องตรวจสอบว่าเหมือนกับลายมือชื่อตัวอย่างที่ปรากฏในบัตรเครดิตนั้นหรือไม่ เพราะหากลายมือชื่อไม่เหมือนหรือไม่มีการลงลายมือชื่อ จะเป็นผลเสียของผู้รับบัตรได้ การปลอมลายมือชื่อสมาชิกบัตรหรือสมาชิกบัตรปฏิเสธลายมือชื่อจะมีปรากฏเสมอจึงเป็นหน้าที่ของผู้รับบัตรจะต้อง

ตรวจสอบความถูกต้อง และยังสามารถขอเอกสารเกี่ยวกับบัตรประจำตัว หรือหนังสือเดินทางและ อาจจะทำสำเนาไว้ด้วยก็ได้

4. ขั้นตอนการเรียกเก็บเงิน

4.1 ระหว่างร้านค้าหรือสถานบริการกับธนาคารผู้ออกบัตรเครดิต การเรียกเก็บเงินระหว่างร้านค้าหรือสถานบริการ ซึ่งมีข้อตกลงรับบัตรเครดิตของผู้ออกบัตรเครดิตนั้น ร้านค้าหรือสถานบริการจะรวบรวมใบบันทึกการขาย (Sales Slip) ทั้งเดือนไปเรียกเก็บเงินจากผู้ออกบัตรตามกรรมวิธีที่ตกลงกันได้

4.2 ระหว่างธนาคารผู้ออกบัตรเครดิต หรือบริษัทผู้ออกบัตรเครดิตกับสมาชิกบัตร การเรียกเก็บเงินเนื่องจากสมาชิกบัตรที่นำบัตรเครดิตไปใช้ในการซื้อสินค้าหรือบริการนั้น ผู้ออกบัตรจะเรียกเก็บเงินจากสมาชิกบัตร โดยอ้างอิงใบบันทึกการขายที่ร้านค้าหรือสถานบริการบันทึกไว้ในรายการขายสินค้าที่สมาชิกไปใช้บริการในแต่ละครั้งแต่ละคราวนั่นเอง โดยเรียกเก็บเงินเป็นรายเดือน หากสมาชิกบัตรไม่ชำระภายในกำหนดเวลาที่กำหนด สมาชิกบัตรจะต้องเสียค่าธรรมเนียมเพิ่มในรูปของดอกเบี้ย การเรียกเก็บเงินระหว่างผู้ออกบัตรกับสมาชิกบัตร กระทำได้ 2 วิธี คือ

4.2.1 โดยการหักเงินในบัญชีของสมาชิก ตามบัญชีเงินฝากที่สมาชิกบัตรทำข้อตกลงไว้

4.2.2 โดยผู้ออกบัตรแจ้งยอดหนี้ตามใบบันทึกการขายการใช้จ่ายให้สมาชิกบัตรชำระเงินด้วยเงินสดหรือด้วยเช็คต่อผู้ออกบัตรโดยตรง หรือ ธนาคารตามที่ผู้ออกบัตรกำหนดไว้

5. การยกเลิกบัตรเครดิต บัตรเครดิตเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ออกบัตร แม้บัตรนั้นจะอยู่ในความครอบครองของสมาชิกบัตรก็ตาม การบอกเลิกหรือยกเลิกทำได้ดังต่อไปนี้

5.1 ผู้ออกบัตรเป็นผู้บอกเลิกหรือยกเลิก ซึ่งอาจยกเลิกโดยเหตุเพราะสมาชิกผิดเงื่อนไขข้อตกลง หรือผู้ออกบัตรไม่เชื่อถือในความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกบัตรอีกต่อไป ผู้ออกบัตรก็จะแจ้งการบอกเลิกไปยังสมาชิกบัตร โดยดำเนินการตามกรรมวิธีที่กำหนดไว้ เช่น ต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีเงื่อนไขเวลาที่กำหนดไว้ด้วย

5.2 สมาชิกบัตรเป็นผู้บอกเลิกหรือยกเลิก สมาชิกบัตรอาจบอกเลิกเมื่อครบกำหนดอายุบัตร โดยการแจ้งให้ผู้ออกบัตรทราบเป็นลายลักษณ์อักษร หรืออาจบอกเลิกก่อนครบกำหนดอายุบัตร ได้ด้วยวิธีการส่งมอบบัตรคืนผู้ออกบัตร

การส่งมอบบัตรคืนผู้ออกบัตร สิ่งที่สมาชิกบัตรควรทำ คือ

1. กรณีไม่ประสงค์เป็นสมาชิกบัตรให้ส่งคืนผู้ออกบัตร โดยไม่ลงลายมือชื่อของตนในบัตรเครดิตนั้น
2. หากลงลายมือชื่อในบัตรเครดิตแล้ว การส่งมอบบัตรคืนควรตัดทำลายบัตรเพื่อปิดโอกาสที่จะนำไปใช้อีกต่อไป

ปัจจุบันด้านบัตรเครดิตในประเทศไทยที่ความรุนแรงขึ้นเป็นอย่างมาก จากสถิติคดีอาญาที่ได้แสดงให้เห็น เป็นเพียงคดีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจมีขีดความสามารถในการรับแจ้งความดำเนินคดีเท่านั้น อีกทั้งข้อจำกัดของกฎหมายในการที่จะนำตัวผู้กระทำความผิดลงโทษ เป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้ในการกระทำผิดบางกรณีไม่สามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินการตามกฎหมายได้

ลักษณะการทุจริตด้านบัตรเครดิต

การทุจริตด้านบัตรเครดิตได้มีการพัฒนารูปแบบให้มีความสลับซับซ้อนขึ้นมากกว่าเดิม ทำให้การตรวจสอบป้องกันและปราบปรามทำได้ลำบากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ในกระบวนการป้องกันและ

ปราบปรามจะต้องได้รับความร่วมมือทั้งจากผู้ถือบัตร ธนาคาร หรือสถาบันผู้ออกบัตร สถานธุรกิจ ประกอบการที่รับบัตรเครดิตชำระค่าสินค้าและบริการ และส่วนราชการที่มีอำนาจบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งลักษณะการทุจริตด้านบัตรเครดิตสามารถแบ่งแยกได้ดังนี้

1. บัตรหาย (Lost Card) เมื่อผู้ถือบัตรทำบัตรตกหายและมีผู้เก็บได้ ผู้ทุจริตก็จะนำบัตรนั้นไปใช้ซื้อสินค้าและบริการตามร้านค้าต่าง ๆ ซึ่งหากบัตรนั้นไม่ได้มีการแจ้งอายัดไว้ก็จะทำให้ผู้ทุจริตใช้บัตรได้

2. บัตรถูกขโมย (Stolen Card) กลุ่มผู้ทุจริตจะขโมยบัตรไปจากความครอบครองของผู้ถือบัตรที่แท้จริง และนำบัตรนั้นไปใช้ในการชำระค่าสินค้าและบริการซึ่งสามารถแบ่งแยกได้เป็น 2 ประเภทด้วยกัน คือ

2.1 บัตรถูกขโมยและส่งคืน (Stolen Returned) มักจะเกิดเสมอกับผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับผู้ถือบัตร โดยผู้ทุจริตจะขโมยบัตรไปในขณะที่ผู้ถือบัตรไม่ระวังตัวหรือเผลอเรอ จากนั้นจะนำไปใช้ชำระค่าสินค้าและบริการ แล้วจะนำบัตรมาคืนให้กับผู้ถือบัตรโดยที่ผู้ถือบัตรไม่ทราบ

2.2 บัตรถูกขโมยทางพัสดุ หรือ บัตรส่งไม่ถึงมือผู้ถือบัตร (Non Received) คือ เมื่อผู้สมัครขอมีบัตรเครดิตกับธนาคารหรือสถาบันผู้ออกบัตรเครดิต และได้รับอนุมัติให้เป็นผู้ถือบัตรแล้ว จะส่งบัตรให้ตามที่อยู่ของผู้สมัครบัตรเครดิต ผู้ทุจริตจะขโมยไปจากพัสดุที่ได้ส่งระหว่างทาง จากนั้นจะนำไปใช้ในการชำระค่าสินค้าหรือบริการ เมื่อใช้จนกระทั่งวงเงินของบัตรเต็มแล้วก็จะทิ้งบัตรไป ทำให้บัตรไม่ถึงมือผู้รับ

3. การปลอมแปลงเอกสารเพื่อสมัครขอมีบัตรเครดิต (Fraud Application) การทุจริตประเภทนี้เป็นการปลอมแปลงเอกสารต่าง ๆ เพื่อให้ธนาคารหรือสถาบันผู้ออกบัตรเครดิตหลงเชื่อและออกบัตรให้ แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

3.1 การปลอมแปลงข้อมูลของบุคคลอื่นเพื่อสมัครสมาชิกขอมีบัตรเครดิต ผู้ทุจริตจะขโมยข้อมูลของบุคคลอื่นและนำมาแก้ไขเปลี่ยนแปลง จากนั้นจะส่งเอกสารมายังธนาคาร หรือสถาบันผู้ออกบัตร เมื่อใบสมัครได้รับการอนุมัติ ก็จะทำหนังสือมอบอำนาจปลอมมาเพื่อขอรับบัตรเครดิต และนำไปซื้อสินค้าและบริการตามสถานที่ต่าง ๆ

3.2 การปลอมแปลงเอกสารประกอบการสมัครบัตรเครดิต กรณีนี้การทุจริตจะเป็นการแก้ไขปลอมแปลงเอกสารประกอบการพิจารณาบัตรเครดิต เช่น หนังสือรับรองเงินเดือน, รายการบัญชีเงินฝาก (Statement) การทุจริตนี้จะเกิดกับผู้ที่ต้องการมีบัตรเครดิตแต่มีคุณสมบัติ (รายได้) ไม่ตรงตามที่ธนาคารหรือสถาบันผู้ออกบัตรเครดิตกำหนดไว้

4. การสั่งซื้อสินค้าทางไปรษณีย์หรือทางโทรศัพท์ (Mail Order / Telephone Order Fraud) ผู้ทุจริตจะใช้ช่องว่างของความอยากขายสินค้าของร้านค้า ด้วยการนำหมายเลขบัตรของผู้อื่น ที่ได้มาจากการทุจริตใช้สั่งซื้อสินค้าทางโทรศัพท์หรือไปรษณีย์ ซึ่งร้านค้าไม่เห็นตัวบัตรเครดิต แต่เชื่อว่าสามารถขายได้จึงยินยอมให้กระทำได้ เมื่อตกลงขายสินค้ากันแล้ว ผู้ทุจริตก็จะให้คนมารับหรือให้ร้านค้านำสินค้ามาส่งให้ โดยนำไปบันทึกการขายและเครื่องรูดบัตรเครดิตออกจากร้านด้วย เมื่อพนักงานเจ้าของร้านมาพบกับผู้ทุจริตก็จะนำไปบันทึกการขายให้ไปพร้อมกับเครื่อง ผู้ทุจริตจะนำไปรูดกับบัตรปลอม เมื่อร้านค้านำไปบันทึกการขายไปขายให้กับธนาคารก็สามารถขายได้ แต่เมื่อธนาคารตรวจสอบพบภายหลังว่าเป็นรายการที่เกิดจากบัตรเครดิตปลอม ก็จะเรียกเงินคืนจากร้านค้าหากไม่ยอมชดใช้ให้ก็จะดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

5. บัตรที่ถูกแก้ไข (Altered Card) เป็นการนำบัตรที่ออกให้โดยธนาคารหรือสถาบันผู้ออกบัตรเครดิตไปทำการแก้ไขข้อมูลบนบัตร เช่น หมายเลขบัตร ชื่อผู้ถือบัตร ข้อมูลของบัตรในแถบแม่เหล็ก เนื่องจากบัตรเดิมอาจจะถูกยกเลิก หรืออายัด หรือเป็นบัตรขโมย เมื่อเปลี่ยน

แปลงข้อมูลของบัตรแล้วก็จะทำให้นำบัตรไปใช้ได้ ในลักษณะเดียวกับบัตรที่ถูกต้อง

6. บัตรปลอม (Counterfeit Card) เป็นบัตรที่ถูกผลิตขึ้นมาใหม่โดยใช้ข้อมูลของผู้ถือบัตรที่กลุ่มผู้ทุจริตได้มา นำไปผลิตบัตรปลอม แบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

6.1 บัตรขาว (White Plastic) กลุ่มผู้ทุจริตจะนำข้อมูลของผู้ถือบัตรซึ่งซื้อมาได้จากแหล่งขายข้อมูล เช่น พนักงานโรงแรม พนักงานเก็บเงินของร้านค้าต่าง ๆ เป็นต้น เมื่อได้ข้อมูลแล้วก็จะนำไปทำบัตรปลอม โดยใช้แผ่นพลาสติกใสสีขาว หรือ บัตรโทรศัพท์ ซึ่งมีขนาดเดียวกับบัตรเครดิต ทำการบันทึกตอกรายละเอียดต่าง ๆ ด้วยการตอกลงบนหน้าบัตร จากนั้นจะนำบัตรนั้นไปใช้กับร้านค้าที่ร่วมมือกับกลุ่มผู้ทุจริต แล้วนำไปบันทึกการขายที่เกิดจากบัตรปลอมไปขายให้กับธนาคาร ซึ่งอาจจะมีการปลอมแปลงเอกสารประกอบการขาย เพื่อให้ธนาคารหลงเชื่อและจ่ายเงินให้กับร้านค้าไป ร้านค้าจะนำไปแบ่งกับกลุ่มผู้ทุจริตตามที่ได้ตกลงกันได้ ธนาคารจะตรวจสอบพบก็ต่อเมื่อผู้ถือบัตรที่แท้จริงได้ปฏิเสธการจ่ายเงินตามรายการที่เกิดจากการใช้ที่ทุจริต

6.2 บัตรปลอมทั้งใบ (Pure Counterfit) การปลอมจะเป็นไปในลักษณะเดียวกับการปลอมบัตรขาว แต่ความแตกต่างจะอยู่ที่ตัวบัตรปลอมที่ผลิตขึ้นมา โดยจะเป็นบัตรที่ถูกผลิตออกมาให้มีลักษณะใกล้เคียงกับบัตรจริงที่ออกโดยธนาคารหรือสถาบันผู้ออกบัตร จากนั้นกลุ่มผู้ทุจริตก็จะสามารถนำบัตรไปใช้ตามร้านต่าง ๆ ได้เนื่องจากบัตรมีลักษณะคล้ายกับบัตรเครดิตที่แท้จริงมาก

6.3 บัตรปลอมที่แถบแม่เหล็ก (Skimming Card) การปลอมเป็นไปในลักษณะเดียวกับการปลอมบัตรขาวอีกเช่นกัน หากแต่การซื้อข้อมูลของบัตรเครดิตนั้น กลุ่มผู้ทุจริตจะต้องการข้อมูลที่บันทึกอยู่ในแถบแม่เหล็กของบัตรเครดิตที่แท้จริง เพื่อที่จะนำมาบันทึกไว้ในบัตรปลอมที่ผลิตขึ้นมา การทุจริตในลักษณะนี้จะต้องมีเครื่องอ่านและคัดลอกแถบแม่เหล็กจึงจะ

สามารถดำเนินการได้ โดยบัตรที่ผลิตขึ้นมาจะนำมาใช้กับเครื่องรูดบัตรเพื่อขออนุมัติวงเงินและเรียกเก็บได้ (Electronic Data Capture หรือเครื่อง E.D.C.) ซึ่งเป็นการทุจริตที่ก่อให้เกิดความเสียหายกับธนาคารได้เป็นอย่างมาก

6.4 บัตรปลอมที่ผู้ถือบัตรไม่มีตัวตน (Credit Master Generated Account) จะเป็นการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ชื่อ Credit Master หรือ Credit Wizard เพื่อทำการสร้างหมายเลขบัตรใหม่ขึ้นมา โดยใช้พื้นฐานการคำนวณหมายเลขบัตรจริง เมื่อได้หมายเลขบัตรออกมาแล้วก็จะนำไปผลิตบัตรปลอมเพื่อนำไปใช้ต่อไป ซึ่งบัตรปลอมที่ผลิตมานี้ อาจจะเป็นบัตรขาว หรือบัตรปลอมทั้งใบก็ได้

7. ร้านค้าทุจริต (Merchant Fraud) การทุจริตในลักษณะนี้จะเกี่ยวข้องกับการทุจริตของบัตรปลอมทั้งหมด ซึ่งหากร้านค้ามีความสุจริตในการรับบัตรเครดิตชำระราคาแล้วโอกาสที่การทุจริตด้านบัตรจะเกิดขึ้นมีน้อยมาก แต่ร้านค้าทุจริตเหล่านี้จะร่วมมือกับกลุ่มผู้ทุจริตด้วยการอาศัยว่าเป็นร้านค้าสมาชิกกับบัตรเครดิตธนาคาร จะรับปลอมบัตรในแต่ละประเภททำที่เป็นรูตชำระค่าสินค้าหรือบริการภายในร้าน ซึ่งธนาคารหลงเชื่อว่ามีผู้ถือบัตรนำบัตรเครดิตมาใช้จริงก็จะนำเงินเข้าบัญชีของร้านค้าที่ได้เปิดไว้กับธนาคาร โดยร้านค้าจะได้ผลประโยชน์จากส่วนแบ่งของเงินตามที่ได้ตกลงไว้กับกลุ่มผู้ทุจริต

ปัญหาบัตรเครดิตในประเทศไทย

เนื่องจากการไม่มีกฎหมายเฉพาะที่จะป้องกันหรือปราบปรามปัญหาอันเกิดขึ้นจากการทุจริตด้วยบัตรเครดิต จึงทำให้สิทธิและหน้าที่ของคู่สัญญาในระบบบัตรเครดิตต้องตกอยู่ในเรื่องสัญญาทั่วไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทำให้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบกันขึ้นในระหว่างสัญญา โดยเฉพาะปัญหาทางด้านภาระการเสี่ยงภัยและความรับผิดชอบในการใช้บัตรเครดิต ซึ่งผู้ออกบัตรจะผลัดภาระและความเสี่ยงภัยให้แก่ผู้ถือบัตรเสมอ เช่น ผู้ออกบัตรบางรายกำหนดว่า “ผู้ขอให้ออกบัตรมีหน้าที่จะต้องใช้ความระมัดระวังเก็บรักษาบัตรเครดิตไว้มิให้สูญหายหรือตก

ไปอยู่ในมือของผู้อื่น ถ้าหากเกิดการสูญหายขึ้นจะต้องรีบแจ้งให้บริษัทบัตรเครดิตทราบโดยเร็วที่สุด เพื่อบริษัทบัตรเครดิตจะได้ยกเลิกบัตรเครดิตฉบับเดิม แต่ผู้ขอให้ออกบัตรเครดิตจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่บริษัทบัตรเครดิตจ่ายไปตามการเรียกเก็บจนกว่าบริษัทบัตรเครดิต จะได้แจ้งบัตรเครดิตฉบับที่สูญหายให้ผู้ตกลงรับบัตรเครดิตทราบทั่วกัน” จะเห็นว่าข้อกำหนดของผู้ออกบัตรดังกล่าว ได้ผลกระทบการเสี่ยงภัยและความรับผิดชอบให้แก่ผู้ถือบัตรโดยส่วนมาก ได้แก่ กรณีบัตรหาย ถูกขโมย หรือถูกใช้ไปโดยปราศจากอำนาจเป็นไปในแนวเดียวกัน และผู้ถือบัตรไม่มีอำนาจต่อรองเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดในสัญญาที่มีต่อกันได้ (นิตยา ชินวงศ์, 2529 : 108 - 109) ถึงแม้ว่าธนาคารต่าง ๆ จะมีการแข่งขันกันในตลาด แต่ในด้านการสัมพันธ์ส่วนตัวแล้ว การเผชิญปัญหาที่คล้ายกัน ก่อให้เกิดการรวมตัวก่อตั้งชมรมบัตรเครดิตขึ้นมา เพื่อพัฒนาบัตรเครดิตให้มีคุณภาพมากกว่าปริมาณ โดยมีการตั้งเป้าหมายไว้ดังนี้

1. เปิดการร่วมการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างธนาคารที่เป็นสมาชิกชมรม เป็นการป้องกันผู้ที่มีประวัติไม่ดีในการใช้บัตร
2. ให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาบัตรเครดิต เพื่อป้องกันการทุจริตค่าธรรมเนียมของลูกค้า
3. ผลักดันให้มีกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องบัตรเครดิตโดยเฉพาะ

ปัจจุบันธุรกิจประเภทนี้ไม่มีกฎหมายเฉพาะ มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมบัตรเครดิตยังมีปัญหา เช่น นโยบายของรัฐ บทบัญญัติของกฎหมายกลไกของรัฐผู้บังคับใช้กฎหมาย และธนาคารหรือบริษัทผู้ออกบัตร ซึ่งปัญหาดังกล่าวล้วนแต่เป็นอุปสรรคที่ทำให้มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมบัตรเครดิตมีการบังคับใช้ที่ขาดประสิทธิภาพ ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายในการปราบปรามอาชญากรรมบัตรเครดิตให้ลดน้อยลงได้ (จรัสศรี จิรยากุล, 2532 น.1)

ดังนั้น มาตรการทางกฎหมายที่ใช้ในการปราบปรามได้อาศัยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และกฎหมายอาญาเป็นกลไกของรัฐ อย่างไรก็ตามมาตราดังกล่าวสามารถใช้บังคับกับอาชญากรรมบัตรเครดิตได้ แต่ไม่สามารถควบคุมได้ทุกกรณี ทำให้เกิดช่องว่างในการทุจริตบัตรเครดิต ซึ่งมีทั้งปัญหาบัตรหาย ถูกขโมย ร้านทุจริต ผู้ถือบัตรเองทุจริตโดยร่วมมือกับร้านค้า ผู้สมัครใช้เอกสารปลอมและการปลอมแปลงบัตร

4. ทฤษฎีไร้ระเบียบ (The Anomie Theory)

สุพัตรา สุภาพ (2542 : 133 – 137) กล่าวถึงทฤษฎีไร้ระเบียบตามแนวคิดของ Robert k. Merton

Merton กล่าวถึง โครงสร้างของสังคมบางอย่าง ที่ก่อให้เกิดความกดดันและขัดแย้งต่อบุคคลในกลุ่ม จนทำให้พฤติกรรมไม่เป็นไปตามกฎของสังคม ซึ่งเป็นผลให้เกิดความไม่เป็นระเบียบในสังคม โดยมีตัวแปรผัน (Variables) 2 อย่าง คือ

จุดหมายปลายทางทางวัฒนธรรม (Cultural Goals) ที่สังคมขณะนั้นยึดมั่นและนำไปปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน ซึ่งจุดหมายปลายทางนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของสังคมและสภาพแวดล้อม และถ้าหากลักษณะของสังคมและสภาพของสังคมเปลี่ยนแปลงไป จุดหมายปลายทางทางวัฒนธรรมอาจเปลี่ยนแปลงได้ เป็นค่านิยมของสังคมส่วนใหญ่ยึดถือปฏิบัติในขณะใดขณะหนึ่ง ว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง เช่น ความซื่อสัตย์ เป็นต้น แต่สังคมในปัจจุบันเน้นเรื่องวัตถุนิยม เรื่องเงินเป็นหลัก ตลอดจนย่ำว่าทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันในการหาความสำเร็จ ฉะนั้นทุกคนจึงพยายามดิ้นรนต่อสู้เพื่อเสริมสร้างฐานะของตนให้มั่นคง โดยเอาวัตถุเป็นเครื่องวัด เช่น การมีบ้าน มีรถยนต์ ใครมี เงินมากกว่ากัน เป็นต้น บุคคลจึงถูกบีบให้พยายามไขว่คว้าในสิ่งที่ตนมุ่งหวังเพื่อเลื่อนฐานะ หรือเพื่อการยอมรับของสังคม

วิธีการต่าง ๆ ที่สังคมได้กำหนดไว้ให้บุคคลปฏิบัติตาม (Institutionalized Means) เป็นการจำกัดเสรีภาพให้อยู่ในขอบเขต หรือห้ามการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นการปฏิบัติตามคุณธรรมต่าง ๆ ที่สังคมต้องการหรือยอมรับ เช่น การมีระเบียบวินัย การเคารพผู้อาวุโส ความซื่อสัตย์ ความอดทน เป็นต้น เป็นการชี้แนวทางให้บุคคลปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่วางไว้ เพื่อให้สังคมเกิดความเป็นระเบียบ ไม่สับสน ใครปฏิบัติตามอุดมคตินี้ชีวิตจะประสบความสำเร็จ และได้สิ่งที่คาดหวังไว้ เช่น เรียนจบสูงก็จะได้งานที่ดีทำ ทำความดีคนจะยกย่องสรรเสริญ สังคมจะส่งเสริม โดยเปิดโอกาสให้ทุกคนมีความก้าวหน้าในชีวิตด้วยการศึกษาและการทำงาน

ในสังคมปัจจุบันจุดหมายปลายทางหรือเป้าหมายกับวิธีการที่สังคมกำหนดเพราะ ทั้ง 2 อย่างเป็นเรื่องที่มนุษย์กำหนดขึ้นมา การตั้งเป้าหมายเพื่อความสำเร็จในทางที่ไม่ถูกต้อง อาจทำให้เกิดความเสื่อมเสียทางศีลธรรม เหมือนอย่างสังคมอเมริกันปัจจุบันที่เน้นเป้าหมาย (Cultural Goals) ความสำเร็จในรูปของเงิน โดยไม่เน้นวิธีการที่สังคมกำหนด (Institutionalized Means) ซึ่งเงินนั้นนอกจากใช้ซื้อเครื่องอุปโภคบริโภค และยังเป็นเครื่องส่งเสริมอำนาจด้วย เงินถูกเปลี่ยนรูปให้เป็นสัญลักษณ์ของเกียรติภูมิและบารมี และชั้นสังคมที่สูงขึ้น เป็นต้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Merton ได้แสดงถึงการปรับตัวของบุคคลในสถานการณ์ต่าง ๆ 5 ประเภท ดังนี้

แบบการปรับตัวของบุคคล		
แบบแผนการปรับตัว	จุดหมายปลายทาง (Cultural Goals)	วิธีการ (Institutionalized Means)
1. ปฏิบัติตาม (Conformity)	+	+
2. แหวกแนว (Innovation)	+	-
3. เจ้าระเบียบวิธี (Ritualism)	-	+
4. หนีโลก (Retreatism)	-	-
5. ทำพยาย (Rebellion)	±	±

(อ้างถึงในสุพัตรา สุภาพ, 2542 : 134)

1. การปฏิบัติตาม (Conformity) เป็นการยอมรับปฏิบัติตามจุดหมายปลายทางและวิธีการที่สังคมกำหนด โดยการยอมรับกฎเกณฑ์และนำไปปฏิบัติ เพื่อต้องการประสบความสำเร็จหรือทำตามที่สังคมเห็นว่าถูกต้อง โดยมีความพอใจในสิทธิหน้าที่ของตน ตลอดจนมีการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่นตามสังคมกำหนด ซึ่งบุคคลประเภทนี้จะมีมากที่สุด มิฉะนั้นแล้วสังคมจะดำรงอยู่ไม่ได้ โดยมีสถาบันต่าง ๆ ตั้งแต่ครอบครัว โรงเรียน กลุ่มเพื่อน และตัวแทน จะพยายามให้บุคคล

ปฏิบัติตามระเบียบวินัย เพื่อสิทธิและหน้าที่ของบุคคล ให้ดำเนินไปในทางที่ถูกที่ควร และให้สังคมมีความเป็นระเบียบ

2. แหวกแนว (Innovation) เป็นตัวปรับตัวแบบที่เน้นในเรื่องเป้าหมายของความสำเร็จ (Success Goals) ด้วยวิธีการใดก็ตามที่ให้ได้เงินได้อำนาจ ไม่ว่าจะเป็นการผิดกฎหมาย ผิดระเบียบแบบแผน เป็นการเน้นเรื่องจุดหมายปลายทาง (Institutionalized Means) ที่เป็นเช่นนี้เพราะสังคมเน้นเรื่องวัตถุนิยมมากเกินไป คนมีเงินจะได้รับการยกย่องสรรเสริญ ตลอดจนบุคคลทุกคนที่ไม่มีโอกาสได้รับความสำเร็จเท่าเทียมกัน คนยากจนจะมีโอกาสสำเร็จน้อยกว่าคนร่ำรวย จึงส่งผลให้แสดงพฤติกรรมที่ผิดระเบียบ ก่อความไม่สงบเรียบร้อยในสังคม คนที่ยากจนหรือชนชั้นต่ำจะกระทำผิดมากจากเหตุดังกล่าว แต่ไม่ได้หมายความว่าคนฐานะดีจะไม่กระทำการผิดระเบียบ ชนชั้นสูงอาจกระทำผิดเพราะแรงกดดัน (Pressure) บางอย่างที่ทำให้บุคคลต้องกระทำเพื่อความสำเร็จ พบเห็นได้ในพวกอาชญากรรมผู้ดี (White – Collar Crime) เช่น การทุจริตในหน้าที่ของข้าราชการ

3. เจ้าระเบียบวิธี (Ritualism) เป็นบุคคลที่ปฏิบัติไปตามวิธีการที่สังคมกำหนด ไม่อยากทำอะไรที่ผิดไปจากระเบียบแบบแผนกฎเกณฑ์ที่วางไว้ โดยอาจเป็นคนที่ไม่มีความทะเยอทะยานหรือกลัวจนไม่กล้าทำอะไร หรือไม่ก็เป็นคนดีที่ไม่อยากจะทำผิดหรือมีความผิดเป็นบุคคลที่คล้าย ๆ กับพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ ปรัชญาของพวกนี้คือ “ไม่อยากเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับ” หรือ “ปลอดภัยไว้ก่อน” หรือ “อย่าตั้งความหวังไว้สูงจะได้ไม่ผิดหวัง” ความคิดแบบนี้ทำให้เชื่อมั่นว่าความทะเยอทะยานมีแต่ความทุกข์ การไม่หวังอะไรจะเป็นสุขและปลอดภัย ปรัชญาการณีนี้นี้ทั่วไปในสังคม อาจเป็นไปได้ว่าบุคคลนั้นต้องการความมั่นคงในตำแหน่ง ถ้าทำผิดจะถูกไล่ออกหรือถูกลงโทษ หรือไม่มีพรรคพวก เป็นการเอาตัวรอดด้วยการทำตามกฎหรือกระทำความดี พบเห็นได้ในชนชั้นต่ำที่กำลังเลื่อนเป็นชนชั้นกลาง (Lower Middle Class) ชนชั้นนี้จะสอนให้เด็กยึดมั่นในระเบียบ

กฎเกณฑ์ หรือกระทำในสิ่งที่ถูกที่ควร เพื่อมีโอกาสเลื่อนขั้นขึ้นไป การอบรมอย่างจริงจังทำให้เกิดความตึงเครียดทางด้านจิตใจได้ หรือเกิดความกลัวตลอดเวลา กลายเป็นคนที่ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น หรืออาจจะคิดแต่ไม่ได้ทำอะไรนอกเหนือจากสิ่งที่สั่งให้ทำ

4. หนีโลก (Retreatism) เป็นพวกที่ไม่ยอมรับจุดหมายปลายทางและวิธีการที่สังคมกำหนด เป็นการปรับตัวที่ผิดไปจากค่านิยมทั่วไป และมีบางคนปรับตัวในทางที่ผิดธรรมชาติ เป็นไปตามที่บรรทัดฐานกำหนด เช่น พวกสังคมนักเกี้ยว บุคคลอันธพาล ขอทาน ติดยาเสพติด การปรับตัวแบบนี้ปรากฏในพวกที่มีความหวังสูงหรือต้องการประสบความสำเร็จในชีวิต แต่วิธีการที่สังคมกำหนดเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จดังกล่าว หรืออาจเป็นผู้ที่พยายามทำดีแต่ไม่ได้ดี ทำให้ผิดหวัง เบื่อโลก เบื่อความหลอกลวง เบื่อสังคมที่มีแต่การเห็นแก่ตัว ชิงดีชิงเด่น ทำให้เกิดความรู้สึกขัดแย้งในด้านจิตใจ 2 ประการ คือ ความรู้สึกในด้านศีลธรรม อยากปฏิบัติตามวิธีการที่สังคมกำหนด แต่ทำไปในทางที่ขัดต่อระเบียบในชีวิต ยอมแพ้ (Defeatism) หนีอุปสรรคของชีวิต หนีจากสังคม ซึ่งจะออกมาในรูปแบบใจหมกมุ่นจนผิดปกติธรรมดา บางคนแก้ไขปัญหาด้วยการดื่มของมึนเมา เสพเฮโรอีน หรืออยากกระตุ่นประสาทจนเป็นอันตรายแก่ชีวิต บางคนจงใจฆ่าตัวตายด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อหนีโลกที่เขาเห็นว่าให้ความสุขแก่เขาไม่ได้

5. ทำทลาย (Rebellion) เป็นพวกที่ชอบการเปลี่ยนแปลงแก้ไขใหม่ ต้องการปรับปรุงโครงสร้างทางสังคมเสียใหม่ เพราะไม่พอใจในโครงสร้างเดิมที่เขาเห็นว่าไม่ดีพอ ไม่มีความเท่าเทียมกันจึงพยายามหาวิธีการหรืออุดมการณ์ใหม่ การทำทลายบางอย่างเป็นพฤติกรรมที่ขัดต่อศีลธรรมอันดีงาม เช่น พวกฮิปปี้แต่งกายสกปรกรุงรัง เสรีภาพในเรื่องเพศ เป็นต้น เป็นการสร้างวัฒนธรรมรอง (Subculture) ในกลุ่มตน ซึ่งวัฒนธรรมรองของพวกนี้ขัดกับวัฒนธรรมใหญ่ในหลายเรื่อง

การทำทลายบางอย่างเป็นการไม่ก่อความเดือดร้อนแก่สังคม เช่น พวกปัญญาชนหรือในพวกนักเขียนที่ละเว้นไม่สนใจบางอย่างและให้ความเห็นบางอย่าง ในระยะแรกอาจจะได้รับการต่อต้านเพราะมนุษย์มักจะเคยชินกับสิ่งที่ตนคุ้นเคย จึงยากที่จะให้ยอมรับในทันทีทันใดได้

ทฤษฎีไว้ระเบียนสามารถอธิบายการก่ออาชญากรรมทางบัตรเครดิต ในประเด็นที่ว่า ในภาวะที่บีบคั้นทางสังคมและเศรษฐกิจจะส่งผลให้เกิดปัญหาค่าครองชีพ ปัญหารายได้ และเป็นกลไกที่กระตุ้นให้บุคคลหาทางออก ในการดำเนินชีวิตของตนเองที่สามารถนำมาซึ่งรายได้ อันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงในค่านิยมของสังคมที่ให้ความสำคัญกับวัตถุมากขึ้น เงินมีความสำคัญต่อชีวิตของทุกคน ทำให้ทุกคนต้องหาเงินทอง มาใช้ในการดำรงชีพ ไม่ว่าจะโดยวิธีใดก็ตาม

5. ทฤษฎีติดตรา (The Labeling Perspective)

สุพัตรา สุภาพ (2542 : 10) กล่าวว่า ทฤษฎีนี้เชื่อว่า การกระทำใดจะเป็นการเบี่ยงเบนหรือไม่เพียงไร ขึ้นอยู่กับสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกอยู่ เช่น สังคมจะระบุว่า การกระทำนั้น ๆ เบี่ยงเบนหรือไม่เบี่ยงเบน ผิดหรือถูก ซึ่งเป็นเรื่องของความรู้สึกของสังคมต่อพฤติกรรมบางอย่าง หากมีสภาพการณ์เช่นนี้เกิดขึ้น จะทำให้ ประการแรก กลุ่มบุคคลหนึ่งจะมีอำนาจเหนือหรือได้เปรียบกลุ่มอื่น โอกาสของคนกลุ่มนั้นจึงมีน้อย จนในที่สุดอาจจะถูกกีดกันหรือถูกลงโทษ ประการที่สอง บุคคลที่ถูกติดตราอาจจะยอมรับว่าการกระทำนั้น ๆ เป็นความผิดซึ่งอาจจะทำให้บุคคลนั้นอยากเป็นคนไม่ดีโดยสมบูรณ์แบบให้หมดเรื่องหมดราวไป เช่น คนที่ถูกตราหน้าว่าเป็นคนติดยาเสพติด ก็อาจจะใช้ชีวิตแบบคนติดยาอย่างเต็มที่ ด้วยการไม่ทำงาน ใช้ชีวิตสบาย ๆ ไม่อยากรักษาตัว ทำตามอำเภอใจ รวมทั้งประกอบอาชญากรรม เช่น ลักเล็กขโมยน้อย จี้ ปล้น ฆ่า อาชญากรรมด้านต่าง ๆ เป็นต้น

ทฤษฎีนี้สามารถนำมาอธิบายการก่ออาชญากรรมทางบัตรเครดิตได้ เพราะเป็นอาชญากรรมประเภทหนึ่ง ซึ่งผู้กระทำความผิดจึงถูกสังคมตีตราให้เป็นอาชญากร หรือสังคมทั่วไปตีตราเขาว่ามีพฤติกรรมเช่นนั้นโดยลักษณะเช่นนี้คนที่ยิ่งถูกสังคมตราหน้าว่าเป็นอาชญากรก็ยิ่งผลักดันเขาไปกับพวกอาชญากรด้วยกัน และยอมรับหรือมองตัวเขาว่าเป็นอาชญากรตามที่สังคมประนาม

6. ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

สุพัตรา สุภาพ (2542 : 119) กล่าวว่า

1. ทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ (Structural – Funtional Theory) เป็นการมองสังคมส่วนรวมว่าเป็นระบบหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยส่วนหรือระบบต่าง ๆ ที่ยึดเหนี่ยวสุพัตรา สุภาพ (2542 : 10) กล่าวว่า ทฤษฎีนี้เชื่อว่า การกระทำใดจะเป็นการเบี่ยงเบนหรือไม่เพียงไร ขึ้นอยู่กับสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกอยู่ เช่น สังคมจะระบุว่า การกระทำนั้น ๆ เบี่ยงเบนหรือไม่เบี่ยงเบน ผิดหรือถูก ซึ่งเป็นเรื่องของความรู้สึกของสังคมต่อพฤติกรรมบางอย่าง หากมีสภาวะการณ์เช่นนี้เกิดขึ้น จะทำให้ ประการแรก กลุ่มบุคคลหนึ่งจะมีอำนาจเหนือหรือได้เปรียบกลุ่มอื่น โอกาสของคนกลุ่มนั้นจึงมีน้อย จนในที่สุดอาจจะถูกกีดกันหรือถูกกลืนโทษ ประการที่สอง บุคคลที่ถูกตีตราอาจจะยอมรับว่าการกระทำนั้น ๆ เป็นความผิดซึ่งอาจจะทำให้บุคคลนั้นอยากเป็นคนไม่ดีโดยสมบูรณ์แบบให้หมดเรื่องหมดราวไป เช่น คนที่ถูกตราหน้าว่าเป็นคนติดยาเสพติด ก็อาจจะใช้ชีวิตแบบคนติดยาอย่างเต็มที่ ด้วยการไม่ทำงาน ใช้ชีวิตสบาย ๆ ไม่อยากรักษาตัว ทำตามอำเภอใจ รวมทั้งประกอบอาชญากรรม เช่น ลักเล็กขโมยน้อย จี้ ปล้น ฆ่า อาชญากรรมด้านต่าง ๆ เป็นต้น

ทฤษฎีนี้สามารถนำมาอธิบายการก่ออาชญากรรมทางบัตรเครดิตได้ เพราะเป็นอาชญากรรมประเภทหนึ่ง ซึ่งผู้กระทำความผิดจึงถูกสังคมตีตราให้เป็นอาชญากร หรือสังคมทั่วไปตีตราเขาว่ามีพฤติกรรมเช่นนั้นโดยลักษณะเช่นนี้คนที่ยิ่งถูกสังคมตราหน้าและมีความสัมพันธ์กัน การเปลี่ยนแปลงอาจจะเกิดหรือเริ่มต้นได้ในทุกส่วน และส่งผลกระทบต่อคนไปยังส่วนอื่น ๆ ซึ่งต้องถูกกระทบกระเอนไปด้วย แนวความคิดเช่นนี้ได้วิวัฒนาการมาเป็นทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ ซึ่งเป็นเครื่องมือของนักสังคมศาสตร์ในการศึกษาสังคม

ทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ของสังคมเป็นระบบหนึ่ง ระบบนี้จำเป็นต้องดำรงอยู่ตลอดไป แม้ว่าบุคคลจะมีการเปลี่ยนแปลงเสมอเนื่องจากกฎธรรมชาติ เช่น การเกิด แก่ เจ็บ ตาย การที่สังคมดำรงอยู่ได้ สังคมจะต้องมีโครงสร้างทำหน้าที่สำคัญต่าง ๆ ในสังคม ทุกสังคมจะต้อง

สร้างระเบียบกฎเกณฑ์ กำหนดสิทธิหน้าที่และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่าง ๆ ให้ปฏิบัติตาม ตลอดจนมีการจัดระเบียบในเรื่องต่าง ๆ เช่น ระบบการผลิต ครอบครัวยุคใหม่ การเมือง การรักษาความสงบเรียบร้อย ศาสนา ความยุติธรรม ฯลฯ กล่าวอีกนัยหนึ่ง สังคมสร้างสถาบันต่าง ๆ ขึ้นมา เพื่อให้ชีวิตสังคมดำรงอยู่ต่อไปได้ สถาบัน (ในความหมายที่กว้างรวมถึงขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อ และระเบียบในการปฏิบัติ) จึงทำหน้าที่สำคัญในการช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ เสมือนกลไกที่ทำงานเพื่อประโยชน์ของสังคม และการอยู่ร่วมกันของมนุษย์

โดยปกติแล้วการทำงานของกลไกเหล่านี้เป็นผลให้สังคมอยู่ในสภาพ สมดุลเคลื่อนที่ (Moving Equilibrium) กล่าวคือ ทุกส่วนหรือสถาบันสังคมจะปรับตัวเข้าหากันตามการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ในสภาพแวดล้อมทั้งทางสังคมและภูมิศาสตร์ แต่ละสถาบันจะทำหน้าที่ของตน ซึ่งเป็นการสนองความต้องการของสถาบันอื่น ๆ และสังคมส่วนรวม แต่ก็ต้องยอมรับว่าไม่มีสังคมใดที่ส่วนประกอบหรือสถาบันต่าง ๆ สามารถทำหน้าที่โดยสมบูรณ์ทุกประการ มองในอีกแง่หนึ่ง สังคมก็คือ ระบบที่มนุษย์คิดค้นขึ้นเพื่อแก้ปัญหาเหล่านี้ในการดำเนินชีวิตร่วมกัน การเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นที่ใด ส่งผลสะท้อนอย่างไรอยู่ที่การหาจุดตั้งเครียดนี้ ความตึงเครียดอาจมาจากภายในระบบสังคมนั้น หรืออาจจะเนื่องมาจากอิทธิพลภายนอกก็ได้ และนักสังคมวิทยาได้พบต้นเหตุของความตึงเครียดนี้ว่า อยู่ที่ความไม่สมบูรณ์ในการทำงานของระบบย่อย เช่น ระบบที่สอนให้เด็กยอมรับอำนาจแต่อย่างเดียวและถือว่าผู้ใหญ่รู้ดีและทำอะไรถูกหมด ย่อมขัดกับความพยายามที่สร้างสังคมระบบประชาธิปไตย ความซับซ้อนของสังคมทำให้การขัดกันในส่วนต่าง ๆ เกิดขึ้นเป็นธรรมดา การขัดกันอาจจะเกิดขึ้นได้ใน ทุกส่วนของสังคม

การปรับตัวจะเป็นอย่างไร เป็นเรื่องของพลังต่าง ๆ ในสังคมขณะนั้น มัวร์ (Moore) นักสังคมวิทยาอเมริกันได้ย้ำถึงความยืดหยุ่นของทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ว่า สามารถให้คำอธิบายการเปลี่ยนแปลงทุกอย่างของสังคมที่เกิดขึ้น สังคมจะปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม ทั้งที่เป็นอยู่ตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น การเปลี่ยนแปลงจึงเป็นลักษณะสะท้อนรุนแรงในระยะสั้น แต่ในระยะยาวอาจทำให้สังคมต้องเปลี่ยนแปลงไปมาก เช่น ความเสื่อมของความอุดมสมบูรณ์

ของพื้นที่ดินซึ่งเกิดขึ้นเนื่องจากการทำเกษตรกรรมเป็นเวลานานกว่าสังคมจะให้ความสนใจเรื่องนี้ อาจจะกลายเป็นปัญหาซึ่งกระทบกระเทือนความเป็นอยู่ของคนส่วนใหญ่ในประเทศ

นอกจากนี้ มัวร์ยังได้ให้ข้อคิดว่า ไม่มีสังคมใดอยู่ในสภาพสมดุลอย่างแท้จริงเพราะ ส่วนต่าง ๆ ของสังคมไม่ได้ประสานกันอย่างแท้จริง เพราะแต่ละบุคคลมีการอบรม มีบุคลิกภาพ มีความสามารถไม่เหมือนกัน การปฏิบัติจึงแตกต่างกันไป แม้จะอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์อันเดียวกันก็ตาม ตลอดจนความตึงเครียดต่าง ๆ ในสังคมเป็นสิ่งธรรมดา เพราะมนุษย์ไม่สามารถจะควบคุมธรรมชาติ ได้โดยเด็ดขาด มัวร์มีความเห็นว่าเราควรมองมนุษย์ในฐานะ “สัตว์แก้ปัญหา” และมองสังคมเป็น “ระบบแก้ความตึงเครียด”

2. ทฤษฎีโครงสร้าง - หน้าที่และปัญหาพัฒนาประเทศ (สุพัตรา สุภาพ, 2542) เป็นทฤษฎีที่ชี้ให้เห็นถึงความซับซ้อนของปัญหาในการพัฒนาประเทศ และจะต้องมีการพัฒนาพร้อมกันไปทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง หลักสำคัญของการพัฒนาประเทศมิได้จำกัดเฉพาะการลงทุนในโครงการที่คาดว่าจะมีผลโดยตรงทางเศรษฐกิจเท่านั้น การลงทุนในโครงการพัฒนาด้านสังคมและการเมืองก็ควรจะได้รับความสะดวกเท่า ๆ กัน กับโครงการพัฒนาเศรษฐกิจ โครงการเหล่านี้ควรจะมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการปฏิรูปในสังคม ในทางที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างแท้จริง ซึ่งในทางปฏิบัติ การวางโครงการพัฒนาทางด้านสังคมอาจจะเป็นสิ่งที่ทำได้ เพราะเป็นเรื่องกระทบกระเทือนต่อระบบความเชื่อเก่า ๆ และผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของบุคคล บางกลุ่ม โครงการดังกล่าวมักจะต้องกระทำด้วยความเข้าใจในโครงสร้างของสังคมที่เป็นอยู่

โดยเฉพาะในสังคมที่ด้อยพัฒนา ส่วนใหญ่ประชาชนยังขาดเหตุจูงใจ (Motivation) ที่จะพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ทำให้ประเทศขาดพลังสำคัญที่จะทำให้เกิดการพัฒนา เพราะระบบค่านิยม ความเชื่อและประเพณีเก่า ๆ ประชาชนส่วนใหญ่มีชีวิตอยู่อย่างไม่สนใจใฝ่ดีต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ขาดความเชื่อมั่น ขาดกำลังใจที่จะปรับปรุงตนเอง ขาดความกระตือรือร้น ไม่จริงจังต่อชีวิต ขอบหาความสุขเฉพาะหน้า ชีวิตดำเนินไปอย่างไม่มีจุดหมาย ตลอดจนระบบสังคม

การเมือง และเศรษฐกิจ ที่เป็นอยู่ในประเทศด้วยพัฒนาเป็นไปในทางรักษาสถานะเดิม และขัดขวางการเปลี่ยนแปลง และมีความเหลื่อมล้ำมากระหว่างคนส่วนน้อยกับคนส่วนใหญ่ ระหว่างเมืองกับชนบท นายทุนกับชาวนา ฯลฯ ซึ่งบุคคลส่วนใหญ่ที่ไม่มีทรัพย์สิน อำนาจ หรือการศึกษา จะอยู่ในสภาพเสียเปรียบ

นอกจากนี้ ปัญหาที่ประสบในการพัฒนาเศรษฐกิจคือการไม่มีทุน เพราะงานขาดสมรรถภาพ ขาดการประสาน ใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือยในสิ่งที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ ประชาชนไม่ตอบสนองกลุ่มอิทธิพลที่เสียประโยชน์ขัดขวาง ฯลฯ อันที่จริงแล้วการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ทั้งทางด้านสังคมและการเมืองนั้นมีโครงการต่าง ๆ ที่รัฐบาลและเอกชนสามารถดำเนินได้มากมาย โครงการเหล่านี้ไม่จำเป็นต้องใช้เงิน และมีความสำคัญอย่างยิ่งในแง่ของทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เงื่อนไขอันแรกซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาประเทศ คือ ชนชั้นผู้นำ ซึ่งได้แก่ ผู้มีอำนาจทั้งในทางการเมืองและเศรษฐกิจและนักวิชาการจะต้องมีความเข้าใจอย่างแท้จริง ในปัญหาการพัฒนาประเทศ ความเข้าใจจะเกิดขึ้นได้ส่วนหนึ่งอยู่ที่การวางตัวและกล้าเผชิญความจริง และรู้จักใช้ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างถูกต้องและเหมาะสมกับสภาพเป็นจริงที่เกิดขึ้น (สุพัตตรา สุภาพ, 2542 : 122 - 123) จากสังคมเป็นระบบหนึ่งซึ่งประกอบระบบต่าง ๆ ที่ยึดเหนี่ยว และมีความสัมพันธ์กัน การเปลี่ยนแปลงอาจจะเกิดขึ้นในส่วนหรือระบบหนึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อส่วนอื่น ๆ ซึ่งต้องถูกกระทบกระเทือนไปด้วย ดังเช่นเกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไทย ในเดือนกรกฎาคม 2539 เกิดวิกฤติเศรษฐกิจขึ้นในสังคมไทยและระบบเศรษฐกิจ เป็นระบบย่อยระบบหนึ่งที่จะต้องมีการทำงานประสานสอดคล้องกับระบบอื่น ๆ ในสังคม คือ ระบบการเมือง ระบบสังคมจากการที่ระบบเศรษฐกิจทำงานอย่างไม่มีประสิทธิภาพ ไม่สามารถปรับตัวเข้าสู่การแข่งขัน สัมมนาคติ ในระบบโลกาภิวัตน์ ทำให้ระบบการเมือง และระบบสังคมได้รับผลกระทบโดยตรงต่อการเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ ทำให้ประเทศไทยต้องหันมาปฏิรูปแบบการเมือง ระบบการศึกษา ตลอดจนรัฐบาลจำเป็นต้องดำเนินการปรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 เพื่อความอยู่รอดของระบบเศรษฐกิจ และความมั่นคงของสังคมไทยด้วยการเร่งรัดการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจจากการ

ผลิตที่ใช้แรงงานมาก มีมูลค่าเพิ่มน้อยไปสู่การผลิตที่ใช้ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งมีมูลค่าเพิ่มสูง เพื่อสร้างฐานการผลิตให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในตลาดโลก (การปรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2541 – 2544 : 41) ตลอดจนระบบการเมืองได้มีการปฏิรูปแบบการเมืองที่โปร่งใส มีคุณธรรมตรวจสอบได้ และระบบการศึกษาได้มีการปฏิรูประบบการศึกษาที่เน้นพัฒนาศักยภาพของบุคลากรภายในชาติ ให้มีความรู้ความสามารถ ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบโลก การที่สังคมไทยได้มีการปฏิรูปแบบต่าง ๆ ทั้งระบบเศรษฐกิจ การเมือง การศึกษาระบบสังคม ให้ทำงานประสานสอดคล้องกัน ทำให้เกิดดุลยภาพขึ้นในสังคม ก่อให้เกิดความสงบสุขในสังคมไทยและสามารถก้าวเข้าไปแข่งขันกับนานาชาติ ในแบบโลกาภิวัตน์

งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

นิตยา ชินวงศ์ (2529) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับบัตรเครดิต ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบของสัญญาบัตรเครดิต แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับคู่สัญญาที่เข้ามาเกี่ยวข้อง ได้แก่

1. บัตรเครดิตที่มีคู่สัญญาสองฝ่าย ได้แก่ บัตรเครดิตที่ใช้เฉพาะร้านค้าที่เป็นผู้ออกบัตรหรือสาขาของร้านค้าที่ออกบัตรให้เท่านั้น โดยสิทธิและหน้าที่ของคู่สัญญาดังกล่าวจะอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายลักษณะซื้อขายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
2. บัตรเครดิตที่มีคู่สัญญาสามฝ่าย เช่น Master Card, Visa Card, American Express, Diners' เป็นต้น บัตรเครดิตที่มีคู่สัญญาสามฝ่ายนี้จะประกอบด้วย ผู้ออกบัตร (Issuer) ซึ่งปกติแล้วจะได้แก่ ธนาคารหรือบริษัทเอกชนต่าง ๆ ผู้ถือบัตร(Cardholder) และร้านค้าที่ยอมรับบัตรเครดิต (Creditor)

3. บัตรเครดิตที่มีคู่สัญญาสี่ฝ่าย ระดับบัตรเครดิตประเภทนี้นอกจากจะประกอบด้วยผู้ออกบัตร ผู้ถือบัตร และร้านค้าเช่นเดียวกับบัตรเครดิตที่มีคู่สัญญาสามฝ่ายแล้ว ยังมีบุคคลที่ 4 ซึ่งปกติจะได้แก่ ธนาคาร โดยทำหน้าที่เสมือนตัวแทนของผู้ออกบัตรในการเรียกเก็บเงินจากผู้ถือบัตรและชำระเงินแก่ร้านค้า รายได้ของบุคคลที่ 4 นี้ ได้แก่ ค่าธรรมเนียมที่ผู้ออกบัตรจ่ายให้ตามปริมาณหลักฐานการซื้อขาย (Sales slip) และจำนวนเงิน

ลักษณะบัตรเครดิตของประเทศไทยจะแตกต่างจากบัตรเครดิตของต่างประเทศอยู่บ้างที่ตรง บัตรเครดิตของประเทศไทยนั้นจะต้องชำระหนี้ทั้งหมดภายในระยะเวลาที่กำหนด ในขณะที่บัตรเครดิตของต่างประเทศยอมให้ผู้ถือบัตรเลือกวิธีการชำระเงินให้แก่ผู้ถือบัตรโดยการชำระราคาสินค้าที่ค้างชำระทั้งหมดภายในระยะเวลาที่ตกลงกัน หรืออาจทำการผ่อนชำระบางส่วนภายในระยะเวลา 25 - 30 วัน ส่วนที่เหลือสามารถผ่อนชำระได้เป็นรายเดือนโดยจะต้องเสียค่าธรรมเนียม (Service Charge) ซึ่งก็คำนวณเป็นอัตราร้อยละของจำนวนราคาสินค้าที่ซื้อและค้างชำระในแต่ละเดือน

จิรพรรณ กุลติลิก และคณะ (2531) ได้ศึกษาเรื่องการก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจบัตรเครดิตและเช็คเดินทางในแหล่งท่องเที่ยวหลักทั้ง 5 ของไทย พบว่า อาชญากรรมหรือพฤติกรรมที่ไม่ดีมีสาเหตุจากธรรมชาติดั้งเดิม สิ่งแวดล้อม และสถานการณ์ภายนอกในขณะที่ประกอบอาชญากรรม และกล่าวว่าอาชญากรรมทางเศรษฐกิจจัดว่าอยู่ในข่ายพฤติกรรมเบี่ยงเบนอันเนื่องมาจากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมและเทคโนโลยีที่ทันสมัย และปัจจัยที่ทำให้อาชญากรรมทางเศรษฐกิจขยายตัวมากขึ้น ได้แก่

1. เศรษฐกิจตกต่ำ ปัญหาเศรษฐกิจโลกตกต่ำ ปัญหาการค้าฝืดเคือง ภาวะเงินตั้งปัญหาการว่างงาน ราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ ส่งผลต่อผู้มีรายได้ที่จำเป็นต้องรักษาระดับการบริโภคและสถานภาพทางสังคมดั้งเดิม (Status Quo) เอาไว้ หากขาดความสำนึกและขาดความดีงามในใจแล้วย่อมมองหาวิธีได้เงินมาไม่ว่าจะด้วยวิธีทางใดก็ตาม

2. ผู้บริหารขาดความสามารถ ทำให้เกิดช่องว่างให้ผู้อยู่ในบริษัทมีช่องทางการทำงานที่ง่ายขึ้น หรือร่วมมือกันในทางที่ผิดได้
3. ผู้บริหารชอบความหรูหรา ฟุ่มเฟือย ไม่คิดประหยัดรายจ่าย เมื่อร้านค้าหรือบริษัทมีปัญหา ทำให้ต้องหาเงินได้ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้ดำรงอยู่ไม่ล้มละลาย โอกาสจะตกเป็นเครื่องมือของผู้ประกอบอาชีพการรวมทางเศรษฐกิจมากขึ้นไปด้วย
4. การพัฒนาทางด้านสื่อสารโทรคมนาคมขนส่งระหว่างประเทศ ทำให้การประกอบอาชีพการรวมทางเศรษฐกิจมีพื้นที่ที่กว้างขวางขึ้น มีการวางแผนและเลียนแบบกันได้อย่างรัดกุมขึ้น ทำให้การติดตามจับกุมยากขึ้น
5. ความแตกต่างกันในด้านกฎหมาย บทลงโทษระหว่างประเทศ ข้อตกลงในเรื่องความร่วมมือในการจับกุมผู้ร้ายข้ามแดน ข้อตกลงในการสืบสวนและจับกุมคนร้ายระหว่างประเทศ ภาษา การเมือง การปกครองที่เป็นข้อจำกัด ทำให้เกิดความล่าช้า และเกิดช่องว่าง ทำให้ผู้กระทำผิดสามารถหลบหนีจากการถูกลงโทษทางกฎหมายได้
6. ความยากลำบากในการรวบรวมพยานหลักฐานที่ชัดเจน และการชี้แจงต่อเจ้าหน้าที่ที่จะนำผู้กระทำผิดมาลงโทษให้สอดคล้องกับความผิด ผู้ประกอบอาชีพการรวมทางเศรษฐกิจจึงไม่มีใครกลัวเกรงนักเพราะผลประโยชน์ที่ได้จากการประกอบอาชีพการรวมทางเศรษฐกิจมากกว่าการลงโทษเมื่อถูกจับกุมและขึ้นศาล
7. การพัฒนาทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ โดยขาดการพัฒนาทางด้านจิตใจ การพัฒนาโดยไม่เน้นถึงการสร้างคุณธรรม ศรัทธาในคุณธรรม แต่กลับส่งเสริมในบทโฆษณาที่ก่อให้เกิดความอยากได้อยากมี โดยไม่คำนึงถึงข้อจำกัดของการอยู่ร่วมกันในสังคม และนับถือเงินตราโดยไม่คำนึงว่าจะได้มาโดยวิธีใดเหล่านี้ ล้วนเป็นที่มาของการทำอาชีพการรวมทางเศรษฐกิจได้

สุรพล สินทร์พย์ (2532) ได้ศึกษาเรื่อง อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ปัญหาการดำเนินคดีความผิดฐานหลีกเลี่ยงภาษี

ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินคดีความผิดฐานหลีกเลี่ยงภาษีศุลกากร นั้น ไม่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลเท่าที่ควร อันเนื่องมาจากปัญหาในด้านบทบัญญัติของกฎหมายและปัญหาในด้านกระบวนการดำเนินคดี กล่าวคือ ปัญหาในด้านบทบัญญัติของกฎหมาย นั้นกฎหมายได้บัญญัติเกี่ยวกับความผิดฐานหลีกเลี่ยงภาษีศุลกากรไว้อย่างยาวและขาดความชัดเจน ซึ่งความรับผิดดังกล่าวมีลักษณะเป็นความผิดเด็ดขาด โดยมีต้องพักต้องคำนึงว่าผู้กระทำความผิดหรือไม่ก็เป็นความผิด แต่องค์กรในกระบวนการยุติธรรมได้ใช้กฎหมายในลักษณะที่ว่าความผิดดังกล่าวต้องประกอบด้วยเจตนาจะฉ้อค่าภาษีด้วย นอกจากนี้ ลักษณะของความรับผิดและโทษของความผิดดังกล่าวไม่สอดคล้องต้องกัน กล่าวคือ ความผิดดังกล่าวซึ่งมีลักษณะเป็นความรับผิดเด็ดขาด นั้น มีโทษจำคุกที่สูงเกินไป จึงก่อให้เกิดปัญหาในการใช้และการตีความกฎหมาย ส่วนปัญหาในด้านกระบวนการดำเนินคดี นั้น ปรากฏว่า กฎหมายมิได้กำหนดขอบเขตในการใช้ดุลพินิจในการทำความตกลง เพื่อระงับคดีในชั้นศุลกากรไว้ จึงทำให้มีการใช้ดุลพินิจที่ไม่เหมาะสมได้ และในการสอบสวนนั้นปรากฏว่า พนักงานสอบสวนที่มีความรู้ความชำนาญในด้านนี้ไม่เพียงพอ อันทำให้การรวบรวมพยานหลักฐาน ไม่มีประสิทธิภาพและส่งผลกระทบต่อการพิสูจน์ความผิดของผู้ถูกกล่าวหา นอกจากนี้ในทางปฏิบัติพนักงานศุลกากรมิได้ฟ้องร้องคดีเองโดยตรงตามที่กฎหมายได้ให้อำนาจไว้ จึงทำให้การดำเนินคดีเกิดความล่าช้า อันไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินคดีความผิดทางเศรษฐกิจ

จรัสศิริ จริยาสุต (2533) ได้ศึกษาเรื่อง มาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมบัตรเครดิต หรือบังคับใช้กฎหมายอาญามีประสิทธิภาพไม่เพียงพอที่จะยับยั้งอาชญากรรมบัตรเครดิตได้ ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาของมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมบัตรเครดิต และปัญหาการบังคับใช้กฎหมายของกลไกของรัฐ

1. ปัญหาด้านบทบาทบัญญัติของกฎหมาย กฎหมายที่ใช้บังคับกับอาชญากรรม บัณฑิตเครดิตในปัจจุบัน ได้แก่ ประมวลกฎหมายอาญาซึ่งฐานความผิดที่นำมาปรับใช้บังคับ ได้แก่ ความผิดฐานลักทรัพย์ ความผิดฐานยักยอกทรัพย์ ความผิดฐานฉ้อโกงโดยแสดงตนเป็นคนอื่น ความผิดฐานปลอมเอกสารสิทธิ และใช้เอกสารสิทธิปลอม ซึ่งประมวลกฎหมายเป็นกฎหมายหลักทั่วไป ที่วางไว้เพื่อมุ่งให้ความคุ้มครองต่อประชาชน การบัญญัติถ้อยคำต่าง ๆ จึงเป็นไปอย่างกว้าง ๆ ไม่สามารถครอบคลุมได้ทุกกรณี

2. ปัญหาด้านกลไกของรัฐผู้บังคับใช้กฎหมาย ตำรวจ อัยการ ศาล ในส่วนของ หน่วยเฉพาะกิจศูนย์อำนาจการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและการเงิน ซึ่ง ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีความรู้และความชำนาญคดีที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจและการเงิน รวมถึง คดีอาชญากรรมบัณฑิตเครดิตด้วย เมื่อพิจารณาถึงขั้นตอนการดำเนินงานแล้ว เห็นได้ว่าจะต้องมีการนำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการให้พิจารณาเพื่อขออนุมัติกรมตำรวจก่อนดำเนินการทุก ๆ ครั้ง ตั้งแต่การสืบสวนสอบสวนหรือจับกุมผู้กระทำความผิดในคดีเศรษฐกิจและการเงิน ดังนั้น ควรลด ขั้นตอนในการเสนอเพื่อขออนุมัติต่าง ๆ โดยให้อำนาจตำรวจศูนย์อำนาจการป้องกันและปราบปราม อาชญากรรมทางเศรษฐกิจและการเงิน เมื่อได้รับแจ้งความร้องทุกข์จากผู้เสียหาย ก็ให้สามารถทำการ สืบสวนจับกุมผู้ต้องหาได้ทันที

ทักษิณา ชัยอิทธิวงศ์ (2533) ศึกษาเรื่องแนวโน้มบัณฑิตเครดิตในสังคมไทย : ศึกษาจากพัฒนาการของการแลกเปลี่ยนและทัศนคติของผู้ถือบัตร พบว่า ลักษณะทางประชากร และสังคมไม่ว่าจะเป็นเพศ อายุ ระดับรายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บัตรเครดิตเพื่อ แลกเปลี่ยนสินค้าหรือบริการ แต่ความรู้ความเข้าใจเรื่องความแตกต่างระหว่างบัตรเครดิตทั้งในและ ต่างประเทศนั้น มีความสัมพันธ์กับความเชื่อมั่นที่พกบัตรเพื่อความปลอดภัย แต่ไม่มีความสัมพันธ์ กับการพกบัตรเพื่อความคล่องตัวในการซื้อสินค้า กับพฤติกรรมการแลกเปลี่ยนสินค้านั้น และยังพบ อีกว่าความนิยมใช้บัตรเครดิตมีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของคนในสังคมมากขึ้น ซึ่งทำให้คนใช้จ่าย เกินจริงเกิดความฟุ่มเฟือยขึ้น ผู้ตอบแบบสอบถามโดยมากเข้าใจถึงความแตกต่างของบัตรภายใน

และต่างประเทศ และตั้งใจว่าจะพบบัตรทั้งภายในและต่างประเทศอย่างละใบในอนาคต โดยมากผู้ตอบแบบสอบถามใช้บัตรวีซ่า เพราะสามารถใช้ต่างประเทศและร้านค้าจำนวนมากยอมรับ

จิตติพงษ์ เนตรรุ่งวัฒนา (2534) ศึกษาถึงผลกระทบของการมีบัตรเครดิตต่อพฤติกรรมการบริโภค : ศึกษาด้วยวิธีการออกแบบสอบถาม และเปรียบเทียบข้อมูลกับภาคนิพนธ์ฉบับอื่น ๆ พบว่าการมีบัตรเครดิตทำให้ผู้บริโภคมีการใช้จ่ายสูงขึ้น เพราะเสมือนมีรายได้มากขึ้น และไม่ต้องชำระค่าสินค้าที่ซื้อทันที ทำให้เกิดความฟุ่มเฟือย โดยบัตรเครดิตโดยมากมักใช้บัตรเพื่อการเลี้ยงรับรองมากที่สุด รองลงมาเพื่อใช้เดินทางทำธุรกิจในประเทศและซื้อสินค้า ตามลำดับ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวทำให้ร้านค้าผู้รับบัตรมียอดขายเพิ่มขึ้นจากการที่ลูกค้ามาใช้บัตรและมีผู้ออกบัตร ได้ปรับปรุงเพิ่มสิทธิประโยชน์เพื่อดึงดูดผู้บริโภคให้มาใช้บัตรมากขึ้น

เฟื่องฟ้า อัมพรสถิต (2535) ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อโฆษณาทางไปรษณีย์ : ศึกษากรณีผู้ใช้บัตรเครดิต มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ถึงความพึงพอใจของผู้อ่านโฆษณาทางไปรษณีย์ เป็นการศึกษาคูความสัมฤทธิ์ผลของการตลาดรูปแบบหนึ่ง โดยใช้ตัวแปรรวมเรียกว่า “ภูมิหลังประชากร” ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ สมรส อาชีพ รายได้ จำนวนบัตรเครดิตที่กลุ่มตัวอย่างใช้ ระยะเวลาที่ใช้บัตรเครดิต และระยะเวลาที่ได้รับโฆษณาทางไปรษณีย์มาศึกษาความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประมาณ 40.9% อ่านโฆษณาทางไปรษณีย์อย่างคร่าว ๆ แล้วดูรูปภาพสินค้าเท่านั้น และกลุ่มตัวอย่างโดยมากก็พึงพอใจกับโฆษณาทางไปรษณีย์ ไม่ว่าจะในด้านรูปแบบของสื่อประเภทใด เช่น แผ่นพับ หนังสือคู่มือชุดเล็ก ฯลฯ เนื้อหาในหนังสือ หรือแม้แต่ตัวสินค้าที่โฆษณาลงในสื่อทางไปรษณีย์ โดยไม่มีความแตกต่างกันแม้ว่าจะมีภูมิหลังประชากรที่ต่างกัน นั่นคือ ผู้บริโภคมีความพอใจต่อโฆษณาทางไปรษณีย์อยู่แล้ว แต่ต้องมีกลยุทธ์ทางตลาดอื่น ประสมเพื่อให้ผู้บริโภคตัดสินใจได้ว่าจะซื้อหรือไม่ซื้อสินค้าได้รวดเร็ว

รณชัยชนก กนิษฐสุต (2537) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการแลกเปลี่ยนสินค้า และบริการด้วยบัตรเครดิตของพนักงานธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) : ศึกษาเพื่อดูถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ซึ่งได้แก่ลักษณะของประชากรและสังคม ความรู้ความเข้าใจในประเภทบัตรเครดิต ความเชื่อมั่นในการพกพาบัตร กับพฤติกรรมกรรมการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการเฉพาะพนักงานของธนาคารกรุงศรีอยุธยา เท่านั้น พบว่า เพศ อายุ สถานภาพทางครอบครัว รายได้ และความเชื่อมั่นในการพกพาบัตรเครดิต มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการแลกเปลี่ยนสินค้าแต่ระดับการศึกษา และความรู้ความเข้าใจในบัตรไม่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการแลกเปลี่ยนสินค้าแต่อย่างใด จำนวนผู้ถือบัตรระหว่างเพศหญิงและชายมีจำนวนใกล้เคียงกัน โดยระดับการศึกษาเฉลี่ยอยู่ในระดับปริญญาตรี สำหรับประเภทของบัตรที่ใช้มากที่สุดคือ บัตรวีซ่า และบัตรภายในประเทศ

จนิษฐ คันชสมบุรณ์ (2538) ได้ศึกษาเรื่อง การทุจริตโดยใช้บัตรเครดิต ศึกษาถึงรูปแบบการทุจริตโดยใช้บัตรเครดิตที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นการทุจริตที่เกิดจากการใช้บัตรเครดิตที่แท้จริง เช่น การลักบัตร การเปลี่ยนแปลงบัตร เป็นต้น การใช้บัตรเครดิตปลอมในการทำทุจริต หรือกรณีใช้หมายเลขบัตรเครดิตในการทำทุจริต ผลการวิจัยพบว่า การทุจริตโดยใช้บัตรเครดิตที่เกิดขึ้นนั้น ไม่สามารถที่จะนำกฎหมายอาญาไปลงโทษได้ทุกกรณี เนื่องจากการทุจริตบางประเภทความผิดที่เกิดขึ้น ไม่เข้าตามองค์ประกอบของกฎหมายอาญา และกฎหมายแพ่งก็ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะไปยับยั้งและป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำความผิดเกิดขึ้นได้อีก จึงเป็นช่องว่างของกฎหมายที่ผู้ทุจริตอาศัยเป็นเครื่องมือในการทำผิดขึ้น และจากการศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายในประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศอังกฤษ พบว่าประเทศทั้งสองมีกฎหมายที่ควบคุมการทุจริต โดยใช้บัตรเครดิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นการปลอมแปลงบัตร การใช้บัตรเครดิต โดยปราศจากอำนาจหรือการมีเจตนาไม่ชำระเงิน รวมถึงการใช้หมายเลขบัตรในการทำทุจริต ก็มีความผิดกฎหมายอาญาได้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รัชนี สุทธิไชยากุล (2540) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำอาชญากรรมทางเศรษฐกิจเกี่ยวกับบัตรเครดิตของธุรกิจในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการทำทุจริตของร้านค้าสมาชิก ได้แก่ สัดส่วน รายรับจากบัตรเครดิตต่อรายได้รวม ลักษณะการเข้ามาเป็นสมาชิกระดับการศึกษาของเจ้าของธุรกิจ การเข้าร่วมสัมมนาหรือการเข้าร่วมอบรมจากธนาคาร อายุ และเพศของเจ้าของธุรกิจ กล่าวคือ ถ้าสัดส่วนรายรับจากบัตรเครดิตต่อรายได้รวมเพิ่มขึ้น โอกาสที่ร้านค้าจะทำทุจริตจะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย เจ้าของธุรกิจที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีโอกาสในการทำทุจริตน้อยกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำ เจ้าของธุรกิจที่มีอายุมากจะทำทุจริตน้อยกว่าผู้ที่มีอายุน้อย เพศชายจะเป็นเพศที่มีพฤติกรรมกรรมการก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจมากกว่าเพศอื่น และร้านค้าที่เจ้าของมาสมัครเป็นสมาชิกเองกับธนาคาร จะมีโอกาสทำทุจริตมากกว่าร้านค้าที่ธนาคารไปเชิญชวนมาเป็นสมาชิก

เอกสารจากต่างประเทศ

ความผิดเกี่ยวกับการทำทุจริตโดยใช้บัตรเครดิตในประเทศสหรัฐอเมริกา

(Caminer, 1985 อ้างถึงใน จนิษฐ คันธสมบุญ, 2538)

ลักษณะการกระทำผิดโดยทุจริตในการใช้บัตรเครดิตมีหลายประการ เช่น การปลอมแปลงบัตร การลักบัตร การใช้บัตรเครดิตโดยปราศจากอำนาจ เป็นต้น หนึ่งในปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นในการใช้บัตรเครดิตของประเทศสหรัฐอเมริกา คือ การฉ้อฉลใช้บัตรเครดิตโดยทุจริต เมื่อผู้ออกบัตรได้พยายามขยายการใช้บัตรเครดิต การใช้โดยทุจริตก็เพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย การสูญเสียจากบัตรเครดิตในสหรัฐอเมริกาเป็นจำนวนถึง 75 เหรียญสหรัฐต่อบัตร 1 ใบ (Caminer, 1985) เป็นการสันนิษฐานจากช่วงแรกของการดำเนินธุรกิจบัตรเครดิต และในปี 1984 ในอเมริกาบัตรเครดิตถูกฉ้อโกงสูญเสีย มีมูลค่า 700 ล้านดอลลาร์โดยที่ประมาณ 150 ล้านดอลลาร์เป็นบัตรเครดิตของธนาคาร(Frazer,1985) อาจกล่าวได้ว่าคนในอเมริกา 1 คน ขโมยเงินหนึ่งล้านเหรียญ ซึ่งเทียบเป็นราคาสินค้าโดยใช้บัตรเครดิตที่เกิดโดยการฉ้อฉลใบสมัคร (Barringerand Robert, 1986)

สาเหตุที่ทำให้เกิดการฉ้อฉลในการใช้บัตรโดยทุจริตของสหรัฐอเมริกามีดังนี้

1. ความสะดวกในการกระทำความผิด เช่น การฉ้อฉล เนื่องจากบุคคลผู้ไม่สุจริต สามารถได้บัตรหรือเลขที่บัญชีได้โดยไม่ต้องใช้ความพยายามมากและประชาชนทั่วไป สามารถได้บัตรมาได้ง่ายเพราะไม่อาจทราบได้ว่าใครคือขโมย (Caminer, 1985)

2. ความเชื่อบัตรนั้นบุคคลอื่นไม่สามารถใช้ได้ตามกฎหมาย แต่ผู้ถือบัตรอาจจะมอบอำนาจให้บุคคลอื่นใช้บัตร และเขาอาจใช้บัตรโดยผิดกฎหมาย

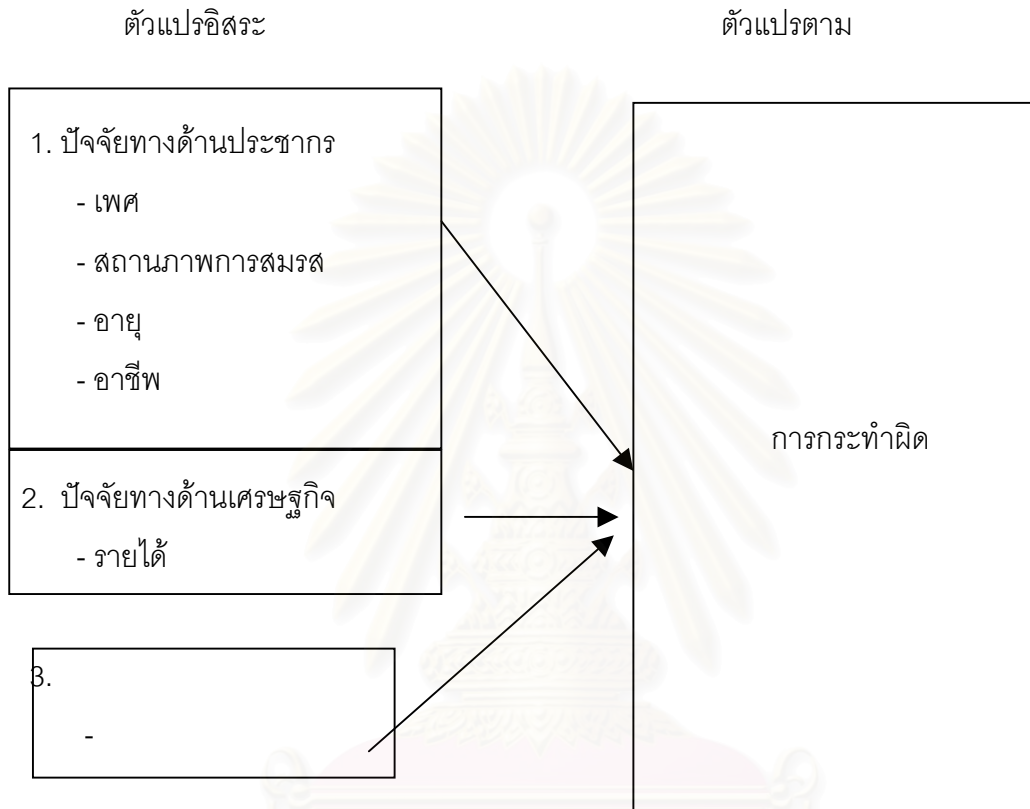
3. การใช้บัตรไม่มีการเจาะจงอยู่ภายใต้การยอมรับบัตรของผู้ขายและการเซ็นชื่อใน Sale slip โดยผู้ถือบัตร

4. บัตรเครดิต single card จะได้วงเงินในจำนวนสูง ซึ่งเป็นที่ดึงดูดแก่ผู้ไม่สุจริตอย่างมาก และมีมาตรการควบคุมไม่เพียงพอและยังไม่ดำเนิน

การที่จะเพิ่มการป้องกันเหมือนเช่นตราสารอื่น ๆ เช่น เช็คหรือเงินตรา (Keil, 1982) และยิ่งไปกว่านั้น วิธีการฉ้อฉลบัตรเครดิต อาจเกิดขึ้นได้ ดังนี้ (Sloan, 1987)

1. ลายเซ็นบนบัตรอาจถูกแก้ไข
2. การปลอมลายเซ็นให้เหมือนลายเซ็นในบัตร
3. การร่วมมือการโกงของเจ้าของร้าน
4. การใช้บัตรใหม่
5. การใช้ White Card โดยที่จะพิมพ์เลขที่บัญชีที่ถูกต้องกฎหมายลงบนบัตรเปล่า
6. บัตรที่ออกโดยผู้สมัครใช้เอกสารการสมัครฉ้อฉล หรือการขโมยบัตรที่ส่งทางไปรษณีย์

กรอบแนวคิด

ตัวแปรอิสระ คือ เพศ สถานภาพสมรส อายุ การศึกษา การศึกษา และอาชีพ

ตัวแปรตาม คือ การกระทำผิด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้กระทำความผิดเพศชาย จะกระทำความผิดมากกว่าผู้กระทำความผิดเพศหญิง
2. ผู้กระทำความผิดที่สมรส จะกระทำความผิดมากกว่าผู้กระทำความผิดที่เป็นโสด
3. ผู้กระทำความผิดที่มีอายุมาก จะกระทำความผิดมากกว่า ผู้กระทำความผิดที่มีอายุน้อย
4. ผู้กระทำความผิดที่มีการศึกษาสูง จะกระทำความผิดมากกว่า ผู้กระทำความผิดที่มีการศึกษาต่ำ
5. ผู้กระทำความผิดที่มีรายได้มาก จะกระทำความผิดมากกว่าผู้กระทำความผิดที่มีรายได้น้อย
6. ผู้กระทำความผิดที่มีอาชีพอิสระ จะกระทำความผิดมากกว่าผู้กระทำความผิดที่มีอาชีพอื่น ๆ

นิยามศัพท์

การกระทำผิด หมายถึง การก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจด้านบัตรเครดิต เป็นการกระทำความผิดที่มีความสลับซับซ้อนดำเนินการโดยอาศัยความรู้ ความสามารถเฉพาะด้าน เพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์ทางเศรษฐกิจเฉพาะกลุ่มของตน แต่สร้างความเสียหายต่อเศรษฐกิจของประเทศชาติโดยส่วนรวม และการกระทำความผิดดังกล่าว ซึ่งศาลได้พิพากษาลงโทษจำคุก และอยู่ในระหว่างรับโทษจำคุกในเรือนจำ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถานภาพสมรส

โสด หมายถึง ผู้กระทำผิดยังไม่มีสามีหรือภรรยา
สมรส หมายถึง ผู้กระทำความผิดที่แต่งงานอยู่ร่วมกันเป็นผัวเมียตาม
ประเพณี มีลูกหรือไม่มีลูกก็ได้ จดทะเบียนหรือไม่จดทะเบียนก็ได้

อายุ

อายุน้อย ได้แก่ ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี
อายุมาก ได้แก่ ผู้ที่มีอายุสูงกว่า 30 ปีขึ้นไป

การศึกษา

การศึกษาต่ำ หมายถึง ผู้กระทำความผิดที่มีการศึกษาต่ำกว่าชั้นมัธยมศึกษา
การศึกษาสูง หมายถึง ผู้กระทำความผิดที่จบการศึกษาสูงกว่าชั้น
มัธยมศึกษาขึ้นไป

รายได้

รายได้น้อย หมายถึง ผู้กระทำความผิดที่ประกอบอาชีพมีรายได้ต่ำกว่า
เดือนละ 5,000 บาท
รายได้มาก หมายถึง ผู้กระทำความผิดที่ประกอบอาชีพมีรายได้สูง
กว่าเดือนละ 5,000 บาท

อาชีพ

อาชีพอิสระ หมายถึง การทำธุรกิจ เป็นเจ้าของธุรกิจส่วนตัว ไม่ว่าจะ
เล็กหรือใหญ่
อาชีพอื่น ๆ หมายถึง อาชีพที่ไม่เป็นธุรกิจส่วนตัว เช่น ข้าราชการ
รัฐวิสาหกิจ ลูกจ้างเอกชน เป็นต้น

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

รูปแบบในการวิจัย

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการก่ออาชญากรรมทางบัตรเครดิต ศึกษาเฉพาะกรณีผู้กระทำผิดในระหว่างจำคุกครั้งนี้เป็นการศึกษาทางมานุษยวิทยา(งามพิศ สัตย์สงวน, 2543) แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงพรรณนาประกอบกรณีตัวอย่าง โดยแบ่งการศึกษาดังกล่าวออกเป็น 2 วิธี

1. การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Research) ดยกาอ่านหนังสือ ตำรา บทความ วารสารทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ งานวิจัยต่าง ๆ และ ข้อมูลจากกองบังคับการสืบสวนสอบสวนคดีเศรษฐกิจ เช่น จำนวนในคดีที่เกี่ยวข้องกับบัตรเครดิต รายชื่อผู้ที่ถูกดำเนินคดี สถิติในการกระทำผิด มูลค่าความเสียหาย เป็นต้น

2. การศึกษาจากการวิจัยสนามทางมานุษยวิทยา (Anthopological fieldwork) โดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบสัมภาษณ์เจาะลึก โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 การสร้างความไว้วางใจ (Rapport) เพื่อให้ผู้กระทำความผิด เกิดความคุ้นเคยแล้วไว้วางใจ ซึ่งขั้นตอนนี้จะใช้เวลาในแต่ละรายไม่เท่ากัน การสร้างสัมพันธภาพในขั้นตอนนี้จะเป็นการพูดคุย โดยจะพูดคุยในเรื่องมั่วๆไป จนผู้กระทำความผิดดังกล่าวไว้วางใจ จึงเริ่มสัมภาษณ์

2.2 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth interview) และการสังเกต
 หลังจากทีผู้กระทำความผิดดังกล่าวคุ้นเคยกับผู้วิจัยแล้ว จึงเริ่มสัมภาษณ์ตามหัวข้อที่ได้คัดเลือก
 มาก่อนหน้านี้แล้ว ในการสัมภาษณ์แต่ละครั้ง จะมีการสังเกตพฤติกรรมของผู้ให้ข่าวไปพร้อมๆกัน
 ด้วย เพื่อสังเกตปฏิกิริยาของผู้ให้ข่าว ถ้าเกิดความเบื่อหน่ายหรือเศร้าใจ ผู้วิจัยจะหยุดสัมภาษณ์
 และนัดสัมภาษณ์ในวันถัดไป ระยะเวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ในแต่ละครั้งประมาณ 3-4 ชั่วโมง
 ต่อวัน โดยเฉลี่ยในแต่ละรายจะสัมภาษณ์รายละ 3 ครั้ง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้กระทำความผิด ซึ่งศาลได้มีคำพิพากษา
 ถึงที่สุดให้จำคุก และอยู่ในเรือนจำ จำนวน 10 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสัมภาษณ์ที่จัดทำขึ้นให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการ
 ประกอบด้วยคำถามปลายเปิด-ปิด ทั้งหมด 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบ รวมจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 23 ข้อ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านตัวผู้กระทำความผิด ปัจจัยด้านประชากร
 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและปัจจัยด้านสังคม รวมจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 9 ข้อ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพทางบัตรเครดิต รวมจำนวนคำ
 ถามทั้งหมด 10 ข้อ

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกระทำผิดด้านบัตรเครดิตหลัง
 จากถูกจับกุมของผู้กระทำความผิด

แบบสัมภาษณ์จะถูกสร้างขึ้นโดยศึกษาจากแนวความคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง กับการกระทำผิดอาชญากรรมด้านบัตรเครดิต ทำการหาความเที่ยงตรงโดยถือเกณฑ์ของผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและพิจารณาแก้ไข แล้วมาแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ นำแบบสัมภาษณ์ไปทดสอบกับผู้กระทำผิด โดยเลือกจากผู้กระทำผิดที่เรือนจำคลองเปรม เพื่อหาความไม่เหมาะสมและข้อขัดข้อง เพื่อปรับปรุงให้แบบสัมภาษณ์เกิดความน่าเชื่อถือมากขึ้น จากนั้นปรับปรุงแบบสัมภาษณ์จนได้ประสิทธิภาพแล้วนำไปสัมภาษณ์จริง

การรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย ได้จากวิธีการต่างๆดังต่อไปนี้

1. ติดต่อขออนุญาตเก็บข้อมูลของผู้กระทำผิดด้านบัตรเครดิต จากกองบังคับการสืบสวนสอบสวนคดีเศรษฐกิจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยขอเข้าทำการรวบรวมรายชื่อ ผลคดีของผู้กระทำผิด สถิติในแต่ละปี สาเหตุและวิธีการในการก่ออาชญากรรมทางบัตรเครดิต จากเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ดูแลและปฏิบัติงานด้านบัตรเครดิตโดยตรง ซึ่งเริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2542 ถึงวันที่ 15 ตุลาคม 2542 รวมระยะเวลา 1 เดือนครึ่ง

2. ติดต่อขออนุญาตเก็บข้อมูลของผู้กระทำผิดจากบัตรเครดิต จากศาลอาญา โดยขอเข้าทำการตรวจสอบรายชื่อผู้กระทำผิดแต่ละรายที่ถูกจำคุก อยู่ที่เรือนจำใดบ้าง ซึ่งเริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 20 ตุลาคม 2542 ถึงวันที่ 10 พฤศจิกายน 2542 รวมระยะเวลา 20 วัน

3. ติดต่อขออนุญาตเข้าเรือนจำจากกรมราชทัณฑ์เพื่อเก็บข้อมูลจากผู้ต้องขังเด็ดขาดในจากเรือนจำกลางคลองเปรม เรือนจำกลางบางขวาง เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร เรือนจำพิเศษธนบุรี ทัณฑสถานหญิงกลาง และทัณฑสถานหญิงธนบุรีโดยวิธีการสัมภาษณ์

เจาะลึกและการสังเกต จำนวน 10 ราย ซึ่งเริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 15 พฤศจิกายน 2542 ถึงวันที่ 25 เมษายน 2543 รวมระยะเวลา 5 เดือน กับ 10 วัน

การเก็บข้อมูล

ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณลักษณะ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการแบบ Member Check ซึ่งเป็นเทคนิคของการวิจัยในเชิงลักษณะ โดยสามารถอธิบายวิธีการดังกล่าวได้ดังนี้

Member Check คือการตรวจสอบความถูกต้องของข้อความสัมภาษณ์โดยถามผู้ให้ข้อมูล สำหรับ Member Check จะมีด้วยกันอยู่ 2 แบบคือ

1. การตรวจสอบคำพูดโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ซึ่งจะนำเอาข้อความที่ได้ภายหลังจากการสัมภาษณ์ มาให้ผู้ให้ข่าวตรวจสอบความถูกต้อง

2. การตรวจสอบโดยให้ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจสอบ ซึ่งในกรณีนี้ จะใช้ต่อเมื่อเรื่องที่ทำการศึกษา เป็นกรณีที่มีกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นจำนวนมาก ไม่สามารถใช้วิธีการอย่างแรกได้

ซึ่งในการเก็บข้อมูลของผู้ศึกษานี้ หลังจากที่ได้ไปทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข่าวแล้ว ก็นำเอาถ้อยความที่ได้ มาเรียบเรียง จากนั้นจึงนำมาตรวจสอบกับผลคดี สถิติ และสำเนาเอกสารที่ได้ จากตามหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องมาตรวจสอบดูความถูกต้องอีกครั้ง เพื่อยืนยันว่าข้อความดังกล่าวเป็นจริง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจะอาศัยวิธีทางมานุษยวิทยา โดยหลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว นำมาเสนอในลักษณะเชิงพรรณนาความ (Thick Description) วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การสรุปผลการศึกษา พร้อมลักษณะของกรณีตัวอย่าง (case study)

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

กรณีศึกษาและการพิสูจน์สมมติฐาน

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการก่ออาชญากรรมทางบัตรเครดิต ศึกษาเฉพาะผู้กระทำความผิดในระหว่างจำคุก เป็นการวิจัย สนามทางมานุษยวิทยา (Anthropological fieldwork) โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึก ในบทนี้จะแบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็น กรณีศึกษาผู้กระทำความผิดคดีอาชญากรรมทางบัตรเครดิตจำนวน 10 ราย ส่วนที่ 2 เป็น การพิสูจน์สมมติฐาน ซึ่งกรณีศึกษาทั้ง 10 ราย มีผู้กระทำความผิดเป็นเพศชายจำนวน 8 ราย ผู้กระทำความผิดเพศหญิงจำนวน 2 ราย ผู้กระทำความผิดมีอายุอยู่ในช่วง 26-42 ปี ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 30 ปีขึ้นไป สมรสแล้ว 6 ราย โสด 4 ราย ทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพและปริมณฑลจำนวน 7 ราย อีก 3 ราย มาจากประเทศฮ่องกง ประเทศพม่า และจังหวัดเลย ระดับการศึกษานั้นมีตั้งแต่ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ไปจนถึงระดับปริญญาตรี แต่ส่วนใหญ่แล้วกลุ่มตัวอย่างมีระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่าขึ้นไป ในด้านอาชีพก่อนต้องโทษนั้นส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างประกอบอาชีพ รับจ้างพนักงานเอกชน รองลงมาพนักงานแบงก์และทำธุรกิจส่วนตัว สำหรับรายได้ของกลุ่มตัวอย่างมีตั้งแต่เดือนละ 6,000 บาท จนถึง 90,000 บาท ผู้กระทำความผิดส่วนใหญ่เป็นบุตรคนสุดท้อง พ่อแม่ตามใจ ได้รับการเลี้ยงดูมาอย่างดี ครอบครัวอบอุ่น สาเหตุของการก่ออาชญากรรม ส่วนใหญ่มาจากต้องการเงิน เพราะเป็นวิธีที่หาเงินได้มาง่ายและไม่มีหลักฐานในการจับกุม เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ค่อยสนใจ ผู้กระทำความผิดถูกจำคุกตั้งแต่ 4 - 20 ปี (ได้รับการลดหย่อนโทษแล้ว)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 1 กรณีศึกษา

กรณีศึกษาที่ 1

ชื่อ	นายดำ (นามสมมติ)
อายุปัจจุบัน	42 ปี (เกิดเมื่อ 9 สิงหาคม 2501)
อายุขณะทำความผิด	38 ปี
ศาสนา	พุทธ
ภูมิลำเนาของผู้กระทำความผิด	เขตคลองกุ่ม บึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร

ระยะเวลาและสถานที่ในการศึกษา

ในกรณีศึกษานี้ ใช้เวลาในการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น เป็นระยะเวลาประมาณ 1 สัปดาห์ ซึ่งในการตรวจสอบข้อมูลของผู้กระทำความผิดเบื้องต้น มีขั้นตอนในการศึกษาโดยเริ่มจาก กองบังคับการสืบสวนสอบสวนคดีเศรษฐกิจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อทำการค้นหาสถิติการก่ออาชญากรรมทางด้านเศรษฐกิจและบัตรเครดิต ข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับคดีการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิด และผลคดีที่ทางสำนักงานอัยการสูงสุดส่งมาให้พนักงานสอบสวนทราบ ซึ่งในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 20 ก.ค. 2542 - 20 ส.ค. 2542 หลังจากที่ผู้วิจัยได้ข้อมูลเบื้องต้นดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลเบื้องต้นที่ได้ไปทำการตรวจสอบผลคดีที่ศาล ทั้งนี้เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ต้องการ หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตจากหัวหน้าภาคสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาถึงอธิบดีกรมราชทัณฑ์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้หนังสือทำการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับผู้กระทำความผิดคดีอาชญากรรมทางบัตรเครดิตในระหว่างจำคุก โดยใช้วิธีการศึกษาแบบสัมภาษณ์เจาะลึก

สำหรับกรณีนายดำ ผู้วิจัยเริ่มทำการเก็บข้อมูลโดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 10 - 20 ม.ค. 2543 โดยการสัมภาษณ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยจะเข้าไปสัมภาษณ์ผู้กระทำความผิดในเรือนจำคลองเปรม จังหวัด

กรุงเทพมหานคร และใช้เวลาในการสัมภาษณ์จำนวน 3 ครั้ง ครั้งละประมาณ 2 - 3 ชั่วโมง กล่าวคือ ตั้งแต่เวลา 09.00 - 12.00 น. เนื่องจากเป็นเวลาที่ทางทัศนสถานอนุญาต

ประวัติส่วนตัว

นายดำ เกิดเมื่อวันที่ 9 ส.ค. 2501 ปัจจุบันอายุ 42 ปี มีภูมิลำเนาอยู่ที่เขตบึงกุ่ม จังหวัดกรุงเทพมหานคร ผู้กระทำผิดเป็นบุตรคนที่ 3 จากจำนวนพี่น้องทั้งหมด 5 คน บิดามารดายังมีชีวิตอยู่ทั้ง 2 คน สำหรับผู้กระทำผิดจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนประถมศึกษาใกล้บ้านซึ่งเป็นโรงเรียนวัด และมีมัธยมศึกษาตอนต้นจากโรงเรียนละแวกบ้าน จากนั้นก็เข้าศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ซึ่งเป็นการศึกษาในระดับสูงสุดของผู้กระทำผิด

สำหรับพื้นฐานทางครอบครัวของผู้กระทำผิด ผู้กระทำผิดมักจะได้รับ การอบรมสั่งสอนจากพ่อแม่และบรรดาญาติพี่น้องให้เป็นคนดี ทำงานโดยสุจริตและซื่อสัตย์ ซึ่งสมาชิกในครอบครัวของผู้กระทำผิดไม่มีใครเคยกระทำผิดและถูกดำเนินคดีในทางศาล นอกจากนี้ในด้านอุปนิสัยส่วนตัวของผู้กระทำผิด เป็นคนที่มีกลุ่มเพื่อนสนิทไม่มากนัก และเป็นผู้ที่ ไม่ดื่มสุราและไม่เคยเสพยาเสพติดให้โทษ แต่มักจะเล่นการพนันบ่อยครั้ง และเที่ยวตามสถานบันเทิงในเวลากลางคืนเป็นครั้งคราว

ในด้านครอบครัว ผู้กระทำผิดสมรสกับภรรยา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 มีบุตรจำนวน 1 คน เป็นผู้หญิง ปัจจุบันบุตรของผู้กระทำผิดอายุ 17 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำผิดกับสมาชิกภายในครอบครัว ผู้กระทำผิดมีฐานะเป็นหัวหน้าครัวเรือน มีหน้าที่รับผิดชอบค่าใช้จ่ายทุกอย่างภายในครอบครัว สำหรับครอบครัวของผู้กระทำผิดเป็นครอบครัวแบบขยาย กล่าวคือ มีสมาชิกในครอบครัวที่ประกอบไปด้วย ภรรยา ลูกสาว และญาติพี่น้องฝ่ายภรรยา รวมทั้งสิ้น 8 คน ซึ่งความสัมพันธ์ภายในครอบครัวของผู้กระทำผิดเป็นครอบครัวที่รักใคร่ เข้าใจกันดี

ด้านรายได้และการประกอบอาชีพ ผู้กระทำความผิดมีอาชีพเป็นพนักงานหาสมาชิกบัตรเครดิตของธนาคารแห่งหนึ่ง มีรายได้รวมเฉลี่ย 30,000 บาทต่อเดือน ซึ่งถือว่าผู้กระทำความผิดมีฐานะทางครอบครัวค่อนข้างดี ไม่ได้เดือดร้อนจนเกินไปนัก

สาเหตุแห่งการกระทำความผิด

จากประวัติของผู้กระทำความผิด จะเห็นได้ว่า แม้ผู้กระทำความผิดจะมีฐานะทางครอบครัวและมีหน้าที่การงานดี แต่จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกรณีศึกษา พบว่า เนื่องจากผู้กระทำความผิดมีพฤติกรรมส่วนตัวที่ชอบเล่นการพนันอยู่เป็นประจำ และเที่ยวกลางคืนบ่อยครั้ง เป็นผลให้ผู้กระทำความผิดกลายเป็นผู้มีหนี้สินมาก และความต้องการนำเงินมาใช้หนี้สินนี้เกิดจากการเล่นการพนัน ถือเป็นเหตุผลสำคัญ ต่อการกระทำผิดของผู้กระทำความผิดในครั้งนี้ นอกจากนี้ ยังพบว่า การกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางบัตรเครดิตในทัศนคติของผู้กระทำความผิดนั้น ผู้กระทำความผิดคิดว่าเป็นวิธีการที่จะทำให้ผู้กระทำความผิดสามารถหาเงินได้ง่ายที่สุด และมีอัตราเสี่ยงน้อยกว่าการกระทำผิดในคดีอื่นๆ เนื่องจากมีโอกาสที่ผู้เสียหาย บุคคลที่เกี่ยวข้อง หรือบุคคลรอบข้างที่อาจจะได้รู้ถึงการกระทำผิดของตน หรือแม้กระทั่งเจ้าหน้าที่ตำรวจก็ยากที่จะหาพยานหลักฐานมาดำเนินการจับกุม หรือมีอาจทำการจับกุมได้หากไม่มีพยานหลักฐานที่แน่ชัด

เหตุผลที่ผู้กระทำความผิดได้กล่าวมาข้างต้น จึงเป็นข้อสนับสนุนต่อการกระทำผิดของผู้กระทำความผิด นอกจากนี้ ผู้กระทำความผิดเชื่อว่า การกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางบัตรเครดิตนั้น เป็นคดีที่คนส่วนใหญ่ยังไม่มีความรู้เรื่องบัตรเครดิต ดังนั้น หากใครทำได้ก็มักจะติดใจทุกรายและอาจเลิกทำได้ยาก

การประกอบอาชญากรรมทางบัตรเครดิตของผู้กระทำความผิด

สำหรับการกระทำผิดในครั้งนี้ เป็นการกระทำผิดของผู้กระทำความผิดเพียงคนเดียว จากการสอบสวนในวันสอบสวนเบื้องต้น พบว่า สาเหตุที่ทำให้ผู้กระทำความผิดตัดสินใจ

กระทำความผิดในครั้งนี้นี้ เนื่องมาจากความต้องการเงินมาใช้หนี้ ที่เกิดจากการพัวพันบอล

ลักษณะแห่งการกระทำความผิด

จากการสัมภาษณ์ผู้กระทำความผิด พบว่า ผู้กระทำความผิดมีอาชีพเป็นพนักงานหาสมาชิกของธนาคารแห่งหนึ่ง การกระทำความผิดในคดีของนายดำ ถือได้ว่ามีลักษณะที่เรียกว่า “การฉ้อโกง” กล่าวคือ นายดำหรือผู้กระทำความผิดใช้หน้าที่ของตนไปในทางทุจริต เนื่องจากนายดำได้อ้างตนต่อลูกค้าของธนาคารว่าตนเป็นพนักงานหาสมาชิกของธนาคาร โดยนำเสนอว่าให้ลูกค้าของธนาคารสมัครเป็นผู้ถือบัตรเครดิตของธนาคาร ซึ่งลูกค้าก็ได้มอบเอกสารประกอบการสมัคร เพื่อสมัครเป็นผู้ถือบัตรวีซ่าให้กับนายดำผู้กระทำความผิด ซึ่งเมื่อนายดำรับเอกสารดังกล่าวไปก็ได้ทำการถ่ายเอกสารต่าง ๆ พร้อมปลอมลายมือชื่อ และสมัครเข้าเป็นสมาชิกของบัตรเครดิตอีกแห่งหนึ่งในนามของลูกค้า

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การสมัครเป็นสมาชิกบัตรเครดิตของลูกค้าจะเกิดขึ้นใน 2 ธนาคาร กล่าวคือ

1. บัตรเครดิตของธนาคารที่ผู้กระทำความผิดเป็นพนักงานหาสมาชิก ซึ่งลูกค้าจะเป็นผู้ถือบัตร และ
2. บัตรเครดิตของธนาคารหรือบริษัทอื่นอีก 1 ใบ ซึ่งนายดำจะกลายเป็นผู้ถือบัตรแต่ใช้ในนามของลูกค้า ซึ่งตนได้ปลอมลายมือชื่อของลูกค้า และหากเกิดการเรียกเก็บเงิน ลูกค้าก็ต้องเป็นผู้ชำระเงิน จากการใช้บัตรเครดิตดังกล่าว

กล่าวโดยสรุป การกระทำความผิดในครั้งนี้มีลักษณะของการกระทำความผิด ในฐานการปลอมและใช้เอกสารสิทธิปลอม ฉ้อโกง โดยแสดงเจตนาเป็นบุคคลอื่นและลักทรัพย์

ผลของการกระทำความผิด

จากการกระทำความผิดดังกล่าว เป็นการกระทำผิดในคดีที่เกี่ยวกับบัตรเครดิตที่เกิดขึ้นในเขตจังหวัดกรุงเทพมหานคร ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2536 - 2540 โดยมีผู้เสียหาย คือ ลูกค้านาคาที่ทำบัตรเครดิตกับผู้กระทำความผิด

ผลแห่งการกระทำผิด นายดำถูกศาลพิพากษาลงโทษจำคุก 10 ปี แต่รับสารภาพทำให้โทษดังกล่าวลดลงเหลือ 8 ปี

จากที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นได้ว่า การกระทำผิดในคดีที่เกี่ยวกับคดีทางบัตรเครดิตนั้น มักจะเกิดขึ้นที่บริเวณร้านค้าต่าง ๆ ที่เป็นสมาชิกของบัตรเครดิต หรือโรงแรมซึ่งเป็นช่องทางที่ทำให้ผู้กระทำผิดมีโอกาสกระทำผิดสูง นอกจากนี้ ในการกระทำผิดแต่ละครั้ง มักจะมีการวางแผนการไว้ก่อนล่วงหน้าอยู่เสมอ

ทัศนคติและความรู้สึกหลังจากการกระทำผิดของผู้กระทำความผิด

ผู้กระทำความผิดรายนี้ ได้เล่าให้ผู้วิจัยฟังว่า ตนรู้สึกเสียใจ และรู้สึกผิดในการตัดสินใจกระทำความผิด แต่ในบางครั้งตนก็รู้สึกเฉย ๆ แต่ถ้าหากสามารถย้อนกลับไปเหตุการณ์นั้นได้อีกครั้ง ก็จะไม่กระทำความผิด

เมื่อกล่าวถึงทัศนคติต่อทัศนสถานแห่งนี้ ผู้กระทำผิดตอบว่าตนรู้สึกไม่ค่อยจะสู้ดีนัก เนื่องจากเรือนจำแห่งนี้ ทั้งที่หลับที่นอน อาหารและสภาพทั่วไป ไม่ค่อยดี แต่ก็ยังถือว่าได้รับความเป็นธรรมจากกระบวนการยุติธรรมด้วยดีสิ่งที่ผู้กระทำผิดคาดหวังและอยากจะทำในปัจจุบัน คือ เรื่องลูกของตน ตนรู้สึกว่าการที่ตนตกเป็นผู้ต้องขังอยู่ในเรือนจำแบบนี้ จะทำให้ลูกรู้สึกมีปมด้อย จึงไม่อยากจะให้ลูกได้มาเห็นสภาพของพ่อในตอนนี้ และตอนนี้ตนก็คิดถึงลูกของตนมากที่สุด อยากให้ลูกได้เรียนหนังสือสูง ๆ ปัจจุบันการติดต่อกันระหว่างผู้กระทำความผิดกับคนในครอบครัว มักจะใช้วิธีการติดต่อกันทางจดหมาย ซึ่งตนก็จะคอยพำร่สอนลูกและภรรยาให้อดทน

และเป็นคนดีโดยเสมอมา เนื่องจากตนคิดว่าการตกเป็นผู้ต้องขังเป็นเสมือนรอยมลทินที่จะเป็นตราบาปติดไปชั่วชีวิต จึงไม่อยากให้ลูกและภรรยา มีสภาพเช่นนี้

วิเคราะห์

จากการสัมภาษณ์กรณีศึกษารายนี้ อาจพิจารณาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการก่ออาชญากรรมทางบัตรเครดิตได้จากปัจจัยต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ปัจจัยทางด้านประชากร

สำหรับปัจจัยทางด้านประชากร ในที่นี้ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ และอาชีพ ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานในงานวิจัยครั้งนี้ว่า เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการก่ออาชญากรรมทางบัตรเครดิตของผู้กระทำความผิด กล่าวคือ กรณีศึกษารายนี้เป็นผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นเพศชาย ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานในข้อที่ 1 ที่กล่าวว่า ผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นเพศชายมีโอกาสกระทำความผิดได้มากกว่าที่เป็นเพศหญิง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากปัจจัยสนับสนุนประการอื่น ๆ ด้วย อาทิ หนี้สินหรือความต้องการที่จะใช้เงิน ไม่ว่าจะเป็นการใช้เงินเพื่อการผ่อนคลายในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งกรณีศึกษารายนี้มีสาเหตุแห่งการกระทำผิดเกิดจากการติดอบายมุข และมีหนี้สินล้นพ้นตัว

นอกจากนี้ ในเรื่องปัจจัยทางด้านสถานภาพทางการสมรส พบว่า กรณีศึกษารายนี้เป็นผู้กระทำความผิดที่มีสถานภาพการสมรส ซึ่งมีโอกาสก่อการกระทำความผิดมากกว่าผู้ที่มีสถานภาพโสด เนื่องจากปัจจัยทางด้านครอบครัว ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะกรณีศึกษารายนี้ มีความสัมพันธ์กับคนในครอบครัวในฐานะเป็นหัวหน้าครัวเรือน มีหน้าที่รับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมดภายในครอบครัว ซึ่งเมื่อพิจารณารวมไปถึงการมีหนี้สินล้นพ้นตัว กอปรกับ ภาระหน้าที่ภายในครอบครัว ซึ่งผู้กระทำความผิดเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายทุกอย่างภายในครอบครัว อาจเป็นเหตุผลหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจก่ออาชญากรรมทางด้านบัตรเครดิตด้วย เนื่องจากอาชญากรรมประเภทนี้

เป็นอาชญากรรมที่นำมาซึ่งรายได้จำนวนมาก และเป็นอาชญากรรมที่ยากแก่การติดตาม ทั้งยังไม่ก่อให้เกิดการสะท้อนขวัญต่อคนทั่วไป ฯลฯ

ส่วนปัจจัยทางด้านอายุ จากการสัมภาษณ์ พบว่า กรณีศึกษารายนี้เป็นผู้มีอายุขณะกระทำความผิด ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มผู้กระทำความผิดซึ่งมีอายุมาก กล่าวคือ เป็นผู้กระทำความผิดซึ่งมีอายุมากในการกระทำความผิด เนื่องจาก อายุในขณะที่กรณีศึกษารายนี้กระทำความผิดคืออายุ 38 ปี (สูงกว่า 30 ปีขึ้นไป) ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานในข้อที่ 3 ของงานวิจัยในครั้งนี้

และปัจจัยทางด้านประชากรประชากรสุดท้าย คือ ปัจจัยทางด้านอาชีพ จากการสัมภาษณ์กรณีศึกษารายนี้ พบว่า กรณีศึกษารายนี้เป็นผู้มีอาชีพเป็นลูกจ้างของธนาคารแห่งหนึ่งในตำแหน่งพนักงานหาสมาชิกบัตรเครดิต ซึ่งได้สนับสนุนสมมติฐานของงานวิจัยในครั้งนี้ กล่าวว่ามีอาชีพอิสระมักมีแนวโน้มในการกระทำความผิดมากกว่าอาชีพอื่น ๆ อาทิ ข้าราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ เป็นต้น

ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ

สำหรับปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ในที่นี้ได้แก่ รายได้ ซึ่งถือเป็นอีกปัจจัยหนึ่ง ที่มีอิทธิพลต่อการก่ออาชญากรรมทางบัตรเครดิต

จากการสัมภาษณ์กรณีศึกษารายนี้ พบว่า ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งประกอบไปด้วยรายได้ นั้น ถือเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการก่ออาชญากรรมทางบัตรเครดิต กล่าวคือ สำหรับผู้กระทำความผิดรายนี้เป็นผู้มีระดับรายได้ในระดับค่อนข้างสูง ประมาณ 30,000 บาท ต่อเดือน ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานที่เกี่ยวกับปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจไว้ว่า ผู้กระทำความผิดที่มีรายได้สูงมักจะกระทำความผิดมากกว่าผู้ที่มีรายได้น้อย ทั้งนี้ อาจเป็นผลที่สืบเนื่องมาจาก เมื่อกำลังซื้อสูงก็ย่อมจะส่งผลต่อความต้องการซื้อสูงเช่นเดียวกัน (demand and supply) ซึ่งเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้พวกที่มีรายได้สูงมักเป็นกลุ่มบุคคลที่ได้รับการอนุมัติการใช้บัตรเครดิตของธนาคารหรือบริษัทต่าง

ๆ ซึ่งเมื่อเป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มต่อการใช้บัตรเครดิตค่อนข้างสูง ก็ย่อมจะมีแนวโน้มต่อการกระทำผิดกฎหมาย ที่เกี่ยวกับบัตรเครดิตด้วย ทั้งนี้ อาจมีปัจจัยหลาย ๆ ประการที่เป็นส่วนประกอบที่สำคัญ เช่น เมื่อรายได้ถูกลดลงในขณะความต้องการนั้นสูงขึ้น เป็นต้น

ปัจจัยทางด้านสังคม

สำหรับปัจจัยทางด้านสังคมในที่นี้ ได้แก่ การศึกษาถือเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการก่ออาชญากรรมทางบัตรเครดิต อีกประการหนึ่งที่สำคัญ

จากการสัมภาษณ์ผู้กระทำความผิด กรณีศึกษาที่ 1 พบว่าการศึกษาสูงมีส่วนสำคัญในการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับบัตรเครดิต เนื่องจากผู้กระทำความผิดในคดีดังกล่าวส่วนใหญ่จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่องบัตรเครดิตเป็นอย่างดี ซึ่งคนที่มีความรู้ในเรื่องดังกล่าวมักเป็นผู้ที่มีความรู้ค่อนข้างสูง หรือมีความชำนาญเกี่ยวกับในเรื่องนั้น ๆ เป็นอย่างดี สำหรับกรณีศึกษารายนี้ แม้ว่าจะไม่จบในระดับปริญญาตรี แต่ก็ถือได้ว่า เป็นผู้มีการศึกษาสูงคนหนึ่ง เนื่องจากสำเร็จการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และยังเป็นพนักงานหาสมาชิกบัตรเครดิตซึ่งย่อมจะต้องเป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับบัตรเครดิตได้เป็นอย่างดี

กรณีศึกษาที่ 2

ชื่อ	นายสมชาย (นามสมมติ)
อายุปัจจุบัน	32 ปี (เกิด พ.ศ. 2511)
อายุขณะกระทำความผิด	30 ปี
เพศ	ชาย
ศาสนา	พุทธ
ภูมิลำเนาของผู้กระทำความผิด	กรุงเทพมหานคร

ระยะเวลาและสถานที่ในการศึกษา

หลังจากที่ผู้วิจัยให้ข้อมูลเบื้องต้นแล้ว (กระบวนการเช่นเดียวกับการสัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 1) ในวันที่ 20 ม.ค. 2543 - 16 ก.พ. 2543 ผู้วิจัยเริ่มทำการสัมภาษณ์เจาะลึก กรณีศึกษารายที่ 2 โดยทำการสัมภาษณ์ จำนวน 4 ครั้ง ครั้งละ 2 - 3 ชั่วโมง ในช่วงเวลา 09.00 - 12.00 น. โดยการสัมภาษณ์ในที่นี้ผู้วิจัยได้ขออนุญาตเรือนจำคลองเปรมเข้าไปสัมภาษณ์

ประวัติส่วนตัว

นายสมชาย (นามสมมติ) เกิดเมื่อ พ.ศ. 2511 ปัจจุบันอายุ 32 ปี มีภูมิลำเนาอยู่ที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร ผู้กระทำความผิดเป็นบุตรคนที่ 2 ในจำนวนบุตรทั้งหมด 3 คน ปัจจุบันไม่ได้อยู่อาศัยกับพ่อแม่ สำหรับผู้กระทำความผิดจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการศึกษา ณ ระดับที่สูงสุดของผู้กระทำความผิด

เมื่อกล่าวถึงพื้นฐานทางครอบครัวของผู้กระทำความผิด เป็นครอบครัวที่ค่อนข้างห่างเหิน กล่าวคือความสัมพันธ์ระหว่างกรณีศึกษากับญาติพี่น้องเป็นไปแบบไม่มีการพึ่งพาอาศัยกัน กอปรกับพื้นฐานของครอบครัวของผู้กระทำความผิดเป็นครอบครัวที่มีรายได้น้อย เนื่องจากพ่อแม่ของผู้กระทำความผิดมีรายได้ในลักษณะหาเช้ากินค่ำ

สำหรับอุปนิสัยหรือพฤติกรรมส่วนตัวของผู้กระทำความผิด ถือเป็นคนที่นิสัยเป็นคนใจเย็น ไม่ชอบยุ่งสิ่งกับใคร ไม่ดื่มสุราและของมีเมาทุกชนิด และไม่เล่นการพนัน โดยทั่วไปกลุ่มเพื่อนของผู้กระทำความผิดนั้นมีไม่ค่อนมาก ซึ่งผู้กระทำความผิดเห็นว่าการมีเพื่อนสนิทเพียง 1 - 2 คนเท่านั้น และตั้งแต่ถูกจับกุมก็ไม่เคยมีเพื่อนมาเยี่ยมตนเลย

ในด้านครอบครัวของผู้กระทำความผิด สำหรับผู้กระทำความผิดมีสถานภาพในปัจจุบันสมรสแล้ว และมีบุตรกับภรรยา 1 คน อายุประมาณ 1 - 1½ ขวบ อยู่ในวัยหัดเดินและหัดพูด ความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำความผิดกับภรรยาเป็นไปในลักษณะที่ค่อนข้างห่างเหิน

เนื่องจากผู้กระทำความผิดจะต้องทำงานค่อนข้างหนัก ต้องกลับบ้านดึกจึงไม่ค่อยมีเวลาได้คุยหรือทานข้าวด้วยกัน นอกจากนี้ผู้กระทำความผิดยังเล่าให้ผู้วิจัยฟังว่า ฐานะทางครอบครัวของเขาค่อนข้างมีปัญหาทางการเงินอยู่เสมอ เนื่องจากเขาเป็นผู้หาเลี้ยงครอบครัวอยู่เพียงคนเดียว และรายได้ที่ได้แต่ละเดือนไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เมื่อผู้วิจัยถามถึงรายได้และอาชีพของผู้กระทำความผิด พบว่าผู้กระทำความผิดประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง ซึ่งมีรายได้เพียง 7,500 บาทต่อเดือน ซึ่งผู้กระทำความผิดเล่าว่าเงินจำนวนดังกล่าวไม่เพียงพอต่อการดำเนินชีวิตในแต่ละวัน

สาเหตุแห่งการกระทำความผิด

ด้วยความอึดอัดขัดสนในเรื่องของค่าใช้จ่าย ซึ่งถือเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการตัดสินใจกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดในกรณีนี้ซึ่งผู้กระทำความผิดเล่าให้ผู้วิจัยฟังว่า

การกระทำความผิดครั้งแรกเกิดจากวันนั้นเป็นวันครบรอบอายุ 1 ปีของลูกสาวของผู้กระทำความผิด ซึ่งเขาอยากจะทำของขวัญวันเกิดให้กับลูกสาวของเขา แต่เขาไม่สามารถที่จะหาเงินไปซื้อของขวัญให้ลูกได้ เนื่องจากเงินต้องใช้ในจำนวนจำกัด ในขณะที่เขากำลังจะเกิดทางไปทานข้าวกลางวัน ก็ได้แวะมาที่แผนกรับส่งเอกสารของบริษัท ซึ่งทุกวันจะมีเอกสารและพัสดุภัณฑ์ที่ส่งมายังแผนกนี้ทุกวัน โดยแผนกรับส่งเอกสารเป็นส่วนที่อำนวยความสะดวกด้านการจัดส่งต่อไปให้กับพนักงานบริษัท โดยพนักงานของบริษัทมีหน้าที่ตรวจเช็คตามช่องใส่เอกสารของแต่ละคนที่มีอยู่จำนวนมากกว่า 100 ช่อง ซึ่งบางช่องก็อาจว่างเปล่า บางช่องก็อาจมีเอกสารหรือจดหมายอยู่ ซึ่งเป็นเครื่องแสดงว่ายังไม่มีเจ้าของมารับเอกสารหรือจดหมายนั้นไป

ดังนั้น ในวันดังกล่าวที่ผู้กระทำความผิดได้แวะมาเช็คเอกสารหรือจดหมายที่ส่งถึงตนเอง แต่ปรากฏว่าไม่มีจดหมายมาถึงเขา เขาได้เล่าให้ผู้วิจัยฟังต่อไปว่า ด้วยความที่เขามักจะเป็นคนที่สุดรู้สุดเห็น จึงทำให้เขาตัดสินใจล้วงไปดูตามช่องใส่เอกสารของคนอื่นๆ ทั้งหมด ซึ่งใน

ที่สุดเขาก็พบซองเอกสารซองหนึ่ง ซึ่งเป็นเอกสารที่ส่งมาจากสถาบันการเงิน เขาจึงเปิดออกดูและพบว่าภายในซองดังกล่าวมีบัตรเครดิต ซึ่งเขาได้คาดการณ์ไว้แต่ต้นแล้ว

สำหรับบัตรเครดิตที่เขาพบนั้น เป็นบัตรเครดิตที่ทางสถาบันการเงินได้ส่งมาให้เจ้านายของเขา ซึ่งเขาก็ตัดสินใจปลอมลายมือชื่อของนายจ้างของเขาทันที และได้นำบัตรเครดิตดังกล่าวไปซื้อของขวัญให้กับลูกสาวของเขาในทันที

การประกอบอาชญากรรมบัตรเครดิตของผู้กระทำความผิด

สำหรับการกระทำความผิดในครั้งนี้เป็นการกระทำความผิด แม้จะเป็นการกระทำผิดเพียงคนเดียวจากการสอบสวนในขั้นต้นพบว่า สาเหตุของการกระทำความผิดในครั้งนี้องค์มาจากต้องการอยากได้เงินไปซื้อของขวัญวันเกิดให้กับลูกสาว

ลักษณะของการกระทำความผิด

จากการสัมภาษณ์ผู้กระทำความผิดพบว่า การกระทำความผิดเกิดจากการที่ธนาคารผู้ออกบัตรเครดิต ได้จัดส่งบัตรเครดิตให้กับลูกค้าทางไปรษณีย์ โดยวิธีการนี้ จะส่งแบบลงทะเบียนพิเศษ แต่เมื่อลูกค้าหรือผู้ถือบัตรได้ระบุที่อยู่ของสถานที่ส่งบัตรเป็นบริษัท มีจำนวนเอกสารและจดหมายจำนวนมากที่ส่งมายังพนักงานบริษัทในแผนกต่าง ๆ ดังนั้น จึงถือเป็นโอกาสของผู้กระทำความผิดในการตรวจเช็คจดหมายหรือเอกสารของคนอื่น ๆ ซึ่งเมื่อเจอเอกสารที่น่าสนใจ เช่น บัตรเครดิต ทำให้ผู้กระทำความผิดตัดสินใจที่จะทำการปลอมแปลงเอกสาร เพื่อเอื้อประโยชน์ในการกระทำความผิด ซึ่งจากการสอบสวนขยายผลพบว่า การทำความผิดของผู้กระทำความผิดรายนี้ เป็นการกระทำผิดโดยการลงลายมือชื่อ ซึ่งปลอมของเจ้าของบัตรที่แท้จริง โดยนำไปซื้อสินค้าและบริการตามร้านต่าง ๆ หลายแห่งจำนวนถึง 81 ครั้ง รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 424,021.00 บาท

ผลของการดำเนินคดี

สำหรับการกระทำความผิดในครั้งนี้ เป็นลักษณะของการกระทำความผิดในด้านข้อโกง และลักทรัพย์ ปลอมและได้เอกสารสิทธิปลอม และเอาไปเสียซึ่งเอกสารใดของผู้อื่น โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหาย ส่วนการกระทำความผิดของนายสมชาย ถือเป็นกรกระทำความผิดที่มีได้ มีการวางแผนเอาไว้ก่อน ซึ่งศาลพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกผู้กระทำความผิด 20 ปี

ทัศนคติความรู้สึกหลังจากการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิด

เมื่อผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความรู้สึกรู้สึกและความคิดเห็นของผู้กระทำความผิด ภายหลังจากการกระทำความผิด พบว่าผู้กระทำความผิดรู้สึกเสียใจ และรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ความผิดขนาดนี้ตอนนี้อยู่ที่ตนเป็นห่วงมากที่สุดก็คือลูก และคิดถึงลูกมาก ในปัจจุบันภรรยาและลูกได้ย้ายไปอยู่กับพ่อแม่ที่ราชบุรี และจะมาเยี่ยมตนทุก ๆ 1 เดือน เดือนละครั้ง เมื่อถามถึงความคาดหวังในอนาคตผู้กระทำความผิดเล่าให้ฟังว่าตนจะไม่กระทำความผิดอีก เนื่องจากเป็นช่วงที่ทรมานมาก เมื่ออยู่ในเรือนจำ และมันเป็นสิ่งที่คอยตอกย้ำให้นึกถึงความชั่วที่เราทำไว้อนาคตอยากค้าขายมาก แต่ก็ไม่ว่าคนในสังคมทั่วไปจะให้การยอมรับหรือไม่ เพราะได้ชื่อว่า “คนคุก” ไปแล้ว ย่อมมีความหมายในทางที่ไม่ดีอยู่เสมอ

วิเคราะห์

จากการสัมภาษณ์ กรณีลักษณะรายนี้ อาจพิจารณาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการก่ออาชญากรรมทางบัตรเครดิตได้จากปัจจัยต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ปัจจัยทางด้านประชากร

จากการสัมภาษณ์ กรณีศึกษารายนี้พบว่าปัจจัยทางด้านประชากร ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการก่ออาชญากรรมทางด้านบัตรเครดิตของผู้กระทำ

ความผิด เนื่องจากผู้กระทำความผิดเป็นเพศชาย ซึ่งตามสมมติฐานของงานวิจัยในครั้งนี้ได้ตั้งเอาไว้ว่าผู้กระทำความผิดที่เป็นเพศชายมีโอกาสต่อการกระทำความผิดคดีที่เกี่ยวกับบัตรเครดิตได้มากกว่าเพศหญิง ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานในข้อ 1

นอกจากนี้ เมื่อนำเอาปัจจัยด้านอื่น ๆ เช่น สถานภาพ และอายุจะพบว่ากรณีศึกษารายนี้ นั่น ผู้ที่มีสถานภาพสมรส และมีอายุขณะกระทำความผิดเป็นช่วงอายุที่ถือว่ามาก กล่าวคือ มีอายุขณะกระทำความผิด 30 ปี ก็ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สนับสนุนสมมติฐานที่เกี่ยวกับปัจจัยทางด้านประชากร

ซึ่งอาจกล่าวโดยสรุปได้ดังนี้ กรณีศึกษาแบบที่ 2 ถือเป็นผู้กระทำความผิดที่เป็นเพศชาย มีสถานภาพในการสมรสเป็นผู้ที่สมรสแล้ว และมีช่วงอายุที่กระทำความผิดค่อนข้างสูง ดังนั้น จากการสัมภาษณ์จึงอาจกล่าวได้ว่า กรณีศึกษารายที่ 2 นั้นเป็นกรณีที่สนับสนุนเกี่ยวกับปัจจัยด้านประชากร อันประกอบไปด้วย เพศ อายุ และสถานภาพ แต่ในที่นี้ มิได้หมายความว่ารวมถึงปัจจัยทางด้านอาชีพ เนื่องจากข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้กระทำความผิดรายนี้มีได้เป็นผู้มีอาชีพอิสระ แต่กลับมีอาชีพเป็นลูกจ้างบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง ซึ่งมีอาจสนับสนุนสมมติฐานในข้อที่ 6 ของงานวิจัยครั้งนี้ได้

ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ

จากการสัมภาษณ์กรณีศึกษารายนี้พบว่า ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งได้แก่ รายได้ ถือเป็นปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อการก่ออาชญากรรมทางบัตรเครดิตของผู้กระทำความผิด

สำหรับผู้กระทำความผิดรายนี้ แม้ว่าค่อนข้างจะเป็นผู้ที่มีปัญหาทางด้านการเงิน แต่เมื่อพิจารณาจากรายได้ที่เขาได้รับแล้วพบว่า เป็นผู้ที่มีรายได้สูงกว่าเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด จึงสามารถจัดให้ผู้กระทำความผิดรายนี้มีระดับได้ที่สูง นอกจากนี้ยังพบว่า มูลเหตุสำคัญของการตัดสินใจต่อการกระทำความผิด คือ ความต้องการเงิน เพื่อไปซื้อของขวัญให้กับลูกสาว กอปรกับ

โอกาสที่เอื้อต่อการกระทำความผิด จึงเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการก่ออาชญากรรมทางบัตรเครดิต อีกประการหนึ่งที่มีความสำคัญรองลงมาจากปัจจัยทางด้านประชากร

ปัจจัยทางด้านสังคม

สำหรับปัจจัยทางด้านสังคม ได้แก่ การศึกษา ซึ่งกรณีศึกษารายนี้ ถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งจัดเป็นผู้ที่มีระดับการศึกษาในระดับสูง ซึ่งปัจจัยทางด้านสังคมหรือการศึกษาของกรณีศึกษารายนี้ ได้สนับสนุนสมมติฐานที่เกี่ยวกับการศึกษาที่กล่าวไว้ว่า ผู้ที่มีการศึกษาสูงมักมีแนวโน้มต่อการกระทำความผิดในคดีที่เกี่ยวกับบัตรเครดิตสูงกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำ

กรณีศึกษาที่ 3

ชื่อ	นาย หนู่ม(นามสมมติ)
อายุ	29 ปี (เกิดวันที่..... 2514)
อายุขณะกระทำความผิด	27 ปี
เพศ	ชาย
ศาสนา	พุทธ

ระยะเวลาและสถานที่ในการศึกษา

สำหรับกรณีศึกษานี้ ใช้เวลาในการเก็บข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 2 ช่วงใหญ่ ๆ คือ

1. การเก็บข้อมูลเบื้องต้น เป็นการเก็บข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวกับบัตรเครดิต

เช่น สถิติการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับบัตรเครดิต หรือ ผลคดีที่เกี่ยวกับคดีทางบัตรเครดิต โดยมีสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และ สำนักงานอัยการสูงสุด เป็นแหล่งข้อมูลตามลำดับ

2. การเก็บข้อมูลเชิงเจาะลึก สำหรับในชั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเวลา เพื่อทำการศึกษาระณีศึกษารายนี้ไว้เป็น 2 ช่วงใหญ่ ด้วยกัน คือ

2.1 การเก็บข้อมูลเบื้องต้นของกรณีศึกษา เช่น ประวัติชีวิต ฯลฯ ในชั้นนี้ จะใช้เวลาในการศึกษาทั้งสิ้น 2 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 15 ม.ค. - 17 ก.พ. 2543 โดยเข้าไปทำการศึกษาที่เรือนจำคลองเปรม เป็นเวลา 2 วัน ตั้งแต่เวลา 09.00 - 12.00 น.

2.2 การเก็บข้อมูลเชิงเจาะลึก เป็นขั้นตอนการศึกษาที่ต่อเนื่องมาจากการเก็บข้อมูลเบื้องต้นของกรณีศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลในทุก ๆ ด้านของกรณีศึกษา สำหรับชั้นตอนนี้ ผู้วิจัยใช้เวลาในการศึกษาตั้งแต่วันที่ 18 - 28 ก.พ. 2543 โดยเข้าไปทำการศึกษาที่เรือนจำคลองเปรม เป็นเวลา 3 คน ตั้งแต่เวลา 09.00 - 12.00 น.

สำหรับกรณีศึกษานี้ อาจจะต้องใช้เวลาในการศึกษามากกว่ากรณีศึกษารายอื่น ๆ เนื่องจากกรณีศึกษารายนี้เป็นผู้กระทำความผิดชาวต่างชาติ แต่ยังไม่พูด - ฟังภาษาไทยได้บ้าง จึงยากต่อการสื่อสารในการสอบสวน ดังนั้น จึงต้องใช้เวลาในการศึกษามากกว่ารายอื่น ๆ

ประวัติส่วนตัว

นายหนุ่ม เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2514 ปัจจุบันอายุ 29 ปี มีภูมิลำเนาอยู่ที่อำเภอเมืองป็น จังหวัดราชบุรี ประเทศพม่า (ไทยใหญ่) เป็นเขตติดต่อกับประเทศไทย ห่างจากเขตจังหวัดเชียงราย ประมาณ 10 กิโลเมตร นายหนุ่มลักลอบเข้าเมืองเพื่ออาศัยอยู่ในประเทศไทย เมื่อ พ.ศ. 2540 พร้อมกับภรรยาและเพื่อนบ้าน จำนวน 15 คน

นายหนุ่มเป็นลูกคนสุดท้องจากจำนวนบุตรทั้งหมด 4 คน โดยมีพี่ชาย 1 คนและพี่สาว 2 คน นายหนุ่มจบการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนในประเทศพม่า สาเหตุที่ไม่เรียนต่อเนื่องจากไม่ชอบเรียนหนังสือ เรียนหนังสือไม่เก่ง ซึ่งต่างไปจากพี่ชายและพี่สาว ที่ได้รับการศึกษาถึงระดับอุดมศึกษากันทุกคน

พื้นฐานของครอบครัวนายหนุ่ม ครอบครัวของนายหนุ่มเป็นครอบครัวที่ค่อนข้างอบอุ่น และอาศัยอยู่กับมารดาตั้งแต่เล็ก จนกระทั่งมีครอบครัว และเพิ่งจะแยกกันอยู่ก็ตอนที่ลักลอบเข้าเมืองมาอยู่ในประเทศไทย นายหนุ่มเล่าให้ผู้วิจัยฟังว่า มารดาของตนมักจะเลี้ยงดูตนแบบใช้ความเข้าใจและเอาใจใส่มาโดยตลอด นอกจากนี้ ก็มักจะตามใจนายหนุ่มอยู่เสมอ เนื่องจากเป็นลูกคนเล็กและขาดบิดามาตั้งแต่เด็ก ซึ่งเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้หนุ่มเป็นคนที่มีนิสัยใจร้อน โมโหง่าย เอาแต่ใจตัวเอง ไม่มีเพื่อน ดื่มสุรบบ้างเป็นครั้งเป็นคราว แต่สูบบุหรี่เป็นประจำ ไม่เล่นการพนัน และไม่เที่ยวเตร่ตามสถานบันเทิงเริงรมย์ต่าง ๆ

ในด้านครอบครัวของนายหนุ่ม ปัจจุบันนายหนุ่มสมรสแล้วกับภรรยาซึ่งเป็นชาวพม่า มีบุตรด้วยกัน 2 คน เป็นหญิง 1 คน เป็นชาย 1 คน อายุ 12 และ 10 ปีตามลำดับ ปัจจุบันบุตรของนายหนุ่มอาศัยอยู่กับมารดาของนายหนุ่มที่ประเทศพม่า และกำลังศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาที่ประเทศพม่า ส่วนนายหนุ่มและภรรยาได้เข้ามาอยู่ในกรุงเทพมหานคร โดยมีที่พักอยู่ย่านบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ความสัมพันธ์ระหว่างนายหนุ่มและภรรยาไม่มีปัญหาและเข้าใจกันดี ส่วนกลุ่มเพื่อนที่คบหากันอยู่มักจะเป็นกลุ่มเพื่อนที่มาจากประเทศพม่าด้วยกัน

ด้านรายได้และการประกอบอาชีพ นายหนุ่มมีอาชีพเป็นช่างทาสีรับจ้างตามสถานที่ทั่วไป มีรายได้เฉลี่ยวันละ 200 - 300 บาท ส่วนภรรยาเป็นช่างเย็บผ้าโหลมีรายได้วันละ 250 บาท ทั้งครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยตกเดือนละประมาณ 15,000 บาทต่อเดือน

จากรายได้ดังกล่าว นายหนุ่มเป็นผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายภายในบ้านทั้งหมด ส่วนภรรยามีหน้าที่รับผิดชอบค่าใช้จ่ายด้านอาหารและของใช้จำเป็นต่าง ๆ นอกจากนี้ นายหนุ่มและภรรยาจะต้องนำเงินจากรายได้บางส่วนส่งไปให้ลูก ๆ ที่พม่า สภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวโดยทั่วไปอยู่ในฐานะปานกลาง เนื่องจากไม่มีหนี้สิน

สาเหตุแห่งการกระทำผิด

จากประวัติชีวิตของนายหนุ่ม จะเห็นได้ว่า นายหนุ่มเป็นผู้ที่มีพื้นฐานทางครอบครัวที่ดี และไม่มีปัญหาทางด้านการเงิน แต่เนื่องจากนายหนุ่มถูกเพื่อนชักชวนให้กระทำความผิด ซึ่งนายหนุ่มได้เล่าให้ผู้วิจัยฟังว่าเหตุที่ตนเลือกที่จะกระทำความผิดคือบัตรเครดิต ก็เพราะเป็นการกระทำความผิดที่เสี่ยงต่อการจับกุมจากเจ้าหน้าที่ตำรวจน้อยมาก และยังเป็นช่องทางที่ทำให้ได้เงินมาโดยง่าย และในแต่ละครั้งก็จะได้เงินจำนวนมาก ครั้งแรกของการกระทำความผิดเป็นเพราะอยากลองทำ โดยไปช่วยเพื่อน ซึ่งได้ค่าตอบแทนต่อการกระทำความผิดในครั้งแรกประมาณ 3,000 บาท แต่พอครั้งต่อ ๆ ไป ก็เริ่มศึกษาและเริ่มลงมือเอง

การประกอบอาชญากรรมทางบัตรเครดิตของผู้กระทำความผิด

สำหรับการกระทำความผิดในครั้งนี้เป็นการกระทำความผิด ซึ่งมีผู้กระทำความผิดหลายคน จากการสัมภาษณ์พบว่าสาเหตุในการกระทำความผิด เนื่องจากต้องการมีเงินมาก ๆ และถูกเพื่อน ๆ ชักจูงให้กระทำความผิด

ลักษณะแห่งการกระทำผิด

จากการบอกกล่าวของนายหนุ่ม อาจสรุปได้ว่า การกระทำความผิดเป็นลักษณะของการปลอมแปลงเอกสาร โดยการนำสำเนาเอกสารสำคัญที่ใช้ในการสมัครเป็นสมาชิกบัตรเครดิตของผู้เสียหายไปอ้างและสมัครเป็นสมาชิกบัตรเครดิตในนามของผู้เสียหาย ซึ่งบริษัทหรือสถาบันการเงินที่รับบัตรเครดิตหลงเชื่อและอนุมัติบัตรเครดิตให้กับนายหนุ่ม และนายหนุ่มก็ได้นำบัตรเครดิตดังกล่าวไปใช้จับจ่ายซื้อของเป็นจำนวน 9 รายการ เป็นเงินทั้งสิ้น 99,750 บาท

ผลของการกระทำผิด

การกระทำผิดในครั้งนี้ เป็นการกระทำผิดซึ่งศาลตัดสินลงโทษ ในฐานความผิด คือฉ้อโกงและปลอมแปลงเอกสารทำให้ผู้อื่นเกิดความเสียหาย ซึ่งคดีดังกล่าวมีโทษจำคุก 5 ปี และไม่มีการสู้คดีเนื่องจากมีหลักฐานชัดเจน

ทัศนคติและความรู้สึกหลังการกระทำผิดของผู้กระทำผิด

ในช่วงสุดท้ายของการสัมภาษณ์ นายหนุ่มได้เล่าให้ผู้วิจัยฟังว่า ตนรู้สึกเสียใจและวิตกกังวลมากเกี่ยวกับผลของคดี และตอนนี้ตนรู้สึกเป็นห่วงลูกมาก แต่ก็มิได้บอกลูก ๆ ให้ทราบเกี่ยวกับการกระทำผิดของตน

ส่วนภรรยาเคยมาเยี่ยมประมาณ 2 - 3 ครั้ง แต่ปัจจุบันไม่มาอีกเลย และตนก็ไม่รู้ด้วยว่าภรรยาไปอยู่ที่ไหน

นายหนุ่มยังกล่าวต่อไปอีกว่า หากย้อนเวลากลับไปได้ตนก็จะไม่ทำแบบนี้

วิเคราะห์

จากที่กล่าวมาทั้งหมด เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงที่มาของปัญหา รวมตลอดถึงทัศนคติและความรู้สึกของผู้กระทำผิดคดีบัตรเครดิต ซึ่งสามารถนำมาวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการก่ออาชญากรรมทางบัตรเครดิตได้ดังต่อไปนี้

ปัจจัยทางด้านประชากร

สำหรับกรณีของนายหนุ่ม ถือได้ว่ากรกระทำผิดเกิดจากปัจจัยทางด้านประชากร ซึ่งได้แก่ เพศ สถานภาพ เนื่องจากเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการก่ออาชญากรรมทางบัตรเครดิต

จากการสัมภาษณ์นายหนุ่มพบว่า ปัจจัยทางด้านประชากรโดยเฉพาะเพศ และสถานภาพ สนับสนุนต่อการกระทำผิดของนายหนุ่ม เนื่องจากนายหนุ่มเป็นผู้กระทำผิดเพศชายและสมรสแล้ว

นอกจากนี้ ยังปรากฏว่าปัจจัยสนับสนุนประการอื่น ๆ พบว่า เป็นสาเหตุที่สำคัญของการกระทำผิด อาทิ ความต้องการเงินเพื่อนำมาใช้จ่ายใช้สอย และอิทธิพลต่อการชักจูงหรือโน้มน้าวใจของเพื่อน ๆ ก็มีผลต่อการตัดสินใจต่อการกระทำผิด

ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ

จากการสัมภาษณ์พบว่า ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งในที่นี่ได้แก่รายได้ ก็เป็นอีกกรณีหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการกระทำผิด

ซึ่งในกรณีของนายหนุ่มเองก็พบว่า เป็นบุคคลที่มีรายได้ปานกลาง เมื่อพิจารณาจากรายได้เฉลี่ยของครอบครัว

ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ อาจมิได้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจกระทำผิดของนายหนุ่มมากเท่ากับปัจจัยทางด้านประชากร แต่ก็ยังถือได้ว่า ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจมีผลในทางอ้อมต่อการกระทำผิดของนายหนุ่ม

ปัจจัยทางด้านสังคม

ปัจจัยทางด้านสังคม ได้แก่ การศึกษา เมื่อพิจารณาจากกรณีของนายหนุ่ม จะพบว่าการศึกษาของนายหนุ่ม มิได้สนับสนุนสมมติฐานของงานวิจัยที่เกี่ยวกับปัจจัยทางด้านสังคม เนื่องจากนายหนุ่มมิได้มีการศึกษาสูง ตามที่ได้ตั้งสมมติฐานไว้

ดังนั้น ปัจจัยทางด้านสังคมของกรณีศึกษารายนี้จึงมิได้สนับสนุนต่อสมมติฐานของวิจัยในครั้งนี้

กรณีศึกษาที่ 4

ชื่อ	นางทอง (นามสมมติ)
อายุปัจจุบัน	38 ปี เกิดเมื่อ 9 สิงหาคม 2505
อายุขณะทำความผิด	36 ปี
นับถือ	ศาสนาพุทธ
ภูมิลำเนาของผู้กระทำความผิด	จังหวัดนครปฐม

ระยะเวลาและสถานที่ในการศึกษา

ในกรณีศึกษาครั้งนี้ ใช้เวลาในการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น จากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นระยะเวลาทั้งสิ้น 30 วัน

หลังจากเก็บข้อมูลเบื้องต้นดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยเริ่มเข้าไปทำการสัมภาษณ์กรณีศึกษารายนี้ตั้งแต่วันที่ 25 ม.ค. - 25 ก.พ. 2543 ในช่วงเวลา 09.00 - 12.00 น. เป็นจำนวน 3 ครั้ง

ในการเข้าไปสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ทำเรื่องขออนุญาตเข้าไปทำการสัมภาษณ์ผู้ต้องขังรายนี้ที่เรือนจำพิเศษหญิง

ประวัติส่วนตัว

นางทอง เกิดเมื่อวันที่ 9 ส.ค. 2505 ปัจจุบันอายุ 38 ปี มีภูมิลำเนาอยู่ที่จังหวัดนครปฐม นางทองเป็นลูกคนเดียวของพ่อแม่ แต่พ่อแม่เสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุทางรถยนต์ตั้งแต่นางทองอายุได้ 10 ปี หลังจากนั้น นางทองก็ย้ายมาอยู่กับยาย

สำหรับการศึกษาของนางทอง จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนวัดใกล้บ้าน จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนมัธยมกำแพงแสน และศึกษาต่อในระดับอาชีว

ศึกษาที่จังหวัดนครปฐม ซึ่งการศึกษาในระดับนี้เป็นการศึกษาในระดับสูงสุดของนางทองก่อนที่จะเข้ามาทำงานเป็นเจ้าหน้าที่ไปรษณีย์นครปฐม

พื้นฐานทางครอบครัวของนางทอง จากที่ได้กล่าวไปแล้วแต่ต้นว่า พ่อแม่ของนางทองเสียชีวิตตั้งแต่นางทองมีอายุเพียง 10 ปี และต่อจากนั้นเธอก็ได้มาอาศัยอยู่กับยาย นางทองเล่าให้ผู้วิจัยฟังว่ายายค่อนข้างวุ่นวายเนื่องจากยายมีลูกหลานเยอะ แต่ยายก็รักนางทองเพราะสงสารที่ตนเองกำพร้าพ่อ - แม่ตั้งแต่เล็ก และยายก็เป็นผู้ที่ทำหน้าที่ส่งเสียให้นางทองเข้าเรียนในระดับสูงสุดตามที่นางทองพอใจ

ในด้านครอบครัว นางทองได้สมรสกับสามีซึ่งรับราชการอยู่กรมที่ดิน ปัจจุบันนางทองมีบุตร 3 คน เป็นชาย 2 คน หญิง 1 คน ทุกคนกำลังเรียนหนังสือในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างนางทองกับสามีและลูกเป็นไปในทางที่เข้าใจรักใคร่กันดี ไม่เคยมีเรื่องบาดหมางกันถึงขนาดทะเลาะวิวาท

สถานภาพครอบครัวของนางทอง นางทองมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายเป็นค่าอาหารภายในครัวเรือนอย่างเดียวเท่านั้น นอกจากนั้นสามีของนางทองเป็นผู้รับผิดชอบทั้งหมด

สาเหตุแห่งการกระทำผิด

สำหรับกรณีศึกษารายนี้ ได้กระทำความผิดอันเนื่องมาจากการมีบัตรเครดิตของตนเองอยู่แล้วได้เกิดคำถามขึ้นว่า เหตุใดทางร้านค้าซึ่งค่อนข้างให้ความสำคัญกับการตรวจเอกสารประเภทอื่น ๆ และได้รับคำตอบว่ามีบัตรปลอมมาก ซึ่งทางร้านค้าได้บอกกล่าวกับนางทองตามตรงว่าเป็นกรณีที่จับได้ยาก เพราะทุกอย่างเหมือนจริง จึงทำให้นางทองเริ่มคิดที่จะกระทำความผิดโดยใช้ตำแหน่งหน้าที่ กล่าวคือ ในฐานะที่ตนเป็นเจ้าหน้าที่ไปรษณีย์ มีอำนาจในการตรวจตราวัสดุภัณฑ์ต่าง ๆ ซึ่งนางทองจะใช้วิธีนี้เพื่อสำรวจดูว่าซองใดเป็นซองบัตรเครดิตบ้าง ซึ่งอันไหนที่ตนคิด

ว่าใช่ และใช่จริงก็จะนำบัตรเครดิตมาใช้ พร้อมทั้งเซ็นลายมือชื่อแทนเจ้าของ ซึ่งทำให้นางทอง กลายเป็นเจ้าของบัตรเครดิตโดยปริยาย

การประกอบอาชญากรรมทางบัตรเครดิตของผู้กระทำความผิด

การกระทำความผิดในครั้งนี้เป็นการกระทำความผิดเพียงคนเดียว สาเหตุในการ กระทำความผิดเป็นเพราะ ต้องการมีเงินมาก และเกิดจากความบังเอิญในช่วงเวลาการทำงาน

สำหรับการกระทำความผิดครั้งนี้มิได้มีการวางแผนไว้ล่วงหน้า แต่เกิดจากผู้กระทำ ผิดมีโอกาสนในการกระทำความผิด

ลักษณะของการกระทำความผิด

จากการสัมภาษณ์ผู้กระทำผิดเล่าให้ผู้วิจัยฟังว่า สาเหตุที่ตนกระทำความผิดก็ เพราะการทำงานอยู่ในศูนย์ไปรษณีย์ ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดส่งพัสดุจดหมายต่าง ๆ ซึ่งรวม ทั้งบัตรเครดิตที่จัดส่งทางไปรษณีย์ ซึ่งผู้กระทำผิดได้ลักเอาบัตรเครดิตในขณะที่กำลังปฏิบัติหน้าที่ กันอยู่ ไปเป็นจำนวน 11 ใบ โดยทำการลงลายมือชื่อปลอม เป็นเจ้าของบัตรที่แท้จริงในบันทึก รายการขาย จำนวนประมาณ 50 ครั้ง รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 400,000 บาท

ผลคดีของผู้กระทำความผิด

จากการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิด ศาลพิพากษาให้ลงโทษในฐานะ ปลอมแปลงเอกสาร ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น มีโทษจำคุกทั้งสิ้น 10 ปี

ทัศนคติความรู้สึกและความเห็นหลังจากการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิด

เมื่อผู้วิจัยสอบถามถึงความรู้สึกของผู้กระทำความผิด มีกระทำความผิดเล่าว่าตนรู้ สึกเสียใจมาก และวิตกกังวล และคิดถึงลูกมาก ถ้าหากย้อนเวลาได้ตนก็จะไม่ทำอะไรเช่นนี้

วิเคราะห์

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการก่ออาชญากรรมทางบัตรเครดิต อาจสรุปได้จากปัจจัยในด้านต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้

ปัจจัยทางด้านประชากร

ซึ่งในที่นี้ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ จากการสัมภาษณ์ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเกิดอาชญากรรมทางบัตรเครดิตสำหรับกรณีศึกษารายนี้ โดยเฉพาะปัจจัยทางด้านประชากร ได้แก่ อายุและสถานภาพทางการสมรส ซึ่งถือเป็นปัจจัยสนับสนุนสมมติฐานของการมีการศึกษาวิจัยในครั้งนี้อย่างกล่าวในที่นี้ ได้แก่ รายได้ จะพบว่ากรณีศึกษารายนี้เป็นผู้มีรายได้ในครัวเรือนโดยเฉลี่ยค่อนข้างสูง เป็นการสนับสนุนสมมติฐานของการวิจัยในครั้งนี้

ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ

มีอิทธิพลต่อการก่ออาชญากรรมทางด้านบัตรเครดิต นอกจากนี้ยังพบว่า ความต้องการทางด้านรายได้ที่มากขึ้นเจอครอบครัวก็เป็นประเด็นสำคัญต่อการตัดสินใจกระทำความผิดด้วยเหมือนกัน

ปัจจัยทางด้านสังคม

ในที่นี้ ได้แก่ การศึกษา สำหรับกรณีนี้ ผู้กระทำความผิดรายนี้พบว่า การศึกษามีได้เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างสำคัญในการตัดสินใจกระทำความผิด แต่การกระทำความผิดของกรณีศึกษารายนี้อาจจะเกิดจากการมีตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องนั้น ๆ อยู่

ด้านรายได้และการประกอบอาชีพ สำหรับนางทองมีอาชีพเป็นเจ้าหน้าที่ของไปรษณีย์จังหวัดนครปฐม มีรายได้ 8,800 บาทต่อเดือน ส่วนสามีของนางทองประกอบอาชีพเป็น

ชำระค่าธรรมเนียมที่ดินจังหวัดนครปฐม สามี่มีรายได้ 12,000 บาทต่อเดือน

กรณีศึกษาที่ 5

ชื่อ	นางสาว สีน(นามสมมติ)
ปัจจุบันอายุ	26 ปี (เกิดวันที่ 7 มิถุนายน2516)
อายุขณะทำความผิด	25 ปี
ศาสนา	พุทธ
ภูมิลำเนาของผู้กระทำความผิด	จังหวัดเลย
สถานภาพการสมรส	โสด

ระยะเวลาและสถานที่ในการศึกษา

ใช้เวลาในการศึกษาข้อมูลเป็นเวลาประมาณ 1 เดือน ซึ่งในการตรวจสอบข้อมูลของผู้กระทำความผิดเบื้องต้น กองบังคับการสืบสวนสอบสวนคดีเศรษฐกิจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อทำการศึกษาสถิติการก่ออาชญากรรมทางด้านเศรษฐกิจและบัตรเครดิต ข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับคดีการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิด เพราะผลคดีที่ทางสำนักงานอัยการสูงสุด ส่งสำนวนมาให้พนักงานสอบสวนทราบ และผู้วิจัยได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 25 ม.ค. 2543 - 25 ก.พ. 2543 เมื่อผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลเบื้องต้นแล้วผู้วิจัยได้นำข้อมูลเบื้องต้นที่ได้ไปทำการตรวจสอบผลคดีที่ศาล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องตามข้อเท็จจริง หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขออนุญาตจากหัวหน้าภาคสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ถึงอธิบดีกรมราชทัณฑ์ เพื่อขอเข้าไปสืบค้นข้อมูลด้านต่าง ๆ ของผู้กระทำความผิด ในระหว่างการถูกจำคุก ในคดีบัตรเครดิต โดยใช้วิธีการศึกษาแบบสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลและเจาะลึก ซึ่งกรณีของนางสาวสินเริ่มศึกษาตั้งแต่วันที่ 25 ม.ค.

2543 - 25 ก.พ. 2543 โดยผู้วิจัยจะเข้าไปสัมภาษณ์นางสาวสิน ณ เรือนจำพิเศษหญิง โดยจะสัมภาษณ์ผู้กระทำผิดรายนั้น ช่วงเวลา 09.00 - 14.00 น. จะสัมภาษณ์จำนวน 3 ครั้ง

ประวัติส่วนตัว

นางสาวสิน เกิดวันที่ 7 มิ.ย. 2516 ปัจจุบันอายุ 26 ปี ภูมิลำเนาของผู้กระทำผิดอยู่จังหวัดเลย สถานภาพการสมรสโสด เรียนจบชั้นปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยเอกชน ในกรุงเทพมหานคร และเข้าทำงานเป็นพนักงานในโรงแรมแห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นอาชีพเดิมก่อนกระทำผิด และมีรายรับเดือนละ 8,500 บาท แต่ด้วยความเป็นลูกคนสุดท้าย ในจำนวนพี่น้อง 2 คน ทำให้ไม่ต้องมีภาระในการส่งเสียเลี้ยงดูครอบครัว เงินที่ได้มาในแต่ละเดือนทำให้ใช้สอยได้อย่างไม่ยั้งมือ หรือที่เรียกเป็นภาษาชาวบ้านว่า ใช้เงินอย่างมือเติบ สนุกสนานเฮฮา เที่ยวในสถานเริงรมย์ ในยามค่ำคืนเป็นประจำ

นางสาวสิน ถูกจับกุมกระทำผิดเมื่ออายุ 25 ปี ได้รับการลงโทษตามกระบวนการยุติธรรมทำให้ต้องเข้าไปอยู่ในเรือนจำพิเศษหญิง ในระหว่างการคุมขัง มีเพื่อนมาเยี่ยมบ้างเป็นครั้งคราว จำนวน 4 - 5 คน

สาเหตุแห่งการกระทำผิด

สาเหตุแห่งการกระทำผิดครั้งนี้ เนื่องมาจากการใช้จ่ายอย่างสุรุ่ยสุร่าย หรือที่เรียกว่าการใช้จ่ายเงินมือเติบ ซึ่งหมดไปกับความสนุกสนาน เที่ยวตามสถานเริงรมย์ต่าง ๆ เป็นประจำ ทุกค่ำคืน หากเงินมาจ่ายก็ใช้จ่ายไปง่าย การเสียดต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจก็มีน้อยไม่ต้องหลบซ่อน

ลักษณะของการกระทำผิด

ลักษณะการทำความผิดของนางสาวสิน เกิดจากความหลงเชื่อบุคคลที่เป็นเจ้าของสถานประกอบการ ซึ่งเป็นตัวการในการกระทำผิด แต่เนื่องจากตัวการทำความผิดได้ให้ค่าตอบแทนเป็นจำนวนมาก ก็คือ 20% ของการรูดบัตรเครดิตในแต่ละครั้ง เป็นจำนวนมากพอที่

ให้นางสาวสิน พอลักกับรายได้ในส่วนนี้ ไม่ได้ตั้งใจสงสัยพฤติกรรมกระทำของเจ้าของสถานประกอบการ ต้องการใช้จ่ายเงินเพื่อซื้อความสุขให้กับตนเอง และผลสุดท้ายนางสาวสินถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินคดี และศาลได้พิพากษาลงโทษจำคุก 4 ปีฐานฉ้อโกงผู้อื่นให้เกิดความเสียหายและใช้เอกสารสิทธิปลอม

วิเคราะห์

ปัจจัยด้านประชากร

ด้านเพศ ต่างกันจะทำให้ความผิดต่างกัน ในเรื่องดังกล่าวผลการวิจัยข้างต้น แสดงให้เห็นถึงการแสดงออกในพฤติกรรมของความเป็นผู้หญิงที่ชอบความสุขให้กับตนเอง ชอบเที่ยว โดยเฉพาะสถานเริงรมย์ในตอนกลางคืน ประกอบกับการใช้จ่ายเงินอย่างมือเติบ และต้องการสิ่งอื่น ๆ เป็นสิ่งของจีปาละอีกมากมายในการดำรงชีวิตซึ่งในสายตาของบุรุษเพศอาจเห็นว่า “เรื่องมาก” เพศต่างกันทำให้มีความคิดเห็นต่างกันได้

ด้านอายุ จากการวิเคราะห์ในการวิจัยข้างต้นพบว่าผู้กระทำความผิด ที่มีอายุในขณะกระทำความผิดคือ 25 ปี ถือว่าเป็นบุคคลที่บรรลุนิติภาวะแล้ว การทำสิ่งใดต้องมีการไตร่ตรองก่อนเป็นสำคัญ ดังนั้นการกระทำผิดในครั้งนี้ จึงสวนทางกับข้อเท็จจริงที่เป็นอยู่ ซึ่งอาจทำให้ผลต่างของอายุไม่มีผลต่อการกระทำความผิด กล่าวคือ แม้อายุน้อยก็สามารถที่จะกระทำความผิด

ด้านสถานภาพ จากข้อเท็จจริงที่ได้จากการวิจัยข้างต้นพบว่า นางสาวสิน อยู่ในสถานภาพโสด แต่เนื่องจากไม่มีการประหยัด มีแต่การใช้จ่ายอย่างชนิดมือเติบ ไม่มีภาระทางครอบครัวของตนเอง เงินที่ได้มาไวก็ใช้จ่ายได้ง่าย เมื่อเทียบกับคนมีครอบครัว ซึ่งต้องมีค่าใช้จ่าย ในการดูแลครอบครัวของตนเอง ทำให้เห็นว่าสถานภาพโสดแต่ก็สามารถที่จะทำความผิดได้

ด้านการศึกษา ตามข้อเท็จจริงนางสาวสิน จบปริญญาตรีซึ่งถือว่าเป็นบัณฑิตในทางความคิด ความอ่าน ซึ่งต้องกระทำในสิ่งที่ถูก ทำในสิ่งที่ เป็นมงคลต่อชีวิต จึงจะถือได้ว่าการศึกษช่วยส่งเสริมชีวิตให้ดีขึ้น ให้เจริญขึ้น แต่ในทางตรงกันข้ามกับไม่มีการไตร่ตรอง พินิจพิเคราะห์ให้รอบคอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง เปรียบเสมือนคนไม่มีสติ ไม่ได้ผ่านการศึกษา

เล่าเรียนมา จึงก่อให้เกิดการกระทำความผิดที่ตนเองต้องรับผิดชอบ ไม่ว่าจะจงใจหรือประมาทก็ตาม จากข้อเท็จจริงนางสาวสิน จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี แต่ไม่มีความพินิจพิจารณาให้รอบคอบทำให้ไม่ต่างอะไรกับคนที่ไม่ได้รับการศึกษา จึงอาจถือได้ว่าระดับการศึกษาไม่มีผลต่อการกระทำความผิด กล่าวคือ ถึงแม้ว่าจะได้รับการศึกษาหรือไม่ได้รับการศึกษาก็มีการกระทำความผิดได้

กรณีศึกษาที่ 6

ชื่อ	นาย ชัย (นามสมมติ)
อายุปัจจุบัน	26 ปี (เกิด วันที่ 22 ตุลาคม 2516)
อายุขณะกระทำความผิด	24 ปี
ศาสนา	พุทธ
ภูมิลำเนาของผู้กระทำความผิด	กรุงเทพมหานคร

ระยะเวลาและสถานที่ในการศึกษา

กรณีศึกษานี้ใช้เวลาในการเก็บข้อมูลเบื้องต้นเป็นระยะเวลาประมาณ 2 สัปดาห์ ซึ่งในการตรวจสอบข้อมูลของผู้กระทำผิดเบื้องต้นโดยเริ่มจากกองบังคับการสืบสวน-สอบสวนคดีเศรษฐกิจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อทำการค้นหาข้อมูลทางสถิติการก่ออาชญากรรมทางด้านเศรษฐกิจและบัตรเครดิต ข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับคดีการกระทำความผิดของผู้กระทำผิด เพราะผลคดีที่ทางสำนักงานอัยการสูงสุดส่งสำนวนมาให้พนักงานสอบสวนทราบ

สำหรับในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 20 ม.ค. 2543 - 3 ก.พ. 2543 หลังจากที่ผู้วิจัยได้ข้อมูลเบื้องต้นแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลเบื้องต้นที่ได้ไปทำการตรวจสอบผลคดีที่ศาล ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ข้อมูลเบื้องต้นดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยเริ่มทำการสัมภาษณ์ผู้กระทำความผิดในประเด็นต่าง ๆ โดยในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยใช้เวลาสัมภาษณ์ ในช่วงเวลา 09.00 - 12.00 น. ของวันจันทร์ พุธ ศุกร์ เป็นเวลาทั้งสิ้น 1 สัปดาห์

และในช่วง 1 สัปดาห์สุดท้ายผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์ในประเด็นที่เกี่ยวกับหัวข้อของการวิจัยในช่วงเวลา 09.00 - 12.00 น. ของวันอังคาร และวันพฤหัสบดี

ประวัติส่วนตัว

นายชัย เกิดวันที่ 22 ต.ค. 2516 ปัจจุบันอายุ 26 ปี ภูมิลำเนาอยู่ที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร ผู้กระทำความผิดเป็นบุตรคนที่ 2 จากจำนวนพี่น้องทั้งหมด 2 คน สำหรับผู้กระทำความผิดจบการศึกษาในระดับชั้นปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยเอกชนในกรุงเทพมหานคร

พื้นฐานทางครอบครัวของผู้กระทำความผิด ครอบครัวของผู้กระทำความผิดเป็นครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจค่อนข้างดี บิดามารดามีอาชีพรับราชการทั้งคู่ ส่วนพี่สาวปัจจุบันแต่งงานและแยกออกไปอยู่ต่างหาก ความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำความผิดและครอบครัวค่อนข้างดี ก่อนที่จะถูกลงโทษในคดีทางบัตรเครดิต ผู้กระทำความผิดพักอยู่กับบิดามารดา

ส่วนในด้านครอบครัวของผู้กระทำความผิด ผู้กระทำความผิดยังมีได้แต่งงาน ดังนั้นจึงเป็นคนที่มียุวก์เพื่อนมาก มีเพื่อนสนิทในกลุ่มประมาณ 5 - 6 คน ทุกวันนี้เพื่อน ๆ ก็จะมาเยี่ยมบ่อย ๆ เมื่อถามถึงอุปนิสัยของผู้กระทำความผิดเป็นคนใจร้อน และช่วงหลังดื่มสุราบ่อยครั้ง

ด้านรายได้และการประกอบอาชีพของผู้กระทำความผิด ผู้กระทำความผิดมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน เดือนละประมาณ 8,000 บาท และไม่มีมารับผิดชอบอะไรในครอบครัว เงินเดือนที่ได้มาจึงใช้เพียงคนเดียว

สาเหตุแห่งการกระทำผิด

สาเหตุที่สำคัญของการกระทำผิดในครั้งนี้ ผู้กระทำผิดเล่าให้ผู้วิจัยฟังว่า เป็นเพราะตนเองเล่นการพนัน ซึ่งเล่นการพนันประเภทบอลอังกฤษ จนถึงขนาดเป็นหนี้ที่เกิดจากการพนันบอล ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ ผู้กระทำผิดตัดสินใจยกยอกเงินของธนาคารไปเพื่อเอาไปใช้หนี้ ซึ่งวิธีที่ผู้กระทำผิดใช้ก็คือการปลอมแปลงเอกสาร

การประกอบอาชญากรรมทางบัตรเครดิตของผู้กระทำผิด

การกระทำผิดครั้งนี้ เป็นการกระทำผิดเพียงคนเดียว ซึ่งศาลได้พิพากษาให้ผู้กระทำผิดจำคุก 16 ปี ในฐานฉ้อโกงและลักทรัพย์ ซึ่งเป็นการกระทำผิดที่ได้มีการวางแผนเอาไว้ก่อนล่วงหน้า

ลักษณะแห่งการกระทำผิด

จากการสัมภาษณ์ผู้กระทำผิดเล่าว่า ตนเริ่มกระทำความผิดโดยมีผู้เสียหายเป็นชาวต่างชาติ ซึ่งผู้เสียหายได้ใช้บัตรเครดิตขึ้นเงิน จำนวน 5,000 บาท หลังจากที่ผู้เสียหายขึ้นเงินจำนวนดังกล่าว ตนก็จัดการทำรายการใน Sales Slip ตามวิธีการทั่วไป แต่ผู้กระทำผิดก็ได้นำเอา Sales Slip เปล่ามา 1 ฉบับ เพื่อทำสำเนาและเพิ่มเติมเลขข้างหน้าจำนวนเงิน กลายเป็นจำนวนเงินที่ผู้เสียหายขอขึ้น 15,000 บาท ซึ่งส่งผลให้ผู้กระทำผิดได้เงินจำนวน 10,000 บาท ซึ่งเป็นส่วนที่เกินนั้นไป

ผลของการกระทำผิด

นายวิจัยถูกศาลตัดสินพิพากษาลงโทษในคดีใช้เอกสารปลอมและยกยอกทรัพย์ มีโทษจำคุก 16 ปี โดยมีผู้เสียหายเป็นชาวต่างชาติ

ทัศนคติและความรู้สึกหลังจากการกระทำผิดของผู้กระทำความผิด

เมื่อสัมภาษณ์ถึงความรู้สึก นายวิชัยกล่าวว่าตนก็รู้สึกเสียใจ แต่ถ้ามีโอกาสตนก็อยากจะทำอีก เพราะไม่มีวิธีใดจะหาเงินได้มากและเร็วเท่ากับวิธีนี้ หลังจากถูกจับกุมพ่อแม่ก็มาเยี่ยมอยู่บ่อยครั้ง และพ่อแม่ก็บอกกับตนว่าไม่คิดว่าตนจะกล้าทำแบบนี้ ซึ่งตรงจุดนี้ที่ทำให้ตนเสียใจ

วิเคราะห์

สำหรับผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 6 นี้ ก็ได้แสดงให้เห็นถึงข้อมูลในเรื่องของการกระทำผิดในคดีปลอมแปลงบัตรเครดิตอีกหนึ่งกรณี แต่ในกรณีนี้มีข้อแตกต่างไป ตรงที่ผู้กระทำความผิดยังเป็นผู้ที่มีอายุไม่มากนัก และกระทำความผิดเพราะความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรือไม่ก็อาจถูกรวบคลุมด้วยความต้องการส่วนตัวมากจนลืมระลึกถึงว่าตนเองกระทำความผิดอยู่ จึงต้องกลายเป็นผู้ต้องหา และถูกดำเนินคดีในที่สุด ซึ่งการวิเคราะห์ถึงสาเหตุหรือปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับลักษณะของการกระทำผิดก็แบ่งออกเป็น 6 ปัจจัยเช่นเดิม ก็คือ

1. ปัจจัยด้านเพศของผู้กระทำความผิด
2. ปัจจัยด้านสถานภาพการสมรส
3. ปัจจัยด้านอายุ
4. ปัจจัยด้านการศึกษา
5. ปัจจัยด้านรายได้
6. ปัจจัยด้านการประกอบอาชีพ

ในปัจจัยสำคัญทั้ง 6 ตัวนี้ แต่ละตัวต่างก็มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการกระทำผิดของผู้ให้สัมภาษณ์รายนี้แตกต่างกันออกไป ไม่เท่าเทียมกัน เราอาจพบว่าปัจจัยบางตัวอาจมีผลกระทบโดยตรงและเห็นได้ชัดต่อผู้กระทำความผิด ในขณะที่ปัจจัยบางตัวก็อาจมีอิทธิพลในฐานะที่เป็นปัจจัยส่งเสริมต่อระดับการกระทำผิด โดยที่เราจะพิจารณาปัจจัยเหล่านี้

ที่ส่งผลกระทบไปที่ละปัจจัย เพื่อให้ได้ภาพรวมพฤติกรรมการกระทำผิดของผู้ให้สัมภาษณ์

ปัจจัยด้านเพศ

เพศนั้นโดยปกติมักจะเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการแสดงออกในเกือบทุก ๆ เรื่องของมนุษย์ ในแง่ของการกระทำผิดและการประกอบอาชญากรรม ปัจจัยด้านเพศได้แสดงผลปรากฏชัดในเกือบทุก ๆ กรณีที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม และการกระทำผิดกฎหมายโดยที่เพศชายมักจะเป็นเพศที่มีตัวเลขหรืออัตราในการกระทำผิดต่าง ๆ มากกว่าเพศหญิงเสมอ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าเพศชายมักจะเป็นเพศที่มีลักษณะทางอารมณ์และบุคลิกภาพที่จะมีแนวโน้มที่จะนำไปสู่การประกอบความผิดได้ง่าย ในกรณีของผู้ให้สัมภาษณ์รายนี้ก็คือ ลักษณะนิสัยกับบุคลิกภาพซึ่งเป็นคนใจร้อน ดื้อรั้น ดื้อทุร และสูบบุหรี่ รวมทั้งเที่ยวกลางคืน พฤติกรรมเหล่านี้มีส่วนสำคัญที่จะนำไปสู่การตัดสินใจในการกระทำผิดเพียงชั่ววูบ โดยขาดการไตร่ตรองอย่างรอบคอบ จากลักษณะข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ก็ปรากฏผลตามนี้ก็คือ ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นผู้ที่ติดการเล่นพนันฟุตบอลเป็นอย่างมาก จนกลายเป็นติดหนี้เป็นเงินจำนวนมาก นำไปสู่การหาทางในการหาเงิน ซึ่งลงเอยด้วยการกระทำผิดในที่สุด

ปัจจัยด้านสถานภาพการสมรส

ในกรณีของผู้ให้สัมภาษณ์รายนี้นั้น สถานภาพสมรสเป็นปัจจัยที่มีผลไม่มากนักต่อรูปแบบการกระทำผิด เนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์ยังคงมีสถานภาพโสด อย่างไรก็ตาม เราก็ยังไม่อาจละเลยหรือมองข้ามในประเด็นของสถานภาพการสมรสไปได้เสียทีเดียว เพราะถ้าหากมองในมุมที่กลับทิศทางกันแล้ว การมีสถานภาพโสดก็เป็นปัจจัยสำคัญเช่นกันที่จะช่วยให้บุคคลรู้สึกตัดสินใจในการกระทำผิดได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากไม่สามารถที่จะมีภรรยาหรือบุตร เป็นผู้ที่คอยยับยั้งไม่ให้กระทำผิด หรือยังไม่สามารถหาแรงผูกมัดเพียงพอต่อการไม่กล้าที่จะทำความผิดนั่นเอง

ปัจจัยด้านอายุ

จากข้อมูลทางด้านอายุของผู้ให้สัมภาษณ์รายนี้ ก็อาจให้ผลที่ขัดแย้งกับสมมติฐานของงานวิจัยได้ เพราะในกรณีที่เกิดขึ้นนี้ผู้กระทำผิดยังเป็นผู้ที่มีอายุไม่มาก แต่ก็สามารถมีพฤติกรรมกระทำผิดกฎหมายได้ ทั้งนี้ ยังอาจเกี่ยวข้องรวมไปถึงปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ ทั้ง ๆ ที่ในช่วงอายุของผู้กระทำผิดรายนี้นั้น อาจจัดได้ว่าไม่น่าที่จะมีทักษะหรือความชำนาญในด้านนี้ได้ ดังนั้น ก็อาจจำเป็นต้องพิจารณาไปที่ปัจจัยในด้านแรงจูงใจสำคัญที่นำไปสู่การกระทำผิด ซึ่งก็คือ ความต้องการเงินเพื่อการใช้หนี้ ซึ่งผู้กระทำผิดก่อขึ้นมาจากการเล่นพนันบอล จนหมดเงินเดือน และต้องติดหนี้เพื่อนฝูงและเจ้าหนี้อื่น ๆ อีกหลายราย จึงเป็นแรงจูงใจสำคัญอย่างมากที่นำผู้ให้สัมภาษณ์ไปสู่การกระทำผิด แม้จะยังไม่เคยกระทำความผิดใด ๆ มาก่อนเลยก็ตาม

ปัจจัยด้านการศึกษา

ในกรณีของผู้ให้สัมภาษณ์ซึ่งกระทำผิดรายนี้ การศึกษาอาจเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสำคัญมากกว่าปัจจัยอื่น ๆ โดยอาจเป็นแรงกระตุ้นสำคัญต่อการกระทำผิดกฎหมายได้ เพราะตัวผู้ให้สัมภาษณ์เองก็จัดได้ว่าเป็นผู้ที่มีการศึกษาดีมาตั้งแต่ในวัยเด็ก การที่ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นผู้ได้รับการศึกษามากก็ทำให้เรียนรู้ถึงวิธีที่จะประกอบอาชญากรรม หรือกระทำความผิดได้อย่างชาญฉลาด ซึ่งก็คือการปลอมแปลงเอกสารทางการเงินของธนาคาร ที่ยิ่งทำไปนานก็ยิ่งเกิดทักษะและความชำนาญในการใช้วิธีต่าง ๆ เพื่อการปลอมแปลงได้มากขึ้นและทำบ่อยครั้งขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้น การศึกษาจึงเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการเพิ่มแนวโน้มในการประกอบกรกระทำผิดได้มากในกรณีนี้

ปัจจัยด้านรายได้

จากข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ ก็ทำให้ทราบได้ว่าที่จริงแล้วผู้ให้สัมภาษณ์มีรายได้ต่อเดือนถือเป็นเงินที่ไม่มากนัก แต่ก็สามารถจับจ่ายใช้ได้คนเดียวตามความสบายใจ ด้วย

สาเหตุนี้จึงทำให้ผู้กระทำผิดสูญเสียเงินจำนวนมากไปกับการเล่นพนันบอลที่ตนเองชื่นชอบ เมื่อเงินรายได้ก็คือเงินเดือนของตนไม่เพียงพอและเกิดหนี้สินจึงทำให้ต้องกระทำผิดในที่สุด

ปัจจัยด้านการประกอบอาชีพ

จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า การที่ผู้ให้สัมภาษณ์ซึ่งเป็นผู้กระทำผิดในการปลอมแปลงเอกสาร เป็นผู้ที่ทำงานภายในธนาคารที่ในแต่ละวันจะต้องสัมผัสกับเงินเข้า - ออก เป็นจำนวนมากนั้น ก็อาจเป็นการกระตุ้นความต้องการ หรือความอยากได้เงินให้เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะเมื่อถึงกรณีที่มีปัญหาด้านการเงิน จึงทำให้เกิดความคิดในการกระทำผิดขึ้น

กรณีศึกษาที่ 7

ชื่อ	นายเชียง (นามสมมติ)
อายุปัจจุบัน	31 ปี (เกิด 13 ธันวาคม 2510)
อายุขณะทำความผิด	29 ปี
ศาสนา	พุทธ
ภูมิลำเนาของผู้กระทำความผิด	ประเทศฮ่องกง

ประวัติส่วนตัว

นายเชียง ปัจจุบันอายุ 31 ปี ภูมิลำเนาของผู้กระทำผิดอยู่ในเขตชนบทในประเทศฮ่องกง เดินทางเข้ามาในประเทศไทยโดยใช้สถานภาพนักท่องเที่ยว เมื่อประมาณ 4 ปีก่อน สถานภาพการสมรสโสด เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และมีรายได้ 90,000 บาทต่อเดือน ผู้ให้สัมภาษณ์มาจากครอบครัวชาวจีนที่อาศัยอยู่ในประเทศฮ่องกง โดยเป็นบุตรคนสุดท้องในจำนวนพี่น้องทั้งหมด 6 คน ชาย 5 คน หญิง 1 คน

พี่ชายคนโต	อายุ 40 ปี	สมรสแล้ว
พี่สาวคนรอง	อายุ 39 ปี	สมรสแล้ว

พี่ชายคนที่ 3	อายุ 37 ปี	สถานภาพโสด
พี่ชายคนที่ 4	อายุ 35 ปี	สมรสแล้ว
พี่ชายคนที่ 5	อายุ 34 ปี	สมรสแล้ว

ครอบครัวของผู้ให้สัมภาษณ์ที่พักอาศัยอยู่ในประเทศฮ่องกง และมีสถานภาพทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับที่ดี ผู้ให้สัมภาษณ์จึงได้รับการอบรมเลี้ยงดูมาอย่างดี และได้รับการตามใจสูง โดยที่ระดับความสัมพันธ์และการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันภายในสมาชิกคนต่าง ๆ ของครอบครัวนั้นเป็นไปอย่างอบอุ่นและใกล้ชิด ผู้ให้สัมภาษณ์เองก็ได้รับอิทธิพลทางด้านอารมย์ที่ยิ้มแย้มแจ่มใสและร่าเริงมาจากบิดาด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ ในครอบครัวของผู้ให้สัมภาษณ์นั้น ไม่มีเคยมีใครได้ในครอบครัวซึ่งต้องคิดหรือต้องโทษกระทำคามผิดมาก่อน ส่วนลักษณะพฤติกรรมผู้ให้สัมภาษณ์นั้น โดยปกติจะเป็นคนที่มีนิสัยรักความสนุกสนาน ร่าเริง ชอบคบหาเพื่อนจำนวนมาก ไม่เคยดื่มสุรา สูบบุหรี่ หรือใช้สารเสพติด นอกจากนั้น ผู้ให้สัมภาษณ์ก็ยังไม่นิยมเล่นการพนัน หากแต่อาจจะมีความโน้มเอียงในด้านการเที่ยวเตร่ตอนกลางคืนมากกว่า

สาเหตุและแรงจูงใจต่อการกระทำผิด

จากข้อมูลในการให้สัมภาษณ์ของผู้กระทำผิดรายนี้ ก็แสดงให้เห็นว่า แต่เดิมนั้นผู้กระทำผิดมีความตั้งใจอยากจะทำมาเปิดกิจการธุรกิจการค้าในประเทศไทย จึงได้เริ่มจากการไปเปิดร้านที่จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งในเวลาต่อมาได้ประสบปัญหาต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก จนทำให้ต้องเลิกกิจการลงไปในที่สุด และด้วยเหตุนี้เองที่ทำให้ผู้กระทำผิดใช้เงินทุนที่นำมาตั้งแต่แรกจนหมด และยังไม่ทราบว่าจะไปหาเงินที่ไหนมาใช้จ่ายดี จนกระทั่งผู้กระทำผิดได้รู้จักกับเพื่อนชาวมาเลเซียคนหนึ่ง ซึ่งเป็นแบบอย่างในการกระทำความผิดและเป็นผู้ชักชวนให้ผู้ให้สัมภาษณ์เริ่มกระทำความผิดโดยการปลอมแปลงบัตรเครดิต

ลักษณะการกระทำผิด

เนื่องจากความอยากได้เงินจำนวนมาก รวมถึงการได้รับการสนับสนุนหรือชักชวนจากเพื่อน ก็ทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์เริ่มกระทำความผิดด้วยการซื้อบัตรเครดิตมาจากมาเลเซียแล้วจึงทำการปลอมแปลง นำไปใช้ตามสถานที่ต่าง ๆ แต่จะใช้เงินไปเป็นจำนวนไม่น้อยตามสถานที่ต่าง ๆ ทั้งโรงแรม ห้างสรรพสินค้าและร้านอาหาร จนกระทั่งถูกจับกุม และตรวจสอบจากธนาคารพบว่ารหัสของบัตรเครดิตนั้นไม่ตรงกันในเวลาต่อมา

การพิจารณาลักษณะการทำความผิด

ผู้กระทำผิดศาลตัดสินพิพากษาว่ามีความผิดทางกฎหมายโทษฐานร่วมกันปลอมและใช้เอกสารสิทธิปลอม พยายามฉ้อโกงโดยแสดงตนเป็นบุคคลอื่น มีโทษจำคุกเป็นเวลา 20 ปี

ความคิดเห็นหลังจากถูกจับกุม

ผู้กระทำผิดมีความรู้สึกเสียใจและวิตกกังวลเป็นอย่างมาก นอกจากนั้น ก็ยังปรับตัวได้ยากในการตกเป็นผู้ต้องหาภายในเรือนจำ ซึ่งผู้กระทำผิดกล่าวว่า ถ้าสามารถย้อนกลับไปได้ก็คงจะไม่ทำอะไรเช่นนี้ เพราะกลัวว่าจะทำให้คนในครอบครัวเป็นห่วง

วิเคราะห์

เมื่อพิจารณาจากลักษณะทางข้อมูลของประวัติชีวิตและพฤติกรรมการกระทำผิดของผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 2 และก็อาจเป็นการสร้างข้อสรุปไปสู่การวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบหรือมีอิทธิพลต่อการกระทำผิดด้านการปลอมแปลงเอกสารทางการเงิน โดยที่อาจจะมุ่งประเด็นสำคัญต่อไปนี้ตามที่ระบุไว้ในสมมติฐานก็คือ

1. ปัจจัยด้านเพศของผู้กระทำความผิด
2. ปัจจัยด้านสถานภาพการสมรส
3. ปัจจัยด้านอายุ

4. ปัจจัยด้านระดับการศึกษา
5. ปัจจัยด้านรายได้
6. ปัจจัยด้านการประกอบอาชีพ

ปัจจัยด้านเพศ

ในประเด็นที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการประกอบอาชีพการงานนั้น เราอาจพบว่าเพศเป็นปัจจัยที่มีความเด่นชัดค่อนข้างมาก เมื่อเปรียบเทียบกับปัจจัยตัวอื่น ๆ กล่าวโดยทั่วไปแล้วก็มักจะพบว่าเพศชายเป็นกลุ่มประชากรซึ่งมีแนวโน้มที่จะมีอัตรา หรือความเสี่ยงในการประกอบอาชีพการงานในคดีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้มากกว่าเพศหญิง ซึ่งสาเหตุหรือเหตุผลที่สามารถใช้อธิบายสิ่งที่เกิดขึ้นนี้ก็อาจจะจะเป็นเพราะลักษณะทางกายภาพของเพศชายที่เอื้อต่อการประกอบอาชีพการงานมากกว่าเพศหญิง หรืออีกด้านหนึ่งก็อาจเป็นลักษณะของนิสัยและอารมณ์ของเพศชายซึ่งอาจมีความกล้า เลือดร้อน หรือมีความยับยั้งชั่งใจน้อยกว่าในการตัดสินใจทำสิ่งต่าง ๆ และที่สำคัญก็คือ เพศชายมีรูปแบบความสัมพันธ์ภายในกลุ่มเพื่อนซึ่งมีความผูกพันซับซ้อนมากกว่าในเพศหญิง ในกรณีของผู้ให้สัมภาษณ์รายนี้ก็เห็นประเด็นดังกล่าวได้อย่างชัดเจน โดยข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของบุคคลนี้ได้แสดงให้เห็นว่า เพื่อนซึ่งเป็นผู้ชายด้วยกันจะมีอิทธิพลหรือบทบาทอย่างสูงในด้านการให้ความร่วมมือ รวมทั้งเป็นผู้ชักชวนที่แนะนำในการกระทำผิดนี้อีกด้วย ซึ่งความไว้วางใจและความสนิทสนมกับในกลุ่มเพื่อนนี้เองที่อาจเป็นสาเหตุหรือปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจให้เกิดการกระทำผิดได้ง่าย

ปัจจัยด้านสถานภาพการสมรส

แม้จะไม่ชัดเจนมากนัก แต่ประเด็นหรือปัจจัยของสถานภาพสมรสก็มีอิทธิพลหรือเป็นแรงจูงใจสำคัญอีกประการหนึ่งของการกระทำผิดได้ด้วยเช่นกัน การหาคำอธิบายนี้สามารถจะวิเคราะห์หรือออกมาได้ทั้งในประเด็นของผู้ที่อยู่ในสถานภาพโสด หรือสถานภาพสมรส ทั้งนี้ คำอธิบายใน 2 กรณีจะมีความแตกต่างกันออกไป สำหรับในกรณีของผู้ให้สัมภาษณ์รายนี้ การมีสถานภาพโสดก็เป็นเสมือนปัจจัยผลักดัน หรือแรงจูงใจที่ดีต่อการกระทำผิด เพราะการที่บุคคลยัง

ไม่มีพันธะ สัญญาทางการสมรส หรือมีบุตรก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้บุคคลนั้นสามารถตัดสินใจที่จะเสี่ยงกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ หรือแม้แต่การกระทำผิด ด้วยเหตุที่ไม่ต้องเป็นห่วงบุคคลข้างหลังนั่นเอง

ปัจจัยด้านอายุ

อายุในที่นี้ก็เป็นอีกหนึ่งตัวแปรซึ่งมีความสำคัญ เมื่อกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของการกระทำผิดกับช่วงอายุ อาจกล่าวได้ว่า การวิเคราะห์ในประเด็นของอายุกับการกระทำผิดต้องทำการพิจารณาร่วมไปกับลักษณะของมิติด้านพื้นที่และเวลาด้วย ซึ่งการมีอายุที่เพิ่มขึ้นของบุคคลก็คือการเพิ่มขึ้นของพื้นที่และประสบการณ์ (Space and Experience) ในการดำรงชีวิตของบุคคล หรือก็คือกระบวนการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) นั่นเอง การที่บุคคลมีอายุเพิ่มมากขึ้นก็หมายถึงการที่เขาได้รับการสั่งสมอบรม และถ่ายทอดองค์ความรู้จากบริบททางสังคมกับสิ่งแวดล้อมที่บุคคลนั้นอาศัยอยู่ ในประเด็นของการกระทำผิดก็เช่นกัน จะพบว่าบุคคลที่มีอายุมากขึ้นก็เท่ากับเป็นการเพิ่มทักษะ หรือความรู้ ในการประกอบอาชญากรรม หรือการกระทำผิดให้เพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย ดังนั้น อาชญากรรม หรือผู้กระทำผิดที่มีอายุมากขึ้นก็มักจะประกอบอาชญากรรม หรือลักษณะการกระทำผิดซึ่งมีรูปแบบและความซับซ้อนมากกว่าในผู้กระทำความผิดที่มีอายุน้อย เช่นเดียวกับในกรณีของผู้ให้สัมภาษณ์รายนี้ซึ่งเริ่มมีอายุเพิ่มมากขึ้นแล้ว เช่นกัน

ปัจจัยด้านการศึกษา

ปัจจัยด้านการศึกษา นั้น อาจเป็นปัจจัยสำคัญอีกด้านหนึ่งซึ่งจะเป็นตัวที่แสดงถึงความแตกต่างในลักษณะการทำความผิดของผู้ประกอบอาชญากรรม จะเห็นได้จากข้อมูลทางด้านต่าง ๆ ที่มักจะสอดคล้องกันว่า ยิ่งผู้ประกอบอาชญากรรมมีการศึกษา หรือมีความรู้มากเท่าใด ก็สามารถที่จะเพิ่มทักษะและความเชี่ยวชาญในการกระทำผิดได้มากขึ้นเท่านั้น และลักษณะของการกระทำผิดก็อาจมีแนวโน้มไปในรูปแบบของการฉ้อโกง ปลอมแปลง หรือการประกอบอาชญากรรมทางเศรษฐกิจมากกว่า การประกอบอาชญากรรมทั่วไปที่มุ่งประทุษร้ายร่างกายและทรัพย์สิน

ของผู้เสียหายโดยตรง โดยข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ก็เป็นตัวอย่างของผู้กระทำผิดที่พอจะมีการศึกษาอยู่บ้าง ทำให้มีแนวโน้มในการเลือกกระทำผิดในคดีดังกล่าว

ปัจจัยด้านรายได้

การพิจารณาในเรื่องของรายได้ที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดในเรื่องของคดีบัตรเครดิตนั้น ก็เป็น 2 สิ่งซึ่งมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างมาก ทั้งนี้ ในกรณีของคดีบัตรเครดิตนั้น เป็นที่เข้าใจกันได้ไม่ยากกว่าผู้ที่จะมีศักยภาพที่จะประกอบการกระทำผิดในลักษณะเช่นนี้ได้ ก็น่าจะเป็นผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจในระดับที่จะสามารถใช้บัตรเครดิตได้ ดังนั้น ปัจจัยทางด้านรายได้ที่มีผลต่อการกระทำผิดจึงแสดงผลออกมาในรูปแบบนี้นั่นเอง

ปัจจัยด้านการประกอบอาชีพ

ในสภาพความเป็นจริงแล้ว ก็อาจกล่าวได้ว่าลักษณะการกระทำผิดในคดีการปลอมแปลงเอกสารด้านการเงิน เช่น ในกรณีของบัตรเครดิตนั้น สามารถพบได้ทั่วไปในกลุ่มบุคคลทุกสาขาอาชีพ หากแต่อาชีพอิสระที่กล่าวถึงในสมมติฐานนั้น เป็นอาชีพที่ให้อิสระและสร้างข้อผูกมัดเป็นจำนวนน้อยกับผู้ประกอบการ รวมทั้งไม่จำเป็นที่จะต้องมีสถานที่ประกอบอาชีพ หรือช่วงเวลาการทำงานที่ตายตัว จึงอาจจะส่งผลให้ผู้ประกอบอาชีพอิสระมีแนวโน้มที่จะประกอบอาชญากรรมหรือกระทำผิดได้ง่าย

กรณีศึกษาที่ 8

ชื่อ	นายแดง (นามสมมติ)
อายุปัจจุบัน	35 ปี (เกิด พ.ศ. 2508)
อายุขณะกระทำผิด	33 ปี
ศาสนา	พุทธ
ภูมิลำเนา	อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

ประวัติชีวิตและพฤติกรรมส่วนตัว

นายแดง ปัจจุบันอายุ 35 ปี ภูมิลำเนาของผู้กระทำผิดอยู่ที่อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี สถานภาพการสมรสโสด เรียนจบชั้นปริญญาตรี สาขาเศรษฐศาสตร์ และมีรายได้ 10,000 บาทต่อเดือน ผู้ให้สัมภาษณ์ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายค่าสาธารณูปโภคในบ้านเดือนละ 1,000 บาท ลักษณะครอบครัวของผู้ให้สัมภาษณ์รายนี้เป็นครอบครัวเดี่ยว จำนวน 5 คน ซึ่งมีบิดาประกอบอาชีพรับราชการทหารระดับสัญญาบัตร ส่วนมารดามีอาชีพเป็นลูกจ้างประจำของหน่วยงานทหาร โดยที่บิดาของผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสียชีวิตไปตั้งแต่ผู้ให้สัมภาษณ์อายุได้ประมาณ 6 ปี หลังจากนั้น มารดาจึงได้กลายเป็นผู้หาเลี้ยงหลักเลี้ยงดูครอบครัวซึ่งประกอบไปด้วยบุตร 3 คน ได้แก่

1. พี่ชายคนโต ปัจจุบันรับราชการทหาร
2. ผู้ให้สัมภาษณ์
3. น้องสาวคนเล็ก เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางรถยนต์

จะเห็นได้ว่า แม้ว่าในครอบครัวของผู้ให้สัมภาษณ์จะขาดผู้ที่เป็นผู้นำที่สำคัญ ก็คือบิดาผู้เป็นกำลังหลักในการหาเลี้ยงครอบครัวไปก็ตาม แต่มารดาของผู้ให้สัมภาษณ์ก็พยายามเลี้ยงดูบุตรทั้ง 3 คนอย่างดีที่สุด โดยเลี้ยงดูทุกคนให้เรียนจบถึงระดับปริญญาตรี ทั้งนี้ เป็นเพราะความรัก ความอบอุ่นและสายสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกทุกคนในครอบครัว มารดาของผู้ให้สัมภาษณ์ได้ส่งสอนอบรมบุตรทั้ง 3 คนให้เป็นคนดี มีความขยันหมั่นเพียรทั้งในด้านการศึกษา และการประกอบอาชีพ เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคม ดังนั้น ในครอบครัวและเครือข่ายของผู้ให้สัมภาษณ์จึงไม่เคยมีสมาชิกคนใดที่ต้องคดี หรือกระทำความผิดมาก่อนเลย ทั้งนี้ ถ้าพิจารณาจากลักษณะบุคลิกนิสัยส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นคนมีน้ำใจ โอบอ้อมอารี เป็นที่รักของเพื่อน ชอบช่วยเหลือเพื่อนที่เดือดร้อน นอกจากนั้น ก็ไม่สูบบุหรี่ หรือใช้สารเสพติด แต่อาจมีเพียงดื่มสุราและเที่ยวกลางคืนนาน ๆ ครั้ง จึงไม่น่าที่ผู้ให้สัมภาษณ์จะกระทำความผิดได้ ซึ่งสาเหตุนี้มีแรงจูงใจสำคัญที่ชักนำผู้ให้สัมภาษณ์ไปสู่การกระทำผิดดังจะได้อธิบายต่อไป

สาเหตุและแรงจูงใจในการกระทำผิด

ผู้ให้สัมภาษณ์หรือผู้กระทำความผิดในกรณีนี้ ประกอบอาชีพเป็นพนักงานธนาคารที่กำลังประสบปัญหาทางการเงินอย่างหนัก เนื่องจากนิสัยการติดเล่นการพนัน โดยเฉพาะการเล่นพนันบอล ซึ่งกำลังเป็นที่นิยมกันอย่างมากในปัจจุบัน ทำให้รายได้หรือเงินเดือนที่ผู้กระทำความผิดใช้เป็นจำนวน 9,000 บาทนั้นไม่เพียงพอต่อการใช้นี้ที่กำลังเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ จากสถานการณ์บังคับนี้ ทำให้ผู้กระทำผิดต้องพยายามหาหนทางในการแก้ไขปัญหาอย่างหนัก และแล้วผู้กระทำความผิดก็พบทางออกจากการที่ตนเองทำงานเป็นพนักงานธนาคาร โดยอาศัยช่องทางนี้กระทำการยักยอกปลอมแปลงเอกสารของลูกค้าของธนาคารที่เข้ามาทำบัตรเครดิตนั่นเอง

ลักษณะการกระทำผิด

ผู้กระทำซึ่งเป็นพนักงานธนาคารได้ทำเอกสารมอบอำนาจขึ้นมา 1 ฉบับจากเอกสารคำร้องในการขอทำบัตรเครดิตของธนาคาร จากนั้นจึงนำไปมอบอำนาจนี้ไปใช้โดยผ่าน 2 วิธีการก็คือ นำไปซื้อทองรูปพรรณมาเก็บไว้ หรือไม่ก็นำไปรููดออกมาขึ้นเป็นเงินสดได้ครั้งละจำนวนมาก เป็นจำนวนหลายครั้ง และหมดเงินไปเป็นจำนวนมาก ในระยะเวลาหนึ่ง จนกระทั่งถูกจับกุมได้

การพิจารณาลักษณะการกระทำความผิด

ผู้กระทำผิดโดนศาลพิพากษาว่ามีความผิดทางกฎหมายโทษฐานลักทรัพย์และรับของโจร ทำให้เกิดความเสียหายทางเอกสารใด ๆ ของผู้อื่นในประการที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น กระทำการปลอมแปลงและใช้เอกสารสิทธิปลอม มีโทษจำคุกเป็นเวลา 20 ปี มีฝ่ายเสียหายเป็นลูกค้าของธนาคาร

ความรู้สึกภายหลังถูกจับกุม

ภายหลังผู้กระทำผิดถูกจับกุมนั้น ก็ไม่ได้รู้สึกเสียใจอะไรมากนัก ในทางกลับกัน ก็รู้สึกเฉย ๆ มากกว่า เนื่องจากไม่คิดว่าตนจะถูกจับกุมได้เพราะกระทำการอย่างรอบคอบแล้ว ถ้าสามารถทำได้ก็อยากจะทำผิดให้ได้เงินมากกว่านี้ แล้วก็จะหนีไปให้ไกล ๆ สำหรับสถานะของผู้กระทำผิดที่ถูกคุมขังอยู่นั้น มารดาไม่ได้มาเยี่ยมบ่อยนักแต่ก็ได้ฝากค่าใช้จ่ายไว้ให้ใช้ ซึ่งความรู้สึกของผู้กระทำก็ค่อนข้างแปลกเช่นกัน เพราะตอนแรกนี้คิดว่าตนเองจะได้รับโทษมากกว่านี้

วิเคราะห์

ผู้กระทำรายนี้นี้ก็เป็นผู้กระทำผิดในการปลอมแปลงบัตรเครดิต และมีแรงจูงใจสำคัญบางอย่างต่อการกระทำผิดที่เกิดขึ้น ในที่นี้บริบทปัจจัยสิ่งแวดล้อมอาจเป็นตัวเลือกอีกตัวหนึ่งที่สามารถใช้ในการอธิบายสภาพการกระทำผิดของผู้ให้สัมภาษณ์รายนี้ที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี แต่ในกรณีของผู้ให้สัมภาษณ์รายนี้ที่เกิดขึ้นก็คือ ผู้กระทำผิดหรือผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ได้มีความรู้สึกเสียใจหรือเสียตายกับผลการกระทำผิดของตนเอง นอกจากนั้น ก็ยังคิดไปถึงที่ว่าที่จริงแล้วผู้ให้สัมภาษณ์ไม่คาดคิดว่าตนเองจะถูกดำเนินคดีได้ เพราะเป็นกรณีที่สามารถหาหลักฐานได้ยาก และที่จริงแล้วตนเองก็น่าจะหาเงินให้ได้มาก ๆ จากการกระทำผิดนี้แล้วก็หนีไปอยู่ที่ไกล ๆ กรณีศึกษาของผู้กระทำผิดนี้จึงเป็นอีกตัวอย่างหนึ่งที่มีความน่าสนใจสูง ซึ่งจะพิจารณาจากปัจจัยที่มีอิทธิพลหรือมีบทบาทสำคัญต่อการกระทำผิด 6 ปัจจัยก็คือ

1. ปัจจัยด้านเพศของผู้กระทำผิด
2. ปัจจัยด้านสถานภาพการสมรส
3. ปัจจัยด้านอายุ
4. ปัจจัยด้านระดับการศึกษา
5. ปัจจัยด้านรายได้
6. ปัจจัยด้านการประกอบอาชีพ

นอกจากปัจจัยทั้ง 6 ที่เป็นปัจจัยตัวกำหนดหลักแล้ว สิ่งที่ต้องพิจารณาอย่างมากก็คือปัจจัยด้านบริบทสภาพแวดล้อมทางครอบครัวและกลุ่มเพื่อนของผู้กระทำผิดว่าเป็นอย่างไร มีแนวโน้มหรือทิศทางที่จะมีอิทธิพลต่อการกระทำผิดและผู้ให้สัมภาษณ์หรือไม่ ในที่นี้พิจารณาจากสภาพทางด้านครอบครัว และเพื่อนของผู้กระทำผิดแล้วก็ไม่พบปัจจัยที่จะเป็นแรงจูงใจที่สร้างความอยากหรือกระตุ้นต่อการกระทำผิดแต่อย่างใด

ปัจจัยด้านเพศ

ผู้กระทำความผิดตามข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นั้น เป็นชายที่มีลักษณะบุคลิกและนิสัยที่โอบอ้อมอารี เป็นที่รักของเพื่อน และเป็นผู้ที่ใจกว้าง สามารถช่วยเหลือเพื่อนได้ในยามที่ขัดสนในด้านเงินทอง เมื่อพิจารณาถึงประเด็นนี้จึงแทบจะไม่เห็นความเป็นไปได้ว่าผู้ที่มีลักษณะนิสัยและพฤติกรรมอย่างผู้ให้สัมภาษณ์นี้จะสามารถกระทำผิดด้วยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเงิน ๆ ทอง ๆ ไปได้ ถ้าหากผู้ให้สัมภาษณ์ไม่มีบุคลิกอีกด้านหนึ่งซึ่งเป็นคนติดการพนันเป็นอยากมาก เพราะถ้าพิจารณาในด้านอื่น ๆ แล้ว ผู้ให้สัมภาษณ์ก็เป็นผู้ที่ไม่ได้ติดสุราหรือบุหรี่ หรือเป็นคนที่ชอบเที่ยวเป็นประจำ หากแต่การที่ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นผู้ที่รักการเล่นการพนันเป็นชีวิตจิตใจก็เป็นปัจจัยสำคัญนำไปสู่การกระทำผิดได้ไม่ยาก

ปัจจัยด้านสถานภาพการสมรส

สำหรับผู้ให้สัมภาษณ์ในกรณีนี้ ก็เช่นเดียวกับผู้กระทำผิดอื่น ๆ ที่ผ่านมาข้างต้น กล่าวคือพวกเขาเป็นผู้ที่กระทำความผิด ปลอมแปลง ข้อโกงเอกสารหรือบัตรเครดิตก็เพื่อตนเองไม่ใช่เพื่อผู้อื่น เพื่อเป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นกับตนเองและยังต้องเผชิญหน้ากับปัญหานั้น ๆ อยู่ เมื่อมาถึงทางตันและยังไม่สามารถหาทางออกได้ จึงจำเป็นต้องเลือกเข้าสู่วิถีทางการกระทำความผิดทางกฎหมายด้วยการปลอมแปลงบัตรเครดิตนั่นเอง ดังนั้น ในกรณีของผู้กระทำผิดนี้ก็เป็นอีกกรณีหนึ่งที่การกระทำผิดไม่ได้มีแรงจูงใจสำคัญมาจากการทำเพื่อครอบครัว ภรรยาและบุตร หากแต่เป็นการกระทำเพื่อแก้ปัญหาของตนเองมากกว่า

ปัจจัยด้านอายุ

ในด้านอายุซึ่งเป็นปัจจัย หรือสาเหตุอีกประการหนึ่งที่มีผลต่อการกระทำในคดีปลอมแปลงบัตรเครดิตของผู้กระทำความผิดที่ให้ผู้ให้สัมภาษณ์รายนี้จะเห็นว่า ผู้กระทำความผิดมีอายุอยู่ในช่วงวัยกลางคน ซึ่งจะทำให้คาดเดาไปได้ว่า การที่ผู้กระทำความผิดหรือผู้ให้สัมภาษณ์ได้ทำงานเป็นพนักงานธนาคารมาเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้ว จึงทำให้มีความรู้และประสบการณ์ในการทำงานระบบงานของธนาคารได้เป็นอย่างดี ในที่นี้ประสบการณ์จึงกลายเป็นเครื่องมือสร้างทางออกรวมถึงทางหนีทีไล่ในการกระทำผิดของผู้ให้สัมภาษณ์ในรายนี้ได้เป็นอย่างดี โดยจะเห็นได้ชัดจากขั้นตอนการกระทำผิดที่เริ่มจากการทำเอกสารมอบอำนาจของลูกค้าที่มารับบริการทำบัตรเครดิต จากนั้นก็ได้้นำเลือกซื้อเครื่องทองรูปพรรณหรือรูดยออกมาเป็นเงินสดได้ครั้งละเป็นจำนวนมาก จึงสรุปได้ว่าการที่ผู้กระทำความผิดมีอายุมากขึ้นก็ทำให้สะสมประสบการณ์และเรียนรู้ที่จะกระทำผิดได้อย่างรอบคอบและใจเย็นมากขึ้นนั่นเอง

ปัจจัยด้านการศึกษา

ปัจจัยด้านการศึกษาก็เป็นปัจจัยที่มีความสอดคล้องกับปัจจัยด้านอายุได้เช่นกัน พิจารณาได้ง่ายว่ายังมีบุคคลผู้กระทำความผิดมีการศึกษามากเท่าใด ก็มีโอกาเป็นไปได้สูงที่เขาจะแสวงหาวิธีในการกระทำผิดได้แนบเนียนและแยบยลได้มากขึ้น รวมทั้งทำให้สามารถหาช่องทางหรือทางเลือกในการกระทำผิดได้อย่างหลากหลายมากขึ้น โดยเฉพาะในคดีของการการประกอบคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจซึ่งเป็นคดีที่จำเป็นที่ผู้กระทำความผิดจะต้องมีความรู้ หรือการศึกษาค่อนข้างมากในการกระทำผิด

ปัจจัยด้านรายได้

จากลักษณะของข้อมูลจากการสัมภาษณ์ จะเห็นได้ว่าผู้กระทำความผิดรายนี้มีรายได้อยู่ในฐานะที่ปานกลางและถือว่ามีรายได้ค่อนข้างสูงสำหรับบุคคลที่มีสถานภาพโสด การที่มีรายได้มากสำหรับคนตัวคนเดียวเองก็นำไปสู่การจับจ่ายใช้สอยไปอย่างฟุ่มเฟือย และที่สำคัญก็คือการที่

ผู้กระทำผิดมีความชื่นชอบเป็นพิเศษกับการเล่นเกมพนัน จึงทำให้เงินรายได้ไม่เพียงพอมีหนี้สินเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ทำให้ต้องหาทางออกด้วยการกระทำผิดในที่สุด

ปัจจัยด้านการประกอบอาชีพ

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นว่า การที่ผู้กระทำผิดทำงานเป็นพนักงานธนาคารก็ทำให้สามารถที่จะเรียนรู้ในเรื่องของโครงสร้างและระบบการทำงานภายในธนาคารได้เป็นอย่างดี จึงทำให้การกระทำผิดที่เกิดขึ้นสามารถทำได้ง่ายและค่อนข้างแนบเนียน

กรณีศึกษาที่ 9

ชื่อ	นาย สีน(นามสมมติ)
ปัจจุบันอายุ	26 ปี (เกิด 7 มิถุนายน 2516)
อายุขณะทำความผิด	22 ปี
ศาสนา	พุทธ
ภูมิลำเนาของผู้กระทำผิด	กรุงเทพมหานคร

ประวัติชีวิตและพฤติกรรมส่วนตัว

นายสิน ปัจจุบันอายุ 26 ปี ภูมิลำเนาของผู้กระทำผิดเป็นคนจังหวัด กรุงเทพมหานคร สถานภาพการสมรสโสด เรียนจบชั้นอนุปริญญาจากสถาบันราชภัฏ และมีรายได้ 8,000 บาทต่อเดือน ผู้ให้สัมภาษณ์ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายค่าสาธารณูปโภคในบ้านและเลี้ยงดูมารดา ก่อนถูกจับกุมได้ ผู้กระทำผิดได้อาศัยอยู่ที่ตึกแถวร่วมกับเพื่อนอีก 8 คน ซึ่งตึกแถวนี้เป็นเจ้าของโดยนายจ้างของเพื่อนผู้กระทำผิดที่ประกอบอาชีพรับจ้างทำทองรูปพรรณ สำหรับผู้กระทำผิดนั้นมีประวัติครอบครัวซึ่งมาจากครอบครัวเดียว ประกอบด้วยสมาชิกทั้งหมด 7 คน มีบิดาเป็นหัวหน้าครอบครัว ซึ่งมีอาชีพรับราชการแผนกการเงินอยู่ในโรงพยาบาลศรีรัษฎระ อำเภอบึง

เมือง จังหวัดนนทบุรี ส่วนมารดาเป็นแม่บ้าน (ในปัจจุบันบิดาได้เสียชีวิตไปแล้ว) ส่วนในบรรดาบุตร 5 คน ประกอบด้วย

1. พี่ชายคนโต	สมรสแล้ว	อาชีพรับจ้าง
2. ผู้ให้สัมภาษณ์	โสด	ทำงานธนาคาร
3. น้องสาวคนที่ 3	สมรสแล้ว	อาชีพรับจ้าง
4. น้องสาวคนที่ 4	เสียชีวิต	
5. น้องชายคนสุดท้อง	โสด	อาชีพรับจ้าง

ทุกวันนี้ลูก ๆ แต่ละคนแยกบ้านออกไปกันหมดแล้วทั้งคนที่แต่งงานและไม่ได้แต่งงาน (ย้ายบ้านไปอยู่กับเพื่อน) ทำให้มารดาของผู้กระทำผิดต้องอยู่ตามลำพัง แต่ก็ยังได้รับค่าเลี้ยงดูจากลูก ๆ ทุกคนอยู่ และมารดาก็เป็นผู้ที่มีความสำคัญมากกับผู้กระทำผิดเพราะได้อยู่ด้วยกันมาตลอดตั้งแต่เด็ก มารดาและบิดาของผู้กระทำผิดจะอบรมเลี้ยงดูบุตรโดยให้ความรักความเอาใจใส่ และใช้ความเป็นเหตุเป็นผลในการเลี้ยงดูเป็นอย่างมาก เช่นจะไม่ใช้วิธีการตี หรือทำโทษด้วยวิธีที่รุนแรง แต่จะพยายามสอนให้รู้จักเคารพกฎหมาย ไม่หลงใหลในการพนันและอบายมุขต่าง ๆ เพราะจะทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงทั้งกับตนเองและครอบครัวอีกด้วย ทั้งนี้ แม้จะทราบว่าผู้กระทำผิดถูกจับกุมในข้อหาทำผิดกฎหมาย มารดาของผู้กระทำผิดก็ยังไม่เชื่อในสิ่งที่เกิดขึ้น จนในที่สุดด้วยความที่เสียใจมากจึงหนีไปบวชชีที่วัดใกล้บ้านจนถึงปัจจุบันนี้

ลักษณะนิสัยและพฤติกรรมส่วนตัวของผู้กระทำผิดนั้น เนื่องจากที่ได้เติบโตมาในครอบครัวที่มีความรัก ความผูกพันระหว่างสมาชิกสูง และได้รับการอบรมเลี้ยงดูมาอย่างดีจึงทำให้ผู้กระทำผิดมีนิสัยที่โน้มเอียงไปที่ความเป็นผู้มีบุคลิกใจเย็น ชอบช่วยเหลือผู้อื่น แม้จะชอบสูบบุหรี่เป็นประจำหรือดื่มสุราและเที่ยวกลางคืนเป็นครั้งคราว รวมทั้งยังเป็นคนที่ไม่ติดการพนันก็ทำให้ผู้กระทำผิดไม่น่าที่จะกระทำผิดในคดีนี้ได้เลย

สาเหตุและแรงจูงใจในการกระทำผิด

แรงจูงใจในการกระทำในครั้งนี้ของผู้กระทำผิดนั้น มีจุดที่ควรพิจารณาอยู่ 2 ประเด็น ในประเด็นแรกก็คือ การที่ผู้กระทำผิดเป็นหนี้จากการพนัน ซึ่งยังไม่สามารถที่จะหาเงินจากแหล่งอื่นมาใช้หนี้ให้ได้ และอีกประการที่สำคัญก็คือ การที่ผู้กระทำผิดทำงานอยู่ในฝ่ายที่บริหารเกี่ยวกับการจัดเก็บเอกสารและการออกบัตรเครดิตแก่ลูกค้า มีผลทำให้ผู้กระทำผิดได้เรียนรู้วิธีการต่าง ๆ และช่องทางในการหลบเลี่ยงและสามารถค้นพบวิธีการจากจุดอ่อนภายในแผนกของตนเองได้ง่าย ความรู้สึกคุ้นเคยกับระบบการออกบัตรเครดิตนี้เองที่เป็นแรงกระตุ้นที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดครั้งนี้

ลักษณะการกระทำผิด

ผู้กระทำผิดได้ค้นพบว่า แผนกบัตรเครดิตที่ตนทำงานอยู่นั้น มีจุดอ่อนในด้านการออกบัตรให้แก่ลูกค้า โดยเฉพาะในด้านการเก็บรักษาและการออกบัตรให้แก่ลูกค้า ซึ่งไม่มีมาตรการที่รัดกุมเพียงพอ ถ้าในกรณีที่เกิดข้อผิดพลาดหรือการสูญหายขึ้นก็หาหลักฐานหรือผู้กระทำผิดได้ยาก นอกจากนั้นผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการออกบัตรก็มีจำนวนหลายคน เมื่อเป็นเช่นนี้ผู้กระทำผิดจึงได้แบบหียบัตรออกมา 1 ใบ และนำไปปลอมแปลงชื่อของจนถูกจับกุมได้ในเวลาต่อมา

การพิจารณาลักษณะการทำความผิด

สำหรับความผิดในครั้งนี้ ศาลพิพากษาลงโทษผู้ทำความผิด 84 ปี และลดโทษลงได้ไม่เกิน 20 ปี และเหลือโทษจำคุกไว้ไม่เกิน 20 ปี ความผิดในครั้งนี้เป็นความผิดในฐานะการปลอมแปลงเอกสารและอื่น ๆ อีกหลายคดี

ทัศนคติและความรู้สึกของผู้กระทำผิด

เมื่อผู้วิจัยสัมภาษณ์ถึงความรู้สึกของผู้กระทำผิด ผู้กระทำผิดเล่าให้ผู้วิจัยฟังว่าการกระทำผิดของตนเกิดขึ้นเพราะความประมาท ถ้าไม่ประมาทก็จะไม่ถูกจับ สำหรับความรู้สึก

คนรู้สึกเฉย ๆ ไม่เสียใจ และถ้าหากออกไปได้ก็อาจจะทำอีกก็ได้แล้วแต่โอกาส และจะทำให้แนบเนียนกว่านี้

วิเคราะห์

การพิจารณาภูมิหลังและบริบทปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของผู้กระทำผิด คดีปลอมแปลงเอกสารหรือบัตรเครดิตเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยในการตีความและทำความเข้าใจกับ ลักษณะการกระทำผิด แรงจูงใจ พฤติกรรมในการกระทำผิด และผลต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการกระทำผิด ทั้งนี้ ปัจจัยต่าง ๆ เป็นปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันกับการกระทำผิดทั้งสิ้น ซึ่งเป็นการยากที่จะกำหนดไปอย่างชัดเจนว่าปัจจัยเป็นเพียงปัจจัยเดียวซึ่งมีผลต่อรูปแบบการกระทำผิด ดังนั้น ก็ควรจะพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเหล่านี้ควบคู่กันไปด้วย เพื่อให้เห็นรูปแบบของความเกี่ยวข้องนี้ จากตัวแปรสำคัญทั้ง 6 ตัวที่ระบุไว้ในสมมติฐานของการวิจัยก็คือ

1. ปัจจัยด้านเพศของผู้กระทำผิด
2. ปัจจัยด้านสถานภาพการสมรส
3. ปัจจัยด้านอายุ
4. ปัจจัยด้านระดับการศึกษา
5. ปัจจัยด้านรายได้
6. ปัจจัยด้านการประกอบอาชีพ

ทั้งนี้ ข้อควรพิจารณาอีกประการหนึ่งที่เป็นจะต้องยอมรับก็คือ การที่ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการสัมภาษณ์มักจะเป็นข้อมูลที่มีความหลากหลายสูง ซึ่งอาจจะสอดคล้องหรือขัดแย้งกับสมมติฐานที่ตั้งขึ้นก็ได้ ดังนั้น การที่จะตัดสินว่าปัจจัยตัวใดมีผล หรือมีอิทธิพลมากน้อยเพียงใด ต่อการกระทำผิดที่เกิดขึ้นก็ต้องพิจารณาจากข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์นั้น ๆ เป็นสำคัญ

ปัจจัยด้านเพศ

ในสมมติฐานของการวิจัยนี้ ระบุว่าเพศเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิด โดยที่เพศชายจะมีแนวโน้มต่อการกระทำผิดได้มากกว่าเพศหญิง ในกรณีของการสัมภาษณ์ผู้กระทำผิดนี้ก็เป็นเพศชายด้วยเช่นกัน จากลักษณะการกระทำผิดที่เกิดขึ้นในลักษณะนี้ จะพบว่าเหตุผลที่ผู้กระทำผิดส่วนใหญ่เป็นผู้ชายก็เพราะ การที่เพศชายมีความเกี่ยวข้องหรือโน้มเอียงในการไม่ยับยั้งชั่งใจหรือตัดสินใจได้อย่างรวดเร็วในการกระทำต่าง ๆ โดยมักจะไม่ค่อยพิจารณาหรือทบทวนผลที่จะเกิดขึ้นที่หลังเช่นเดียวกับในกรณีของผู้กระทำผิดในรายนี้ก็เช่นกัน

ปัจจัยด้านสถานภาพการสมรส

เนื่องจากผู้กระทำผิดยังเป็นผู้ที่อยู่ในสถานภาพโสด ก็สามารถที่จะทำอะไรได้ด้วยตนเองไม่ยากนัก การที่ผู้ให้สัมภาษณ์ตัดสินใจกระทำผิดอย่างรวดเร็ว นั้น ก็มาจากการที่ผู้ให้สัมภาษณ์รายนี้ ไม่มีภาระทางครอบครัว ก็คือภรรยาและลูกให้เป็นห่วง จึงสามารถตัดสินใจที่จะกระทำผิดได้อย่างไม่ต้องทบทวนหรือไตร่ตรองให้มากนัก จะเห็นได้ว่าในการกระทำผิดนั้น สถานภาพการสมรสนั้นเป็นแรงจูงใจสำคัญของการกระทำผิดก็จริง แต่ในกลุ่มผู้มีสถานภาพโสดก็เป็นแรงกระตุ้นอีกประการหนึ่งที่น่าไปสู่การกระทำผิดได้เช่นกัน

ปัจจัยด้านอายุ

อายุเป็นอีกปัจจัยหนึ่งซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อกระบวนการกระทำผิดในผู้ต้องหากรณีต่าง ๆ ในที่นี้ผู้มีอายุมากหรือผู้มีอายุน้อยจะกระทำผิดมากน้อยแตกต่างกันอย่างไรนั้น เป็นเรื่องที่ตัดสินใจลงไปให้ชัดเจนได้ยาก ในกรณีนี้ผู้กระทำผิดในกรณีศึกษาที่กำลังอ้างถึงนั้นมีอายุเพียงแค่ 22 ปี ในขณะที่ถูกจับกุม ซึ่งถือว่าเป็นอายุที่ยังน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับลักษณะของการกระทำผิด ซึ่งเราอาจวิเคราะห์ได้ในอีกนัยหนึ่งว่า การที่ผู้กระทำผิดยังเป็นผู้ที่มีอายุน้อยและมีความกล้าตัดสินใจในการกระทำผิดในคดีบัตรเครดิตนี้ ก็อาจเป็นเพราะการที่ผู้กระทำผิดขณะนั้นยังอยู่ใน

ช่วงวัยที่ยังคือคณอง ยังไม่สามารถไตร่ตรอง หรือทบทวนถึงการกระทำและผลที่จะตามมาได้ชัดเจน จึงตัดสินใจกระทำความผิดลงไปโดยที่รู้เท่าไม่ถึงการณ์ ซึ่งจะพบรูปแบบของการกระทำหรือพฤติกรรมซ้ำแล้วซ้ำ นี้ ได้ในบุคคลผู้กระทำผิดซึ่งยังมีอายุน้อยเป็นส่วนใหญ่

ปัจจัยด้านการศึกษา

ในกรณีของผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ให้สัมภาษณ์รายนี้ ได้แสดงให้เห็นว่าแม้ตนเองจะไม่ได้สำเร็จการศึกษาในระดับสูงเมื่อเราเปรียบเทียบกับผู้กระทำผิดรายอื่น ๆ กล่าวคือผู้ให้สัมภาษณ์รายนี้สำเร็จการศึกษาเพียงแคในระดับอนุปริญญา แต่ด้วยความที่ผู้กระทำผิดเป็นผู้ที่สามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว จึงทำให้มีความเข้าใจในระบบการทำบัตรเครดิตของธนาคารของตนที่ทำงานอยู่ได้เป็นอย่างดี ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้กระทำผิดพบว่า ในส่วนของแผนกที่บริษัทที่บริหารงานเกี่ยวกับบัตรเครดิตอยู่นั้นมีข้อบกพร่องอยู่หลายส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการเก็บรักษาบัตรและการจ่ายบัตรให้แก่ลูกค้า ซึ่งไม่มีมาตรการที่รัดกุม ในกรณีที่เกิดความผิดพลาดหรือเสียหายขึ้นก็หาหลักฐาน หรือผู้กระทำผิดได้ยาก ซึ่งผู้กระทำผิดได้มองว่าผู้ที่มีความรับผิดชอบในบัตรเครดิตที่เตรียมจ่ายนั้นแม้จะมีอยู่จริง หากแต่ไม่ได้เก็บรักษาในระดับชั้นของการเก็บรักษาเอกสารสำคัญของธนาคาร นอกจากนั้นก็ยังมิมีผู้ที่สามารถทำหน้าที่ในการจ่ายบัตรให้ลูกค้าเป็นจำนวนหลายคน ทำให้ผู้กระทำความผิดตัดสินใจที่จะหยิบบัตรออกมา 1 ใบ และนำไปปลอมแปลงใช้จนถูกจับกุมได้ในเวลาต่อมา

ปัจจัยด้านรายได้

ในปัจจัยทางรายได้ของผู้กระทำผิดที่สัมพันธ์กับลักษณะการกระทำผิดในคดีบัตรเครดิตก็มีรูปแบบเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดอื่น ๆ ก็คือ ผู้กระทำผิดมักจะเป็นผู้ที่มีฐานะอยู่ในแบบปานกลาง หรือค่อนข้างมีฐานะดี แต่เนื่องจากมีปัญหาส่วนตัวซึ่งคล้ายกันก็คือ การติดการพนัน หรือการมีหนี้สิน จึงทำให้ต้องตัดสินใจกระทำความผิดเพื่อหาเงินมาชดใช้ เหตุการณ์ดังกล่าวจึงลงเอยด้วยการปลอมแปลงบัตรเครดิตเนื่องจากเป็นวิธีที่ค่อนข้างสะดวก และสามารถทำได้ไม่ยากถ้ารู้วิธีการในการทำนั่นเอง

ปัจจัยด้านการประกอบอาชีพ

การที่ผู้กระทำความผิดรายนี้สามารถกระทำความผิดโดยการเข้าไปขโมยบัตรเครดิตออกมาจากแผนกบัตรในธนาคาร ก็เป็นปัจจัยเด่นชัดที่ช่วยระบุได้ว่า การที่ผู้กระทำผิดมีอาชีพที่เกี่ยวข้องในด้านการเงินนั้น ทำให้สามารถรู้วิธีในการกระทำความผิดได้ง่าย

กรณีศึกษาที่ 10

ชื่อ	นายไต้ง (นามสมมติ)
อายุปัจจุบัน	41 ปี (เกิดวันที่ 1 กุมภาพันธ์) 2502
อายุขณะกระทำความผิด	37 ปี
เพศ	ชาย
ศาสนา	พุทธ
ภูมิลำเนาของผู้กระทำความผิด	กรุงเทพมหานคร

ประวัติชีวิตและพฤติกรรมส่วนตัว

นายไต้ง ปัจจุบันอายุ 41 ปี ภูมิลำเนาของผู้กระทำผิดเป็นคนจังหวัด กรุงเทพมหานคร สถานภาพการสมรสสมรสแล้ว เรียนจบชั้นปริญญาตรี และมีรายได้ของตนเอง 50,000 บาทต่อเดือน เมื่อรวมกับภรรยาจะประมาณ 65,000 บาทต่อเดือน ผู้กระทำผิดต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายภายในบ้านและค่าเลี้ยงดูบุตร ซึ่งผู้กระทำผิดมีบุตร 4 คน เป็นชาย 2 คน หญิง 2 คน

คนที่ 1	อายุ 15 ปี	เพศชาย
คนที่ 2	อายุ 13 ปี	เพศหญิง
คนที่ 3	อายุ 12 ปี	เพศหญิง
คนที่ 4	อายุ 10 ปี	เพศชาย

ผู้กระทำผิดเป็นบุตรคนโตในบรรดาพี่น้องทั้งหมด 6 คน โดยคนที่ 2, 3 และ 4 เป็นน้องสาว ส่วนคนที่ 5 และคนสุดท้ายเป็นน้องชาย ปัจจุบันทุกคนต่างแยกย้ายแต่งงานออกไปมีครอบครัวกันหมดแล้ว ตัวผู้กระทำผิดเองก็ได้สมรสกับภรรยาแล้วย้ายออกมาอาศัยอยู่ในหมู่บ้านจัดสรร ประวัติชีวิตของผู้กระทำผิดนั้น เคยมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างดีในระดับของครอบครัวระหว่างตนเองกับบิดามารดาและน้อง ๆ ด้วยเหตุผลที่สำคัญก็คือ การที่ผู้กระทำผิดมีฐานะเป็นพี่ชายโต ซึ่งมีหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูน้องร่วมกับบิดามารดา แต่ต่อมาภายหลังเมื่อน้อง ๆ เริ่มเติบโตแต่งงานมีครอบครัวย้ายกันไปอยู่แต่ละคน และบิดามารดาเสียชีวิตลงไปในเวลาต่อมา ก็ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำผิดและน้อง ๆ เริ่มห่างเหินกันมากขึ้น มีเวลาในการติดต่อกันน้อยลงมาก เพราะแต่ละคนก็ต้องอยู่กับครอบครัวตนเอง ตัวของผู้กระทำผิดเองก็มีครอบครัวที่สมาชิกอยู่หลายคนที่จะต้องดูแล จึงต้องมาให้ความสำคัญกับครอบครัวของตนเองแทน อย่างไรก็ตาม จากการสืบประวัติก็พบว่าในครอบครัวของผู้กระทำผิดนั้น น้องชายของผู้กระทำผิดคนหนึ่งได้เคยถูกดำเนินคดีในข้อหาลักทรัพย์ แต่ก็ได้รับการประกันตัวออกไปในเวลาต่อมา เพื่อรอลงอาญาเป็นเวลา 2 ปี

สำหรับบุคลิกนิสัยในด้านส่วนตัวของผู้กระทำผิดนั้น เป็นคนมีนิสัยใจเย็น อารมณ์ดี ชอบหัวเราะ เป็นคนที่มีความรอบคอบสูง มักจะวางแผนอย่างรอบคอบก่อนที่จะตัดสินใจกระทำสิ่งใด ๆ เสมอ แต่ในทางกลับกันก็เป็นคนที่ไม่ค่อยไว้ใจใครง่าย ๆ เช่นเดียวกัน ส่วนในด้านอื่น ๆ ผู้กระทำผิดติดดื่มสุราและสูบบุหรี่เป็นครั้งคราว ไม่ใช่สารเสพติด เทียบกลางคืนตามโอกาสและเป็นคนที่เคยเล่นการพนัน

สาเหตุและแรงจูงใจในการกระทำผิด

ในกรณีของผู้กระทำผิดนี้มีความแตกต่างจากผู้กระทำผิดรายอื่น ๆ ตรงที่ผู้กระทำผิดได้แต่งงานมีครอบครัวแล้ว นอกจากนั้น ก็ยังมีบุตรจำนวนมากถึง 4 คน ทำให้มีภาระทางค่าใช้จ่ายภายในบ้านสูง แม้ว่าเงินเดือนของผู้กระทำผิดและภรรยาจะมีจำนวนมากก็ตาม แต่ผู้

กระทำผิดก็ยังมีความต้องการที่จะหาเงินเก็บไว้ให้มาก ๆ เพื่อให้เป็นค่าเล่าเรียนและค่าใช้จ่ายของบุตรที่กำลังอยู่ในวัยกำลังเติบโตและศึกษาเล่าเรียนทั้งสิ้น จึงทำให้ผู้กระทำผิดตัดสินใจที่จะกระทำ ความผิดในที่สุด

ลักษณะการกระทำผิด

ผู้กระทำผิดเริ่มจากการไปขอเปิดเช่าพื้นที่ร้านภายในโรงแรมมีระดับย่านถนน สุขุมวิทเพื่อเปิดร้านขายเครื่องหนัง หลังจากนั้นผู้กระทำผิดจึงได้ทำไปติดต่อเจรจากับธนาคารเพื่อ ขอติดตั้งเครื่องสำหรับรูดบัตรเครดิตของธนาคารต่าง ๆ โดยที่ผู้กระทำผิดยังมีเครื่องรูดบัตรสำรอง อีก 1 เครื่องที่จะทำหน้าที่ในการถ่ายสำเนาใบเสร็จออกมาภายหลังจากการรูดบัตรครั้งหนึ่ง จาก การทำเช่นนี้ ผู้กระทำผิดก็จะมีใบเสร็จจำนวน 2 ใบ ที่จะไปขอขึ้นเงินสดต่อธนาคาร ทำให้ สามารถได้เงินตอบแทนกลับมาเป็น 2 เท่าของราคาสินค้า และเป็นวิธีการที่ใช้ได้ผลและมีความ แบนเนี่ยนสูง ช่วยให้ผู้กระทำผิดได้ประกอบกิจการกระทำผิดได้สำเร็จหลายครั้ง จนกระทั่งถูกจับกุม ในที่สุด

การพิจารณาลักษณะการกระทำผิด

การกระทำผิดครั้งนี้กระทำคนเดียว ครั้งนี้ถูกจับกุมได้ที่เขตบางรัก สาเหตุที่ทำให้ เกิดการก่ออาชญากรรมเกี่ยวกับบัตรเครดิต เพราะต้องการอยากได้เงินไปใช้หนี้จากการเล่นพนัน บอล ความผิดครั้งนี้ศาลพิพากษาว่าผู้กระทำผิดมีความผิดฐานฉ้อโกงและลักทรัพย์ ศาลพิพากษา ให้จำคุก 20 ปี ในการกระทำผิดครั้งนี้ได้วางแผนไว้ก่อน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด

มีความรู้สึกว่าการกระทำผิดครั้งนี้เกิดขึ้นโดยมิได้ตั้งใจ เป็นการหลงผิด แต่ยอม รับในการตัดสินใจของกระบวนกฤษฎีธรรม ช่วงที่อยู่ในเรือนจำเป็นนักโทษที่ดี ได้รับการอภัยโทษ 72 พรรษาในหลวง คงเหลือโทษ 10 ปี ต้องโทษมาแล้ว 4 ปี คาดว่าปี 2545 คงได้รับการพ้นโทษ แต่ต้องมารายงานผู้คุมความประพฤติตามกำหนดเวลาของเจ้าหน้าที่

วิเคราะห์

เมื่อพิจารณาข้อมูลประวัติชีวิตและพฤติกรรมของผู้กระทำผิดรายนี้แล้ว สามารถสรุปและวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบ หรือมีอิทธิพลต่อการกระทำผิดด้านการปลอมแปลงเอกสารทางการเงิน โดยมุ่งเน้นประเด็นสำคัญต่อไปนี้

1. ปัจจัยด้านเพศของผู้กระทำผิด
2. ปัจจัยด้านสถานภาพการสมรส
3. ปัจจัยด้านอายุ
4. ปัจจัยด้านระดับการศึกษา
5. ปัจจัยด้านรายได้
6. ปัจจัยด้านการประกอบอาชีพ

ปัจจัยด้านเพศ

ในประเด็นที่เกี่ยวข้องของสัมพันธระหว่างเพศกับการกระทำผิดด้านการปลอมแปลงเอกสารทางการเงิน อาจพบว่าเพศเป็นปัจจัยที่มีความเด่นชัดเมื่อเปรียบเทียบกับปัจจัยด้านอื่น กล่าวคือ โดยทั่วไปมักพบว่า เพศชายเป็นกลุ่มประชากรที่มีแนวโน้มที่จะกระทำผิดในคดีต่าง ๆ มากกว่าเพศหญิง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีการกระทำผิดด้านการปลอมแปลงเอกสารทางการเงิน สาเหตุที่นำมาใช้อธิบายอาจเป็นเพราะลักษณะทางกายภาพของเพศชาย ลักษณะบุคลิกภาพและความคาดหวังของสังคมและครอบครัวมีต่อเพศชายว่าต้องเป็นผู้นำครอบครัว ผู้หาเลี้ยงสมาชิกทุกคนในครอบครัว ทำให้ผู้กระทำผิดซึ่งมีบุตรที่ต้องเลี้ยงดูหลายคน ตัดสินใจกระทำความผิดเนื่องจากต้องการเงินจำนวนมากมาใช้จ่ายในครอบครัว

ปัจจัยด้านสถานภาพการสมรส

ปัจจัยด้านสถานภาพการสมรสเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลหรือแรงจูงใจสำคัญประการหนึ่งต่อการกระทำผิดด้านการปลอมแปลงเอกสารทางการเงิน กล่าวคือ ผู้กระทำผิดซึ่ง

มีสถานภาพสมรสแล้ว และมีบุตรที่กำลังอยู่ในวัยเรียนถึง 4 คน ก่อให้เกิดภาระการเลี้ยงดูที่มากกว่าผู้ที่มีสถานภาพโสด ทำให้ผู้ที่มีสถานภาพสมรสแล้วจะต้องมีภาระหน้าที่ความรับผิดชอบในด้านการเงินมากกว่าผู้ที่มีสถานภาพโสด โอกาสในการตัดสินใจกระทำคามผิดด้านการปลอมแปลงเอกสารทางด้านการเงินก็มากกว่าเนื่องจากได้รับแรงกดดันจากภาระหน้าที่ความรับผิดชอบดูแลครอบครัว ถึงแม้ผู้กระทำผิดจะมีภรรยาซึ่งทำงานมีรายได้เช่นกัน แต่หน้าที่หลักในการรับผิดชอบในเรื่องรายได้เลี้ยงครอบครัวก็เป็นหน้าที่ของผู้กระทำผิดเป็นส่วนใหญ่ในสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำเช่นนี้ ผู้กระทำผิดซึ่งเป็นหลักของครอบครัว จึงเกิดแรงกดดันและความตึงเครียดในการหารายได้เลี้ยงครอบครัวในสภาพเศรษฐกิจเช่นนี้ ส่งผลให้ตัดสินใจกระทำคามผิดได้ง่าย

ปัจจัยด้านอายุ

ปัจจัยด้านอายุก็เป็นปัจจัยอีกด้านหนึ่งที่มีอิทธิพลและส่งผลต่อการกระทำผิดด้านการปลอมแปลงเอกสารทางด้านการเงิน อาจกล่าวได้ว่า การวิเคราะห์ในปัจจัยด้านอายุจะต้องทำการพิจารณาร่วมกับมิติทางด้านพื้นที่และเวลา อธิบายได้ว่า การที่บุคคลมีอายุที่เพิ่มขึ้นก็จะมีพื้นที่และประสบการณ์ในการดำรงชีวิตของบุคคลที่เพิ่มขึ้นด้วย นั่นก็คือ บุคคลจะได้รับการเรียนรู้และการขัดเกลาจากสังคมที่มากขึ้นโดยการถ่ายทอดจากบริบททางสังคมที่อยู่แวดล้อม ในประเด็นของการกระทำผิดด้านการปลอมแปลงเอกสารทางด้านการเงิน จะพบว่า ผู้กระทำผิดที่มีอายุมากจะมีการสะสมของทักษะหรือความรู้ในการกระทำผิดมากกว่าผู้กระทำผิดที่มีอายุน้อย ดังนั้น ผู้กระทำผิดที่มีอายุมากจึงกระทำผิดได้มากกว่าผู้กระทำผิดที่มีอายุน้อย

ปัจจัยทางด้านการศึกษา

ปัจจัยทางการศึกษาเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญและแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างในประเภทและชนิดของการกระทำผิดด้านการปลอมแปลงเอกสารทางด้านการเงิน ซึ่งแตกต่างจากการกระทำผิดในกรณีอื่น ๆ กล่าวคือ ผู้กระทำผิดในด้านการปลอมแปลงเอกสารทางด้านการเงินส่วนมากจะเป็นผู้ที่มีการศึกษาสูง เนื่องจากเป็นการกระทำผิดที่ต้องใช้ทักษะ ความรู้ ความ

สามารถเฉพาะด้านในการกระทำผิด ในขณะที่ลักษณะการกระทำผิดอื่น ๆ ผู้กระทำผิดมักเป็นผู้ที่มีการศึกษาน้อย จากข้อมูลของผู้กระทำผิดซึ่งมีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญา จึงมีแนวโน้มกระทำผิดด้านการปลอมแปลงเอกสารทางการเงิน

ปัจจัยด้านรายได้

จากข้อมูลของผู้กระทำผิดพบว่า ผู้กระทำผิดและภรรยา มีรายได้ต่อเดือนรวมกัน สูงถึง 65,000 บาท ซึ่งนับว่าเป็นรายได้ที่ค่อนข้างสูง กล่าวคือลักษณะการกระทำผิดด้านการปลอมแปลงเอกสารทางการเงินมีความแตกต่างจากการกระทำผิดอื่น ๆ คือ ผู้กระทำผิดที่มีรายได้มากจะกระทำผิดมากกว่าผู้กระทำผิดที่มีรายได้น้อย เนื่องจากผู้ที่มีรายได้น้อยจำเป็นต้องเป็นผู้มีรายได้ค่อนข้างสูง ดังนั้น ผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีจึงมีแนวโน้มกระทำผิดในคดีเช่นนี้ได้มากกว่าผู้ที่มีรายได้น้อย

ปัจจัยด้านการประกอบอาชีพ

ปัจจัยด้านการประกอบอาชีพเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญ กล่าวคือ การกระทำผิดด้านการปลอมแปลงเอกสารทางการเงิน สามารถพบได้ทั่วไปในหลายสาขาอาชีพ หากแต่อาชีพอิสระหรืออาชีพที่ไม่ต้องมีภาระความรับผิดชอบมาก ไม่ต้องยึดติดกับสถานที่ใด สถานที่หนึ่งเป็นการถาวร ไม่มีช่วงเวลาการทำงานที่แน่นอน ก็อาจเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการตัดสินใจกระทำผิด เพราะเป็นการง่ายต่อการกระทำผิดเพราะไม่มีสถานที่แน่นอน ยากแก่การหาหลักฐานมากกล่าวโทษผู้กระทำผิด ดังนั้น ผู้ที่ประกอบอาชีพอิสระจะมีแนวโน้มที่จะกระทำผิดด้านการปลอมแปลงเอกสารทางการเงินมากกว่าอาชีพอื่น ๆ

ส่วนที่ 2 การพิสูจน์สมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐานข้อ 1 ผู้กระทำความผิดเพศชาย จะกระทำความผิดมากกว่าผู้กระทำความผิดเพศหญิง

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย และมีโอกาสกระทำผิดมากกว่าเพศหญิง โดยเฉพาะในกรณีการกระทำผิดด้านบัตรเครดิตและเป็นเรื่องเกี่ยวกับเงินๆ ทองๆ ด้วย สาเหตุที่ผู้ชายกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรเครดิตมากกว่าผู้หญิงอาจเป็นเพราะลักษณะทากายภาพของเพศชาย ลักษณะบุคลิกภาพและความคาดหวังของสังคมและครอบครัวมีต่อเพศชายว่าต้องเป็นผู้นำครอบครัว เป็นผู้หาเลี้ยงครอบครัว ต้องทำให้ครอบครัวมีเงินทองใช้อย่างสบาย ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้ชายก่ออาชญากรรมทางบัตรเครดิตมากกว่าผู้หญิง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ ว่าสังคมเป็นระบบ ระบบหนึ่งระบบนี้จำเป็นต้องดำรงตลอดไป และเพื่อให้ชีวิตสังคมดำรงอยู่ต่อไปได้ก็ต้องมีสถาบันต่างๆ อาทิ สถาบันครอบครัวซึ่งเป็นสถาบันที่สำคัญโดยมีหัวหน้าครอบครัวเป็นผู้นำ ถ้าผู้นำครอบครัวดูแลครอบครัวได้ดีก็ไม่เกิดปัญหาตามมาทีหลังเพราะเหตุนี้จึงทำให้ผู้ชายกระทำความผิดด้านบัตรเครดิตมากกว่าผู้หญิง ดังนั้น ผลการทดสอบในการวิจัยจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

การทดสอบสมมติฐานข้อ 2 ผู้กระทำความผิดที่มีสถานภาพการสมรส จะกระทำความผิดมากกว่าผู้กระทำความผิดที่เป็นโสด

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ของผู้กระทำความผิดที่มีสถานภาพการสมรสซึ่งมี โอกาสที่ก่อการกระทำความผิดได้มากกว่าผู้ที่มีสถานภาพโสด อาจสืบเนื่องจากปัจจัยทางด้านครอบครัวที่ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมด ที่ค่อนข้างสูงต่อการแบกภาระหน้าที่ต่างๆ ในครอบครัว ซึ่งปัญหาในปัจจุบันด้านครอบครัวนั้นถือว่าเป็นปัจจัยที่สามารถส่งผลกระทบต่อการครองชีพในชีวิตประจำวันได้มาก อาจจะเป็นเหตุผลหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ กระทำความผิดในทาง

ด้านการก่ออาชญากรรมบัตรเครดิต เพราะอาชญากรรมประเภทนี้ สามารถนำมาซึ่งสร้างรายได้ จำนวนมากทำให้ฐานะดีขึ้นได้อย่างรวดเร็ว และเป็นอาชญากรรมที่ค่อนข้างยากแก่การติดตามจับกุมผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามกฎหมาย และผลจากการศึกษาสอดคล้องกับ สุพัตรา สุภาพ (2542 : 133-137) ที่กล่าวถึงทฤษฎีไว้ระเบียบตามแนวคิดของ Robert K. Merton กล่าวว่า โครงสร้างของสังคมบางอย่าง ที่ก่อให้เกิดความกดดันและขัดแย้งต่อบุคคลในกลุ่ม จนกระทั่งทำให้พฤติกรรมนั้นไม่เป็นไปตามกฎของสังคม ซึ่งเป็นผลให้เกิดความไม่เป็นระเบียบในสังคมทางด้านลักษณะรูปแบบการแหวกแนว (Innovation) ซึ่งเป็นตัวแบบที่เน้นในเรื่องเป้าหมายของความสำเร็จ (Success Goals) ด้วยวิธีการใดก็ตามที่ได้เงิน ได้อำนาจไม่ว่าจะเป็นการ ผิดกฎหมาย ผิดระเบียบแบบแผน เพื่อได้มาของเป้าหมาย (Institutionalized Means) อาจเป็นเพราะว่าในสังคมปัจจุบันเน้นเรื่องวัตถุนิยมจนมากเกินไป ให้คุณค่ากับวัตถุมากกว่าจิตใจซึ่งจะเห็นว่าปัจจุบัน สังคมไทยจะต่างพากันยกย่องคนที่มีเงินแล้วนำซึ่งอำนาจ สามารถบันดาลสุขได้ทุกอย่างก็ว่าได้ดังสุภาษิตไทยที่กล่าวไว้ว่า “มีเงินนับว่าน้องมีทองนับว่าพี่” และสิ่งเหล่านั้นนั้นก็ เป็นปัจจัยส่วนหนึ่งที่สามารถก่ออาชญากรรมการกระทำผิดต่างๆได้ในสังคมอย่าง เช่น พวกอาชญากรรมผู้ดี (White - Collarcrimc) ในกลุ่มของข้าราชการที่ได้กระทำผิดในการทุจริตต่อหน้าที่ ซึ่งอันนำไปสู่ความไม่สงบเรียบร้อยในสังคม ดังเช่นในทุกวันนี้ ดังนั้นผลการทดสอบในการวิจัยจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

การทดสอบสมมติฐานข้อ 3 ผู้กระทำความผิดที่มีอายุมาก จะกระทำความผิดมากกว่า ผู้กระทำความผิดที่มีอายุน้อย

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอายุ 30 ปีขึ้นไป จำนวน 7 ราย และต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 3 ราย ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ ผู้กระทำความผิดที่มีอายุมากจะกระทำความผิดมากกว่า ผู้กระทำความผิดที่มีอายุน้อย อายุของบุคคลนั้น มักจะสะท้อนให้เห็นความแตกต่างของโอกาสการเรียนรู้ทางสังคม ซึ่งอายุที่แตกต่างกัน อาจทำให้บุคคลมีความคิดเห็นต่อเรื่องต่างๆแตกต่างกันด้วย อายุเป็นตัวแปรที่สะท้อนให้เห็นภูมิหลัง และ

ประสบการณ์ที่ผ่านมาในชีวิต เพราะอายุต่างกันมีโอกาสมากน้อยในการเรียนรู้ทางสังคมต่างกัน การกระทำผิดเกี่ยวกับบัตรเครดิตนี้ย่อมต้องมีความรู้พอสมควรเพราะเป็นวิธีที่ยาก ต้องแนบเนียน ละเอียด รอบคอบ ใช้สติปัญญาทั้งหมด ทำงานเป็นขั้นตอน ยิ่งอายุมาก ประสบการณ์ การเรียนรู้ก็มาก อายุก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้บุคคลมีบทบาท การกระทำ ความเชื่อที่แตกต่างกันไป ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎีตีตรา (The Labeling Perspective) สุพัตรา สุภาพ (2542 : 10) กล่าวว่า การกระทำใดจะเป็นการเบี่ยงเบนหรือไม่เพียงไร ขึ้นอยู่กับสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิก อยู่ ในสังคมบ้านเราจะมีความคิดอยู่ตลอดเวลาว่าถ้าเด็กทำอะไรที่ผิดมักไม่ค่อยผิดเพราะอายุน้อย แต่ถ้าผู้ใหญ่ทำอะไรจะถูกมองว่าผิดตลอด นี่คือการตีตรา ซึ่งเป็นเรื่องของความรู้สึกของสังคมต่อ พฤติกรรมบางอย่าง เพราะฉะนั้นอายุก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดการก่ออาชญากรรมทางบัตรเครดิตได้ เพราะเป็นอาชญากรรมประเภทหนึ่ง ซึ่งผู้กระทำความผิดจึงถูกสังคมตีตราให้เป็นอาชญากร

การทดสอบสมมติฐานข้อ 4 ผู้กระทำความผิดที่มีการศึกษาสูง จะกระทำความผิดมากกว่า ผู้กระทำความผิดที่มีการศึกษาต่ำ

จากการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับสูง คือตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ขึ้นไป ส่วนการศึกษาระดับต่ำมีน้อยมาก การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการที่จะผลักดันให้คนเป็นคนทันสมัย มีความคิดก้าวหน้า เนื่องจากการศึกษาเป็นเครื่องชี้วัดระดับความรู้ ความสามารถส่วนตัวของบุคคล ในกรณีของผู้กระทำผิดที่เกี่ยวกับบัตรเครดิตนี้ จะต้องเป็นคนที่ทันต่อเหตุการณ์ ข่าวสาร บ้านเมือง เทคโนโลยีสมัยใหม่ เพราะการก่ออาชญากรรมเกี่ยวกับบัตรเครดิตนี้ต้องมีวิธีการที่แยบยล รู้จักดัดแปลง ยิ่งผู้ที่มีการศึกษาสูงย่อมมีโอกาสมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีโครงสร้าง – หน้าที่และปัญหาพัฒนาประเทศ ปัจจุบันสังคมไทยมีการพัฒนาประชาชนให้มีการศึกษา มีความรู้ เพื่อที่จะได้พัฒนาประเทศ เช่น ให้เงินทุนกู้ยืมเพื่อการ

ศึกษา แต่มีประชาชนบางส่วนนำความรู้ที่ได้เล่าเรียนมาดัดแปลงทำในสิ่งที่ผิดกฎหมาย ก่ออาชญากรรมผู้ดีในลักษณะต่างๆ ทำให้เกิดความซับซ้อนของปัญหาในการพัฒนาประเทศ ดังนั้น ผลการทดสอบในการวิจัยจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

การทดสอบสมมติฐานข้อ 5 ผู้กระทำความผิดที่มีรายได้มาก จะกระทำความผิดมากกว่าผู้กระทำความผิดที่มีรายได้น้อย

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีรายได้มาก คือ มีรายได้ตั้งแต่ 5,000 บาทขึ้นไป รายได้สะท้อนให้เห็นโอกาสความเป็นอยู่ของบุคคลในสังคม เนื่องจากบุคคลทุกคนมีเป้าหมายในการดำรงชีวิตของตนเองแทบทุกคน แต่ทุกคนในสังคมมีเป้าหมายในการดำรงชีวิตไม่เหมือนกัน เช่นเดียวกับรายได้ของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดถือว่ามีรายได้มากแต่ไม่รู้จักพอประมาณ บางรายไม่รู้จักใช้เงินให้เป็นก็เป็นหนี้เป็นสิน คนที่ใช้เงินเป็นอยู่แล้วก็อยากมีเงินเพิ่มมากขึ้น อยากรวยมาก ๆ ขึ้นอีก เพราะมนุษย์เราไม่รู้จักพอจึงคิดค้นหาวิธีการต่าง ๆ ที่จะให้ได้เงินมามาก ๆ เป็นต้นว่า หาวิธีผิดกฎหมายมาใช้ ดังเช่นกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการก่ออาชญากรรมทางบัตรเครดิต เป็นวิธีการที่ได้เงินมากและไม่มีใครรู้ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งให้เห็นว่ายิ่งมีความเจริญมาสู่สังคมมากเท่าไร การเปลี่ยนแปลงย่อมเกิดขึ้นมากมายทั้งในด้านบวกและด้านลบ ดังนั้น ผลการทดสอบในการวิจัยจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

การทดสอบสมมติฐานข้อ 6 ผู้กระทำความผิดที่มีอาชีพอิสระ จะกระทำความผิดมากกว่าผู้กระทำความผิดที่มีอาชีพอื่น ๆ

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ของผู้กระทำผิดมีอาชีพอื่น ๆ กระทำผิดมากกว่าผู้ที่มีอาชีพอิสระ อาชีพอื่น ๆ คือ พนักงานเอกชน พนักงานแบงก์ เป็นต้น การที่ผู้กระทำความผิดทำงานเป็นพนักงานแบงก์หรือพนักงานเอกชนกระทำความผิดมากกว่า เพราะสามารถที่จะเรียนรู้ในเรื่องของโครงสร้างและระบบการทำงานได้ดีกว่าผู้ที่ทำงานอิสระ เพราะการกระทำความผิดด้านบัตรเครดิตเป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจซึ่งอาชญากรรมประเภทนี้ต้องมีความแนบเนียนและสามารถรู้ข้อมูลจริง อาชญากรรมประเภทนี้แตกต่างจากอาชญากรรมอื่น ๆ อาชญากรรมด้านอื่นไม่จำเป็นต้องทำงานด้านไหนหรือทำงานอะไรก็สามารถทำได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจในตารางเปรียบเทียบ

เทียบระหว่างอาชญากรรมทางเศรษฐกิจกับอาชญากรรมธรรมดา ดังนั้น ผลการทดสอบในการวิจัย จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางสรุปสมมติฐาน

สมมติฐานในการวิจัย	ยอมรับ	ปฏิเสธ
1. ผู้กระทำความผิดเพศชาย จะกระทำความผิดมากกว่าผู้กระทำความผิดเพศหญิง	✓	
2. ผู้กระทำความผิดที่มีสถานภาพการสมรส จะกระทำความผิดมากกว่าผู้กระทำความผิดที่เป็นโสด	✓	
3. ผู้กระทำความผิดที่มีอายุมาก จะกระทำความผิดมากกว่าผู้กระทำความผิดที่มีอายุน้อย	✓	
4. ผู้กระทำความผิดที่มีการศึกษาสูง จะกระทำความผิดมากกว่าผู้กระทำความผิดที่มีการศึกษาต่ำ	✓	
5. ผู้กระทำความผิดที่มีรายได้มาก จะกระทำความผิดมากกว่าผู้กระทำความผิดที่มีรายได้น้อย	✓	
6. ผู้กระทำความผิดที่มีอาชีพอิสระ จะกระทำความผิดมากกว่าผู้กระทำความผิดที่มีอาชีพอื่น ๆ		✓

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุป ปัญหาที่เกิดจากการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการก่ออาชญากรรมทางบัตรเครดิต มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทางด้านประชากร เศรษฐกิจ และสังคม ที่มีอิทธิพลต่อการก่ออาชญากรรมทางบัตรเครดิต เพื่อศึกษาถึงสภาพปัญหาในการก่ออาชญากรรมทางบัตรเครดิตและเพื่อศึกษาแนวทางการป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรมทางบัตรเครดิต เพราะปัจจุบันนี้ ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทุจริตโดยการใช้จ่ายบัตรเครดิตในประเทศไทยนั้นเป็นปัญหาที่กระทบกระเทือนต่อระบบเศรษฐกิจการเงินของประเทศอย่างมาก เนื่องจากการขยายตัวของค่าใช้จ่ายบัตรเครดิตที่เพิ่มมากขึ้น แต่ประเทศไทยเรายังไม่มีกฎหมายที่มีประสิทธิภาพเพียงพอในการนำมาปรับใช้กับการทำทุจริตที่เกิดขึ้น ปัญหาที่ตามมาก็คือ เทคโนโลยีได้ก้าวไปไกลเกินกว่ากฎหมายจะตามได้ทัน จึงทำให้เกิดอาชญากรรมทางบัตรเครดิตเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจประเภทหนึ่งที่ทำให้ผู้กระทำมักจะเป็นผู้มีสถานภาพทางสังคม มีความรู้ความเข้าใจในธุรกิจบัตรเครดิตเป็นอย่างดี มีเทคโนโลยีและใช้เครื่องมือในการกระทำความผิดที่ทันสมัย และการก่ออาชญากรรมทางบัตรเครดิตแต่ละครั้งให้ผลตอบแทนสูงคุ้มค่าต่อการเสี่ยง อาชญากรรมบัตรเครดิตจึงเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดความสูญเสียในทางเศรษฐกิจ คือขาดความเชื่อถือในระบบการเงินซึ่งใช้จ่ายบัตรเครดิต ทำให้ปริมาณเงินที่เข้ามาในระบบเศรษฐกิจไทยด้วยวิธีนี้ลดน้อยลง เป็นการสูญเสียโอกาสที่จะเพิ่มรายได้ให้แก่ประเทศ นอกจากนี้ยังทำให้ประเทศชาติเสียภาพพจน์ เพราะถ้าหากคนไทยมีส่วนร่วมในการก่ออาชญากรรมทางบัตรเครดิต จะทำให้ชาวต่างชาติกล่าวหาว่าคนไทยไม่มีความซื่อสัตย์ หรือสังคมไทยอาจมีลักษณะพิเศษที่เอื้ออำนวยให้สามารถกระทำความผิดได้ง่ายๆ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ค่อนข้างลำบากอย่างยิ่ง เพราะเป็นการศึกษาหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการก่ออาชญากรรมของผู้กระทำความผิดที่ถูกจำคุกแล้ว ในการศึกษาที่มีอุปสรรคมาก เพราะต้องติดต่อกับหน่วยงานของทางราชการตลอด ทำให้ทุกอย่างต้องเป็นขั้นตอน อยู่ในความดูแลของ

เจ้าหน้าที่ตลอดเวลา การเก็บข้อมูลเสียเวลามาก ในการให้สัมภาษณ์ผู้กระทำความผิดกับผู้คุมที่มาคอยนั่งคุม ทำให้ได้ข้อมูลที่คลาดเคลื่อน ต้องมีการนัดไปสัมภาษณ์ในวันต่อมาเป็นเวลาหลายครั้ง

สำหรับกลุ่มประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้กระทำความผิดที่ถูกจำคุก ในเรือนจำกลางคลองเปรม เรือนจำกลางบางขวาง เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร เรือนจำพิเศษธนบุรี ทณฑสถานหญิงกลาง และทณฑสถานหญิง จำนวน 10 ราย มีเพศชายจำนวน 8 ราย เพศหญิงจำนวน 2 ราย ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ การวิจัยทางมานุษยวิทยา โดยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ซึ่งใช้คำถามประกอบการสัมภาษณ์ มีทั้งหมด 4 ส่วน เป็นคำถามทั้งปลายเปิดและปิด แบบสัมภาษณ์สร้างจากแนวความคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิด 2 ตัวแปร ได้แก่ 1) ตัวแปรอิสระ คือ เพศ สถานภาพสมรส อายุ การศึกษา รายได้ และอาชีพ 2) ตัวแปรตาม คือ การกระทำผิด

การวิจัยในครั้งนี้มีสมมติฐานดังนี้

1. ผู้กระทำความผิดเพศชาย จะกระทำความผิดมากกว่าผู้กระทำความผิดเพศหญิง
2. ผู้กระทำความผิดที่สมรส จะกระทำความผิดมากกว่าผู้กระทำความผิดที่เป็นโสด
3. ผู้กระทำความผิดที่มีอายุมาก จะกระทำความผิดมากกว่า ผู้กระทำความผิดที่มีอายุน้อย
4. ผู้กระทำความผิดที่มีการศึกษาสูง จะกระทำความผิดมากกว่า ผู้กระทำความผิดที่มีการศึกษาต่ำ
5. ผู้กระทำความผิดที่มีรายได้มาก จะกระทำความผิดมากกว่าผู้กระทำความผิดที่มีรายได้น้อย

6. ผู้กระทำความผิดที่มีอาชีพอิสระ จะกระทำความผิดมากกว่าผู้กระทำความผิดที่มีอาชีพอื่น ๆ

สำหรับผลวิจัยสรุปได้ดังนี้

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 30 ปีขึ้นไป มีครอบครัวแล้ว ทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพฯ และจังหวัดใกล้เคียงในอัตราส่วนที่เท่ากัน ระดับการศึกษานั้นมีตั้งแต่ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ไปจนถึงระดับปริญญาตรี แต่ส่วนใหญ่แล้วกลุ่มตัวอย่างมีระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า ในด้านอาชีพก่อนต้องโทษนั้นส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างประกอบอาชีพ รับจ้างพนักงานเอกชน รองลงมาพนักงานแบงก์และทำธุรกิจส่วนตัว สำหรับรายได้ของกลุ่มตัวอย่างมีตั้งแต่เดือนละ 6,000 บาท จนถึง 90,000 บาท ภาวะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างพบว่ารับผิดชอบต่อไม่ต้องรับผิดชอบต่อ มีอัตราส่วนที่เท่ากัน และส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาทางการเงิน ไม่มีหนี้ รองลงมามีหนี้มาจากการเล่นพนันบอล

ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างจะมีความรักใคร่เข้าใจกันดี มีความอบอุ่นในครอบครัว ทั้งหมดมีครอบครัวเป็นครอบครัวเดี่ยว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจจากบิดามารดา และเป็นลูกคนกลางฐานะทางบ้านดี การคบเพื่อนของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีเพื่อนสนิท รองลงมามีเพื่อนสนิท 2-3 คน และ 4-5 คน ด้านที่อยู่อาศัยก่อนที่กลุ่มตัวอย่างถูกจับกุมส่วนใหญ่พักอยู่กับครอบครัว รองลงมาอยู่คนเดียวและอยู่กับเพื่อน ส่วนใหญ่เช่าห้องพักอยู่ รองลงมามีบ้านเป็นของตัวเอง

สำหรับสาเหตุในการก่ออาชญากรรมทางบัตรเครดิต ครั้งนี้ พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างต้องการเงินและทรัพย์สิน มีโอกาส รองลงมามีหนี้สิน ความผิดครั้งนี้ศาลพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก มีตั้งแต่ 2 - 20 ปี แต่ส่วนใหญ่จำคุก 20 ปี รองลงมา 8 ปี ใน

การกระทำผิดครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้มีการวางแผนไว้ก่อนล่วงหน้า การกระทำผิดครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างกระทำคนเดียวและร่วมกับเพื่อน ในจำนวนที่เท่ากัน หลังจากถูกจับกุมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้สึกเฉยๆ รongลงมาเสียใจ วิตกกังวล และกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดรู้สึกว่กระบวนการยุติธรรมมีความเป็นธรรม

ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการก่ออาชญากรรมทางบัตรเครดิต

ปัจจัยด้านประชากร

พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีทั้งเพศชายและเพศหญิง แต่เพศชายมากกว่าเพศหญิง เพราะว่าเพศชายไม่มีความยับยั้งชั่งใจ ตัดสินใจง่าย กระทำการใดๆมักไม่ค่อยมีความพิจารณาหรือทบทวนผลที่จะเกิดขึ้นทีหลัง ด้านสถานภาพการสมรส ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างแต่งงานแล้ว ก็เกิดความต้องการอยากได้ทรัพย์สินเงินทอง เอาไว้ให้ลูก ไม่อยากให้ลูกลำบาก กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุตั้งแต่ 26 ปี ถึง ขึ้นไป 42 ปี โดยเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างมีอายุตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป ในที่นี้ อายุมากหรืออายุน้อยต่างก็กระทำความผิดได้เหมือนกันและโทษที่ได้รับก็เหมือนกัน ในด้านอาชีพ ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างเป็นลูกจ้างพนักงานบริษัทเอกชน รongลงมาพนักงานแบงก์และทำธุรกิจส่วนตัว

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

พบว่ากลุ่มตัวอย่างดังกล่าวส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาเรื่องรายได้ และปัญหาค่าครองชีพ เพราะทั้งหมดล้วนแต่มีเงินเดือนตั้งแต่ 6,000 บาท ถึง 90,000 บาท บางรายมีปัญหาเรื่องหนี้สินที่มาจากการเล่นพนันบอลแต่ก็มีจำนวนไม่มาก

ปัจจัยด้านสังคม

พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาตั้งแต่ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ไปจนถึงระดับปริญญาตรี แต่ส่วนใหญ่แล้วกลุ่มตัวอย่างมีระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า สามารถเห็นได้ว่า การศึกษาไม่สามารถยับยั้งซึ่งใจคนได้เกี่ยวกับเรื่องทรัพย์สินเงินทอง ทุกระดับการศึกษาต่างก็ทำทุกวิถีทางเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินทอง

ดังนั้นสรุปตามข้อสมมติฐานได้ว่า ข้อ 1,2,3,4,5 เป็นไปตามสมมติฐาน ส่วน ข้อ 6 นั้น ปฏิเสธสมมติฐานเพราะว่า การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งจะกระทำความผิดด้านบัตรเครดิต ไม่จำเป็นต้องประกอบอาชีพอิสระ อาชีพอื่นๆ เช่น ข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ พนักงานเอกชน ลูกจ้างทั่วไป ก็สามารถกระทำความผิดได้ ทุกอย่างขึ้นอยู่กับโอกาสในการกระทำความผิดของแต่ละบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เพราะปัจจุบันนี้สังคมเรานำเอาเทคโนโลยีเข้ามาพัฒนา ดัดแปลงใช้ในชีวิตประจำวันมากมาย ในอดีตอาชีพข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ มักไม่มีใครกล้ากระทำความผิดเพราะกลัวถูกไล่ออกจากงาน เสียชื่อเสียงทั้งตัวเองและวงศ์ตระกูล แต่ขณะนี้ทุกอย่างเปลี่ยนแปลงไปทำให้จิตใจคนเปลี่ยนไปตามวัตถุด้วย

ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการวิจัย

1. ในการสัมภาษณ์ทางเรือนจำห้ามนำเครื่องบันทึกเสียงเข้าไป ช่วงระหว่างทำการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยไม่สามารถจดข้อมูลได้ทันตามที่ผู้กระทำความผิดเล่าให้ฟัง ผู้วิจัยต้องให้ผู้กระทำความผิดเล่าให้ฟังใหม่ ผู้วิจัยสังเกตว่าผู้กระทำความผิดเกิดความเบื่อหน่าย

2. ช่วงระหว่างทำการสัมภาษณ์ผู้กระทำความผิด ผู้คุมมักจะมานั่งด้วยหรือไม่กี่เดินไปเดินมาบริเวณทำการสัมภาษณ์ตลอดเวลา ทำให้ผู้กระทำความผิดไม่กล้าให้ข้อมูลมากนัก ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีให้ผู้กระทำความผิดเขียนลงในกระดาษ ทำให้เสียเวลาและได้ข้อมูลไม่ลึกเท่าที่ผู้วิจัยอยากจะทำ

3. เนื่องจากผู้กระทำความผิดหลายรายเฉลียวฉลาด ไม่ยอมให้ข้อมูลง่ายกลัวว่าผู้วิจัยจะนำข้อมูลไปบอกแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ อัยการ ผู้พิพากษา ทำให้ผู้วิจัย ต้องใช้เทคนิคและวิธีการต่างๆ โดยมาใหม่ในวันหลังแล้วขอเข้าเยี่ยมพิเศษผู้กระทำความผิดคนเดิมในหลายครั้งจึงได้ข้อมูล ทำให้ผู้วิจัยเสียเวลามาก

4. ผู้กระทำความผิดบางรายเป็นชาวต่างชาติ เช่น ชาวพม่า ฮองกง เป็นต้นผู้วิจัยไม่สามารถพูดภาษาเดียวกับเขาได้ ต้องใช้ภาษามือ เพราะภาษาอังกฤษบางคำเขาก็พูดไม่ได้และฟังไม่รู้เรื่อง ในกรณีนี้ผู้วิจัยจะใช้วิธีคุ้นเคย คือ พยายามขอพบเขาบ่อย เพื่อที่จะสามารถสื่อความหมายกันได้และใช้วิธีสังเกตพฤติกรรม สีหน้า ท่าทาง ในช่วงระหว่างทำการสัมภาษณ์ช่วยด้วย ในรายนี้ต้องใช้ความอดทนสูงมาก

5. ในช่วงแรกที่ผู้วิจัยขอเข้าทำการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้คุมชั้นในจากทางเรือนจำ เพราะเขาไม่ไว้ใจเรากลัวเราจะมาถามในสิ่งที่ไม่ควรถาม เช่น ในนี้มีผู้มีอิทธิพลจริงไหม อยู่ในนี้ต้องใช้เงินเยอะหรือเปล่า เจ้าหน้าที่เรียกเรื่องเงินเปล่าเพื่อที่จะได้อยู่อย่างสบาย เป็นต้น การที่ผู้คุมชั้นในไม่ไว้ใจผู้วิจัยนี้ มีผลเสียต่อผู้วิจัยมาก เพราะผู้วิจัยไม่สามารถทราบได้ว่านักโทษคนไหนกระทำความผิดข้อหาอะไร ผู้คุมชั้นในจะเรียกมาครั้งละ 60 ราย ผู้วิจัยต้องมาสอบถามทีละราย ถ้ารายไหนไม่เกี่ยวกับบัตรเครดิตให้กลับไปถ้าใช้ถึงเริ่มทำการสัมภาษณ์ ทำให้เสียเวลามากและผู้กระทำความผิดที่รออยู่ด้านนอกเกิดความเบื่อหน่าย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทางวิชาการ

1. การวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการก่ออาชญากรรมทางบัตรเครดิตไว้ 6 ปัจจัย ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส การศึกษา รายได้ และอาชีพซึ่งความเป็นจริงยังคงมีปัจจัยอื่น เช่น ครอบครัว การคบหากับเพื่อน เป็นต้นที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อการกระทำผิด มากกว่านี้ ในการศึกษาวิจัย ในเรื่องที่เกี่ยวข้องต่อไปนั้น ควรทำการศึกษาและสำรวจว่ามีปัจจัยอื่นใดอีกที่มีความสัมพันธ์ต่อการกระทำผิดดังกล่าว
2. ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ในเรื่องที่มีส่วนการก่ออาชญากรรมทางบัตรเครดิต ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบกับ การก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจด้านอื่นควบคู่กันไป เพื่อที่จะสามารถนำมาเปรียบเทียบ ผลกระทบของเศรษฐกิจมากหรือน้อยกว่ากันอย่างไร ร้ายแรงมากน้อยกว่ากันอย่างไร
3. จากการสัมภาษณ์เจาะลึกครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบว่าในการจะสัมภาษณ์ทุกครั้งต้องเตรียมความพร้อมมาก คำถามที่จะถามต้องตรงประเด็นและละเอียดอุปกรณ์การสัมภาษณ์ต้องครบ ถ้ามีการวิจัยในลักษณะเดียวกันนี้ ขอให้เตรียมตัวให้พร้อม เพื่อที่จะได้ไม่เสียเวลาและได้ข้อมูลที่ละเอียด
4. ในการศึกษาวิจัยแบบมานุษยวิทยาครั้งนี้เป็นการวิจัยที่สนุกและได้ข้อมูลที่ละเอียด ถ้ามีการวิจัยครั้งต่อไปในเรื่องที่เกี่ยวกับบัตรเครดิตในแง่มุมอื่นๆ ควรทำการวิจัยแบบมานุษยวิทยา เพื่อที่จะได้ข้อมูลที่ละเอียดเช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. จากการวิจัยพบว่าอาชญากรรมทางบัตรเครดิตเป็นอาชญากรรมเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยเป็นอย่างมาก รัฐควร มีการประชาสัมพันธ์ ในการเปลี่ยนทัศนคติของประชาชนให้เห็นถึงผลร้ายของอาชญากรรมบัตรเครดิตว่ามีผลกระทบอย่างมากต่อ ตนเอง และสังคม ตลอดจนประเทศไทยอย่างไร
2. ควรมีการให้ความรู้ ความเข้าใจ การประชาสัมพันธ์ แก่ประชาชน และร้านค้าผู้รับบัตรเครดิตให้ทราบเกี่ยวกับ
 - 2.1 วิธีการใช้บัตร การเก็บรักษา อย่างปลอดภัย
 - 2.2 มีการตรวจสอบการใช้บัตรเครดิตของคนอย่างต่อเนื่องเป็นระยะๆ
 - 2.3 ลักษณะวิธีการกระทำผิดของคนร้าย ในรูปแบบต่างๆว่ามีลักษณะวิธีการอย่างไร เช่น การปลอมบัตร การลักบัตร หรือวิธีทุจริตของเจ้าหน้าที่เก็บเงินของร้านค้าทั่วไป ทั้งนี้เพื่อที่จะได้มาใช้ในการป้องกันตนเองต่อไป
3. สื่อมวลชนต่างๆ เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น ควรจะได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ สอดส่อง การประกอบอาชญากรรมทางบัตรเครดิตให้ประชาชนทั่วไปได้รับรู้อย่างแท้จริง

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- งามพิศ สัตย์สงวน. การวิจัยทางมานุษยวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2542.
- งามพิศ สัตย์สงวน. วัฒนธรรมข้าวในสังคมไทยและนานาชาติ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์รามการพิมพ์, 2541.
- งามพิศ สัตย์สงวน. สถาบันครอบครัวของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวโซ่ง. รายงานวิจัยทุนงบประมาณแผ่นดินปีพ.ศ.2542 . กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ,2543.
- งามพิศ สัตย์สงวน. สถาบันครอบครัวของกลุ่มชาติพันธุ์ญวนในกรุงเทพมหานคร. รายงานวิจัยทุนงบประมาณแผ่นดินปีพ.ศ.2542. กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2543.
- งามพิศ สัตย์สงวน. ความเชื่อทางศาสนาในกรุงเทพมหานคร. โครงการวิจัยเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในวโรกาสกาญจนาภิเษกสมโภช,2543.
- งามพิศ สัตย์สงวน. ความเชื่อ ประเพณี พิธีกรรมและคติชาวบ้านเกี่ยวกับข้าวในวิถีชีวิตไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ,2541.
- งามพิศ สัตย์สงวน. หลักมานุษยวิทยาวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ธรรมสภา ,2543.

- งามพิศ สัตย์สงวน. การบริหารสังคม โครงการศึกษาต่อเนื่อง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ,2542.
- จนิษฐ คันธสมบุรณ์. การทุจริตโดยใช้บัตรเครดิต. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- จรัสศรี จริยากุล. มาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม บัตรเครดิต. ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- จักรรัตน์ ศรีโกมุท. อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ : ศึกษากรณีอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- จาร์กซ์ แสงทวีป. อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ. เอกสารประกอบการบรรยายในหัวข้อ อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ. คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , 2530.
- จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. เอกสารประกอบการสอน จิตวิทยาสังคม. คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- ชาติรี โชไชย. การประกอบอาชญากรรมโดยการใช้บัตรเครดิต : ลักษณะและการควบคุม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2536.
- ดวงกมล พรรณลาภ. มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจซึ่งกระทำโดยสถาบันการเงิน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2538.
- นิเทศ ดินณะกุล. สถาบันสังคม. ใน สังคมและวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

นิเทศ ดิฉนทะกุล. วัฒนธรรมาซ่าในเท้กซัส. ใน วัฒนธรรมาซ่าในสังคมาไทยและนานา
ชาติ. กรุงเทพมหานคร : รามาการพิมพ์, 2541.

นิเทศ ดิฉนทะกุล. โสภณีสายในกรุงเทพมหานคร. โครงการวิจัยเฉลิมพระเกียรติพระ
บาทสมเด็จเจ้าอยู่หัวเนื่องในวโรกาสกาญจนาภิเษกสมโภช,2543.

ปรีชา ประเสริฐ. อาชญากรรมทางบัตรเครดิต. (อัตสำเนา), 2536.

ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ. อาชญาวิทยา : สหวิทยาการว่าด้วยปัญหาอาชญากรรม.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ. อาชญากรรมพื้นฐานกับกระบวนการยุติธรรม. กรุงเทพมหานคร
: การพิมพ์พระนคร, 2531.

พีระพันธ์ เปรมภูติ. มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันปราบปรามการปลอมบัตร
เครดิต. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ. การวิจัยทางสังคม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สมารธรรม,2540

รัชณี สุทธิไชยากุล. ปัจจัยที่มีผลต่อการทำอาชญากรรมทางเศรษฐกิจเกี่ยวกับบัตรเครดิต
ของธุรกิจในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต
ภาควิชาการเงิน การธนาคาร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2539.

วิทยา ประยงค์พันธ์. การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ.วิทยานิพนธ์
ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
, 2534.

วิรุฬห์ พระภักดี. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดของผู้ถูกคุมประพฤดิและปัญหา
คุมประพฤดิศึกษาเฉพาะกรณีศาลจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิตภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2537.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. ทฤษฎีสังคมวิทยา : เนื้อหาและแนวการใช้ประโยชน์เบื้องต้น.

กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

สุดสงวน สุธีธร. อาชญากรรม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541.

สุพัตรา สุภาพ. สังคมวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 21. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2542.

สุพัตรา สุภาพ. ปัญหาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 16. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2543.

สุพัตรา สุภาพ. สังคมและวัฒนธรรม ค่านิยม ครอบครัว ศาสนา ประเพณี. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2542.

สุพัตรา สุภาพ. จับใจคน จับในงาน (เล่ม 1-4). กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2543.

สุพัตรา สุภาพ. เรื่องวุ่นวายรุ่นไฮเทค. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2543.

สุรเชษฐ ชีรวินิจ. โกงสะบัด โกงสะบัด. กรุงเทพมหานคร : คอมฟอร์ท, 2541.

สุรพล ลินทรัพย์. อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ : ปัญหาการดำเนินคดีความผิดฐานหลีกเลี่ยงภาษีศุลกากร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

อัครเดช เพ็ชรียง. ทัศนะของเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ ต่อการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจด้านการทุจริตด้วยบัตรเครดิต. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541.

อารง สุทธาศาสตร์. ปฏิบัติการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2538.

ภาษาอังกฤษ

Ahens . Anthropological Society. Georgia : University of Georgia Press , 1973.

Bales. Small Groups : Studies in Social Interaction . New York : Knopf , 1967.

Brinkerhoff, D.B. & White. L.K. Sociology. New York : West Publishing Company, 1988.

Chapple, Eliot D. Applied Anthropology in Industry . in A.L.Kroeber, Anthropology Today. Chicago : The University of Chicago Press ,1993.

Cooley, Charles Horton . Small Groups : Studies in Social Interaction . New York : Knopf. 1997 .

Chodak, Symon. Societal Development : Five Approaches With Conclusions From Comparative Analysis . New York : Oxford University Press ,1973 .

Chirot, Daniel . Social Change in the Modern Era . (n.p.) : Harcourt Brace Javanovich Publishers, 1986.

Coleman, James and Eressy. Donald Social Problems . (n.p.) : Prentice Hall, 1992.

Charles H. Turner. Corporate culture : From vicious to virtuous Circles. London : Hutchinson Business Books, 1990.

Daniel R. Denison. Corporate culture and Organ : rational Effectiveness. New York : John Wiley Esons, 1990.

Everett M. Rogers. Modernization among Peasants . New York : Holt, Rinehart & Winston Inc, 1979 .

Mills . The Sociological Imagination New York : Oxford University, 1989.

Mead , George Herbert . Mind . Self , and Society : From the Standpoint of a Social Behaviorist . Chicage : Chicogo University Press , 1994.

Moore W.E. Social Change . Englewood Cliffs, N.J. : Prentice – Hall, 1974.

Riesman , David . The Lonely Crowd . New York : Yall University Press , 1990.

Robertson. Sociology . New York : Worth Publishers, 1987 .

Linton. The Study of Man . New York : Appleton – Century – Crofts, 1996.

Turner, Jonathan & Musick , David . American Dilemmas . New York : Columbia University Press, 1985.

The Europa Yearbook. A World Survey England . (n.p.) : Europa Publications Limited, 1987.

Van Willigen, John. Applied Anthropology Westport . CT : Bergin & Garvey, 1993.

William G. Flanagan. Urban Sociology . Boston : allyn and Bacon, 1990.

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ร่างพระราชบัญญัติบัตรเครดิต

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้ เรียกว่า“พระราชบัญญัติบัตรเครดิตพ.ศ.”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นหกสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

(1) “บัตรเครดิต” หมายความว่า บัตร เอกสาร หรือวัตถุอื่นใด ซึ่งผู้ออกบัตรให้แก่ผู้ถือ โดยได้บันทึกข้อมูลไว้ด้วยกรรมวิธีเชิงกล หรือวิธีการอย่างอื่น ทำให้ปรากฏความหมายด้วยตัวอักษร ตัวเลข รหัส หรือสัญลักษณ์อื่นใด ทั้งนี้จะมีกำหนดระยะเวลาใช้ไว้ด้วยหรือไม่ก็ตาม เพื่อให้ผู้ถือบัตรใช้ชำระราคาค่าสินค้าหรือค่าบริการหรือใช้ในการเบิกถอนเงิน

(2) “ผู้ถือบัตร” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับการออกบัตรเครดิตให้

(3) “ผู้ออกบัตร” หมายความว่า บุคคลซึ่งออกบัตรเครดิตให้แก่ผู้ถือบัตร

(4) “สัญญาบัตรเครดิต” หมายความว่า สัญญาซึ่งผู้ถือบัตรได้แสดงเจตนาโดยทำเป็นหนังสือต่อผู้ออกบัตรให้ดำเนินการออกบัตรเครดิตให้แก่ตนรวมตลอดถึงผู้อื่น โดยยินยอมเข้าผูกพันตามข้อกำหนด และเงื่อนไขต่าง ๆ ของผู้ออกบัตร และผู้ออกบัตรได้ตกลงยินยอมออกบัตรเครดิตให้

(5) “รอบบัญชี” หมายความว่า รอบระยะเวลารวบรวมรายการการใช้บัตรเครดิตของผู้ถือบัตร ซึ่งผู้ออกบัตรเป็นผู้กำหนด

(6) “ใบแจ้งหนี้” หมายความว่า เอกสารที่ผู้ออกบัตรทำขึ้น และส่งให้แก่ผู้ถือบัตรเพื่อทราบรายการ และจำนวนหนี้ อันเนื่องมาจากการมีหรือใช้บัตรเครดิตเท่าที่รวบรวมได้ในแต่ละรอบบัญชี เพื่อให้ผู้ถือบัตรตรวจสอบ และชำระหนี้ภายในกำหนดเวลาที่ระบุไว้

(7) “ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตที่รัฐมนตรีออกให้แก่นิติบุคคลที่มีฐานะการพาณิชย์ให้เป็นผู้ถือบัตร

(8) “สำเนาเอกสาร” หมายความว่า บรรดาเอกสารที่ทำเข้ามาจากสิ่งสำเนาไว้จากต้นฉบับ ซึ่งมีข้อมูลอันได้มาโดยทางโทรสาร การส่งข้อความโดยทางไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์หรือทางอื่น หรือได้มาโดยวิธีการถ่ายไมโครฟิล์ม ถ่ายเอกสาร หรือโดยวิธีการอย่างอื่นทำนองเดียวกัน

(9) “สถาบันการเงิน” หมายความว่า สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน

(10) “พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีหรือบุคคลที่รัฐมนตรีมอบหมายแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(11) “รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 4 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจ

(1) แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่
 (2) กำหนดอัตราดอกเบี้ยสำหรับหนี้ อันเนื่องมาจากการมีหรือใช้บัตรเครดิตสูงกว่าร้อยละสิบห้าต่อปีได้

(3) ออกกฎกระทรวง และประกาศตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศกำหนดอัตราดอกเบี้ยตาม (2) เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

เมื่อรัฐมนตรีประกาศกำหนดอัตราดอกเบี้ยตาม (2) แล้วให้นำมาตรา 654 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาใช้บังคับแก่การคิดดอกเบี้ยในหนี้ ตามที่รัฐมนตรีกำหนดตาม (2)

มาตรา 5 ผู้ออกบัตรจะต้องเป็นนิติบุคคลประเภทดังจะกล่าวต่อไปนี้

(1) ธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์

(2) บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่งมีทุนจดทะเบียนและทุนซึ่งชำระแล้ว และคุณสมบัติอื่น ๆ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือสถาบันการเงินอื่นนอก

จากตาม (1) และได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรีซึ่งในการอนุญาตรัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ไปด้วยก็ได้

มาตรา 6

ประกาศของรัฐมนตรีตาม (2) ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
ผู้ออกบัตรมีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

ผู้ออกบัตรทราบ

(1) แจ้งวงเงินที่อนุมัติการใช้ตลอดจนสิทธิในการใช้บัตรเครดิตให้

(2) จัดส่งใบแจ้งหนี้ให้แก่ผู้ออกบัตร

(3) ชำระหนี้หรือจ่ายเงินอันเกิดจากการใช้บัตรเครดิตของผู้ออก

บัตร

มาตรา 7

ผู้ออกบัตรมีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

(1) เก็บรักษาบัตรเครดิต และรหัสไว้ให้ปลอดภัย สำหรับรหัสให้
ถือเป็นความลับเฉพาะผู้ออกบัตรเท่านั้น

(2) ตรวจสอบใบแจ้งหนี้ หากไม่ถูกต้องให้ได้แย้งเป็นหนังสือต่อผู้ออกบัตรภายใน 7 วัน นับแต่วันครบกำหนดชำระเงินที่ระบุไว้ในใบแจ้งหนี้ หรือถ้าไม่สามารถโต้แย้งภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ก็ให้โต้แย้งได้ภายใน 7 วัน นับแต่วันที่เหตุอันทำให้ไม่สามารถโต้แย้งสิทธิได้สิ้นสุดลง มิฉะนั้นให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า รายการตามใบแจ้งหนี้ นั้นถูกต้อง

(3) ชำระหนี้ตามใบแจ้งหนี้ ให้แก่ผู้ออกบัตรภายในวันที่กำหนด
ในใบแจ้งหนี้

(4) ในกรณีที่บัตรเครดิตสูญหาย หรือถูกลัก ผู้ออกบัตรต้องแจ้งให้ผู้ออกบัตรทราบโดยพลัน ทั้งต้องรับผิดชอบรายการใช้จ่ายที่เกิดขึ้นก่อนที่ผู้ออกบัตรได้รับแจ้ง ส่วนความรับผิดชอบของผู้ออกบัตรภายหลังจากนั้น ให้เป็นตามข้อกำหนดหรือเงื่อนไขในสัญญาบัตร
เครดิต

(5) ผู้ออกบัตรจะต้องใช้บัตรเครดิตและรหัสเป็นการเฉพาะตัว

(6) ผู้ถือบัตรจะต้องใช้บัตรเครดิตภายในวงเงินที่ผู้ถือบัตรกำหนดไว้ เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากผู้ถือบัตร

มาตรา 8 ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้ เมื่อปรากฏกรณีดังต่อไปนี้

(1) ผู้ถือบัตรนั้นมิได้ดำเนินการให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่ออกตามความในมาตรา 5(2) ภายในระยะเวลาที่กำหนด

(2) ผู้ถือบัตรนั้นฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 6 เป็นเนืองนิจ

(3) ผู้ถือบัตรนั้นมีฐานะหรือการดำเนินงานอยู่ในลักษณะอันอาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ประโยชน์ของประชาชน

มาตรา 9 ในการสั่งเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา 8 รัฐมนตรีอาจกำหนดเงื่อนไขหรือวิธีการใด ๆ ให้ผู้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตปฏิบัติต่อไป เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของผู้ถือบัตรหรือประชาชนก็ได้

เมื่อได้สั่งเพิกถอนใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้รัฐมนตรีแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตนั้นทราบ และปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานของผู้นั้นกับทั้งให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและประกาศในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอย่างน้อยหนึ่งฉบับ เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสามวัน

มาตรา 10 ในกรณีผู้ถือบัตรตามมาตรา 5(2) มีความประสงค์จะเลิกประกอบกิจการตามที่ได้รับอนุญาต ให้ยื่นขออนุญาตเลิกประกอบกิจการต่อรัฐมนตรี ในการอนุญาตรัฐมนตรีอาจกำหนดเงื่อนไขหรือวิธีการใด ๆ เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของผู้ถือบัตรหรือประชาชนก็ได้

มาตรา 11 ผู้ถือบัตรตามมาตรา 5(2) ที่รัฐมนตรีมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรืออนุญาตให้เลิกประกอบกิจการต้องส่งคืนใบอนุญาตต่อรัฐมนตรีภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่รัฐมนตรีมีคำสั่งเพิกถอนหรืออนุญาตแล้วแต่กรณี

มาตรา 12 บัตรเครดิตเป็นอันยกเลิกเมื่อ

(1) ผู้ถือบัตรถึงแก่กรรม หรือศาลมีคำสั่งให้เป็นคนสาบสูญ คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

- (2) ผู้ถือบัตรถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์
- (3) เมื่อผู้ถือบัตรได้รับแจ้งว่าบัตรเครดิตสูญหายหรือถูกลัก
- (4) บัตรหมดอายุ
- (5) ผู้ถือบัตรได้เพิกถอนการใช้บัตร
- (6) ผู้ถือบัตรได้ยกเลิกการใช้บัตรโดยการส่งบัตรคืนถึงผู้ถือบัตร
- (7) ผู้ถือบัตรถูกเพิกถอนใบอนุญาตหรือได้รับอนุญาตให้เลิก

ประกอบกิจการ หรือถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์

มาตรา 13 รัฐมนตรีอาจมอบหมายให้บุคคลใด ทำหน้าที่กำกับควบคุมการออกบัตรของผู้ถือบัตรได้ แต่ถ้าผู้ถือบัตรเป็นสถาบันการเงิน และมีบุคคลกำกับควบคุมสถาบันการเงินนั้นอยู่แล้ว รัฐมนตรีอาจมอบหมายให้บุคคลที่กำกับควบคุมอยู่แล้วนั้น ทำหน้าที่กำกับควบคุมการออกบัตรของสถาบันการเงินนั้นต่อไป

บุคคลที่รัฐมนตรีมอบหมายตามวรรคหนึ่ง อาจแต่งตั้งให้บุคคลใด เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ได้

การมอบหมายตามวรรคหนึ่งและการแต่งตั้งตามวรรคสอง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 14 ให้รัฐมนตรี หรือบุคคลที่รัฐมนตรีมอบหมายตามมาตรา 13 มีอำนาจกำหนด

(1) หลักเกณฑ์เงื่อนไขและวิธีการในการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตของผู้ถือบัตร

(2) ให้ผู้ถือบัตรยื่นรายงานมีรายการตามที่กำหนด หรือแสดงเอกสารใด ๆ อันเกี่ยวกับกิจการและสินทรัพย์ของผู้ถือบัตร ทั้ง

มาตรา 15 ในกรณีที่รัฐมนตรีหรือบุคคลที่รัฐมนตรีมอบหมายตามมาตรา 13 เห็นว่าผู้ถือบัตรใด

(1) กระทำการใด ๆ อันเป็นการเอาเปรียบลูกค้า หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องอย่างไม่เป็นธรรม

(2) กระทำการหรือไม่กระทำการใด ๆ ซึ่งการกระทำหรือการไม่กระทำนั้นอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ ความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

ให้รัฐมนตรี หรือบุคคลที่รัฐมนตรีมอบหมายตามมาตรา 13 สั่งให้ผู้ออกบัตรนั้นแก้ไขการกระทำดังกล่าว หรือให้กระทำการ หรืองดเว้นการกระทำตามที่เห็นสมควรภายในระยะเวลาที่กำหนด

มาตรา 16 เพื่อแก้ไขฐานะหรือการดำเนินการของผู้ออกบัตรตามมาตรา 5(2) หรือเพื่อประโยชน์ในการรักษาเสถียรภาพทางการเงิน หรือระบบสถาบันการเงิน ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทย มีอำนาจสั่งให้ผู้ออกบัตรตามมาตรา 5(2) ระงับการดำเนินการทั้งหมด หรือแต่บางส่วนเป็นการชั่วคราวภายในระยะเวลาที่กำหนด และในการนี้จะกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขใด ๆ ไปด้วยก็ได้

มาตรา 17 เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(1) สั่งให้กรรมการ พนักงาน หรือลูกจ้างผู้ออกบัตร ผู้สอบบัญชีของผู้ออกบัตร และผู้รวบรวมหรือประมวลข้อมูลของผู้ออกบัตรด้วยคอมพิวเตอร์ หรือด้วยเครื่องมืออื่นใด รวมทั้งบุคคลอื่นใด ที่อาจรู้ข้อมูลของผู้ออกบัตรมาให้ถ้อยคำ หรือส่งสำเนาма หรือแสดงสมุดบัญชี เอกสาร ดวงตรา หรือหลักฐานอื่นอันเกี่ยวกับกิจการ การดำเนินงาน สินทรัพย์ และหนี้สินที่เกี่ยวกับธุรกิจบัตรเครดิตของผู้ออกบัตร

(2) เข้าไปในสถานที่ประกอบธุรกิจของผู้ออกบัตร หรือสถานที่ซึ่งรวบรวมหรือประมวลข้อมูลของผู้ออกบัตรด้วยคอมพิวเตอร์ หรือด้วยเครื่องมืออื่นใด เพื่อตรวจสอบกิจการการดำเนินงาน สินทรัพย์และหนี้สินที่เกี่ยวกับธุรกิจบัตรเครดิตของผู้ออกบัตร ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น

(3) เข้าไปในสถานที่ หรือยานพาหนะใด ๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการกระทำความผิด หรือมีเอกสาร หรือมีหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อตรวจสอบหรือตรวจค้นสถานที่ ยานพาหนะ หรือตัวบุคคล ได้ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก

(4) ยึดหรืออายัดทรัพย์สิน เอกสาร หรือหลักฐานที่อาจเกี่ยวกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบหรือดำเนินคดี

ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา นี้ ให้นุคคลที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามคำสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่ และอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา 18 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวแก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 19 ให้ศาลมีอำนาจฟังพยานหลักฐาน ดังต่อไปนี้

(1) บรรดาเอกสารที่มีหลักฐานมาแสดงให้เห็นได้ว่า ได้ทำขึ้นหรือรับรองโดยผู้ออกบัตรที่มีภูมิลำเนาอยู่นอกราชอาณาจักร แม้ผู้จัดทำหรือรองรับจะมีได้มาเบิกความประกอบเอกสาร

(2) สำเนาเอกสารซึ่งผู้มีหน้าที่เก็บรักษาหรือครอบครองเอกสาร หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับเอกสารได้รับรองความถูกต้องแล้ว

(3) ข้อมูลที่บันทึกไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์หรือประมวลผลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ซึ่งเป็นการประกอบกิจการตามปกติของผู้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลที่บันทึกไว้ในหรือได้มาจากไมโครฟิล์ม สไลด์เล็กทรอนิกส์หรือสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น ทั้งนี้ต้องมีคำรับรองของบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือดำเนินการนั้นด้วย

(4) บันทึกถ้อยคำของพยานบุคคล ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่นอกราชอาณาจักร โดยไม่จำเป็นต้องนำผู้บันทึกหรือผู้ให้ถ้อยคำมาเบิกความต่อศาล ในการดำเนินกระบวน

พิจารณาต่อผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ในเมื่อมีพยานหลักฐานแสดงว่าบันทึกนั้นได้มาโดยถูกต้อง

มาตรา 20 บทบัญญัติเกี่ยวกับวิธีพิจารณาความข้อใด ซึ่งพระราชบัญญัตินี้มิได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะ ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 21 ผู้ใดกระทำความผิดดังระบุไว้ในพระราชบัญญัตินี้ นอกราชอาณาจักร และ

(ก) ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนไทย และรัฐบาลแห่งประเทศที่ความผิดได้เกิดขึ้นหรือผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ หรือ

(ข) ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนต่างด้าวและรัฐบาลไทยหรือคนไทย เป็นผู้เสียหาย และผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ จะต้องได้รับโทษภายในราชอาณาจักร

มาตรา 22 เมื่อผู้ออกบัตรหรือผู้ถือบัตรได้บอกเลิกสัญญาบัตรเครดิตก็ดี มีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา 12(1) (2) (5) (6) (7) เกิดขึ้นก็ดี สัญญาบัตรเครดิตเป็นอันเลิกกัน

หนีอันเนื่องมาจากการมีหรือใช้บัตรเครดิต ห้ามมิให้ฟ้องร้องเมื่อพ้นห้าปี นับแต่วันที่สัญญาบัตรเครดิตเลิกกัน

บทบัญญัติในวรรคสองไม่ใช้บังคับแก่กรณีที่สัญญาบัตรเครดิตเลิกกันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา 23 ผู้ใดทำปลอมขึ้น ซึ่งบัตรเครดิตทั้งฉบับหรือแต่ส่วนหนึ่งส่วนใด เต็มหรือตัดทอนข้อความ หรือแก้ไขด้วยประการใด ๆ ในบัตรเครดิตที่แท้จริง หรือลงลายมือชื่อปลอม หรือแปลงบัตรเครดิต โดยประการน่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น หรือประชาชน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท

มาตรา 24 การส่งเข้าหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งบัตรเครดิตที่เกิดจากการกระทำความผิดตามมาตรา 23 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท

มาตรา 25 ผู้ใดมีบัตรเครดิตที่เกิดจากการกระทำความผิดตามมาตรา 23 ไว้ในความครอบครองโดยไม่มีเหตุผล ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

มาตรา 26 ผู้ใดโดยทุจริตมีไว้ในความครอบครองซึ่งบัตรเครดิตที่ผู้ออกบัตรออกให้แก่ผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

มาตรา 27 ผู้ใดใช้บัตรเครดิต อันเป็นของปลอมหรือแปลงตามมาตรา 23 ในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน หรือโดยทุจริตใช้บัตรเครดิตอันเกิดจากการกระทำความผิดตามมาตรา 26 ต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ

มาตรา 28 ผู้ใดทำเครื่องมือ หรือวัตถุสำหรับปลอมหรือแปลงบัตรเครดิต หรือมีเครื่องมือ หรือวัตถุเช่นว่านั้น เพื่อใช้ในการปลอมหรือแปลงบัตรเครดิต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

มาตรา 29 ผู้ใดใช้บัตรเครดิตเพื่อก่อให้เกิดหนี้ โดยรู้ว่าเป็นบัตรที่ออกโดยการหลอกลวงผู้ออกบัตรด้วยการแสดงข้อความหรือหลักฐานอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคแรก ได้ใช้เงินให้แก่ผู้ออกบัตรครบตามจำนวนหนี้แล้ว อันเนื่องมาจากมีหรือใช้บัตรเครดิตภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือบอกกล่าวจากผู้ออกบัตร หรือหนี้อันเนื่องมาจากการมีหรือใช้บัตรเครดิตนั้น ได้สิ้นผลผูกพันไปก่อนศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด ให้ถือว่าคดีเลิกกัน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา 30 ผู้ใดยอมรับการใช้บัตรเครดิต โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นบัตรเครดิตปลอมหรือแปลงก็ดี หรือผู้ใช้ไม่ใช่ผู้ออกบัตรนั้นก็ดี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท

มาตรา 31 ผู้ใดทุจริตใช้หมายเลขบัตรเครดิต รหัสบัตรเครดิต หรือข้อมูลใด ๆ สำหรับบัตรเครดิตที่ผู้ออกบัตรออกให้แก่ผู้อื่น เพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้า บริการ เงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 32 ผู้ใดทำข้อมูลเท็จขึ้นมาทั้งหมด หรือแต่ส่วนหนึ่งส่วนใด หรือแก้ไขด้วยประการใด ๆ ในข้อมูลที่แท้จริง อันเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต ซึ่งบันทึกไว้ในหรือประมวลผลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์หรือเครื่องมืออื่นใด ในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ถ้าได้กระทำเพื่อให้ผู้หนึ่งผู้ใดหลงเชื่อว่าเป็นข้อมูลที่แท้จริง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 33 ผู้ใดเอาไปเสียหรือแจ้งต่อบุคคลใด ซึ่งรหัสบัตรเครดิตหรือข้อมูลบัตรเครดิตของผู้อื่น โดยรู้หรือควรรู้ว่ารหัสหรือข้อมูลนั้น ๆ อาจถูกนำไปใช้เพื่อการอันมิชอบด้วยกฎหมาย หรือมีไว้ในครอบครอง ซึ่งรหัสหรือข้อมูลเช่นว่านั้น โดยไม่มีเหตุสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำตามวรรคแรกก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในวรรคแรกกึ่งหนึ่ง

มาตรา 34 ผู้ใดออกบัตรเครดิตโดยตนมิใช่ผู้ออกบัตรตามมาตรา 5 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และรัฐมนตรีจะมีคำสั่งกำหนดเงื่อนไขและวิธีปฏิบัติเพื่อประโยชน์ของผู้ถือบัตรหรือประชาชนอย่างใดก็ได้

การฝ่าฝืนคำสั่งรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง

มาตรา 35 ผู้ใดฝ่าฝืน ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ชัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 17 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับเกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 36 ในกรณีผู้ออกบัตรฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 11 หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข หลักเกณฑ์หรือวิธีการหรือคำสั่งที่ออกตามมาตรา 5(2) มาตรา 9 มาตรา 10 มาตรา 14 มาตรา 15 มาตรา 16 หรือกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้แล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละสามพันบาท ตลอดเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา 37 ในกรณีผู้ออกบัตรกระทำความผิดมาตรา 36 ถ้าพิสูจน์ได้ว่า การกระทำความผิดของผู้ออกบัตรเกิดจากการสั่งการ การกระทำการ ไม่สั่งการหรือไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำของกรรมการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของผู้ออกบัตรนั้น ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 38 ความผิดตามมาตรา 36 มาตรา 37 ให้คณะกรรมการที่รัฐมนตรีแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบได้

คณะกรรมการที่รัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งให้มีจำนวนสามคน ซึ่งคนหนึ่งต้องเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เมื่อคณะกรรมการได้ทำการเปรียบเทียบกรณีใด และผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามค่าเปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนดแล้ว ให้คดีนั้นเป็นอันเลิกกัน

มาตรา 39 ผู้ใดล่วงรู้หรือได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตของผู้ออกบัตร เนื่องจากการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ อันเป็นข้อมูลหรือกิจการที่ตามปกติวิสัยจะพึงสงวนไว้ไม่เปิดเผย ถ้าผู้นั้นนำไปเปิดเผยแก่บุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ความในวรรคหนึ่ง มิให้นำมาใช้บังคับแก่การเปิดเผยในกรณีดังต่อไปนี้

- 1) การเปิดเผยตามหน้าที่

คดี

งานของผู้ออกบัตร

การออกบัตร

เป็นลายลักษณ์อักษร

2) การเปิดเผยเพื่อประโยชน์แก่การสอบสวน หรือการพิจารณา

3) การเปิดเผยเกี่ยวกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

4) การเปิดเผยเพื่อประโยชน์ในการแก้ไขฐานะหรือการดำเนินงาน

5) การเปิดเผยแก่ทางการหรือเจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่กำกับควบคุม

6) การเปิดเผยเมื่อได้รับความเห็นชอบจากผู้ออกบัตรดังกล่าว

มาตรา 40 ผู้ใดพยายามกระทำความผิด หรือเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดสำเร็จหรือตัวการในความผิดนั้นแล้วแต่กรณี

มาตรา 41 ผู้ใดกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรเครดิตที่ผู้ออกบัตรมีภูมิลำเนาอยู่นอกราชอาณาจักร ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

บทเฉพาะกาล

มาตรา 42 ผู้ประกอบกิจการบัตรเครดิตใดที่มีใบอนุญาตพาณิชย์ ซึ่งได้ออกบัตรเครดิตมาก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และได้ดำเนินกิจการบัตรเครดิตอยู่จนถึงวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากประสงค์จะดำเนินกิจการบัตรเครดิตต่อไป ให้แจ้งรัฐมนตรีทราบตามแบบที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ เมื่อได้รับแจ้งแล้ว ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ถือว่าผู้ประกอบกิจการบัตรเครดิตดังกล่าวเป็นผู้ออกบัตรตามมาตรา 5(2)

บัตรเครดิตที่ออกโดยผู้ประกอบกิจการบัตรเครดิตเช่นว่านั้นก็ดี หรือธนาคารพาณิชย์ก็ดี ให้ถือว่าเป็นบัตรเครดิตตามมาตรา 3(1)

มาตรา 43 ผู้ประกอบกิจการบัตรเครดิตซึ่งได้รับอนุญาตตามมาตรา 42 ถ้ายังไม่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้ดำเนินการแก้ไขคุณสมบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามพระราชบัญญัตินี้ ภายในเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาตหากไม่ดำเนินการแก้ไขคุณสมบัติให้ครบถ้วนภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้รัฐมนตรีสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

การตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของบัตรเครดิต

รายละเอียดของบัตรเครดิตที่แท้จริงที่ออกโดยสถาบันผู้ออกบัตรมีดังต่อไปนี้

1. หมายเลขบัตรเครดิตที่พิมพ์ตัวนูนบนบัตรต้องไม่มีรอยแก้ไข หมายเลขกลุ่มสุดท้ายจะอยู่ในภาพสามมิติ
2. กำหนด เดือน ปี หมดอายุ (บัตรจะปรากฏเดือน ตามด้วยปี ค.ศ.) บางกรณีมีกำหนดเดือนปีที่เริ่มใช้บัตร
3. สัญลักษณ์บัตรเครดิต บัตรวีซ่าเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าประกอบด้วยแถบ 3 สี โดยมีแถบสีน้ำเงินอยู่บน แถบสีขาวอยู่กลาง แถบสีเหลืองอยู่ล่าง มีอักษรวีซ่าเป็นภาษาต่างประเทศ (Visa) อยู่กึ่งกลางในแถบสีขาว พื้นกรอบสีขาวรอบนอกมีกลุ่มตัวอักษรและตัวเลขอยู่โดยรอบ ซึ่งกลุ่มตัวเลขดังกล่าวต้องเป็นหมายเลขเดียวกันกับหมายเลข 4 ตัวแรกของหมายเลขบัตรเสมอ อาจมองด้วยตาเปล่าไม่เห็น ต้องใช้แว่นขยายส่องดู บัตรมาสเตอร์การ์ดเป็นรูปวงกลมสองวง สีแดงและสีแสดงซ้อนกัน มีอักษรคำว่า มาสเตอร์การ์ดเป็นภาษาต่างประเทศ (MasterCard) สีขาวอยู่ตรงกลาง และมีตัวอักษรทีเอ็ม (TM) เล็ก ๆ อยู่ใต้ตัวดีของคำว่ามาสเตอร์การ์ด
4. ภาพสามมิติหรือแผ่นวาวแสง (Hologram) ต้องเป็นภาพสามมิติที่แท้จริง มองภาพพลิกได้ ลักษณะภาพคมชัด ใส แวววาว เมื่อขยับบัตรไปมาดูเหมือนภาพนั้นเคลื่อนไหวได้ โดยถ้าเป็นบัตรของธนาคารก็จะเป็นสัญลักษณ์ของธนาคาร บัตรวีซ่าจะเป็นรูปนกพิราบ ส่วนบัตรมาสเตอร์การ์ดจะเป็นรูปแผนที่โลก (มีลักษณะคล้ายภาพถ่ายดาวเทียม) วางอยู่บนรูปโลกสองใบซ้อนกัน

5. หลังเดือนปีที่บัตรหมดอายุต้องมีอักษรพิเศษ ดังนี้ บัตรเครดิตวีซ่าเป็นตัวยูวี (V) บัตรเครดิตมาสเตอร์การ์ดเป็นตัวเอ็ม (M)
6. หมายเลข 4 ตัวที่พิมพ์อยู่บนเนื้อบัตรของบัตรวีซ่าและมาสเตอร์การ์ด ไม่สามารถขูดลบได้ จะต้องเป็นหมายเลขเดียวกันกับหมายเลขบัตรเครดิตกลุ่มแรกที่เป็นตัวฐาน ในกรณีที่ไม่มีหรือหมายเลขไม่เหมือนกันถือว่าเป็นบัตรปลอม
7. แถบลายมือชื่อด้านหลังบัตรเครดิตต้องอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ไม่มีการแก้ไข และต้องมีลายมือชื่อผู้ถือบัตรด้วย กรณีเป็นบัตรมาสเตอร์การ์ดต้องมีหมายเลข 19 พิมพ์อยู่ในแถบลายมือชื่อด้านหลัง หากไม่มีถือว่าเป็นบัตรปลอม
8. หลังบัตรเครดิตวีซ่ามีเครื่องหมาย “พลัง” หลังบัตรมาสเตอร์การ์ดมีเครื่องหมาย “เซอร์วิซ”
9. ชื่อและสัญลักษณ์ของธนาคารหรือสถาบันผู้ออกบัตร พิมพ์เป็นเนื้อเดียวกับบัตรสามารถขูดลบได้ อยู่เหนือกลุ่มหมายเลขบัตร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถาม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถาม

ประกอบการสัมภาษณ์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบ

1. เพศ
2. อายุปัจจุบัน
3. อายุขณะทำการกระทำผิด ปี
4. สถานภาพการสมรส.....
5. ท่านนับถือศาสนา.....
6. ภูมิลำเนาของท่าน
7. ระดับการศึกษาของท่าน(อดีต-ปัจจุบัน)
8. จำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดา คน
 - ชาย คน หญิง คน
 - พี่น้องต่างบิดามารดา คน
 - ชาย คน หญิง คน
9. ท่านเป็นบุตรคนที่ ของครอบครัว
10. จำนวนบุตรของท่านมีจำนวน..... คน (สำหรับผู้ที่สมรสแล้ว)
 - ชาย..... คน หญิง คน
11. สถานภาพของท่านภายในบ้าน เช่น เป็นหัวหน้าครอบครัว / เป็นบุตร / เป็นผู้อาศัย / เป็นบิดาหรือมารดา / อื่นๆ.....
12. อาชีพเดิมของท่านก่อนต้องโทษ.....
 - รายได้ ต่อเดือนของท่าน (โดยประมาณ)
 - รายได้รวมเฉลี่ย.....ต่อเดือนของครอบครัวท่าน (โดยประมาณ)
13. ท่านมีหน้าที่รับผิดชอบในค่าใช้จ่ายต่างๆ ในครอบครัวหรือไม่อย่างไร.....
14. ท่านมีภาระหนี้สินหรือไม่อย่างไร.....

15. ลักษณะครอบครัวของท่านในปัจจุบัน / อยู่คนเดียว / อยู่กับบิดามารดา / อยู่กับคู่สมรส /
 อื่นๆ.....
16. ท่านอยู่กับพ่อแม่มาตลอดหรือไม่อย่างไร.....
17. ท่านถูกอบรมเลี้ยงดูอย่างไร เช่น
- พ่อแม่หรือญาติพี่น้องเป็นแบบอย่างให้ท่านบ้างหรือไม่อย่างไร.....

 - พฤติกรรมใดบ้างที่ท่านเลียนแบบพ่อแม่/ผู้ปกครอง.....

18. สมาชิกในครอบครัว/ญาติพี่น้องของท่านเคยกระทำผิดและถูกจับกุมดำเนินคดีบ้างหรือไม่

19. ในการกระทำผิดครั้งนี้ ท่านกระทำผิดคนเดียวหรือร่วมกับบุคคลอื่นกระทำผิด

20. อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้ท่านกระทำผิดเกี่ยวกับบัตรเครดิต

21. ก่อนถูกจับกุมท่านเคยกระทำผิดในข้อหาอื่น ๆ หรือไม่

22. เพื่อนบ้านที่อยู่บริเวณใกล้เคียงที่พักของท่านกระทำผิดและถูกจับกุมดำเนินคดีบ้างหรือไม่.....
23. ความผิดครั้งนี้ศาลพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก มีกำหนด ปี เดือน

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 2 ปัจจัยด้านตัวผู้กระทำความผิด ปัจจัยด้านประชากร ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และ ปัจจัยด้านสังคม

1. ก่อนถูกจับกุม ท่านพักอาศัยอยู่ร่วมกับ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

☐ อยู่คนเดียว	☐ คู่สมรส
☐ ญาติพี่น้อง	☐ เพื่อน
☐ บิดามารดา	☐ อื่น(โปรดระบุ)...
2. สมาชิกที่พักอาศัยอยู่ร่วมกับท่านมีจำนวน.....คน (รวมตัวท่าน)
3. ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวของท่านเป็นอย่างไร

☐ รักใคร่เข้าใจกันดี	☐ ทะเลาะกันบ้างเป็นบางครั้ง
☐ ทะเลาะวิวาทกันเป็นประจำ	☐ ต่างคนต่างอยู่ไม่ค่อยสนใจกัน
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....	
4. ที่อยู่อาศัยท่านมีลักษณะอย่างไร

☐ แห้งสแลม	☐ ย่านการค้า ห้องแถว ตึกแถว
☐ ที่พักอาศัยแบบแฟลต	☐ หมู่บ้านจัดสรร
☐ บริเวณ สวน ไร่ นา หมู่บ้าน	☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
5. เพื่อนสนิทของท่านประกอบอาชีพอะไร

☐ ไม่มีเพื่อนสนิท	☐ ว่างาน ไม่มีอาชีพ
☐ นักเรียน นักศึกษา	☐ ประกอบอาชีพไม่สุจริต
☐ ประกอบอาชีพสุจริต	☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
6. ท่านมีเพื่อนที่กระทำความผิดกฎหมาย โดยจะถูกจับกุมดำเนินคดีหรือไม่ก็ตามมาก่อนหรือไม่

☐ ไม่มี	☐ มี
--------------------------------	-----------------------------

7. บุคคลที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียงกับที่พักอาศัยของท่านกระทำผิดกฎหมายและถูกจับกุมดำเนินคดีบ้างหรือไม่

() มีปรากฏให้เห็นเป็นประจำ () มีปรากฏให้เห็นเป็นครั้งคราว ()

ไม่มีปรากฏให้เห็นเลย

8. ในครอบครัวหรือเครือข่ายของท่านมีผู้ถูกจับกุมดำเนินคดี/ต้องโทษจำคุกหรือไม่

() ไม่มี () มี โดยเกี่ยวข้องกับ

ฐานความผิด (ครั้งล่าสุด)

9. ก่อนถูกจับกุม ท่านเคยประพฤติหรือกระทำในสิ่งต่อไปนี้หรือไม่ (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

9.1) ดื่มสุรา

() ไม่เคย () บ่อยครั้งหรือเป็นประจำ () ครั้งคราวตามโอกาส

9.2) สูบบุหรี่

() ไม่เคย () บ่อยครั้งหรือเป็นประจำ () ครั้งคราวตามโอกาส

9.3) เสพยาเสพติดให้โทษ

() ไม่เคย () บ่อยครั้งหรือเป็นประจำ () ครั้ง คราวตามโอกาส

9.4) เล่นการพนัน

() ไม่เคย () บ่อยครั้งหรือเป็นประจำ () ครั้งคราวตามโอกาส

9.5) การเที่ยวเตร่สถานเริงรมย์ในเวลากลางคืน

() ไม่เคย () บ่อยครั้งหรือเป็นประจำ () ครั้งคราวตามโอกาส

ส่วนที่ 3 การประกอบอาชญากรรมทางบัตรเครดิต

1. ศาลได้พิพากษาว่าท่านกระทำความผิดฐานใด

() ลักทรัพย์ () ปลอมเอกสาร () ขโมย

2. ความผิดครั้งนี้ ศาลพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก (ก่อนมีการลดหย่อนผ่อนโทษ)

มีกำหนด ปี เดือน

3. การกระทำผิดเกิดขึ้นที่จังหวัด.....
- () ภาคเหนือ () ภาคกลาง
 () ภาคใต้ () ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 () ภาคตะวันออก () กรุงเทพมหานคร
4. ท่านกระทำความผิดในครั้งนีเนื่องมาจาก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () มีหนี้สิน () มีโอกาส
 () ต้องการเงินหรือทรัพย์สิน () ถูกใช้หรือจ้างวาน
 () ถูกชักชวน () อื่นๆ(โปรดระบุ).....
7. ในการกระทำผิดครั้งนี้ ท่านได้มีการวางแผนหรือไตร่ตรองไว้ก่อนล่วงหน้าหรือไม่
- () ได้วางแผนไว้ก่อนล่วงหน้า () ไม่มีการวางแผนไว้ก่อนล่วงหน้า
8. สถานที่เกิดเหตุเป็น
- () ภายในที่พักอาศัย () ภายในที่ทำงาน
 () โรงแรม () ร้านค้าภายในห้างสรรพสินค้า
 () ธนาคาร () อื่นๆ (โปรดระบุ).....
9. บุคคลที่ตกเป็นเหยื่อหรือผู้เสียหายในการกระทำผิดของท่านครั้งนี้ เกี่ยวข้องกับท่านอย่างไร
- () ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน () เป็นเพื่อน
 () ญาติพี่น้อง () เป็นคนรู้จักคุ้นเคย
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ)
10. ในการกระทำผิดครั้งนี้ ท่านกระทำความผิดคนเดียวหรือร่วมกับบุคคลอื่นกระทำความผิด
- () กระทำความผิดคนเดียว () ร่วมกับเพื่อน
 () ร่วมกับญาติพี่น้อง () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
11. ความรู้สึกของท่านเป็นอย่างไร เมื่อเหตุการณ์สิ้นสุดลง
- () เสียใจและรู้สึกผิด () วิตกกังวล
 () ดีใจและภูมิใจ () เฉย ๆ
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ประวัติผู้วิจัย

ยศ ชื่อ สกุล	ร้อยตำรวจเอกสมเกียรติ เฉลิมเกียรติ
ภูมิลำเนา	ตำบลธรรมศาลา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม
การศึกษา	พ.ศ. 2527 สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีนิติศาสตร์บัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2529 สำเร็จการศึกษาชั้นเนติบัณฑิตไทยจาก สำนักอบรม รมศึกษากฎหมาย แห่งเนติบัณฑิตยสภา สมัยที่ 39 พ.ศ. 2541 ได้เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรสาขาอาชญาวิทยาและ งานยุติธรรม ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะ รัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาชีพ	ปัจจุบันรับราชการ ตำแหน่งรองสารวัตร งาน 5 กอง กำกับการ 1 กองตำรวจสันติบาล 1 สำนักงานตำรวจสันติ บาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย